

ΕΤΟΣ 24° ♦ ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2005 ♦ ΑΡ. 282

Κωδ.
ΕΛ.ΤΑ:
3187

ΔΑΥΛΟΣ

€6

ΒΙΟΡΡΥΘΜΟΙ:
ΤΑ «ΡΟΛΟΓΙΑ»
ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ Η ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ!

ISSN 1105-9486

**ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ ΚΑΙ «ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ»:
Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΠΑΤΗ ΤΟΥ ΦΡΟΥΝΤ**

Ίδρυτής - ιδιοκτήτης,
εκδότης - διευθυντής
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 2103223957,
2103314986, 2109841655
Τηλεομοιότητα: 2103314997

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:
<http://www.davlos.gr>
Ηλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9:30- 14:30
καθημερινά (και Σάββατο).

Εκτύπωση: PRESS LINE
Μάγερ 11, Αθήνα,
Τηλ.: 210 5225479.

- Τιμή αντιτύπου: €6.
 - 12μην συνδρομή: €53.
 - Όργανισμών κ.λπ.: €80.
 - Φοιτητών: €43.
 - Εξωτερικού: €80.
 - Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
 - Η συνδρομή ανανεώνεται αυτόματως
μετά τη λήξη του 12μήνου.
- Διακοπή της συνδρομής γίνεται μόνον
κατόπιν τηλεφωνήματος
του ενδιαφερομένου.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.
Για εξοικονόμηση χώρου το Περιοδικό
διατηρεί το δικαίωμα σύμπτυξης ή δημοσί-
ευσης σε συνέχειες των προσφερομένων
συνεργασιών.

Όλες οι συνεργασίες και τα
ταχυδρομικά έμβασματα στη διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ,
Πόστ Ρεστάντ 175 01, Π. Φάληρο.

- Παραγγελίες μέσω Διαδικτύου
Βιβλίων, τόμων, παλαιών τευχών «Δ»
και έγγραφες συνδρομητών:
στην ιστοσελίδα μας www.davlos.gr
- Επίσης έγγραφες συνδρομητών με
ένα απλό τηλεφώνημα στα
τηλέφωνα του «Δ».

Παρακαλούνται οι συνδρομητές
που αλλάζουν διεύθυνση, να το
γνωστοποιούν στο περιοδικό.

Απαγορεύεται ή εν όλω ή εν μέρει
αναδημοσίευση ή αναμετάδοση καθ'
οιονδήποτε τρόπον δημοσιευμάτων
του «Δαυλού» χωρίς τη γραπτή άδεια
του εκδότη.

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό Πρωτοποριακής Έρευνας

Έτος 24°, Ιούλι.-Αύγ. 2005, Άριθ. 282

ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ή Ραχήλ μαζεύει τα παιδιά της 18822

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ή ρη νομιμοποίηση αθλιότητων 18824

ΕΡΕΥΝΕΣ

Τα έσωτερικά «ρολόγια» του
σύμπαντος 18829
Οί βλάσφημοι Έλληνες 18853
Τα «Παράδοξα» του Ζήνωνος (β') 18859
«Ανάποδη» απόδειξη του Θεού 18866
«Ανάγνωση» και «διάβασμα» 18868

Ό νόμος του 1833 για τὸ Έκκλησιαστικό 18869

Δέν μπορούμε νά αντιμετώπισουμε άκραία
φυσικά φαινόμενα 18875

Ή πτωματολατρία στο Χριστιανισμό 18889

Χριστιανική Ψυχιατρική 18897

Ό κρυφός χαρακτήρας του Ήσου 18897

«Οιδιπόδειο σύμπλεγμα»: Ή πλαστογράφηση
του Μύθου από τόν Φρόντ 18908

ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ 18840

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ 18851

Γιατί μόνο οί Έλληνες 18858

Γιατί δέν «άποδίδει» τὸ μάθημα τῶν Άρχαίων; 18884

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ 18917

Έργολαβίες παρανοϊκών άπολογητών 18920

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

«Εθνική έορτή» του πατριαρχείου ή έπέτειος τής
σφαγής τών Έλλήνων στη Μικρασιατική Καταστροφή 18838

Άλγεβρικές έφαρμογές σε άρχαιο Ναύσταθμο 18841

Ή άμπαρωμένη στοά άρχαίας πηγής 18882

Ή ψυχιατρική στίς έπάλξεις τής Όρθοδοξίας! 18907

«Θά προσέχωμαι στο δωμάτιό μου» 18917

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Γιώργος Χουτζάιος (Σπήλαια Λέσβου) 18885

Ό «Δ» έχει τήν ευθύνη τών κειμένων που δημοσιεύει στίς
σελίδες του. Για τίς δραστηριότητες, δημοσιεύσεις, διατυ-
πώσεις θέσεων κ.λπ. έκτός «Δαυλού» από πρόσωπα που
γράφουν ή έγραψαν στο Περιοδικό, ό «Δ» δέν ευθύνεται.

Η «ΡΑΧΗΛ» ΜΑΖΕΥΕΙ ΤΑ ΕΤΟΙΜΟΘΑΝΑΤΑ

ὰ συμβαίνοντα στὶς μέρες μας στὰ Ἱεροσόλυμα ἐκπέμπουν πολὺν περισσότερα μηνύματα καὶ εἶναι πολὺ σημαντικώτερα ἀπὸ ὅσο ἡ θέασή τους χωρὶς τὴ χρονικὴ ἀπόσταση τῶν παλαιότερων συμβάντων ἐκεῖ ἐπιτρέπει νὰ κριθοῦν καὶ νὰ ἀξιολογηθοῦν. Ἀπὸ τὴ σκοπιὰ τῆς ἐπικαιρότητας τὰ γεγονότα, ὅπως παρουσιάζονται ἀπλῶς σὰν «σήμερα» στὰ Μ.Μ.Ε., φαίνονται ὡς διαμάχη μεταξὺ ἱερωμένων, ὡς εἰκόνες διαφθορᾶς καὶ χυδαιότηας, ὡς σύγκρουση διακρατικῶν συμφερόντων (Ἑλλάδος-Ἰσραήλ-Παλαιστινίων-Ἰορδανῶν) καὶ ὡς ἐκρήξεις τῆς διεθνoῦς θρησκευτικῆς παρὰνοιας. Ὅμως ἀπὸ τὴ διαχρονικὴ σκοπιὰ τῆς Ἱστορίας τοῦ Πολιτισμοῦ φαίνεται καθαρὰ ὅτι στὸ σημεῖο αὐτὸ τῆς Ὑδρογείου «παίχτηκαν», πάντοτε ἐκεῖ, καὶ «παίζονται» πάλι σήμερα τρόποι ἀντιλήψεως τῆς Ζωῆς καὶ τοῦ Κόσμου, ποὺ εἰσέβαλαν στὴν νοοτροπία (καὶ κατὰ συνέπεια στὴν ἱστορία) τοῦ ἀνθρώπου καὶ σφράγισαν τὰ μυαλὰ καὶ τὶς ψυχές, ἀνατρέποντας ἄλλους τρόπους ζωῆς καὶ πράξεως.

* * *

ὁ τρόποι ποὺ γεννιοῦνται στὴν ἰδεολογικὴ μήτρα τῶν Ἱεροσολύμων θὰ μπορούσαν νὰ διατυπωθοῦν μὲ δύο λέξεις, ποὺ ἀντιπροσωπεύουν πλήρως τὸ σημασιολογικὸ περιεχόμενό τους: τὶς λέξεις **Χρῆμα** καὶ **Θεός**. Πράγματι, ξεκινώντας ἀπὸ τὰ δεδομένα τῆς ἐπικαιρότητας, καταλήγουμε στὴ διαπίστωση ὅτι στὴν Ἱερουσαλὴμ πρωταγωνιστοῦν σ' ἓναν, οὕτως εἰπεῖν, «ἐνδοοικογενειακὸ κανυγὰ» ὁ Χριστός, ὁ Ἀλλάχ καὶ ὁ Γιαχβὲ μὲ πολεμιστὲς τοὺς τοὺς πιστοὺς τοὺς, ἱερωμένους καὶ μὴ, ἄτομα ἢ θρησκευτικὲς ὁμάδες, γιὰ τὸ «πάπλωμα», τὸ ὁποῖο εἶναι ἡ διαχείριση πλούτου σὲ ἀκίνητα, καταθέσεις, γῆ ἰδιοκτησίας προσώπων φυσικῶν ἢ δημοσίου δικαίου -ὄλων προϊόντων τῆς ἀπομυζήσεως ξένου μόχθου μὲ τὸ δόλωμα τῆς λεγόμενης «πίστης στὸ Ὑπερφυσικό». Στὴν Ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ βλέπομε ὅτι τὸ σύμπλεγμα αὐτὸ (μεταφυσικὸς θεὸς σὲ πλήρη ταύτιση ἢ ἐνσωμάτωση μὲ τὸ χρῆμα) ἐμφανίζεται γιὰ πρώτη φορὰ στὸ «Νὰδ τοῦ Σολομώντος», ὅπου «συγκατοικοῦσαν» τὸ ἀρχέτυπο τῆς σημερινῆς τρόικας (Γιαχβέ-Χριστός-Ἀλλάχ), ὁ Γιαχβέ, μὲ τὸ θησαυροφυλάκιο (Korvan), ἀμφότερα ὑπηρετούμενα καὶ τότε ὅπως καὶ σήμερα ἀπὸ τοὺς ἴδιους διαχειριστὲς, τὸ ἱερατεῖο (Φυλὴ Λευί). Ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὸ σιαμαῖο αὐτὸ ξεῦγος τοῦ ἐξωσυμπαντικοῦ-προσυμπαντικοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴ μία ὄψη του καὶ τοῦ χρήματος ἀπὸ τὴν ἄλλη του δὲν ὑπῆρξέ ποτε ἄλλοτε καὶ πουθενὰ στὴν Ἱστορία (τὴν ἐλληνικὴ π.χ. ἢ τὴν κινεζικὴ, τὴν ἰνδικὴ κ.λπ.), μὲ τὴν βοήθεια πάντοτε τῆς Ἱστορίας τοῦ Πολιτισμοῦ μπορούμε νὰ παρατηρήσουμε ὅτι τὰ ἐμφανιζόμενα ὡς δύο αὐτὰ πρόσωπα ἐνίζονται σὲ ἓνα, αὐτὸ ποὺ χαρακτηρίζει καὶ τὰ

ΣΚΟΡΠΙΑ ΑΝΑ ΤΗΝ ΥΦΗΛΙΟ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ

δύο, τὴ Δύναμη, γι' αὐτὸ ἄλλωστε ἀλληλοκαλύπτονται συχνὰ μὲ μία, τὴν ἴδια, ἰδιότητα, τὴν «παντοδυναμία», ὡς «Κύριος τῶν Δυνάμεων»: Πρόκειται γιὰ μεταφυσικὴ-φαντασιακὴ ἔννοια, ἀφοῦ καὶ ὁ προσυμπαντικὸς «Θεός» καὶ ἡ «Δύναμη» εἶναι ἄπιαστα, κι ὅσο κι ἂν τὰ κυνηγάη κανεῖς, ποτὲ δὲν θὰ αἰσθανθῇ ὅτι «στὰ σίγουρα» τὰ ἀπέκτησε ὁλοκληρωτικά.

Στὴν Ἱερουσαλὴμ λοιπὸν βρίσκεται σήμερα σὲ πλήρη διαταραχὴ ἡ «ἰσορροπία» τοῦ παμπάλαιου αὐτοῦ καὶ πάντοτε ἀνισόρροπου ἄλλωστε τρόπου σκέπτεσθαι καὶ ζῆν, τοῦ ἰθαγενοῦς καὶ αὐτόχθονος, ὁ ὁποῖος βέβαια εἶχε ξεχυθῇ καὶ διαδοθῇ σχεδὸν παγκοσμίως, ἀφοῦ κατέστρεψε μὲ ἄγρια «δύναμη» τὸν ἄλλο τρόπο ἀντιλήψεως τῆς πραγματικότητος, τὸν φυσικὸ ἢ ἔλλογο, μὲ δύο ἐξορμήσεις του: τὴν βίαιη καὶ πολυαίμακτη ἐπιβολὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λόγου καὶ τὴν «ἱερή» κατακτητικὴ ἔκρηξη τοῦ Ἰσλάμ σὲ Ἀσία καὶ Ἀφρικὴ λίγους αἰῶνες ἀργότερα. Τὰ δύο αὐτὰ κομβικὰ σημεῖα τῆς πορείας τοῦ Πολιτισμοῦ «χάραξαν» γιὰ πολλοὺς αἰῶνες τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ, γιὰ νὰ τερματίσουν τὸν ἱστορικὸ βίον τοὺς στίς μέρες ποὺ ζοῦμε: Στὸν σημερινὸ «Ναὸ τοῦ Σολομῶντος» δὲν αὐτοδιασύρονται, αὐτοεξευτελίζονται καὶ αὐτοαποκαλύπτονται γυμνοί, βγάζοντας στὸ φῶς ὅλα τὰ ἀπόκρυφα ἔλκη τους, Χριστιανοί, Μωαμεθανοί καὶ Ἑβραῖοι, ἀλλὰ χαροπαλεύει στὸν τόπο ποὺ γεννήθηκε ἡ ἐξουσιαστικὴ παράνοια, δηλαδὴ ἡ ζωὴ ἐκείνη ποὺ θέτει πάνω ἀπὸ τὴν φυσικὴ Ἀλήθεια τὴν μεταφυσικὴ Δύναμη, πάνω ἀπὸ τὸ Λόγον τὸ Ἄλογο καὶ πάνω ἀπὸ τὸ Σύμπαν τὸ «προ-Σύμπαν».

* * *

οῖός εἶναι ὁ λόγος ποὺ ὅλα αὐτὰ συμβαίνουν τώρα καὶ ὄχι νωρίτερα ἢ ἀργότερα; Μά, νομίζω, ἀπὸ τὰ ἴδια δεδομένα πάνω στὰ ὁποῖα στηρίζαμε τὴν παραπάνω προσέγγιση προκύπτει καὶ ἡ ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα αὐτό: Τὸ «ὑπερφυσικό» περιορίσθηκε καὶ φτώχυνε σὲ ἀπελπιστικὸ βαθμὸς, ἡ ἄλογη προσέγγιση τῆς πραγματικότητος δὲν «φτουράει» πιά, καὶ ἡ ἀδυναμία τῆς ἄγνοιας δὲν χρειάζεται τὰ δεκανίκια τοῦ «Κυρίου τῶν Δυνάμεων», γιὰ νὰ γίνῃ δύναμη. Κι αὐτὸ γιὰ ἓναν πολὺ ὑπαρκτό, ὅσο καὶ ἀόρατο γιὰ τοὺς πολλοὺς λόγο: Γιατὶ ἡ Ἐπιστήμη, ἡ Τεχνολογία, ἡ Ἐπικοινωνία καὶ ἡ Πληροφορική, τὰ τέκνα αὐτὰ τοῦ ἔλλογου τρόπου ἀντιλήψεως τῆς Ζωῆς καὶ τοῦ Κόσμου, διαχύθηκαν σ' ὅλη τὴν Ὑδρόγειο κι ἐκτοπίζουν τοὺς πάλαι ποτὲ διαχυθέντες κατακτητὲς, τὸν Δογματισμό, τὴν Πίστη καὶ τὴν ἐξουσιαστικὴ Παρά-νοια.

Δ.Ι.Α.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ένας κληρικὸς ποὺ ζῇ τὸ δράμα τῆς σαπίλας

Κύριε Λάμπρου,
Τὸ πρᾶμα ἔχει παραγίνει. Παρὰ τὶς διαφορὲς ποὺν μπορεῖ νὰ ἔχουμε, ἀπευθύνομαι στὸ πρόσωπό σας ἀπὸ ἀγανάκτηση.

Ἀλήθεια θεωρεῖτε ὅτι ὅλοι μας οἱ κληρικοὶ εἴμαστε φιλήδονοι Μακάριοι; Σὰς πληροφορῶ ὅτι ὅλοι δὲν εἴμαστε τοιοῦτοι καὶ μιζαδῶροι. Ἄλλοι εἴμαστε μισθωτοί, ἔχουμε στόματα γυναικόπαιδων νὰ ταῖσουμε, χωρὶς τὴν πρόθεση ἢ τὸ μέσο ν' ἀδειάζουμε παγκάρια ἢ τὸν κορβανά τῶν ἐπισκόπων ποὺν μὲ τὴν ἐκμετάλλευση τῶν πιστῶν δὲν ἀδειάζει ποτέ. Ὁ Χριστόδουλος μόνος του κάνει ὅτι κάνει νομίζετε; Τὰ ξέρετε γιὰ τὴν συμμορία ποὺν τὸν ξελασπώνει; Τὰ ξέρετε ἀλήθεια γιὰ ὅλους τοὺς τοιοῦτους ἀρσενικοὺς καὶ θηλυκοὺς ὁμοφιλόφυλους, ἀμφιφιλόφυλους, σεξομανεῖς, παραδόπιστους ὑπηρετὲς τοῦ Μαιμωνά, ποὺν τὰ πίνουνε στὴν ὑγεία τοῦ ἀρχιεπισκόπου καὶ μπεινοβγαίνουνε στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, δίνοντας ἐντολὲς γιὰ θέματα δικὰ μας, τῶν κληρικῶν; Θέλετε ὀνόματα; Τοὺς βλέπουμε ὅλους στὴν τηλεόραση νὰ παρασταίνουν τοὺς «ἐκπροσώπους» τοῦ Θεοῦ

καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ: ἀπὸ ποῦ ν' ἀρχινᾷ καὶ ποῦ νὰ φτάνη κανεῖς! Ἦ δὲν βλέπετε τοὺς ἐντολοδόχους τοὺς, τοὺς ἐλλαδεμπόρους καὶ τοὺς δεκάδες σπιούνους, ποὺν τοὺς ἀκολουθοῦν μὲ τ' ἀζημίωτο; Μὴ ξεχνᾶμε καὶ τὸν παπαγιώργη Μεταλληνό, ποὺν ἀνάστησε τὸ φόβητρο τοῦ παγανισμοῦ, νᾶχη σκιάχτρο νὰ τρομάξῃ τοὺς χαζοὺς, γιὰ νὰ κερδίξῃ δύναμη, ὀφείλεια, χρήματα.

Ἀλλὰ ἔτσι, κύριε Λάμπρου, ὑποκριτὲς καὶ φαρισαῖοι ἀπάλι τώρα κυβερνοῦν τὴν πίστη. Νὰ τὸ καταλάβουμε ὅλοι: Καλύτερα νᾶχουμε εἰλικρινὴ διάλογο μ' ἐντιμους ἄθεους καὶ ἀπόλυτο σεβασμὸ μὲ μὴ χριστιανούς παρὰ μὲ φαρισαῖκα ὑποκείμενα, ποὺν τρῶνε σὰ τὰ σκουλήκια τὴν κοινωνία μας. Φοβόμαστε τὶς συμμορίες τοὺς, ποὺν νὰ μιλήσουμε; Νὰρχότανε μακάρι ὁ ἅγιος ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος ἢ ὁ φωτισμένος Θεόκλητος τῶν Ἰωαννίνων, ἴσως νὰ κάνουν λαμπρὸν ἔργον, νὰ διώξουν τοὺς ἀπατεῶνες, νὰ καθαρίσουν τὴν κόπρο ποὺν μᾶς ἔπνιξε ὅλους μας, κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς ἀντάμα. Νὰ τοὺς διώξουμε, ν' ἀλλάξουμε τὰ πράματα. Ἀς γένῃ ἡ ἀρχή, νὰ πάρουμε τὸ φραγγέλιο,

ΙΕΡΗ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΑΘΛΙΟΤΗΤΩΝ

Κύριε διευθυντά,

Τὴν περίοδο τῶν γιορτῶν καὶ εἰδικὰ στὴν γιορτὴ τοῦ «ἐλληνικώτατου» Πάσχα αἰσθάνομαι μειονεκτικά, ὅχι πὼς ἔχω καὶ κάποιο κονσούρι, ὅπως λέει καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος, ἀλλὰ νά, δὲν εἶμαι χριστιανός· θὰ μοῦ πῆτε οὔτε καὶ ἐμεῖς εἴμαστε ἀλλὰ δὲν αἰσθανόμαστε ἔτσι, πιθανὸν τότε νὰ ζῆτε σὲ ἄλλη χώρα γιὰ τὴν σημερινὴ Ἑλλάδα ἢ ἀνεξιθρησκία εἶναι μία χαμένη λέξη μέσα στὰ ἄρθρα τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος καὶ τίποτα ἄλλο.

Ἡ ἐπιβολὴ τῶν χριστιανικῶν ἐθίμων π.χ. νηστεία καὶ ἐκκλησιασμοὺς τὴν περίοδο τοῦ Πάσχα γίνεται πὺδ ἔντονη. Ἔτσι σὲ κοιτᾶνε μὲ μισὸ μάτι στὸν φοῦρνο, ὅταν ἀγοράξῃς τυρόπιττα τὴν Μεγάλη Παρασκευή, ντρέπεσαι στὸ γραφεῖο νὰ παραγγεῖλῃς καφέ μὲ γάλα μέσα στὴν Μεγάλη Εβδομάδα, ἐνῶ τὸ πρῶτο πρᾶγμα ποὺν σὲ ρωτοῦν ὅλοι εἶναι, ἐὰν πηγὲς ἐκκλησία, ἐὰν ἐξωμολογήθηκες, τὸ πότε θὰ κοινωνήσῃς καὶ παρόμοιες χριστιανικὲς ἐρωτήσεις. Μόλις τοὺς πῆς ὅτι δὲν κάνεις τίποτα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ καὶ ὅτι γουστάρεις νὰ φᾶς ἄρνι τὴν Μεγάλη Παρασκευή καὶ ὅτιδῆποτε ἄλλο τὴν Κυριακὴ τοῦ Πάσχα, σὲ κοιτᾶνε σὰν ἐξωγῆινο, ἀφήστε ποὺν δὲν τολμᾶς νὰ πῆς ὅτι δὲν εἶσαι χριστιανός, γιὰ τὴν ἀμέσως ἀρχίζουν οἱ ἐρωτήσεις «τότε τί εἶσαι;», «ποῦ πιστεύεις;» καὶ τὰ συναφῆ. Οἱ ἀπειλὲς τοῦ τύπου, ἐὰν δὲν ἀλλάξῃς γρήγορα σὲ περιμένει τιμωρία ἀπὸ τὸ Θεό, πάνε

νά τοὺς ξωπετάξουμε, νὰ ἡσυχάσουμε. Φωνὴ λαοῦ, ὄργη Θεοῦ, λέει ἡ σοφὴ παροιμία. Ἡ ὄργη ξεχειλίζει τὸ ποτήρι.

Ὁ Θεὸς νὰ σὰς φωτίξῃ, κύριε Λάμπρου, νὰ φωτίζετε τὰ κακῶς κείμενα, μέχρι νὰ παραιτηθοῦν, νὰ φύγουν οἱ φαρισαῖοι, ποὺ τραγοπίνουν εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος. Τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ! Τὰ παραδείγματα κουσοῦρια τοῦ κάθε Μακάριου, Χριστόδουλου, Βαρθολομαί-

ου, Εἰρηναίου καταστροφὴ μοναχὰ φέρουν καὶ ρεξιλέματα. Ἄς ἀφήσουν τὴν πολιτικὴ γιὰ τοὺς πολιτικούς καὶ τὴν πίστη γιὰ τοὺς τίμιους, ποὺ δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ πηγὲς χρυσοῦ -Χρυσοπηγές- καὶ τοὺς φτάνουν καὶ τὰ ὀλίγα νὰ περάσουν. Θὰ τὰ ξαναποῦμε, κι ὁ Θεὸς μαζί σας!

Εἰλικρινῶς
Πατὴρ **Νικόλαος**
Θεσσαλία

Οἱ πεζοναῦτες ἐκδικοῦνται τὴν Βαβυλῶνα...

Κύριε διευθυντά,

«...Τὴν καταστροφὴ τῆς Βαβυλῶνας ἀπὸ τὸν ἀμερικανικὸ στρατὸ καταγγέλλει τὸ Βρετανικὸ Μουσεῖο...». Ἐγὼ τὸ περίμενα καὶ τὸ θεωρῶ ἐντελῶς φυσικὸ. Οἱ περιοῦσιοι θὰ ἄφηναν ἀτιμωρητὴ τὴν πόλη, ποὺ τοὺς ἔσυρε αἰχμαλώτους καὶ τοὺς ἔκανε νὰ νοσταλγοῦν τραγουδώντας μάλιστα ἐν χορδαῖς καὶ ὄργάνοις.. «ἂν σὲ ξεχάσω, Τερουσαλήμ...» κ.λπ., κ.λπ.; Στὴν κατάλληλη στιγμή εἶπαν στοὺς πεζοναῦτες: «παιδιά, ὁρμάτε, ὅλη

δική σας». Καὶ ὥρμησαν, ἐπέλασαν οἱ «ράμπο», ὡς ἀσυναίσθητα ὄργανα τῆς Σιών, κατὰ τοῦ πολιτισμοῦ. Βλέπεις ὑπάρχει ἀγαστὴ σύμπνοια τῆς Πλανηταρχίας μὲ τὰ περιοῦσια τέκνα τοῦ Γιαχβέ. Ἐντελῶς φυσικὸ λοιπὸν νὰ κάνουν ὅτι κάνουν. Τὸ ἐρώτημα εἶναι: Μὲ τὴν συνεχῶς αὐξανόμενη ἐξάρτησή τους ἀπὸ τὸν Ἰουδαϊσμὸ ἕως πότε θὰ ἔχουν αὐτὴ τὴ δυνατότητα;

Μετὰ τιμῆς
Δημήτρης Τσίρκας

Ἄρχισαν νὰ ξυπνοῦν ἀπὸ τὸ λήθαργό τους

Κύριε διευθυντά,

Μὲ τίς ἀποκαλύψεις ποὺ ἔγιναν καὶ ποὺ ἀφοροῦν στὸν χώρο τῆς Ἐκκλησίας πολλοὶ Ἕλληνες θὰ ἄρχισαν νὰ ξυπνοῦν ἀπὸ τὸν λήθαργό τους καὶ ἐπιτέλους εἶδαν τὸ πραγματικὸ πρόσωπο τῶν ἐκ-

προσώπων τῆς θρησκείας τῆς ἐρήμου. Τόσα χρόνια ὁ «Δαυλός» ἀποκαλύπτει τὴν ἀλήθεια. Ἐλπίζω νὰ συνεχίσῃ μὲ ἀμείωτο ρυθμό.

Μὲ τιμὴ
Νίκος Κατσικίδης

καὶ ἔρχονται καὶ στὴν ἀπάντηση ὅτι τόσοι καιροὶ δὲν ἀκολουθῶ τὰ χριστιανικὰ ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ δὲν μὲ ἔχει τιμωρήσει κανένας Θεὸς σοῦ ἀνταπαντοῦν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι μακροθύμιος καὶ κάνει ὑπομονὴ μαζί σου καὶ μόνο ἐκεῖνος ξέρει πότε καὶ πῶς θὰ σὲ τιμωρήσῃ. Μὰ καλὰ γιὰ ποιὸ θεὸ μιλάνε, τὸν θεὸ ἐνὸς ἄλλου λαοῦ ποὺ ἐξωλόθρενε ὅποιονδήποτε καὶ ὅτιδήποτε, ὁ ὁποῖος κληροδότησε στὸν περιοῦσιο λαὸ του καὶ ἓνα διδάσκαλο ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ, ὅπου ὅλοι τὸν εἶδαν νὰ σταυρώνεται ἀλλὰ μόνο οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς νὰ ἀνασταίνεται (γιὰ νὰ εἶναι θεός, ἔπρεπε νὰ συμβαίνει τὸ ἀντίθετο).

Ἡ θρησκεία τῆς ἀγάπης πού, ὅπου καὶ νὰ πῆγε, ἐπιβλήθηκε μὲ τὸν θάνατο ἀνθρώπων ἀνθρώπων ποὺ τόλμησαν νὰ ἔχουν διαφορετικὴ ἄποψη γιὰ τὸν θεὸ ἀπὸ αὐτὴν τοῦ Ναζωραίου διδασκάλου, εἶναι τὸ ἴδιο βίαιη καὶ ἐκδικητικὴ ἀκόμα καὶ μετὰ ἀπὸ χίλια ἑπτακόσια χρόνια σὲ ὅποιαδήποτε φάση τῆς ζωῆς ἐνὸς μὴ χριστιανοῦ. Ἔτσι γίνεσαι ἀντίχριστος, ἀντίθεος, δαιμονισμένος, ἐὰν δὲν πηγαίνεις στὴν ἐκκλησία, δὲν κάνεις νηστείες, παντρεύεσαι μὲ πολιτικὸ γάμο, δὲν στέλνεις τὰ παιδιά σου στὸ κατηχητικὸ ἢ τὰ ἀπαλλάσσης ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν στὸ σχολεῖο, ἐὰν ζητᾷς μετὰ θάνατον νὰ μὴν σὲ ψάλουν οἱ ἱερεῖς τοῦ Σαβαὼθ καὶ σὲ στέλνουν στοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τοῦ Λώτ.

Ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία δὲν συγχωρεῖ τέτοια ἀτοπήματα καὶ οἱ χριστιανοὶ εἶναι ἔτοιμοι νὰ ἀνάψουν τὴν φωτιὰ γιὰ νὰ σὲ κάψουν ζωντανὸ ὅπως τὸ Μεσαίωνα. Ἀλήθεια πόσο

Τιμή στο δολοφόνο του έλληνολάτρη αυτοκράτορα...

Άγαπητέ κ. Λάμπρου,

Την 25η Νοεμβρίου ο χριστιανικός κόσμος τίμησε την μνήμη του αγίου Μερκουρίου, που σύμφωνα με την χριστιανική παράδοση είναι ο δολοφόνος του αυτοκράτορα Ίουλιανού. Σας στέλνω απόσπασμα από το βιβλίο του Δημήτρη Κ. Κρεββατά «Τὸ Βυζάντιο καὶ ὁ Διωγμὸς τοῦ Ἑλληνισμοῦ», εκδόσεις Καστανιώτη, που αποτελεί φόρο τιμής για τὸν πρόωρο καὶ ἄδικο χαμὸ τοῦ μοναδικοῦ Ἑλληνα αυτοκράτορα τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αυτοκρατορίας. Ἴδου τὸ απόσπασμα:

«Ελάχιστοι μονάρχες διέθεταν τὴν εὐφροσύνην, τὴν μόρφωση καὶ τὴν καλλιέργειά του, τὴν ἐνεργητικότητα καὶ τὴν ἐπινοητικότητα του, τὸ θάρρος καὶ τὴς ἡγετικές του ἱκανότητες, τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὸ ἀδιάφθορο τοῦ χαρακτήρα του... Ὁ Ἰουλιανὸς παρουσιάζεται στὸν ὀρίζοντα σὰν ἕνα φωτει-

νὸ σημάδι, πῶς ἀπὸ τὸ ὁποῖο εἶχε ἐμφανιστῇ τὸ ἀστὲρι τῆς Ἑλλάδας, τῆς χώρας ἐκείνης δηλαδή τὴν ὁποία ὁ αυτοκράτορας θεώρησε ὡς τὴν «ἀγία χώρα τοῦ Πολιτισμοῦ», τὴ μητέρα τοῦ Καλοῦ καὶ τοῦ Ὁραίου, τὴν Ἑλλάδα, τὴν ὁποία ὠνόμαζε μετὰ ὑλικὴ ἀφιέρωση καὶ ἐνθουσιασμὸ «μοναδικὴ τοῦ Πατρίδα». Ἀκλόνητες μορφές ὅπως ὁ Ἰουλιανὸς ἀξίζει νὰ καταλάβουν ξεχωριστὴ θέση στὶς σελίδες τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας ὡς ὑπερασπιστὲς τῆς ἀρχέγονης ἐθνικῆς ταυτότητος, ὅταν βέβαια ἡ ἱστορία τῶν Ἑλλήνων ξαναγραφτῇ στὶς ἀληθινές της διαστάσεις.»

Τὸν δολοφόνο τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Ἑλληνα θεωροῦμε ἅγιο καὶ τὸν γιορτάζουμε -ποιοί; Ἐμεῖς, οἱ τολμῶντες νὰ αὐτοαποκαλοῦμεθα Ἑλληνες...

Κώστας Καλούδης

Ἐξοδος ἢ ἔξωση τῶν περιούσιων ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο;

Κύριε Λάμπρου,

Τὸ ἱερὸ γιὰ τοὺς Ἑλληνες δεῦτερο βιβλίο τῆς Παλαιᾶς τῶν Ἑβραίων Διαθήκης λέγεται «Ἐξοδος». Στὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα μὰ καὶ στὴ ζωὴ μας μάθαμε πὼς ἄνθρωποι ἢ καὶ ζῶα ἀκόμα -εἰδικὰ ἀγρίμια- κάνουν **ἐξοδο**, ὅταν βρεθοῦν ξαφνικὰ σὲ ἀβίωτο περιβάλλον. Στὴν ἀπόγνωση τοὺς ἐπιχειροῦν **ἐξοδο** γιὰ κάποιον καλύτερα.

Οἱ Ἑβραῖοι τῆς Αἰγύπτου ἀφύπνισαν τὸ πλοῦσιο Δέλτα τοῦ Νείλου μὲ τὴν... ἔξοδό τους βρέθηκαν ἀπὸ τὴν πολλὴ ἀγάπη τοῦ Ἰεχωβά τοὺς ὄχι σὲ γῆ μὲ κάμπους, δέντρα, νερά, ἀγρόμια καὶ τὰ λοιπά, ἀλλὰ στὴν ἔρημο τοῦ Σινᾶ, τὴν μέχρι σήμερα ἀφιλόξενη καὶ ἀκατοίκητη αὐτὴ περιοχή τῆς Μ. Ἀνατολῆς. Ἐκεῖ ὁ ἄσπληχνος ἥλιος καὶ οἱ θανάσιμες ἀμμοθύελλες κάνανε γιὰ σαράντα ὁλόκληρα χρό-

χριστιανοὶ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ σὲ καταδικάζουν γιὰ τὴν «ἄλλοπρόσαλλη» συμπεριφορὰ ποὺ ἔχεις κατ' αὐτούς; Οἱ ἴδιοι χριστιανοὶ δὲν εἶναι ποὺ ρίχνουν «χριστο-παναγίες», ἐπεὶδὴ δὲν ἔπιασαν τὸ στοίχημα ἢ τὸ λόττο; Αὐτοὶ δὲν εἶναι ποὺ νηστεύουν τὴν Καθαρὴ Δευτέρα καὶ τὶς ὑπόλοιπες μέρες τῆς νηστείας τρῶνε ὅ,τι περπατάει στὰ τέσσερα; Αὐτοὶ δὲν εἶναι, ποὺ τὴν Ἀνάσταση στὴν ἐκκλησίᾳ ἀκριβῶς στὶς 12, ὅταν ὁ παπᾶς ψέλνῃ τὸ Χριστὸς ἀνέστη (ποὺ λέει ὁ λόγος), ἔχουν ἀδειάσει ἕνα φορτηγὸ κροτίδες καὶ μετὰ ἀπὸ πέντε λεπτὰ ὁ ἱερέας εἶναι μόνος του, ἀφοῦ οἱ ὑπόλοιποι τρέχουν νὰ μὴν τοὺς κρυώσῃ ἢ μαγειρίτσα; Ἀφήστε ποὺ ὁ καθένας ἔχει τροποποιήσει τὴν θρησκεία ὅπως τὸν συμφέρει ἔτσι ἔχουμε αὐτοὺς ποὺ δὲν ἀποδέχονται τὴν Παλαιὰ Διαθήκη σὰν πρόστυχη, ἄλλους ποὺ δὲν ἐξομολογοῦνται γιὰτὶ θεωροῦν (καὶ καλὰ κάνουν) ὅτι οἱ ἱερεῖς εἶναι πιὸ βρώμικοι ἀπὸ αὐτούς, ἄλλους ποὺ σιχαίνονται νὰ κοινωνοῦν μὲ τὸ ἴδιο κοντάλι γι' αὐτὸ ἀπέχουν τοῦ «θείου» μυστηρίου, κάποιους ποὺ δὲν πάνε στὴν ἐκκλησίᾳ γιὰτὶ λένε ὁ Θεὸς εἶναι παντοῦ, ἔτσι κάνουν τὶς προσευχὲς σπῖτι μόνοι τους, ἐνῶ τελευταῖα ἐμφανίστηκαν καὶ οἱ φιλόσοφοι-χριστιανοὶ ποῦ, ὅταν τοὺς πιέσῃς μὲ ἐπιχειρήματα γιὰ τὴν ψεύτικη θρησκεία τους, σοὺ λένε ὅτι πιστεύουν ὄχι στὸ συγκεκριμένο θεὸ ἀλλὰ σὲ κάποια «ἀνώτερη δύναμη», ποὺ δὲν μποροῦν νὰ προσδιορίσουν ἢ νὰ κατονομάσουν ἀκριβῶς. Οἱ «ποῦροι» χριστιανοὶ στὴν προσωπικὴ τους ζωὴ εἶναι ὅ,τι χειρότερο μπορεῖ νὰ φανταστῇ κανεὶς, γιὰτὶ τοὺς ἔχουν περάσει τὴν ιδέα ὅτι ὀτιδήποτε

να τὰ μυαλὰ τούτων τῶν ἀνθρώπων νὰ σαλέψουν καὶ νὰ γράψουν τὰ βιβλικά γραπτά τους.

Τώρα: Διαβάζουμε τὸ Βιβλίον τῆς Ἰουδήθ, κεφ. 5 καὶ παραγράφος 12 καὶ βλέπουμε στὴν προσευχή της τούτῃ ἡ Ἑβραία νὰ ἀναφέρεται στοὺς προγόνους της τῆς Αἰγύπτου «ποὺ τοὺς ἔδωξαν οἱ Αἰγύπτιοι!»! Τοὺς ἔδωξαν...

Σ' ἓνα ἄλλο ἱερό μας βιβλίον, τὴ «Σοφία τοῦ Σολομώντος», βλέπουμε τὰ ἑξῆς στὸ κεφ. 19, παρ. 16: «...οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ὑποδέχθησαν στὴν ἀρχὴ τοὺς πλανώμενους Ἰουδαίους μετ' ἡμετέρων, δοξολογίαν,

ὡς ἰσότητες». Σύμφωνα λοιπὸν μετὰ ἴδια τὰ βιβλικά γραπτά οἱ Αἰγύπτιοι στὴν ἀρχὴ ὑποδέχθηκαν τοὺς Ἑβραίους μετὰ πολιτισμένον τρόπον καὶ στὸ τέλος τοὺς ἔκαναν ἀναγκαστικὴν **ἔξωσιν**. Αὐτὴ ἄλλωστε εἶναι ὅλη τους ἀπὸ τότε ἡ ἱστορία μετὰ ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς. Στὴν ἀρχὴ τοὺς ἀνέχονται καὶ στὸ τέλος τοὺς κάνουν **ἔξωσιν**.

Εὐχαριστῶ

Μίνως Κουρνιανὸς

Νέα Ὑόρκη

Ἄς ἡρεμήσουν οἱ κάτοικοι τῆς Παλλήνης...

Κύριε διευθυντά,

Τὸ ἀρχαιότερον σπάρταγμα τῆς Ἀποκάλυψης τοῦ Ἰωάννου, ποὺ εὐρέθῃ καὶ ἀνεγνώσθη πρόσφατα στοὺς παπύρους τῆς Ὀξυρρύγχου, ἀποδεικνύει ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Ἀντιχρίστου δὲν εἶναι 666, ἀλλὰ 616! Ἡ ἐφημερίδα «Ἔθνος» (3/05/05, ἀρ. φ. 7.116, σ. 70) δημοσιεύει τὴ «χαρμόσυννη» εἰδηση:

«Ὁ καθηγητὴς Ντέιβιντ Πάρκερ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μπέριγγαμ, ποὺ ἀσχολεῖται μετὰ τὴν παλαιολογίαν καὶ μετὰ τὴν κριτικὴν τῶν κειμένων τῆς Καινῆς Διαθήκης, θεωρεῖ πῶς τὸ αὐθεντικὸ εἶναι τὸ 616 καὶ ὅτι εἶναι ἀποτέλεσμα ὀνόματος, ποὺ ἔχει γραφῇ μετὰ κρυπτογραφικὴν μέθοδον [...]. Τὸ συγκεκριμένο ὄνομα, ποὺ ἀποκρύπτεται, εἶναι τοῦ αὐτοκράτορα Καλιγούλα, τὸν ὁποῖον μᾶλλον οἱ σύγχρο-

νοὶ τοῦ θεωροῦσαν ἄρχοντα τοῦ σκότους.»

Τὸ ἐνδεχόμενο νὰ δοθοῦν στὸ θέμα αὐτὸ «ἐθνικές» διαστάσεις δὲν εἶναι ἀπίθανον. Ἄς ἐλπίζουμε πῶς οἱ ἀρμόδιοι ἐπιστήμονες θὰ προλάβουν τοὺς δεισιδαίμονες λαοπλάνους, τοὺς τηλελαδεμπόρους καὶ τὰ... «ἀόρατα» χέρια ποὺ ἀφήνουν "θεϊκά" σημάδια σὲ τοίχους «εὐλογημένων» σπιτιῶν.

Υ.Γ: Τοῦλάχιστον τώρα οἱ κάτοικοι τῆς Παλλήνης, περιοχῆς τῆς ὁποίας οἱ τηλεφωνικοὶ ἀριθμοὶ ξεκινοῦν μετὰ τῶς «καταραμένο» 666, μποροῦν νὰ κοιμούνται πρὸς ἄνετα...

Μετὰ τιμὴν

Πέτρος Βραχιώτης

Θεατρολόγος, Ραφίνα

τε καὶ νὰ κάνουν, ὅσο πρόστυχο καὶ ἀπαίσιον νὰ εἶναι, ὁ Θεὸς θὰ τοὺς συγχωρήσῃ, μετὰ τ' ἀνάλογο ἀντίτιμον φυσικὰ, ποὺ παραδίδεται στὴν «ἀντιπροσωπία» του ἐπὶ τῆς γῆς, τὴν Ἐκκλησίαν. Μαστροποὶ, ἔμποροι ναρκωτικῶν, δολοφόνοι καὶ λωποδύτες πάσης φύσεως συγχωροῦνται, ἐπεὶ δὲ ἔκαναν μίαν γενναιοδωρὴ δωρεὰ στὴν Ἐκκλησίαν. Ἀλήθεια μπορεῖ νὰ ἀπαντήσῃ κανεὶς, πόσα ἀπὸ τὰ χρήματα ποὺ δίνονται στὴν Ἐκκλησίαν ὡς δωρεὰ, ἔχουν ἀποκτηθῇ μετὰ ἠθικὸν ἢ ἔστω νόμιμον τρόπον;

Ἡ Ἐκκλησία, ἀντὶ νὰ δημιουργῇ ἀνθρώπους πρότυπα, προσπαθεῖ νὰ κἀνὴ τοὺς ἁμαρτωλοὺς πιστοὺς της νὰ αἰσθάνονται ἀκόμα πρὸς ἁμαρτωλοὺς, γιὰ νὰ ἔχουν τὸ πᾶν χεῖρ στὴν σωτηρίαν τους καὶ σὲ κάποιους στὴν περιουσίαν τους βλέπετε τὰ οἰκόπεδα στὸν παράδεισον στοιχίζουσιν ἀκριβὰ καὶ οἱ οὐρανέμποροι-ἱερεῖς τὰ ποντὰν ὅσο πρὸς ἀκριβὰ μποροῦν. Ὁ παράδεισος ὑπάρχει μόνο γιὰ τοὺς φρενοβλαβεῖς ἁγίους τους, ποὺ πῆραν τὰ βουνά, ζοῦσαν σὲ σπηλιὰς καὶ ἀπὸ τὴν πείναν του, ἐβλεπαν ὁράματα (ἐβλεπαν τὸν Χριστὸ φαντάρον).

Τώρα ποὺ τὸ σκέφτομαι καλύτερα στὴν κόλαση -τοῦλάχιστον ἐκεῖ θὰ εἴμαστε πολλοὶ καὶ θὰ ἔχω καὶ παρέα- παρὰ στὸν παράδεισον μετὰ συγκατοίκους τοὺς ἀνώμαλους ἁγίους τους καὶ τοὺς μάγους -μέντιονιμ- ἀνήθικους προπάτορες.

Μετὰ τιμὴς

Χαρίλαος

Ζωγράφου, Ἀθήνα

Διαφωτισμός, αὐτογνωσία καὶ εὐδαιμονία

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Πάνω ἀπ' ὅλα μεταβιάσετε τὴν ἀγάπη μου σὲ ὅλους τοὺς συνεργάτες σας, διότι ὅλοι μαζί ἐργάζεσθε πρὸς ὁλοκλήρωση τῆς ἡμιτελοῦς Διαφώτισης ποὺ τόσο ἀποφασιστικὰ συνεισέφερε στὴν Ἐπανάσταση τοῦ '21.

Ἡ ἀνένδοτος ἔρευνα τοῦ «Δαυλοῦ» ἔχει ἀπήχηση πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν κυκλοφορία τῶν ἐκδόσεών του. Κι αὐτό, διότι ὅπου γῆς, ὅταν γίνονται συζητήσεις περὶ Ἑλληνισμοῦ, συμβάλλει ἀποφασιστικὰ στὸν διαφωτισμὸ (αὐτογνωσία) ἐνὸς ταλαιπωρημένου (λόγω ἀμάθειας) ἀπὸ σκληρῆς καὶ ἐπικίνδυνες ἱστορικῆς συγκυρίες Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ποὺ γιὰ πολλοὺς αἰῶνες ἀποζητεῖ ὅλο καὶ πιὸ έντονα τὴν χαμένη ταυτότητά του. Ἐπιπλέον ὅλοι οἱ συνεργάτες σας μὲ τὶς ἔρευνές τους συντελοῦν στὴν πανανθρώπινη διαφώτιση καὶ εὐ-

δαιμονία. Διότι, ἂν τὸ Ἔθνος μας ὀρθοποδίσῃ μὲ αὐτογνωσία, θὰ καταλάβῃ τὴν θέση ποὺ ὄντως τοῦ ἀρμόζει ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς. Καὶ τότε οἱ λαοὶ θὰ χαράξουν τὶς πορείες τους καὶ ἐπιτέλους ἡ συγκεχυμένη ἀνθρωπότης θὰ ἀπελευθερωθῇ ἀπὸ τὴν βαρβαρότητα.

Ἡ ὥρα τῶν Ἑλλήνων ἔρχεται. Συνάμα μὲ τὸν ἐπανελληνισμό μας καταλύεται ὁ ἐξουσιασμός. Γι' αὐτό, ὅσο περνᾷ ὁ χρόνος, τόσο τὸ παραμύθι περὶ ἐξωκοσμικοῦ Ἰαχβε διαλύεται μέσα στὴν ζοφερὴ ἀντίδραση ἀλλήλο-συγκρουόμενων δογμάτων, καὶ μαζί καταστρέφονται ὅλα τ' ἄλλα ἰδεολογήματα τῶν ἐξουσιαστών. Ἄς ἐπανελληνισθοῦμε λοιπόν. Ἐρρωσθε καὶ εὐδαιμονεῖτε ἀπὸ Αὐστραλία.

Π. Πολυδωρόπουλος
Homebush West, Αὐστραλία

Ὅταν οἱ θρησκείες ἐξαφανιστοῦν ἀπὸ τὸν Κόσμο

Κύριε διευθυντά,

Ἀπορῶ καὶ ἐξίσταμαι, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀπαιτοῦν οἱ ἐλεύθεροι πολῖτες νὰ γίνῃ κἀθάρση ἢ αὐτοκἀθάρση στὸ ἱερατεῖο, τὸ ὁποῖο ὑποτίθεται ὅτι εἶναι ἄμωμο, ἀμόλυντο καὶ καθαρὸ (καθαρὸ καὶ κἀθάρση ἀποτελεῖ ἀντίφαση), ὅπως λέει συνηχῶς ὁ ἀρχιεπίσκοπος «ἀπὸ ἄμβωνος» στοὺς πιστοὺς καὶ ὁ ὁποῖος τοὺς «διδάσκει» τὴν ἠθικὴ.

Ὁ κόσμος δὲν ἔχει καταλάβει, ἐπειδὴ δὲν ἔχει διδαχτῇ στὸ σχολεῖο, ὅτι ἡ Θρησκεία ἐπαίξε μὲν κάποιον ρόλο στὴν πρωτόγονη ἐποχῇ, στὴν «πολιτισμένη» ὅμως οἱ ἐκπρόσωποί της ἐκμεταλλεύονται τὴν ἄγνοια καὶ τὴν ἀφέλεια τῶν ἀνεξέλικτων, καθυστερημένων καὶ φοβισμένων ἀνθρώπων. Ὅλα τὰ ἱερατεῖα τῆς γῆς ἔχουν σφετεριστῇ τὴν κοινωνικὴ ἠθικὴ, ποὺ εἶναι ἄσχετη μὲ τὴ Θρησκεία, καὶ ἔχουν πείσει πολὺν κόσμον ὅτι μίᾳ κοινωνία χω-

ρὶς θρησκεία θὰ ἦταν ζούγκλα. Ὁ κόσμος δὲν ἔχει καταλάβει ἀκόμη ὅτι χωρὶς νόμους καὶ ὥργανο κρᾶτος –ἄσχετα μὲ τὴν ἀτέλειά τους καὶ μὲ τὸ ποιούς ἐξυπηρετοῦν πιὸ πολὺ– ἡ κοινωνία θὰ ἦταν πραγματικὴ ζούγκλα.

Ὁ Πλάτων εἶπε ὅτι τότε θὰ ἐπέλθῃ «παύση κακῶν ἀνθρωπίνω γένει», ὅταν ἢ οἱ φιλόσοφοι κυβερνήσουν ἢ οἱ βασιλεῖς φιλοσοφήσουν. Ἡ δική μου σκέψη εἶναι ὅτι οἱ κοινωνίες θὰ ἀνασάνουν ὄχι μόνον ὅταν ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὸ ἱερατεῖο καὶ πάψουν νὰ τὸ μισθοδοτοῦν, ἀλλὰ ὅταν οἱ θρησκείες σιγά-σιγά ἐξαφανιστοῦν ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς. Πρᾶγμα ποὺ πιστεύω ὅτι θὰ συμβῇ στὸ ὄχι ἀπώτερο μέλλον.

Μὲ τιμὴ
Γεώργιος Ταμβάκης
Φιλολόγος, Φιλιατρὰ

Τὸ ὑψηλὸ ἦθος ἀσύμβατο πρὸς τὸ «ὑψηλότερο ἀξίωμα»

Κύριε Λάμπρου,

Πρόσφατα θαύμασα στὴν κρατικὴ τηλεόραση τὸν κύριο Γιάννη Μαρκόπουλο. Ἦταν μίᾳ λιτὴ ἐκπομπή, ποὺ τιμοῦσε τὸν σπουδαῖο Ἑλληνα μουσικὸ Μιλοῦσαν περὶ αὐτοῦ ὁ μεγάλος Ἑλληνας φραγκὸς Νανόπουλος, ὁ μεγάλος Ἑλληνας ἡθοποῖδς Κώστας Καζάκος καὶ ἄλλοι. Ὁ κύριος Μαρκόπουλος, ὅπως ὁλοφάνερα προέκυψε ἀπὸ τὴν ἐκπομπή, κατάφερε κι ἔμεινε ἀνεξάρτητος. Παρέμεινε Ἑλληνας. Δὲν ἐπιτρέπει τὸ ἦθος του

νὰ καταλάβῃ οὔτε κἀν τὸ ἀξίωμα τοῦ «πρώτου πολίτη» τοῦ κράτους.

Ἐπιβεβαιώνεστε συνέχεια στὶς ἐκτιμήσεις ποὺ κάνετε, ἢ προσπάθεια ποὺ κάνετε μὲ τοὺς συνεργάτες σας καρποφορεῖ, ὁ Ἑλληνισμὸς χάρεῃ στὸ ἀνεξάντλητο πνεῦμα του, ποὺ δὲν τὸ «παράδιδε», τελεσφορεῖ.

Φιλικῶς
Κωνσταντῖνος Πετρόπουλος
Ἀθήνα

ΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ «ΡΟΛΟΓΙΑ» ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

Βιορρυθμοί = Οί ρυθμοί του Σύμπαντος

λοι οί ζῶντες ὀργανισμοί, τὰ κύτταρα, ἀλλὰ καὶ τὰ ὄντα, τὰ οὐράνια σώματα, τὰ ἡλιακὰ συστήματα, οἱ γαλαξίες, διέπονται καὶ ἀκολουθοῦν ἓναν δικό τους ἀέναο ἐσωτερικὸ «κοσμικὸ ρυθμὸ» λειτουργίας. Τὰ πάντα στὸ σύμπαν δονοῦνται, κινοῦνται καὶ ζοῦν. Οἱ Πυθαγόρειοι φιλόσοφοι ἀρχικὰ καὶ οἱ Πλατωνικοὶ ἐν συνεχείᾳ θεωροῦσαν ὅτι οἱ κατασκευές ὅλων τῶν ὄντων καὶ τοῦ κόσμου λειτουργοῦν καὶ ἐκδηλώνονται μὲ συγκεκριμένο ρυθμὸ καὶ ἁρμονία καὶ πάντοτε σὲ συμφωνία μὲ τὶς ἀρχές τῶν Μαθηματικῶν καὶ τῆς Γεωμετρίας. Στὸ «Περὶ Οὐρανοῦ» σύγγραμμα τοῦ Ἀριστοτέλους ἀναφέρεται τὸ κοσμοεἶδωλο τῶν Πυθαγορείων, στὸ ὁποῖο τὸ κέντρο κατέχεται ὅχι ἀπὸ τὴν γῆ ἀλλὰ ἀπὸ τὸ πῦρ (ἥλιο). Οἱ ἀποστάσεις τοῦ κάθε ἀστέρος τοῦ ἡλιακοῦ μας συστήματος ἀπὸ τὸ κέντρο τῆς μονάδος, λαμβανομένης ὡς σημεῖο ἐκκινήσεως, μετροῦνται μὲ τὴν σειρὰ τῶν ἀριθμῶν ποὺ ἀποτελοῦν γεωμετρικὴ πρόοδο μὲ λόγον τὸν ἀριθμὸ 3. Ἀναφέρει γιὰ τὸ σύμπαν καὶ τὴν λειτουργία του ὁ Πυθαγόρειος Φιλόλαος στὸ ἔργο του «Περὶ Ψυχῆς», ὅπως πληροφοροῦμεθα μέσῳ τοῦ Ἰωάννη Στοβαίου (1.20.2): «Ὁ κόσμος ὑπῆρχε ἀπὸ τὴν αἰωνιότητα καὶ θὰ παραμείνῃ αἰώνιος, ἐπειδὴ κυβερνᾶται ἀπὸ μία ἀρχή, τῆς ὁποίας ἡ φύσις εἶναι παρόμοια μὲ τὴν δική του καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἰσχὺς εἶναι παντοδύναμη καὶ κυρίαρχη. Ὁ μοναδικὸς κόσμος εἶναι συνεχὴς καὶ προικισμένος μὲ μία φυσικὴ ἀναπνοή, κινούμενος αἰωνίως ἁρμονικὰ σὲ κύκλο, ἔχοντας μέσα του τὴν ἀρχὴ τῆς κινήσεως καὶ τῆς ἀλλαγῆς.»

ΟΙ ΚΥΚΛΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ἐκφραση «ἡ πορεία τῶν πραγμάτων», ποὺ σήμερα χρησιμοποιοῦμε, βασίζεται σὲ μία ἀρχαία καὶ συνεχὴ παρατήρηση, ὅτι τὰ περισσότερα γεγονότα ἀποδεικνύουν μία συγκεκριμένη διαδρομὴ προόδου. Ἡ χρονικὴ αὐτὴ ὀργάνωσις μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ρυθμίζουμε ἀναλόγως τὴν ζωὴ μας καὶ τὶς ὑποθέσεις μας. Ἀπ' τὴν στιγμὴ τῆς γεννήσεώς μας κάποια αὐτορρυθμιζόμενα ἐσωτερικὰ βιολογικὰ ρολόγια μπαίνουν σὲ λειτουργία, γιὰ νὰ ἐλέγχουν τοὺς ρυθμοὺς τοῦ σώματός μας, ἀπὸ

τὴν στιγμὴ τῆς δημιουργίας τοῦ μικροσκοπικοῦ ἐμβρύου στὴν μήτρα τῆς μητέρας μας, ἕως τὴν ὁλοκλήρωση τοῦ ὁργανισμοῦ μας.

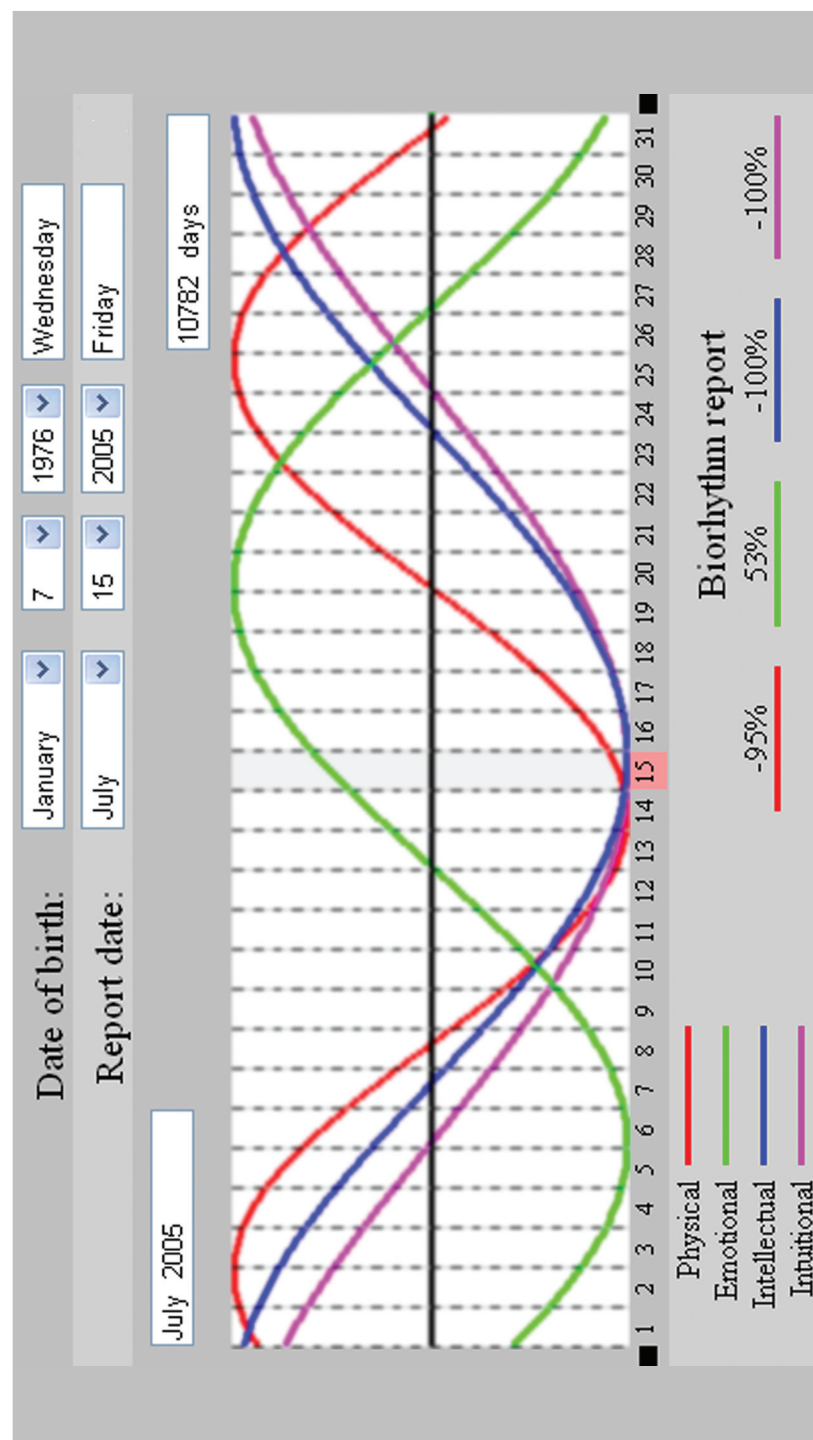
Κάθε ὄντοτητα ἀκολουθεῖ ἓνα δικό της «ρυθμὸ ζωῆς», ποὺ ὁλοκληρώνεται σ' ἓναν κύκλο, μέσα ἀπ' τὸν ὁποῖο ὁδηγεῖται σταδιακὰ ἀπ' τὸ ξεκίνημα σὲ μία σταδιακὴ κορύφωση καὶ σ' ἓνα τέλος. Κάθε ὄν ἔχει ἓναν συγκεκριμένο κύκλο ὑπάρξεως, ὁ ὁποῖος διαιρεῖται σὲ περιόδους καὶ ἔχει τὸν δικό του «κοσμικὸ ρυθμὸ». Αὐτὸ ἐνυπάρχει σὲ κάθε ζῶντα ὁργανισμό, κι ἂν γιὰ κάποιο λόγο μεταβληθῇ, προκαλοῦνται διαταραχὲς στὰ ζωτικὰ φαινόμενα, ποὺ μποροῦν νὰ ὁδηγήσουν ἀκόμη καὶ στὸν θάνατο. Ὁ ἀνθρώπινος κύκλος ξεκινᾷ ἀπ' τὴν πρώτη ἀναπνοὴ τῆς ζωῆς καὶ διαρκεῖ 144 ἔτη περίπου. Ἡ Πυθαγορικὴ γνώση τῶν ἀριθμῶν διαιροῦσε τὴν ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου σὲ μία μικρότερη κυκλικὴ ἀκολουθία περιόδων, ποὺ ἡ κάθε μία διαρκεῖ κατὰ προσέγγιση ἐπὶ ἡλιακὰ ἔτη. Κάθε περίοδος ἀποτελεῖ καὶ τὴν ὁλοκλήρωση ἑνὸς κύκλου. Γράφει ὁ Πρόκλος γιὰ τὸν ἀριθμὸ ἐπτά: «Διότι ἡ ἐπτὰς εἶναι ὁ ἀριθμὸς τοῦ καταλλήλου καιροῦ, ποὺ ἄγει εἰς τελείωσιν τὰς περιόδους καὶ ἐπανάγει αὐτὰς εἰς τὸ σημεῖον ἐκκινήσεώς των.» (Πρόκλος, «Σχόλια εἰς τὸν Τίμαιον» III 97, 27.)

Κατὰ τὴν σύγχρονη Φυσιολογία γιὰ ὅλα τὰ θηλαστικά, ἡ διάρκεια τῆς ζωῆς τους εἶναι 7 φορὲς μεγαλύτερη ἀπ' τὸ χρονικὸ διάστημα ποὺ χρειάζεται γιὰ τὴν συμπλήρωση τῆς ἀναπτύξεώς τους. Ἡ ἀνθρώπινη ἀνάπτυξις ὁλοκληρώνεται κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ 20οῦ καὶ τοῦ 21ου ἔτους τῆς ζωῆς μας. Ἄν πολλαπλασιάσουμε τὸ 20,5, τὸν μέσο ὄρο του, μὲ τὸ ἐπτὰ, θὰ ἔχουμε 143.5 ἔτη ζωῆς! Ἐλάχιστοι ἄνθρωποι συμπληρώνουν αὐτὸν τὸν κύκλο τῆς ζωῆς λόγω τοῦ δυσαρμονικοῦ βίου τους ἢ τῆς παραβίασεως τῶν φυσικῶν κοσμικῶν ρυθμῶν καὶ νόμων.

Διάφοροι κύκλοι ἐπηρεάζουν ἅμεσα ἢ ἔμμεσα τὸν ἀνθρώπινο βίον. Μία ὥρα, μία ἡμέρα (ὁ 24ωρος κύκλος τῶν ἐνδοκρινικῶν ἐκκρίσεων), μία ἐβδομάδα ἀποτελοῦν ξεχωριστοὺς καὶ ἀνεξάρτητους κύκλους. Π.χ. ὁ σεληνιακὸς κύκλος διαρκεῖ 30 ἡμέρες περίπου καὶ ἐπηρεάζει ἅμεσα τὸν ἄνθρωπο καὶ τὰ ὄντα, σὲ σημείον ποὺ πολλὰς ἀπὸ τὶς λειτουργίες τῶν ὄντων προσαρμόζονται σὲ αὐτὸν τὸν μηνιαῖο κύκλο. Γράφει ὁ Κάρολος Δαρβίνος (στὸ «Περὶ καταγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου», σελ.29, ἔργο του): «Ὁ ἄνθρωπος ὑπόκειται ἀκριβῶς ὅπως τὰ θηλαστικά, τὰ πουλιά, ἀκόμη καὶ τὰ ἔντομα σ' ἐκείνον τὸν μυστηριώδη νόμο, σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖο ὠρισμένες φυσιολογικὲς διαδικασίες ὅπως ἡ ἐγκυμοσύνη, ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἡ ὠρίμασις τῶν φυτῶν, ἡ διάρκεια ὠρισμένων ἀσθενειῶν ἀλλὰ καὶ πολλὰς ἄλλες λειτουργίες ἐξαρτῶνται ἀπ' τὶς σεληνιακὰς περιόδους.» Τὰ ἔμμηνα, ὁ κύκλος τῆς περιόδου τῶν γυναικῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων θηλαστικῶν, ἀκολουθεῖ καὶ προσαρμόζεται στὸν σεληνιακὸ κύκλο.

Ἄμεσα κατανοητὴ σ' ἐμᾶς εἶναι ἡ ἡλιακὴ ἐπιρροή, ἀφοῦ ἡ προσαρμογὴ μας σὲ αὐτὴν εἶναι ἄμεση ἀνάγκη, διότι ὁ ὕπνος καὶ ἡ ἐργήγορσις, οἱ δραστηριότητες τῶν ὄντων καὶ ἡ ζωὴ γενικὰ ἀκολουθεῖ πιστὰ τὸν ἡλιακὸ ρυθμὸ. Ὡς γνωστόν, ὁ ἡλιακὸς κύκλος τοῦ ἔτους ὁλοκληρώνεται σὲ 365 ἡμέρες περίπου. Παράλληλα εἶναι γνωστοὶ καὶ ἄλλοι «κοσμικοὶ ρυθμοί» καὶ κύκλοι μικρῆς ἢ μεγάλης διάρκειας, ὅπως οἱ διαδοχῆς τῶν παλιροῶν τῆς θαλάσσης, τῶν ἀνέμων, τῶν ὑψηλῶν καὶ χαμηλῶν βαρομετρικῶν πεδίων, τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους, τῶν παγετῶνων καὶ τῆς ξηρασίας κ.ἄ. Οἱ κύκλοι αὐτοὶ ἐπηρεάζονται καὶ ἀπὸ τὶς κινήσεις τῶν οὐρανίων σωμάτων.

Ἡ ἴδια ἡ ἐξέλιξις τῆς ζωῆς καὶ τῶν εἰδῶν στὴν γῆ ὑπόκειται σ' ἓναν μεγάλον καὶ ἀργόν

Στο διαδίκτυο υπάρχουν πολλοί πίνακες-διαγράμματα που δείχνουν την πορεία των βιορυθμών του κάθε ανθρώπου με βάση την ημερομηνία γεννήσεώς του. Το συγκεκριμένο διάγραμμα βρίσκεται στην διεύθυνση <http://mindbluff.com/bior.htm>, όπου εκτός από τους τρεις βασικούς βιορυθμούς (φυσικός, συναισθηματικός και νοητικός), παρουσιάζεται και ένας τέταρτος βιορυθμός, που έχει προσφάτως ανακαλυφθεί και αναφέρεται στην διαίτιση κάθε ανθρώπου.

«κοσμικὸ ρυθμό». Ἄλλωστε ἡ ἀνθρώπινη ἱστορία ξετυλίγεται μέσα ἀπὸ τὴν πορεία 4 μεγάλων περιόδων-κύκλων. Ὁ Ἡσίοδος χαρακτηρίζει τὰ τέσσερα γένη τῶν ἀνθρώπων ὡς Χρυσό, Ἀσημένιο, Χάλκινο ἢ Ἡρωικὸ καὶ Σιδηροῦν γένος. Τὰ ἀρχαῖα ἰνδικὰ ἔπη ὀνομάζουν ἀντιστοίχως τοὺς κύκλους αὐτοὺς ὡς Τρέτα Γιούγκα, Κρίτα Γιούγκα, Διαπάρα Γιούγκα καὶ Κάλι Γιούγκα.

Ὁ Πλάτων ὁμιλεῖ γιὰ μία μεγάλη χρονικὴ περίοδο, τὸν «Μέγαν Ἐνιαυτόν», ποὺ ὀλοκληρώνεται κάθε 24.000 χρόνια περίπου. Ὁ Μιλοῦτιν Μιλάνκοβιτς, Σέρβος φυσικός, τὸ 1920 διετύπωσε τὴν θεωρία ὅτι ἀνὰ 20.000 χρόνια τὸ κλίμα τοῦ πλανήτη ἀλλάζει ἀπὸ θερμὴ σὲ παγετωνικὴ περίοδο, ἐνῶ κάθε 41.000 χρόνια ἡ κλίσις τῆς γῆς μεταβάλλεται κατὰ μερικὲς μοῖρες καὶ κάθε 100.000 χρόνια ἡ τροχιά τῆς γῆς ἀπὸ περιφερειακὴ γίνεται ἐλλειπτικὴ. Οἱ τρεῖς αὐτοὶ κύκλοι καθορίζουν τὰ ποσὰ τῆς ἡλιακῆς ἐνέργειας, ποὺ φθά-
νουν στὴν γῆ καὶ δημιουργοῦν μεγάλες κλιματολογικὲς ἀλλαγές.

ΒΙΟΡΥΘΜΟΙ

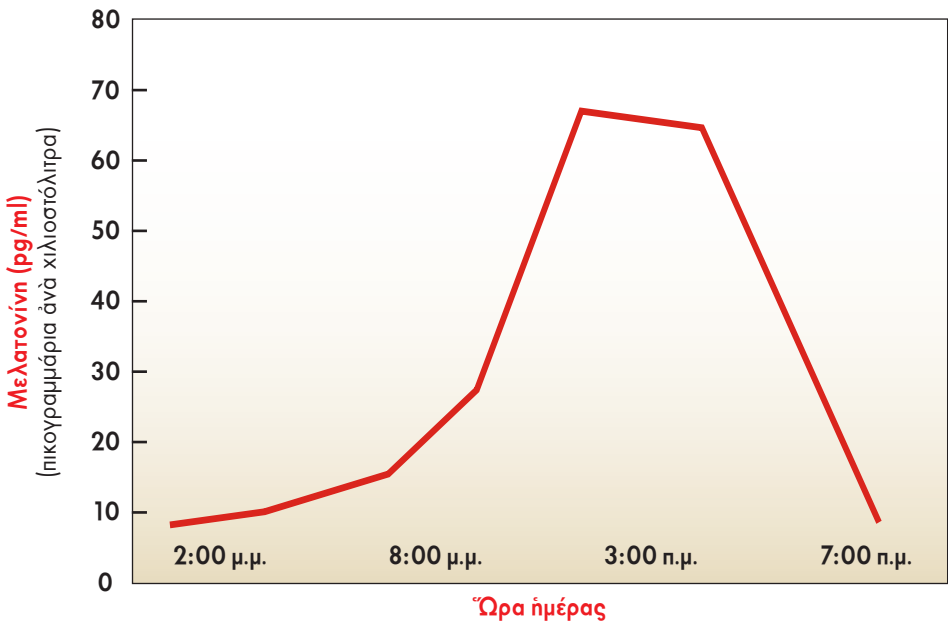

Ὁ 1906 ὁ Γερμανὸς ἱατρὸς καὶ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βερολίνου Βίλχεμ Φλὶς μετὰ ἀπὸ μελέτες 10 ἐτῶν δημοσίευσε τὴν ἐμπεριστατωμένη μελέτη του γιὰ τοὺς ρυθμοὺς καὶ τοὺς κύκλους τῆς ζωῆς, χάρις στὴν ὁποία ἔγινε δεκτὸς στὴν Γερμανικὴ Ἀκαδημία Ἐπιστημῶν. Τὴν ἴδια ἐποχὴ ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βιέννης Χέρμαν Σβόμποτα ἄρχισε νὰ ταξινομῇ τοὺς βιολογικοὺς αὐτοὺς κύκλους ἐπιδιώκοντας τὴν ἐφαρμογὴ τους στὴν καθημερινὴ ζωὴ. Μέσα ἀπ' τοὺς πειραματισμοὺς του ἀνεκάλυψε ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀκολουθεῖ ἕναν κυκλικὸ ρυθμὸ στὶς ἀντιδράσεις του καὶ ὅτι μερικὲς φορὲς συμπεριφέρεται μὲ κανονικὸ τρόπο, ἐνῶ ἄλλες δείχνει ὅτι κάτι συμβαίνει στὸν ὄργανισμό του καὶ ἡ ἀποτελεσματικότητά του σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ζωῆς του μειώνεται σταδιακά. Διέκρινε δύο περιοδικοὺς κύκλους: ἕναν 23 ἡμερῶν ποὺ ἀπευθύνεται στὸ σωματικὸ ἐπίπεδο καὶ ἕναν 28 ἡμερῶν ποὺ ἀπευθύνεται στὸ ψυχικὸ ἐπίπεδο καὶ τοὺς ὠνόμασε βιορρυθμοὺς. Παίρνοντας ὡς ἀφετηρία τῶν κύκλων τὴν ἡμερομηνία γεννήσεως τοῦ ἀνθρώπου, ὑπολόγισε ὅτι τὸ πρῶτο μισὸ τοῦ κάθε κύκλου 11,5 καὶ 14 ἡμερῶν ἀποτελεῖ τὴν φάση ἀνόδου καὶ ἀκμῆς τῶν σωματικῶν καὶ συναισθηματικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου ἀντιστοίχως. Ὁ Σβόμποτα ἐρεῦνησε μὲ στατιστικὲς καὶ ἄλλες μεθόδους τοὺς δύο αὐτοὺς κύκλους μέχρι τὸν θάνατό του τὸ 1963. Λίγα ἔτη ἀργότερα ὁ Ἀμερικανὸς ἱατρὸς Ρέξφορντ Χάρει τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πενσυλβάνιας ἀνεκάλυψε ἕναν κύκλο 33 ἡμερῶν, ποὺ ἔχει σχέση μὲ τὴν νοητικὴ δραστηριότητα.

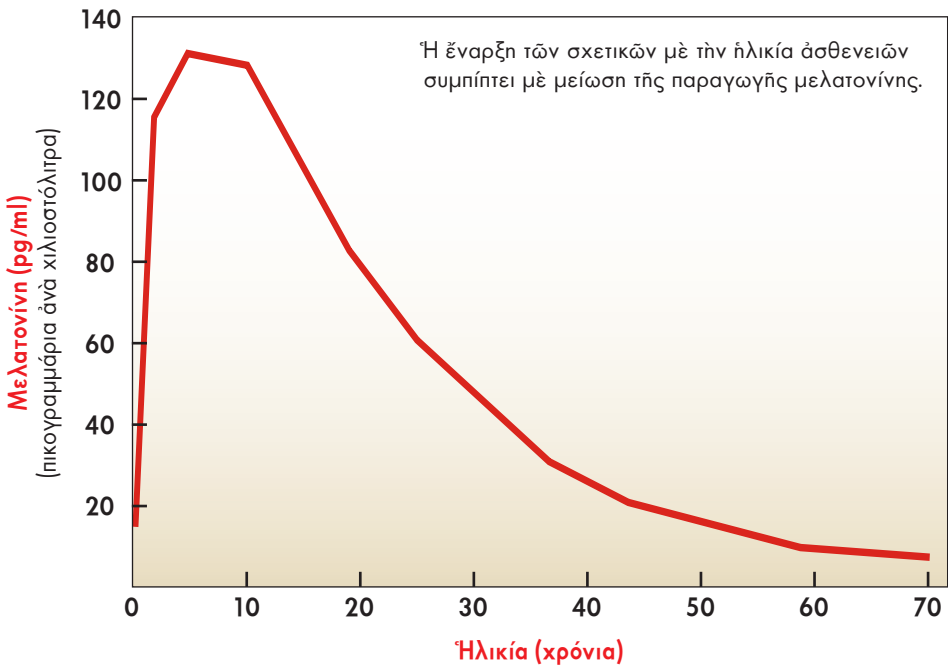
Οἱ τρεῖς αὐτοὶ κύκλοι ταυτίζονται μὲ τοὺς φορεῖς τῆς δράσεως, τῆς πορείας καὶ τῆς ζωῆς ἐνδὸς ἀνθρώπου σὲ συνάρτηση μὲ τὴν τριπλὴ διαίρεση σῶμα-ψυχὴ-νοῦς.* Κάθε πεδίο ἐπηρεάζει μὲ τὴν κατάστασή του τ' ἄλλα δύο καὶ ὅλα μαζί ἀλληλοεξαρτῶνται. Π.χ. συμπτώματα ὅπως ἡ σωματικὴ κόουραση στὸ σῶμα χωρὶς νὰ ἔχη προηγηθῇ φυσικὴ ἐργασία, ἐξηγεῖται λόγῳ μιᾶς νοητικῆς ἢ ψυχολογικῆς κόουρασης καὶ πτώσης τῶν βιορρυθμῶν. Οἱ λειτουργίες μας ταλαντεύονται διαρκῶς ἀπὸ τίς ὑψηλότερες ἢ τίς χαμηλότερες τιμὲς μιᾶς δεδομένης χρονικῆς σκάλας. Οἱ τιμὲς αὐτὲς εἶναι πλέον προβλέψιμες.

Τὰ διαγράμματα τῶν βιορρυθμῶν τῶν ἀνθρώπων ἔχουν κοινὸ ρυθμὸ, διαφοροποιοῦνται ὅμως σὲ σχέση μὲ τὴν ἡμερομηνία γεννήσεώς των. Ἀρκετοὶ τραυματισμοὶ ἀλλὰ καὶ

* Ὑπὸ ἔρευνα βρίσκονται καὶ ἄλλα βιορρυθμικοὶ κύκλοι, ποὺ ἀπευθύνονται σὲ ἄλλες καταστάσεις τοῦ ἀνθρώπινου ὀργανισμοῦ.

Ο 24ωρος κύκλος της παραγωγής μελατονίνης.

Τα επίπεδα της μελατονίνης στη διάρκεια της ζωής.

άτυχήματα αθλητών αλλά και απλών καθημερινών ανθρώπων έχουν άμεση σχέση με τους σωματικούς βιορρυθμούς τους. Εάν οι ημέρες σωματικής πτώσεως της δυνάμεώς μας συμπίπτουν με την νέα σελήνη, τότε κινδυνεύουμε άμεσα να τραυματισθούμε ή να αρρωστήσουμε, λόγω του ότι κατά τις δύο αυτές ημέρες (την ημέρα της νέας σελήνης και την προηγούμενη) το σώμα ρίχνει όλους τους ρυθμούς του, διότι μπαίνει αυτόματα σε διαδικασία αποτοξινώσεως. (Νέα σελήνη είναι η τελευταία ημέρα του σεληνιακού μήνα, όταν ο δίσκος της σελήνης έχει πλήρως συσκοτισθεί.)

Όλοι οι άνθρωποι έχουμε αισθανθεί ημέρες κορυφώσεως της δυνάμεώς μας αλλά και ημέρες καταπτώσεως μέχρι και σε σημείο εξαντλήσεως, χωρίς να συντρέχει κάποιος ιδιαίτερος λόγος. Επίσης ημέρες που νοιώθουμε χωρίς συναισθήματα και άδειοι από ψυχική έμπνευση, ή ημέρες που δεν μπορούμε να μελετήσουμε ένα βιβλίο, ή να κατανοήσουμε απλά πράγματα, ή να λειτουργήσουμε σωστά το μυαλό μας. Όμως υπάρχουν και ημέρες που νοιώθουμε ακριβώς το αντίθετο, γεμάτοι από δύναμη, σφρίγος και ζωτικότητα. Αν παρακολουθήσουμε το σχεδιάγραμμα των προσωπικών μας βιορρυθμών, θα δούμε ότι η κατάστασή μας και στα τρία επίπεδα είναι ανάλογη με την πορεία των βιορρυθμών μας. Βεβαίως υπάρχουν και άλλοι διάφοροι εξωτερικοί και εσωτερικοί παράγοντες, που δρουν υπέρ ή εναντίον των φυσικών μας δυνάμεων.

ΧΡΟΝΟΒΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΪΑΤΡΙΚΗ

Τα τελευταία έτη αναπτύσσονται δύο νέες επιστήμες, που έχουν τις ρίζες τους στην ελληνική κλασική Αρχαιότητα και εξαπλώνονται σε διεθνές επίπεδο, ή Χρονοβιολογία και η Χρονοϊατρική. Οι επιστήμες αυτές μās επιτρέπουν να γνωρίσουμε την λειτουργία των «εσωτερικών μας ρολογιών» και ν' αντιμετωπίσουμε σωστότερα την ζωή μας και τις ασθένειες που μās ταλαιπωρούν.

Η Χρονοβιολογία διδάσκει την πορεία των βιολογικών ρυθμών των όντων και της φύσεως, που η πορεία τους στον χώρο ολοκληρώνεται σε μικρά ή σε μεγάλα χρονικά διαστήματα. Οι βιολογικοί αυτοί ρυθμοί επηρεάζονται και καθοδηγούνται από το φως, τον μαγνητισμό και τα ηλεκτρομαγνητικά πεδία.

Βασική θεωρία της Χρονοϊατρικής είναι ότι τα συμπτώματα και η πορεία των διαφόρων ασθενειών μεταβάλλονται κατά την διάρκεια του χρόνου. Είναι γνωστό σε όλους μας ότι την άνοιξη ξεσπούν οι άλλεργίες και οι διάφοροι ιοί αναπτύσσονται κατά την διάρκεια του χειμώνα. Π.χ. το μεσημέρι μπορεί να έντείνωνται τα συμπτώματα μιās ασθένειας, ενώ το πρωί μιās άλλης. Έξαρση συγκεκριμένων ασθενειών μπορεί να προσβάλλουν τις γυναίκες πριν από τα έμμηνα. Η κάθε ασθένεια ακολουθεί ένα βιορρυθμικό κύκλο με εμφάνιση των συμπτωμάτων, σταδιακή κορύφωσή τους και εξαφάνιση. Γνωρίζοντας αυτές τις σημαντικές παραμέτρους ή Ιατρική του μέλλοντος θα μπορεί να θεραπεύει τις ασθένειες αποτελεσματικότερα. Το πότε θα πρέπει να χορηγηθεί ένα φάρμακο παίζει σπουδαίο ρόλο ως προς την αποτελεσματικότητα και τις παρενέργειές του. Ακόμη και η ώρα της διαγνώσεως μιās ασθένειας είναι πολύ σημαντική.

Χρονοβιολογία και Χρονοϊατρική αποτελούσαν κατά την Κλασική εποχή μία επιστήμη της Όλιστικής Ιατρικής των Ασκληπιείων και των Αμφιαράειων. Γράφει ο Ίπποκράτης (στο «Περὶ Αἵρων, Ὑδάτων, Τόπων», παρ. 3): «Ὅταν ἐπιθυμῇ κάποιος ἐμβαθύνοντας συνεχῶς νὰ φθάσῃ σὲ μία ὀρθὴ σύλληψη τῆς Ἱατρικῆς, πρέπει νὰ κάνῃ τὰ ἑξῆς: Κατὰ πρῶτον νὰ μελετήσῃ τὶς ἐποχὰς τοῦ ἔτους καὶ νὰ δῇ τί ἐπιδράσεις ἀσκεῖ ἡ κάθε μία ἐπο-

χή. Διότι οί έποχές δέν μοιάζουν μεταξύ τους, παρὰ διαφέρουν πολὺ καὶ εἶναι διαφορετικές καθ' αὐτὲς καὶ διαφέρουν στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο γίνεται τὸ πέρασμα ἀπὸ τὴν μία στὴν ἄλλη (...). Διότι μαζί μὲ τὶς έποχές τοῦ έτους ἀλλάζουν καὶ οἱ ἀρρώστειες τῶν ἀνθρώπων καὶ οἱ λειτουργίες τῶν ὀργάνων τοῦ πεπτικοῦ συστήματος. Νοῶντας καὶ ἐξετάζοντας κάποιος αὐτὰ μπορεῖ νὰ προβλέψῃ τὰ περισσότερα ἀπὸ ὅσα μποροῦν νὰ συμβοῦν ἐξ αἰτίας τῶν μεταβολῶν (...). Καὶ πρέπει κανεὶς νὰ προσέξῃ τὶς σημαντικές μεταβολές τῶν έποχῶν καὶ οὔτε φάρμακο νὰ δώσῃ οὔτε καυτηριασμὸ νὰ κάνῃ οὔτε τομὴ, πρὶν περάσουν δέκα ἡμέρες ἢ καὶ περισσότερες.»

Οἱ Ἱπποκρατικοὶ ἰατροὶ συντόνιζαν τὶς θεραπείες τοὺς μὲ βάση τὶς γνώσεις τῆς Χρονοβιολογίας καὶ τῆς Χρονοϊατρικῆς, λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν τοὺς βιολογικοὺς ρυθμοὺς τῆς φύσεως καὶ τῶν ἀσθενῶν τοὺς καὶ ἔδιναν μεγάλη σημασία στὴν κατάλληλη χρονικὴ στιγμή. Π.χ οἱ ἐγχειρήσεις ἀποφεύγονταν (ἂν ἦταν ἐφικτό) κατὰ τὴν διάρκεια τῆς πανσελήνου, λόγῳ τῆς έντονης ροῆς τοῦ αἵματος στὸ σῶμα καὶ τῆς ἀργῆς ἐπούλωσης τῶν πληγῶν. Ἡ Ἀμερικανίδα συγγραφέας καὶ πτυχιούχος τῆς Φυσικῆς Ἱατρικῆς (Naturopathy) στὴν εἰσαγωγή τοῦ βιβλίου της «Nice Ways to Body Wisdom» ἀναφέρει: «Κάθε ὄργανο στὸ σῶμα ἔχει μία δώρη περίοδο μεγίστης δραστηριότητος, κάτι ποὺ σημαίνει ὅτι, ὅταν τὸ ὄργανο βρίσκεται σ' αὐτὴν τὴν περίοδο, ἔχει μεγαλύτερη ἐνέργεια ἀπὸ τὰ ἄλλα. Ἀν σεβόμασταν αὐτοὺς τοὺς χρόνους καὶ βάσει αὐτῶν προγραμματίζαμε τὶς δραστηριότητές μας, θὰ ἤμασταν πολὺ πιὸ ὑγιεῖς.»

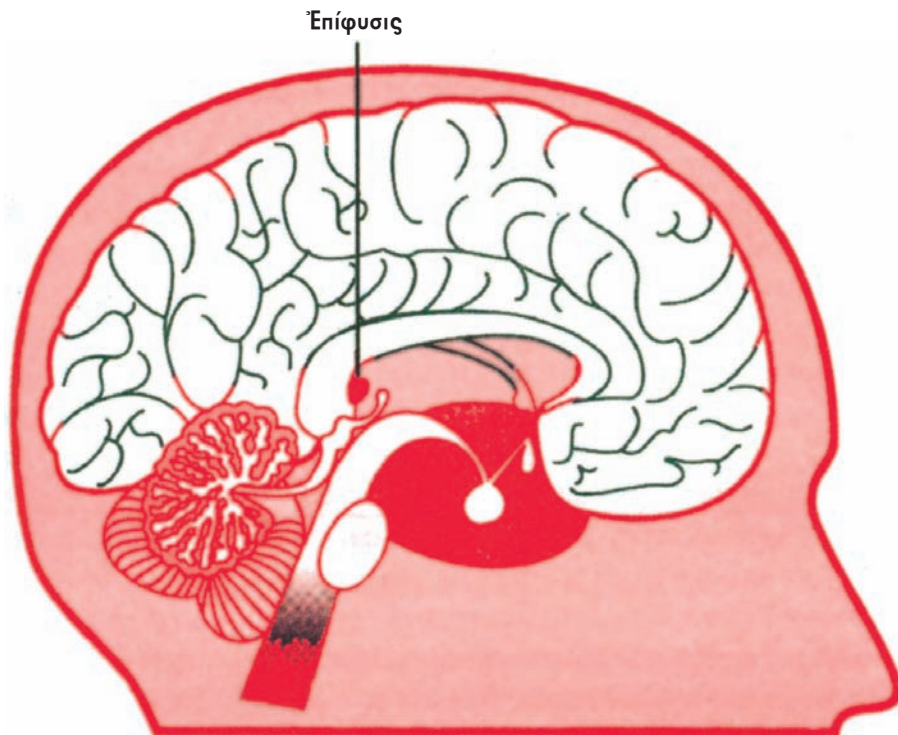
ΕΠΙΦΥΣΙΣ ΚΑΙ ΜΕΛΑΤΟΝΙΝΗ

μελατονίνη εἶναι μία ὁρμόνη, ποὺ ἐκκρίνεται ἀπὸ τὴν ἐπίφυση ἐνὸς ἐνδοκρινοῦς ἀδένους ποὺ βρίσκεται στὸ κέντρο περίπου τοῦ ἐγκεφάλου καὶ πίσω ἀπὸ τὰ μάτια καὶ ἀποτελεῖ κυριολεκτικὰ ἓνα τρίτο μάτι. Ἡ ἐπίφυση εἶναι ἓνας φωτοευαίσθητος ἐνδοκρινὴς ἀδένας μεγέθους φασολιοῦ, καλυμμένος ἀπὸ μία ἀσπίδα ἀπὸ διανυγὴ χόνδρο. Στὴν Ἰνδικὴ φιλοσοφία ἀναφέρεται ὡς τὸ τρίτο μάτι, ποὺ βλέπει πρὸ βαθιὰ καὶ ἀληθινὰ ἀπὸ τ' ἄλλα δύο. Πραγματικὰ ἡ ἐπίφυση βλέπει κατὰ κάποιον τρόπο, ἐπεὶδὴ μία ἀπ' τὶς ἐργασίες της εἶναι νὰ ἀντιδρᾷ στὶς μεταβολές φωτὸς καὶ σκότους. Ἡ ἐπίφυση ὑπάρχει σὲ ἀρκετὰ εἶδη τῶν θηλαστικῶν ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Οἱ ἐπιστήμονες ἔχουν ἀνακαλύψει ὅτι ἀποτελεῖ ἓνα εἶδος φυσικοῦ ἐσωτερικοῦ ρολογιοῦ, ποὺ μᾶς βοηθᾷ νὰ συντονίζουμε καὶ νὰ προσαρμόζουμε τὶς δραστηριότητές μας μὲ τὴν φύση.

Ἡ ἐπίφυση βοηθᾷ στὴν διακυβέρνηση τῶν νυχθημερήσιων βιολογικῶν ρυθμῶν ποὺ γίνονται μέσα σ' ἓνα 24ωρο, ὅπως εἶναι ὁ κύκλος ὕπνου-ἀφυπνίσσεως. Ἐπίσης διέπει τοὺς έποχιακοὺς ρυθμοὺς ποὺ ἐπεκτείνονται ἐπὶ ἐβδομάδες ἢ μῆνες, βοηθῶντας τὰ πλάσματα νὰ ἀντιλαμβάνονται τὶς ἀλλαγές τῶν έποχῶν, ὁρομολογεῖ τὶς ὁρμονικὲς μεταβολές τοῦ ζευγαρώματος τῶν ὄντων, τὶς μεταναστεύσεις τῶν ζῶων κατὰ τὸ φθινόπωρο καὶ εἰδοποιεῖ τὰ ζῶα γιὰ τὴν χειμερία νάρκη τοῦ χειμῶνα.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς πρωτοπόρους μεγάλου μέρους τῆς ἔρευνας γιὰ τὴν ἐπίφυση, ὁ ἰταλικῆς καταγωγῆς Βάλτερ Πιερπαόλι, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Μπολῶνια, βλέπει τὸ ὄργανο αὐτὸ ὡς ἓναν διευθυντὴ ὀρχήστρας, ποὺ διευθύνει τὰ ὑπόλοιπα μέρη τῆς ὀρχήστρας του, ποὺ στὴν προκειμένη περίπτωση εἶναι τὰ διάφορα καὶ πολὺπλοκα συστήματα τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. Ὁ μαέστρος λέει σὲ κάθε ὁμάδα ὀργάνων, πότε καὶ πόσο δυνατὰ νὰ παίζῃ, πότε νὰ σταματήσῃ καὶ πότε νὰ ξαναρχίσῃ. Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο ἡ

Ἡ ἐπίφυση εἶναι ἐνδοκρινὴς ἀδένas, ποὺ ἀποτελεῖ τὸ κεντρικὸ «φυσικὸ ρολοῖ» τοῦ σώματος καὶ μᾶς βοηθᾷ νὰ συγχρονίζουμε τὶς δραστηριότητές μας μὲ τὴν φύση.

ἐπίφυση «λέει» στὸ ἐνδοκρινικὸ, τὸ ἀνοσοποιητικὸ καὶ στὰ ἄλλα συστήματα, πότε νὰ ἐλευθερώσουν τὶς αὐξητικὲς, τὶς σεξουαλικὲς καὶ ἄλλες ὁρμόνες, τὰ ἀντισώματα κ.ἄ. Ὁ ἀγγελιαφόρος τῆς ἐπιφύσεως, ποὺ θὰ μεταφέρει τὶς ἐντολές της, εἶναι ἡ ὁρμόνη μελατονίνη. Ἀλλαγὲς στὰ ἐπίπεδα μελατονίνης λένε στὸ σῶμα νὰ μπῇ στὴν ἐφηβεία καὶ ν' ἀρχίσῃ τὴν σεξουαλική του ἀνάπτυξη. Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς νύχτας καὶ τῆς καταστάσεως σκότους ἡ μελατονίνη ἀπελευθερώνεται, κυκλοφορεῖ στὸ αἷμα μεταφέροντας τὰ δεδομένα καὶ τὶς πληροφορίες σὲ ὅλο τὸ σῶμα, ἐπιβάλλοντας στὰ ἐπὶ μέρους ὅργανα τὸ σωστὸ ρυθμὸ δραστηριότητός τους. Ἡ μελατονίνη θέτει σὲ κίνηση τὴν ἐναρξὴ τοῦ ἔμμηνου κύκλου, μᾶς βάζει νὰ κοιώμαστε καὶ νὰ ξυπνᾶμε, νὰ παράγουμε ἀντισώματα γιὰ νὰ καταπολεμηθοῦν οἱ ἀσθένειες καὶ τὸ ἄγχος, νὰ καθυστερήσῃ ὁ ἐκφυλισμὸς τοῦ ὁργανισμοῦ καὶ ἡ πρόωρη γήρασις κ.ἄ. Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἡμέρας μία ἄλλη ὁρμόνη, ἡ σερετονίνη, ἀποτελεῖ τὸν ἡμερήσιο ἀγγελιαφόρο τοῦ ὁργανισμοῦ μας. Ὑπάρχουν κι ἄλλα «ρολόγια», ποὺ ρυθμίζουν πολλὲς ἀκόμη λειτουργίες. Ὅλα ὅμως συντονίζονται ἀπ' τὸ κεντρικὸ «μητρικὸ ρολοῖ», τὴν ἐπίφυση, ποὺ μὲ ἀπόλυτη σοφία ρυθμίζει ὅλα τὰ ἐπὶ μέρους ρολόγια.

Οἱ Ἰνδοὶ θεραπευτὲς χαρακτηρίζουν τὰ ἐνεργειακὰ ρολόγια τοῦ σώματος «τσάκρας», ὅπου τὸ κεντρικὸ καὶ κυρίαρχο ρολοῖ εἶναι τὸ τρίτο μάτι, ποὺ ἀντιστοιχεῖ στὴν ἐπίφυση. Τὰ τσάκρας εἶναι ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸ καὶ ἀντιστοιχοῦν στὸ ὕλικὸ σῶμα στοὺς ἑπτὰ ἐνδοκρινεῖς ἀδένες τοῦ σώματος.

Τὸν 2ο αἰῶνα μ.Χ. ὁ μέγας ἰατρός τῆς ἀρχαιότητος Γαληνός, πιστὸς στὶς κλασικὲς φιλοσοφικὲς ἀντιλήψεις, διετύπωσε τὴν ἅποψη ὅτι ὁλόκληρο τὸ σὺμπαν, μὲ τὸ περιεχόμενό του καὶ τὰ ὄντα ποὺ ζοῦν μέσα σὲ αὐτό, κυβερνῶνται καὶ ζωογονοῦνται ἀπὸ μία παγκόσμια ἐνέργεια, ποὺ τὴν ὠνόμασε «πνεῦμα». Ἡ ἐνέργεια αὕτη «εἰσπνέεται» κατὰ κάποιον τρόπο καὶ κυκλοφορεῖ μέσα στὸ σῶμα, ὅπου καὶ μετατρέπεται σὲ «ζωτικὸ πνεῦμα» ὅταν συναντήσῃ στὴν καρδιὰ τὸ «πνεῦμα τοῦ σώματος».

Κατὰ τὴν ὁμοιοπαθητικὴν θεραπευτικὴν τέχνη* τὸ κεντρικὸ αὐτὸ ρυθμιστικὸ ἐνεργειακὸ ρολοὶ προγραμματίζεται αὐτόματα ἀπὸ τὴν «ζωτικὴν δύναμη» ἢ «στοιχειώδη οὐσία». Ἡ ἐνέργεια αὕτη εἶναι ὑπεύθυνη γιὰ τὴν ἴδια τὴν ζωὴ ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ὑγίη λειτουργία ὅλου τοῦ ὁργανισμοῦ. Ὁ Ἀμερικανὸς ὁμοιοπαθητικὸς δρ Τζὼν Τέηλορ Κέντ ἀναλύει σ' ἓνα μεγάλο κεφάλαιο τοῦ ἔργου του «Lectures on Homeopathic Philosophy» τὶς ιδιότητες τῆς ἐνεργειακῆς αὐτῆς δυνάμεως: «Ἡ στοιχειώδης οὐσία εἶναι προικισμένη μὲ μορφοποιητικὸ νοῦ, ὑπόκειται σὲ μεταβολές, ῥεεῖ μὲ τάξη ἢ ἀταξία καὶ διαπερνᾷ τὸ σύνολο τῆς ὕλης ὑποστάσεως, χωρὶς νὰ τὸ διαταράσῃ ἢ νὰ τὸ ἀντικαθιστᾷ. Ἐξουσιάζει καὶ ἐλέγχει τὸ σῶμα, ποὺ κατέχει καὶ διατηρεῖ σὲ τάξη ὅλες τὶς λειτουργίες του καὶ διαιωνίζει ὅλες τὶς μορφὲς καὶ τὶς ἀναλογίες κάθε ζώου, φυτοῦ καὶ ὄρουκτοῦ. Στὴν στοιχειώδη οὐσία δὲν μπορεῖ ν' ἀποδοθῇ ποσότητα παρὰ μόνο ποιότητα σὲ βαθμοὺς τελειότητος. Χαρακτηρίζεται δὲ ἀπὸ προσαρμοστικότητα σὲ σχέση μὲ τὸ περιβάλλον καὶ εἶναι δημιουργικὴ, ἀφοῦ διαρκῶς οἰκοδομεῖ καὶ ἀνοικοδομεῖ τὸ σῶμα. Ὅταν ἀποχωρῇ ἀπὸ τὸ σῶμα, οἱ ἀποσυνδεδεμένες δυνάμεις τοῦ σώματος ἐκφυλίζονται μὲ ἀποτέλεσμα τὸν θάνατο.» Ὁ Kent κατὰ τὸ τέλος τοῦ 19ου αἰῶνος διετύπωσε θεωρίες γιὰ τὴν «ζωτικὴν δύναμη» ποὺ ἐπιβεβαιώνονται σήμερα ἀπ' τὴν Κβαντικὴ Φυσικὴ τῶν πεδίων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ἡ ψυχικὲς καὶ φυσικὲς δραστηριότητές μας, ἡ δημιουργικότητα, ὁ ἐρωτισμός, ἡ ζωντάνια, ἡ κούρασις, ἡ αὐξημένη ἢ μειωμένη δύναμις καὶ ἀντοχὴ ποὺ νοιώθουμε σὲ διαφορετικὲς ἡμέρες τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μήνα συνδέονται ἅμεσα μὲ τὴν λειτουργία τῶν βιορρυθμῶν μας. Ἡ λειτουργία τῆς ζωτικῆς δυνάμεως καὶ τῶν «ρολογίων» τοῦ ὁργανισμοῦ τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου διαταράσσεται ἀπ' τὸν ἀφύσικο καὶ ἐξαντλητικὸ τρόπο ζωῆς, ποὺ κάποιοι μᾶς ἔχουν ἐπιβάλει καὶ ἀκολουθοῦμε. Ὁ ἀποσυντονισμός μας ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς αὐτοὺς ρυθμοὺς εἶναι ἓνας βασικὸς παράγων, ποὺ δημιουργεῖ τὴν παθολογία μας καὶ κατὰ συνέπεια τὶς ἀρρώστιες. Στὸν ὀρφικὸ ὕμνο «Τῆς Φύσεως» ἡ φύσις χαρακτηρίζεται ὡς «κυκλική, ἀείρουσση, ποὺ στροβιλίζει μὲ ἀέναη δίνη τὴν γοργή ροή, πικρὴ στοὺς φαύλους ἀλλὰ γλυκεῖα στοὺς εὖπειθεῖς». Ἡ ἐπιστροφὴ στοὺς ρυθμοὺς τῆς μητέρας μας Φύσεως μὲ ὁδηγὸ τὶς γνώσεις τοῦ παρελθόντος ἀλλὰ καὶ τὶς ἀνακαλύψεις τοῦ παρόντος θὰ μᾶς ξαναδώσῃ τὰ πολυπόθητα μέτρο καὶ ἁρμονία καὶ θὰ μᾶς ξαναγυρίσῃ στὸ κατὰ φύσιν ζῆν τῶν προγόνων μας.

(**Σημ.:** Στὸν διαδυκτιακὸ τόπο ὑπάρχουν πολλὰ προγράμματα, διαγράμματα καὶ συμβουλές γιὰ ὅποιον θέλῃ νὰ βρῇ καὶ ν' ἀκολουθήσῃ τοὺς προσωπικοὺς του βιορρυθμοὺς.)

Βασίλειος Μαυρομμάτης

* Γιὰ τὴν Ὁμοιοπαθητικὴν βλέπε ἐκτενὴ ἄρθρα στὰ τεύχη Ἀπριλίου καὶ Ἰουνίου τρέχοντος ἔτους.

«ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ» ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ Η ΣΦΑΓΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ!

Ὁ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως ἐκδίδει κάθε χρόνο τὸ «*Ημερολόγιον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου*», στὸ ὁποῖο ἀναφέρονται ὅλα τὰ θέματα ποὺ τὸ ἀφοροῦν (τυπολογικά, διοικητικά κ.λπ.). Στὸ φετεινὸ (2005) πατριαρχικὸ «*Ημερολόγιον*» (ὅπως καὶ τῶν προηγούμενων ἐτῶν), στὴ σελίδα ποὺ καταγράφονται οἱ «*ἐθνικὲς ἐορτές*» του, σὰν τέτοιες ἀναφέρονται –ὄχι οἱ ἐλληνικὲς, ἀλλὰ– οἱ τουρκικὲς. **[Βλ. φωτοτυπίες τῆς σελίδας αὐτῆς τοῦ «*Ημερολογίου*» (ἄνω) καὶ τοῦ ἐξωφύλλου του (κάτω) στὴν ἐναντι σελίδα.]**

Ἐπισημαίνεται ὅτι ἡ ἀναγραφόμενη ἐθνικὴ ἐορτὴ «*Νίκης τοῦ Ἀρχιστρατήγου*» τῆς 30ῆς Αὐγούστου ἀφορᾷ στὶς σφαγὲς τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὴν Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ (Αὐγούστος 1922) καὶ στὸν «*Ἀρχιστράτηγο*» τῆς γενοκτονίας μας Κεμάλ Ἀτατούρκ! Τὸ Πατριαρχεῖο τιμᾷ τὴν ἐπέτειο αὐτὴ μὲ ἀργία τῶν Πατριαρχικῶν Γραφείων, ὅπως ἀναγράφεται στὸ ἐπίσημο αὐτὸ «*Ημερολόγιόν*» του.

Ὁ ρόλος τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τότε ποὺ –μὲ αὐτοκρατορικὰ βυζαντινὰ διατάγματα– ἐπιβλήθηκε μὲ ἄγρια βία, ἦταν πάντοτε καθαρὰ ἀνθελληνικός. Ἐξαπέλυσε λυσσαλέες διώξεις κατὰ τῶν Ἑλλήνων (π.χ. «*Θεοδοσιανὸς Κώδιξ*», «*Νεαραί*» Ἰουστινιανοῦ κ.λπ.) καὶ στράφηκε ἐναντίον κάθε στοιχείου τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ (μὲ κατάργηση Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, κλείσιμο φιλοσοφικῶν σχολῶν κ.λπ.). Ὁ σκοταδιστικὸς κι ἀντεθνικὸς ρόλος τῆς Ἐκκλησίας συνεχίστηκε καὶ κατὰ τοὺς μεταγενέστερους βυζαντινοὺς αἰῶνες, κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν, κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ '21, τὴν ὁποία ἀφώρισε τρεῖς φορές, κι ἔφτασε μὲ διαφορετικὸ ἴσως προσωπεῖο, ἀλλὰ ἀμείωτος, ὥς τις μέρες μας. Στὸν τόμον τοῦ «*Δαυλοῦ*» ὑπάρχουν ἑκατοντάδες ἔρευνες, ὅπου μὲ ἀτράνταχτα στοιχεῖα (δηλ. τὰ ἴδια τὰ κείμενα τῆς Ὁρθοδοξίας) ἀποδεικνύεται ὁ ἀκραῖος καὶ συνεχιζόμενος καὶ σήμερον ἀνθελληνισμός της (ἀφορισμοὶ καὶ ἀναθεματισμοὶ τῶν Ἑλλήνων ψάλλονται καὶ σήμερον στὶς ἐκκλησίαις τῆς Ἑλλάδος).

Δυστυχῶς ὁ ἐπὶ 1.700 χρόνια εὐρισκόμενος σὲ ἐθνικὸ κῶμα, μεταλλαγμένος σὲ Ρωμιοῦ, Ἑλληνας θεωρεῖ ἐθνικὸ τὸν ρόλο τόσο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὅσο καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ πολλοὶ ταυτίζουν τὴν Ἑλλάδα μὲ τὴν Ὁρθοδοξίαν· κι οἱ ἐπὶ κεφαλῇς ἡγέτες της κ. κ. Χριστόδουλος καὶ Βαρθολομαῖος χαίρουν ὑψηλῶν ποσοστῶν δημοτικότητος στὶς ἐκάστοτε δημοσκοπήσεις.

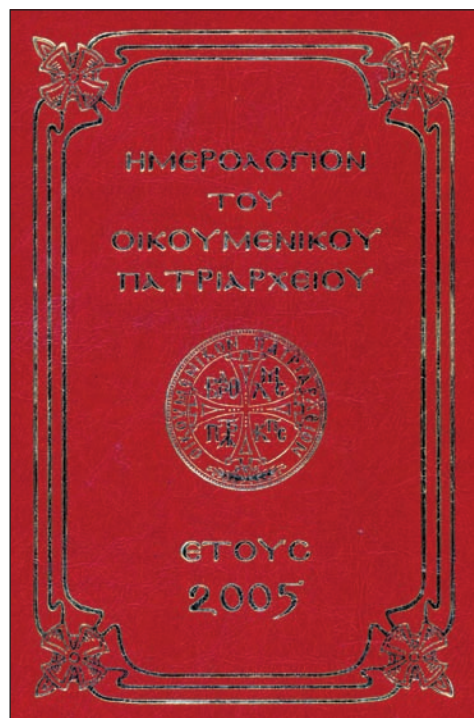
Κίμων Ἐλευθερίου

ΗΜΕΡΑΙ ΑΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Α. Κατά τὰς ἐθνικάς ἑορτάς

- 23 Ἀπριλίου: Ἑπέτειος τῆς Ἐθνικῆς Κυριαρχίας.
19 Μαΐου: ἑορτή τῆς Νεολαίας καί τοῦ Ἀθλητισμοῦ.
30 Αὐγούστου: Ἑπέτειος τῆς Νίκης τοῦ Ἀρχιστρατήγου
καί ἑορτή τῆς Ἀεροπορίας.
29 Ὀκτωβρίου: ἑορτή τῆς Δημοκρατίας.
31 Δεκεμβρίου μ.μ.: 1 Ἰανουαρίου: Πρώτη τοῦ ἔτους.

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ἱερὸν Ἀδελφᾶτον

Πῶς νὰ μὴ θαυμάση κανεὶς τὸ ἱερὸν μένος τῶν Ἀγιοταφιστῶν πατέρων, οἱ ὁποῖοι προασπίζουσιν τὰ δίκαια τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας. Μὲ τί μακροθυμία ἀντιμετώπιζαν τοὺς ἐπικριτὰς των καὶ πόσον μελίσρῳτοι ὑπῆρξαν πρὸς ὅσους διαφωνοῦσαν μαζί τους. Τί χριστιανικὸν ἀκούγεται, σὰν ὕμνος Ρωμανοῦ τοῦ Μελωδοῦ, ἐκεῖνο τὸ «Μωρή!» ἢ τὸ «Οὔστ» καὶ πόσον εὐγενὲς καὶ ἀγγελόμολπον τὸ «Παλιόσκυλο!», ποὺ ἐπρόφεραν τὰ εἰρηνοφόρα χεῖλη τοῦ σεβασμίου γέροντος. Ὁ ὁποῖος ἐντελῶς χριστιανικὰ ἐξήτει νὰ πετάξουν κάποιον δικηγόρον ἀπὸ τὴς σκάλες τοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων.

Ὅμως καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἀδελφοὶ δὲν ὑστέρησαν εἰς ἔργα ἐμπράκτου ἀγάπης, ἀφοῦ ἀμφοτέραι αἱ φατρίαι συνηγωνίζοντο εἰς τὴν ἐμπέδωσιν τοῦ «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» μὲ διάθεσιν αἰμοδιψοῦς πυγμάχου καὶ μὲ σεπτὸν λεξιλόγιον καραγωγέως. Ἀφοῦ τοὺς ἐφλόγιζε τὰ στήθη ὁ ἀγὼν περὶ δικαίου. Καὶ δίκαιον δὲν εἶναι νὰ τρώῃ μόνον ὁ προκαθήμενος τοῦ θρόνου. Πρέπει νὰ τρῶνε καὶ οἱ λοιποὶ ρασοφόροι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί.

Ἀλήθεια! Πῶς νὰ λησμονήση κανεὶς ἐκείνην τὴν σκηνὴν ἐκπάλγου κάλλους, ὅπου συνελήφθη ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του ὁ ἐξαίρετος ἐκεῖνος ἀρχιμανδρίτης νὰ μεταφέρῃ χρήματα μέσα εἰς τὴς σακκοῦλες τῶν σκουπιδίων. «Γιὰ τὴς ἀνάγκες τὴς κουζίνας», κατὰ δήλωσίν του. Μακρὰν ἡμῶν ἡ σκέψις ὅτι ἔκλεψε τὸ ταμεῖον τοῦ Πατριαρχείου. Ἐμεῖς δὲν εἴμαστε οἱ ἱεράρχαι καὶ ἱερεῖς συλλειτουργοὶ του, νὰ πιστεύωμεν τὸ τοιοῦτον. Ἀλίμονον! Ἐμεῖς δὲν ἔχομεν ἰδίαν πείραν. Ὅμως, διὰ νὰ ἐπιμένουν αὐτοί, κάτι παραπάνω ἐξ ἰδίας πείρας θὰ γνωρίζουν.

Μὰ καλὰ καὶ σεῖς, Πανοσιολογιώτατε, ἀκόμη εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς σκουπιδοσακούλας ζῆτε; Τί ἀφροσύνη, Γιαχβέ μου! Μὰ μετρητά, πάτερ! Χάθηκεν ὁ κόσμος, νὰ βάλετε ὑποθήκην ἓνα ἅγιον λείψανον καὶ τὸ παραδάκι τῶν πλουσίων τῷ πνεύματι πιστῶν σας νὰ τὸ κάνετε ρέπος καὶ μπλοὺ τσίπς; Κι ἄντε! Αὐτὸ δὲν τὸ ἐγνωρίζατε. Δὲν εἴχατε τίποτε ἱερὰ προσκυνήματα, τίποτε εὐαγὴ ἰδρύματα, ἐκ τῶν εὐλαβῶν εἰσπράξεων τῶν ὁποίων νὰ δημιουργήσετε περιουσίαν εἰς τὴν μητέρα πατρίδα; Ἀκόμη καὶ ἂν ἐχρειάζετο νὰ πληρώσῃ τὴν νύμφην κανεὶς φουκαρᾶς διάκονος! Ὅπως συμβαίνει μὲ μητροπολίτην ἀκριτικῆς νήσου. (Κάτι ξέρω, κάτι ξέρω.) Ὅστις διεκρῖθη ἐπὶ κλοπῇ τόσον εἰς τὴν νήσον του ὅσον καὶ εἰς μεγάλην πόλιν τῆς Βορείου Ἑλλάδος.

Οἱ τὰ μάλα ἀθλήσαντες ἅγιοι πατέρες τῶν Ἱεροσολύμων ἔδωσαν ἀγλὰν παράδειγμα ἀφιλοχρηματίας, πραότητος, ἐγκαρτερήσεως, ταπεινοφροσύνης, θείας ἐπιφοιτήσεως καὶ διαλλαγῆς. Ὅπως ἀκριβῶς ἐπιβάλλει τὸ ὄνομά των. Ἀφοῦ ἐγέμισεν ἡ τηλεόρασις ἀπὸ Εἰρηναίους καὶ Ἡσύχιους. Καὶ ἂν κάτι μὲ διαολίξῃ τελικῶς εἰς τὴν ὅλην ὑπόθεσιν, εἶναι ὅτι κάποιοι ἐξ αὐτῶν αὐριοι θὰ συκοφαντηθοῦν ἀπὸ ἀθέους ὅτι ἐξαπατοῦν τὸ εὐλαβὲς ποίμνιον, ὅταν κάνουν κήρυγμα περὶ ἀκτημοσύνης καὶ ἀγάπης.

Γιῶργος Πετρόπουλος

ΑΛΓΕΒΡΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ ΝΑΥΣΤΑΘΜΟ

Ὁ Πειραιᾶς τοῦ Ἰπποδάμου καὶ ἡ μαθηματικὴ
ἐξίσωση τῶν ὑπογείων δεξαμενῶν καὶ φρεατίων

Πρὶν ἀπὸ τριάμισυ περίπου χρόνια ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη ἔφερε στὸ φῶς τὴν ἐκπληκτικὴ ἀρχαία πόλι τοῦ πολεοδόμου-μηχανικοῦ-φιλοσόφου Ἰπποδάμου στὸν Πειραιᾶ, μὲ τὸ ἄριστο πολεοδομικὸ σχέδιο καὶ τὴν τέλεια ρυμοτομία, μὲ ὑπερσύγχρονες δεξαμενὲς ὑδάτων, ποὺ ἡ κατασκευὴ τους στηρίζεται στὸν μαθηματικὸ τύπο $\alpha\chi^2 + \beta\chi + \gamma = 0$, μὲ φρεατία περισυλλογῆς ὀμβρίων ὑδάτων καθὼς καὶ ἀποχετευτικῶν συστημάτων. Τὸ ἔργο αὐτὸ τοῦ Ἰπποδάμου θεωρεῖται μοναδικὸ εὑρημα σὲ ὁλόκληρον τὸν κόσμον καὶ ξεσήκωσε θύελλα ἀντιδράσεων καὶ διαμαρτυριῶν τόσο ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ Πειραιᾶ ὅσο καὶ ἀπὸ ἀρχαιολόγους τοῦ ἐξωτερικοῦ, διότι οἱ διαπλεκόμενοι ἐργολάβοι μὲ τὴν ὑποστήριξη τῆς ἴδιας τῆς τότε νομάρχου Πειραιῶς κ. Μ. Τσανάκη ἀποπειράθηκαν νὰ θυσιάσουν τὸν ἀρχαιολογικὸ χῶρον στὴν ἀδηφάγο μπουλντόζα, κατὰ ποὺ εἶχαν πετύχει παλαιότερα στὸν Μαραθῶνα, μετατρέποντάς τον ξαφνικὰ σὲ «κωπηλατοδρόμιον». Οἱ κάτοικοι τοῦ Πειραιᾶ ἀντέδρασαν μὲ ἰδιαίτερο δυναμισμό, καταθέτοντας προσφυγὴ στὸ Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας ἐναντίον ἐργολάβων μὲ αἴσιον τέλος, διότι τὸ ἔργο διεσώθη μὲ ἀπόφασή του. (Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ Νέα Ὑόρκη εἶναι βασισμένη ὁλόκληρη στὸ σχέδιο πόλεως τοῦ Ἰπποδάμου μὲ παράλληλους δρόμους καὶ πλατεῖες, ὥστε νὰ μὴν χάνεται κανεὶς μέσα σ' αὐτὴν τὴν χαώδη μεγαλούπολη.) Γιὰ τὸ σημαντικὸ αὐτὸ γεγονὸς ζητήσαμε τίς ἀπόψεις δύο προσώπων ποὺ ἐνεπλάκησαν στὴν ὑπόθεση αὐτή, τοῦ ἀντιπροέδρου τοῦ Πειραιῶ-κοῦ Συλλόγου ὑποναύαρχου Ἀρτεμάκη καὶ τοῦ ἀρχαιολόγου Ι. Τριανταφυλλίδη.

ΜΑΧΗ ΠΕΙΡΑΙΩΤΩΝ ΝΑ ΣΩΣΟΥΝ ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Ο ἀντιπρόεδρος τοῦ Πειραιῶκοῦ Συλλόγου ὑποναύαρχος κ. Ἀρτεμάκης εἶναι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἐτέθησαν ἐπικεφαλῆς τοῦ ἀγῶνα νὰ σωθῇ ἀπὸ τοὺς ἐργολάβους τὸ ἔργο. Εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μᾶς ἐνημερώσῃ γιὰ τὸ θέμα δίνοντάς μας στοιχεῖα καὶ φωτογραφικὸ ὕλικό.

- Κύριε Ἀρτεμάκη, πῶς ἔγινε δεκτὴ αὐτὴ ἡ τόσο σημαντικὴ ἀνακάλυψη στὴν Πειραιῶκὴ κοινωνία;

– Μετὰ τὴν ἐπίσημη ἀνακοίνωση μία μικρὴ ομάδα ἐνεργῶν πολιτῶν ἀνέλαβε νὰ ἐνημερώσῃ ἐπαρκῶς ὁλόκληρην τὴν Πειραιϊκὴ κοινωνίαν γιὰ τὰ σπάνια εὐρήματα τῆς πόλεως τοῦ Ἰπποδάμου μὲ τὴν ἔξοχὴ ὑπόγεια ὑποδομή, ποὺ περιλαμβάνει φρεάτια συγκεντρώσεως ποσίου ὕδατος, δεξαμενές, δίκτυα ὑδρεύσεως καὶ μία μοναδικὴ ὑπόγεια διακλάδωση μὲ λαξευτοὺς ἀγωγοὺς γιὰ τὸ ὑδραγωγεῖο τῆς πόλεως. Ἀναλάβαμε μόνοι μας τὴν προστασία, τὴν διάσωση καὶ τὴν διάδοση αὐτοῦ τοῦ ἐκπληκτικοῦ ἔργου. Ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἐπαπειλούμενης καταστροφῆς του, γιὰ νὰ ἀνεγερθῇ ἡ Ράλλειος Σχολὴ (ἱστορικὸ μὲν σχολεῖο, ὅχι ὅμως ἐξ αἰτίας του νὰ θυσιασθῇ ὁ ἀρχαιολογικὸς χώρος), κινητοποιηθήκαμε καὶ καταφέραμε νὰ διασώσουμε τὴν σπάνια αὐτὴ ἀρχαία κληρονομία τοῦ Πειραιᾶ καὶ ὁλόκληρου τοῦ κόσμου.

– Τὸ ΚΑΣ πῶς ἀντέδρασε;

– Τὸ ΚΑΣ συνετάχθη μὲ τὴν πρώην νομάρχην Πειραιῶς κ. Μ. Τσανάκη, ἡ ὁποία ἐπέμενε στὴν πλήρη ἰσοπέδωση τοῦ ἱστορικοῦ χώρου καὶ στὴν ἀνέγερση τῆς Ραλλεῖου Σχολῆς. Ξέσπασε ὅμως μία ἀληθινὴ θύελλα ἀντιδράσεων ἀπὸ πανεπιστημιακοὺς καὶ ἀρχαιολογικοὺς φορεῖς καθὼς καὶ ἀπὸ τοὺς εὐαίσθητοποιημένους πολίτες τοῦ Πειραιᾶ.

– Προσφύγατε στὴν Δικαιοσύνη;

– Ναί. Γιὰ νὰ διασωθῇ αὐτὸ τὸ μοναδικὸ σὲ ὁλόκληρον τὸν κόσμον ἔργο-εὔρημα μὲ τὶς δεξαμενές, γιὰ τὴν κατασκευὴ τῶν ὁποίων ἐφαρμόσθηκαν ἀλγεβρικές ἐξισώσεις, προσφύγαμε στὸ Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας, ἀφυπνίσσαμε τὴν Κοινὴ Γνώμη μέσῳ Τύπου, Ραδιοφώνου καὶ Τηλεοράσεως, ὑποστηρίξαμε τὴν θετικὴ ἀναφορὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας, συνεπικουρούμενης καὶ ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, Τμῆμα Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας. Ἐπιπλέον διενεργήθηκε ἔρνος, γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ συγκεντρώθηκε μεγάλος ἀριθμὸς ὑπογραφῶν τῶν κατοίκων τοῦ Πειραιᾶ. Τὸ ἔργο διεσώθη, καὶ εἴμαστε ὑπερήφανοι γι' αὐτό. Ἄλλωστε καὶ ὁ νέος νομάρχης κ. Γιάννης Μίχας τάχθηκε μὲ τὸ μέρος μας, ἀκυρώνοντας τὴν ἀπόφαση τῆς προκατόχου του γιὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ χώρου, ὡς μοναδικοῦ δείγματος πολεοδομίας καὶ ρυμοτομίας παγκοσμίως.

– Σήμερα ἡ πόλις τοῦ Ἰπποδάμου συμπεριλαμβάνεται σὲ τουριστικοὺς ὁδηγούς, προβάλλεται ὅσο πρέπει;

– Ὅχι, δὲν προβάλλεται. Μετὰ τὴν διάσωση τοῦ χώρου δὲν προβλήθηκε τὸ ἔργο στὴν παγκόσμια κοινότητα, ἀντιθέτως χάσαμε καὶ τὴν μοναδικὴ εὐκαιρία, ποὺ προσφέρθηκε στὴν πόλιν μας μὲ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες, νὰ προβάλουμε αὐτὸ τὸ ἀριστούργημα. Τὸ ἀνασκαφικὸ πρόγραμμα δὲν ὠλοκληρώθηκε μέχρι σήμερα, οὔτε κατετέθησαν προτάσεις ἀπὸ τὸ ἐπίσημον κράτος γιὰ τὴν προβολὴ τοῦ χώρου καὶ κυρίως τῶν ὑπογείων διακλαδώσεων καὶ εὐρημάτων.

Δὲν ἔγινε καμμία ἔκθεσις γιὰ τὰ 2.800 χρυσὰ νομίσματα (!) ποὺ βρέθηκαν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἓνα χρυσὸ νόμισμα τῆς ἐποχῆς τοῦ Φιλίππου, καθὼς καὶ γιὰ τὶς ἑκατοντάδες ἀναθηματικῶν εἰδωλίων καὶ ἐνεπίγραφων πινακίδων τῆς ἐποχῆς, ποὺ παρουσιάζουν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον. Εἶναι ἐνοχλητικὸ τὸ ὅτι οἱ Γερμανοὶ βρίσκοντας ἓνα... καρφί τῆς Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς δημιούργησαν ὁλόκληρο Μουσεῖο, ἐνῷ ὅλες

Αναπαράσταση της πόλεως Πειραιῶς με την Ἱπποδάμειον Νέμησιν.

- ❶ Τὸ Ἀφροδίσιον. ❷ Τὸ ἱερὸν Διὸς Σωτήρος καὶ Ἀθηνᾶς Σωτείρας. ❸ Ἡ Ἱπποδάμειος Ἀγορά. ❹ Ἡ Φιλώνειος Σκευοθήκη. ❺ Τὸ θέατρον τῆς Ζέας. ❻ Τὸ ἐν Πειραιεῖ Θησεῖον. ⓑ Τὸ ἐν Πειραιεῖ ἢ Μουνιχίασιν ἀρχαιότερον θέατρον. ⓐ Τὸ Ἀσκληπιεῖον. ⓑ Ἡ ἀκρόπολις. ⓐ Τὸ Μητρώον. ⓐ Ὁ Ἱππόδρομος.

οἱ ἐλληνικὲς κυβερνήσεις ἀδιαφοροῦν ἐντελῶς γιὰ τὴν τεράστια κληρονομιά μας, τὴν στιγμὴ πού χορηγοῦν ἀστερονομικὰ ποσὰ γιὰ τὸ ποδόσφαιρο καὶ πριμοδοτοῦν ποδοσφαιριστές.

- Μιλήστε μας γιὰ τὴν «Ἱπποδάμειον Νέμησιν».

- Ὁ Ἱππόδαμος χώρισε τὸν Πειραιᾶ σὲ τρία μέρη: Τὰ ἱερά, τὰ δημόσια καὶ τὰ ἰδιωτικά κτίρια. Ἡ μεγάλη ἔκταση τῶν τειχῶν τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ τοῦ Κόνωνος ἀπαιτοῦσε τὴν παρουσίαν ἰσχυρῆς στρατιωτικῆς φρουρᾶς· χώρισε λοιπὸν τοὺς κατοίκους σὲ τρεῖς κατηγορίες: στοὺς στρατιωτικούς, στοὺς γεωργοὺς καὶ στοὺς ἐμπόρους-βιοτέχνες. Γιὰ νὰ ὑπάρχῃ ἰσότης, οἱ κατοικίαις ἦσαν ὁμοιόμορφες καὶ μοιρασμένες κατ' ἰσομοιρίαν μὲ 200 τ. μ. γιὰ τὸν κάθε κάτοικο, στραμμένες πρὸς τὸν Νότο, ὥστε νὰ ἔχουν ζέστη τὸν χειμῶνα καὶ δροσιὰ τὸ καλοκαίρι. Ὁ Ἱππόδαμος ἦταν μηχανικός-φιλόσοφος-ἱστορικός-πολεοδόμος καὶ πολιτικός καὶ ἐξασφάλισε μὲ μαθηματικὴ ἀκρίβεια τὴν ἀνετη διαβίωση τῶν κατοίκων, χωρὶς φθόνον καὶ ἀντιζηλία. Δὲν ἦταν καθόλου τυχαία ἡ «Ἱπποδάμειος Νέμσις». Συνεργάσθηκε μὲ ἀριστοὺς γεωμέτρους καὶ μηχανικοὺς τῆς ἐποχῆς ὅπως π.χ. τὸν Μέτωνα. Οἱ 5 αὐτὲς δεξαμενὲς ἔχουν μὲν ἀπιοσιδὲς σχῆμα,

[Συνέχεια στὴ σελ. 18846]

Ο ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΟΛΗΣ

Ἴππόδαμος θὰ μπορούσε νὰ σκάψη καὶ νὰ κάνη μία κυλινδρική ἢ παραλληλεπίπεδη δεξαμενὴ καὶ νὰ κλείσῃ ἀπὸ πάνω τὸ ἀρκετὰ μεγάλο ἄνοιγμά της μὲ ξυλοκατασκευή. Ὁ Ἴππόδαμος ὅμως ἐπινόησε τὴν ἐκσκαφὴ ἐνὸς χώρου βάσει ὠρισμένων μαθηματικῶν καὶ μηχανικῶν κανόνων. Δὲν κατασκεύασε οὔτε ἓναν κενὸ ὑπόγειο χῶρο, κολουρο ἢ μή, οὔτε ἓναν κωδωνοειδῆ ἢ ἀπιόμορφο (ἀγλαδόσχημο), ὅπως κακῶς ἀναφέρεται ἀκόμη καὶ σὲ ἀρχαιολογικὰ κείμενα, ἀλλὰ ἔδωσε στὴν ὕδατοδεξαμενὴ τὴ μορφὴ ἐνὸς «παραβολοειδοῦς ἐκ περιστροφῆς». Αὐτὴ ὅμως ἡ ἐπινόηση προϋποθέτει σοβαρὲς γνώσεις Μαθηματικῶν καὶ τεράστια ἐμπειρία.

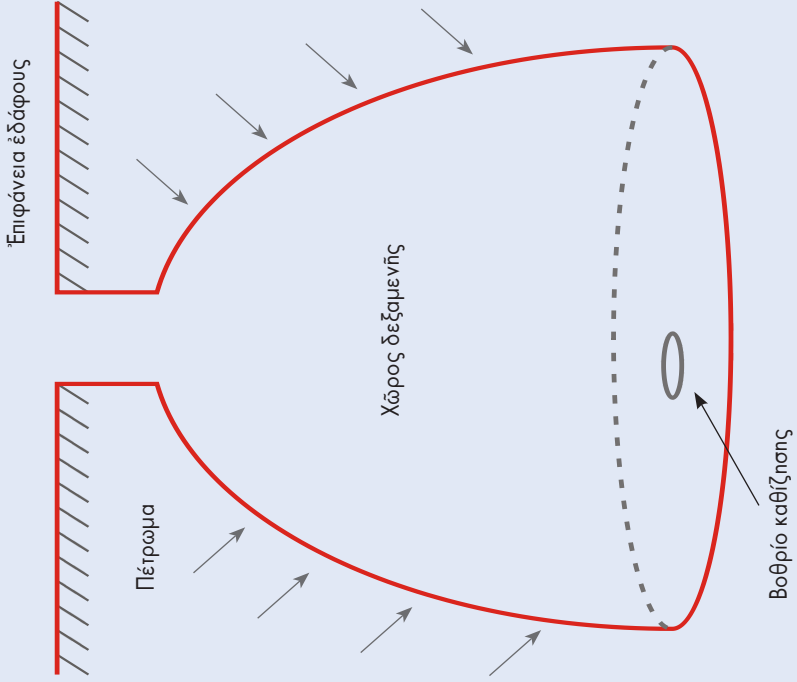
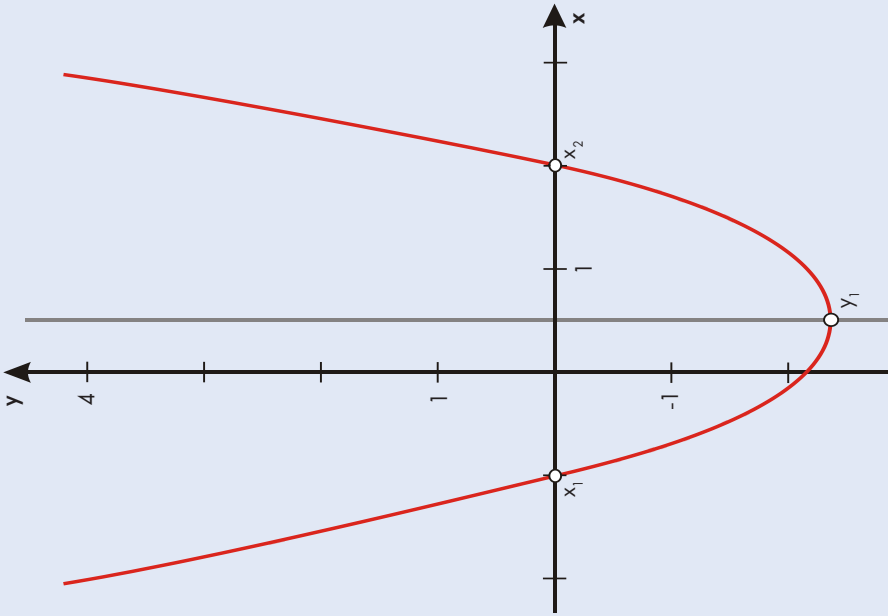
Ἡ παραβολὴ εἶναι μία καμπύλη, ποὺ γραφικὰ παριστᾷ τὴν ἀλγεβρική ἐξίσωση $αχ^2 + βχ + γ = 0$. Ἡ καμπύλη αὐτή, ὅταν περιστραφῇ στὸ χῶρο κατὰ τὸν κεντρικὸ κάθετο ἄξονά της, καθορίζει ἓνα στερεὸ ἢ ἓνα χῶρο, ποὺ ὀνομάζεται **παραβολοειδὲς ἐκ περιστροφῆς**.

Ποιά εἶναι τὰ προσόντα αὐτῆς τῆς κατασκευῆς; Ἐνα πολὺ σημαντικό προσὸν τῆς δεξαμενῆς αὐτῆς εἶναι οἱ ἐξασκούμενες πλευρικὲς δυνάμεις τοῦ ὑπεδάφους καὶ ἡ πίεση, ποὺ ἀσκεῖται στὴν ἐπιφάνειά της ἀπὸ τὸν ὑπερκεῖμενο ὄγκο τοῦ πετρώματος. Ἔτσι «διολισθαίνει» καὶ ἐξουδετερώνεται ἡ πίεση στὴ βάση της, ιδιότητα τὴν ὁποία δὲν ἔχουν οἱ ἄλλες μορφές (κώδων, ἄπιον), ποὺ παρουσιάζουν πιὸ εὐάλωτες ἐπιφάνειες (ἐκτὸς τοῦ κώνου). Ἡ χωρητικότητά της, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, εἶναι μεγαλύτερη συγκριτικὰ μὲ τὶς ἄλλες μορφές.

Στὸ θέμα τῆς κατασκευῆς συναντοῦμε μία μεγαλοφυῆ γνώση καὶ ἱκανότητα τῶν τεχνιτῶν. Ἡ δεξαμενὴ ἄρχιζε νὰ σκάπτεται, διανοιγομένου ἀρχικὰ ἐνὸς στομίου διαμέτρου 70 ἑκατοστῶν καὶ ποικίλου βάθους ἀνάλογα μὲ τὸ μέγεθος τῆς δεξαμενῆς (περίπου 1 μ.). Ἀφοῦ ὠλοκληρωνόταν τὸ στόμιο, ἄρχιζε ἡ ἐκσκαφὴ τοῦ κυρίου χώρου. Θὰ πρέπει ν' ἀναλογισθῇ κανεῖς, μὲ ποιά ἐργαλεῖα καὶ μὲ ποιά ὄργανα προχωροῦσε ἡ διάνοιξη τῆς δεξαμενῆς. Τὸ σημαντικώτερο ἐργαλεῖο καὶ ὄργανο ἦταν ὁ νοῦς τῶν ἀνθρώπων. Τότε δὲν ὑπῆρχαν βέβαια οὔτε ἐκσκαφεῖς οὔτε μπουλντόζες ἢ ἄλλα μηχανήματα, ἀλλὰ ἡ σκαπάνη καὶ τὸ πτύο. Ἐπρεπε λοιπὸν ὅλα τὰ ὕλικά τῆς ἐκσκαφῆς νὰ μεταφερθοῦν μὲ κάδους στὸν ἔξω χῶρο καὶ συγχρόνως νὰ τηρῆται τὸ σχέδιο τῆς κατασκευῆς ἐνὸς τέλειου γεωμετρικοῦ χώρου, ὅπως τὸν εἶχε σχεδιάσει ὁ Ἴππόδαμος.

Ἰάκωβος Γ. Βαγιάκης

Μαθηματικός-Ἐπίτιμος Διευθυντῆς
τῆς Παλλείου Σχολῆς Θηλέων Πειραιῶς

ἀποδεδειγμένα ὅμως ὁ μαθηματικὸς αὐτὸς σχεδιασμὸς ὀνομάζεται «παραβολοειδὲς ἐκ περιστροφῆς», δηλαδή χαρακτηρίζεται ἀπὸ καμπύλη ἢ ὁποία προκύπτει ἀπὸ τὴν δευτεροβάθμια ἀλγεβρική ἐξίσωση $\alpha\chi^2 + \beta\chi + \gamma = 0$. Αὐτὸ εἶναι καὶ ἡ ἀπάντηση σὲ ἐκείνους ποὺ ἐπιμένουν, ὅτι πήραμε τὶς μαθηματικὲς μας ἐξισώσεις ἀπὸ τοὺς Ἄραβες, τὴν λεγόμενη «Ἀλγεβρα» – δὲν εἶναι ἔτσι. Ἡ πόλις εἶχε μεγάλους καὶ παράλληλους δρόμους μὲ ὠργανωμένο δίκτυο γιὰ ἀποβολὴ τῶν λυμάτων, ἦταν μοντέρνα καὶ λειτουργική. Μπορεῖ ἡ Ἀθήνα νὰ κατασκευάσει τὸ ἀριστούργημα τοῦ Παρθενῶνος, ὅμως τὸ πολεοδομικὸ σύστημα τοῦ Πειραιᾶ εἶναι ἔργο ἐφάμιλλο τοῦ Παρθενῶνος. Σημειώστε ὅτι οἱ δεξαμενὲς εἶναι λαξευτὲς πάνω σὲ βράχο μὲ καταπληκτικὴ τελειότητα. Τὸ ἀδιάβροχο, στεγνοποιητικὸ καὶ μονωτικὸ τοὺς ὑλικὸ σῶζεται ἀνέπαφο μέχρι σήμερα καὶ εἶναι μεῖγμα ἀπὸ ἐπίχρυσμα ἀνθρακικοῦ ἀσβεστίου, ποὺ μὲ τὸν ἀέρα σκληρύνεται, ὁμοιάζει μὲ ἀσβέστη καὶ στὸ κέλυσός τους οἱ δεξαμενὲς εἶναι σχήματος αὐγοῦ, ἔχουν βελούδινη ὕφή, ἢ ὁποία ὀφείλεται σὲ ἓνα στρώμα ἐνὸς εἶδους φυνκιῦ, ποὺ προστέθηκε μὲ τὸν χρόνον.

- Νορίτερα δὲν ὑπῆρξε καμμιὰ ἀνασκαφή;

- Ἐντελῶς τυχαῖα τὸ 1852 ὁ Ὀμηρίδης Σκυλλίτης στὴν περιοχὴ Πάνθεον Τερψιθέας θέλησε νὰ φυτέψῃ δένδρα γιὰ χώρο ἀναψυχῆς καὶ τότε βρῆκε τὰ ὑπόγεια ὕδραγωγεία, τοὺς ἀποχετευτικοὺς ἀγωγούς καὶ τὴν καταπληκτικὴ ὑπόγεια κατασκευή. Ζήτησε τότε 60.000 χιλ. δρχ. γιὰ τὴν ἐπανεργοποίηση τοῦ ὑπογείου ὕδραγωγείου ἀπὸ τοὺς ἀρμόδιους, πράγμα ποὺ ἀπερρίφθη, μὲ ἀποτέλεσμα στὸ διάστημα τοῦ Μεσοπολέμου νὰ ὑπάρξῃ λειψυδρία καὶ νὰ προμηθεύονται νερὸ ἀπὸ τὰ νησιά. Εὐτυχῶς στὴν Τερψιθέα ἐγκαταστάθηκαν οἱ πρόσφυγες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ διέμεναν σὲ παράγκες, διαφορετικὰ τὸ ἀριστούργημα αὐτὸ θὰ εἶχε τὴν θλιβερὴ τύχη τῶσων καὶ τῶσων ἐνταφιασμένων ἢ ξεθεμελιωμένων ἀρχαίων ἀριστουργημάτων στὴν χώρα μας.

- Συνεπῶς ὁ Πειραιᾶς ἐκτὸς ἀπὸ σημαντικὸ λιμάνι ἦταν καὶ μία ὥραία, πλούσια πόλις;

- Ἀσφαλῶς. Εἶχε τὰ ἀσκληπιεῖα, τὰ θέατρα, τὸν ἱππόδρομο, τὸ χρηματιστήριον, τὸ «Δεῖγμα», τοὺς νεώσοικους, τὶς μεγάλες ἐμπορικὲς στοῆς (μὲ διακόσμηση), τὴν Σκευοθήκη τοῦ Φίλωνος. Ὅλα τὰ κράτη θὰ ἠθελαν νὰ ἔχουν κάτι παρόμοιο, διότι ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ὑπερφάνεια καὶ τὴν πλούσια ἱστορία θὰ εἶχαν μία ἀστείρευτη πηγὴ ἐσόδων.

Ἡ ἐποποιία τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καταδιώκεται ἀπὸ τὸ ἐπίσημο κράτος σὰν ἐπικίνδυνη ἀπειλή. Μιὰ χούφτα ἀνθρώπων ὅμως ἔκανε τὴν Ἐξουσία νὰ ὑποχωρήσῃ. Τὰ ὄπλα μας εἶναι ἡ γνῶσις καὶ ἡ θαρραλέα ἀναμέτρηση μὲ τὸ Ρωμαῖκο κρατίδιο καὶ ἡ ὑποστήριξη ἀπὸ τὴν Παγκόσμια Ἐπιστημονικὴ Κοινότητα, ποὺ οὐδέποτε μᾶς ἀρνήθηκε βοήθεια.

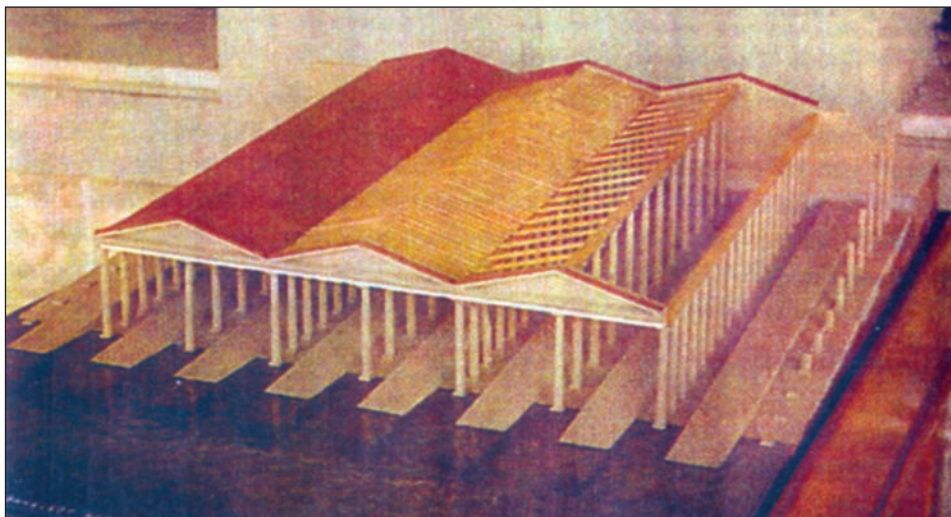
Ο ΓΙΓΑΝΤΙΑΙΟΣ ΠΟΛΕΜΙΚΟΣ ΝΑΥΣΤΑΘΜΟΣ

κ. Ἰωάννης Τριανταφυλλίδης εἶναι ἀρχαιολόγος μὲ εἰδίκευση στὴν Ἑνάλια Ἀρχαιολογία, μὲ σπουδὲς στὴν Ἀρχαία Ἱστορία στὸ Πανεπιστήμιο Ζουών-ζης τῆς Οὐαλλίας καὶ μεταπτυχιακὲς σπουδὲς στὴν Ἑνάλια Ἀρχαιολογία καὶ Ἱστορία στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Μπρίστολ Ἀγγλίας. Ἐλαβε μέρος

Οι δεξαμενές.

Όμοίωμα τῶν ὁμοτεγῶν νεωσοίκων τῆς Ζέας. (Ναυτικὸ Μουσεῖο Ἑλλάδος.)

στὶς ὑποβρύχιες ἔρευνες ποὺ ἔφεραν στὸ φῶς τὸν Ἀρχαῖο Πολεμικὸ Ναύσταθμο τοῦ Πειραιᾶ, ἓνα γιγαντιαῖο ἔργο, ποὺ ξεκίνησε ἀπὸ τὸ ὄραμα τοῦ Θεμιστοκλῆ γιὰ τὴν δημιουργία τοῦ ναυτικοῦ κράτους τῶν Ἀθηναίων, ἔργο ποὺ ἔχει συνολικὴ ἔκταση 110.000 τετραγωνικὰ μέτρα !

- Κύριε Τριανταφυλλίδη, πότε καὶ ἀπὸ ποιούξ ξεκίνησε ἡ ἔρευνα γιὰ τὸν ἐντοπισμὸ τοῦ Ἀρχαίου Ναυστάθμου Πειραιῶς;

- Ἡ θέσις τῶν νεωσοίκων ἦταν γνωστὴ ἀπὸ τὸν 19ο αἰῶνα ἀπὸ τοὺς Δραγάτη καὶ Δαῖρπφελντ, ποὺ εἶχαν ἀνασκάψει τὴν περιοχὴ. Τόσο ὅμως αὐτοὶ ὅσο καὶ οἱ μεταγενέστεροι ἀρχαιολόγοι εἶχαν μελετήσῃ μόνο τὰ ὑπολείμματα τοῦ Ναυστάθμου στὴν ξηρά, χωρὶς νὰ ἐρευνηθῇ ποτε τὸ καταποντισμένο τμῆμα του, ποὺ ἦταν τὸ μεγαλύτερο. Αὐτὴν τὴν ἔρευνα ἀνέλαβε τὸ Ἰνστιτοῦτο Δανίας, ποὺ εἶναι πολιτιστικὸς φορέας καὶ ἔχει ὡς κύριο ἀντικείμενο τὴν Ἀρχαιολογία. Τὸ Ἰνστιτοῦτο τῆς Δανίας διεξάγει ἐπίσης ἀνασκαφές στὴν ἀρχαία Καληδόνα (περιοχὴ Μεσολογγίου).

- Πότε ἤλθε στὸ φῶς ὁ ἀρχαῖος Πολεμικὸς Ναύσταθμος;

- Τὸ 1999 -2000 ἄρχισαν συστηματικὲς ἔρευνες γιὰ τὰ τμήματα ποὺ σφύζονται στὸ ὑπόγειο τῆς Σηραγγείου καὶ μέσα στὴν θάλασσα. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ ἔκανε τὸν ἐπικεφαλῆς ἀρχαιολόγο κ. Λοβὶν νὰ ἔλθῃ στὴν Ἑλλάδα, ἦταν ἡ ἀρχαιολογικὴ παρατήρηση τοῦ Δραγάτη, ποὺ ἔλεγε ὅτι νωρὶς τὸ πρωί, ὅταν ἡ θάλασσα εἶναι ἀπόλυτα ἡρεμῇ, ἔβλεπε τοὺς νεώσοικους νὰ συνεχίζονται μέσα στὸ νερό, καὶ ὄντως ὑπάρχουν ὑπολείμματα, καὶ αὐτὴν τὴν στιγμὴ ἔχουν ἐντοπισθῇ 4 ἕως 5 χιλιάδες τετραγωνικὰ μέτρα καὶ ἔχουν μελετηθῇ τὰ 250.

- Τί ἀκριβῶς βρέθηκε; Τὰ ἀρχαῖα κείμενα μιλοῦν γιὰ ἓνα τεράστιο δημόσιο ἔργο τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνα.

- Βρέθηκε τὸ κατώτερο τμῆμα τῶν νεωσοίκων τοῦ ἀρχαίου Πολεμικοῦ Ναυστάθμου καὶ τὸ τμῆμα τῆς ὀχυρωμένης πόλης, γιὰ τὴν ὁποία ἔχουμε ἀναφορὲς στὸν Θουκυδί-

Χαρακτηριστική μορφή κατόψεως, όπου, μπορεί να διαπιστώσει κανείς την εφαρμογή της άρχης της ισονομίας στην κατασκευή των όρθογωνισμένων Πειραικής κατοικίας.

δη. Ὁ Δημοσθένης κατατάσσει αὐτὸ τὸ ἔργο ἀνάμεσα στὰ τρία μεγάλα ἔργα τοῦ 5ου αἰῶνος, δηλαδή μαζί με τὸν Παρθενῶνα καὶ τὰ Προπύλαια.

- Εἶναι ὄντως τεράστιο ἔργο;

- Φαντασθῆτε τὸ μέγεθος ἑνὸς πολεμικοῦ ναυστάθμου πρὸς τὸ τέλος τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος. Ἦταν ὁ μεγαλύτερος πολεμικὸς ναύσταθμος τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Κόσμου. Γιὰ νὰ ἐπανδρωθοῦν 196 τριήρεις, ἀπαιτοῦνταν 40.000 ἄνδρες. Ὑπῆρχε καὶ προσωπικὸ ὑποστήριξης τοῦ στόλου, καὶ συνεπῶς μιᾶς ὄντως γιὰ ἓνα τεράστιο ἔργο καὶ γιὰ μίαν τεράστια κοινωνία πολιτῶν, ποὺ ἀπασχολεῖτο μὲ τὸ ἀθηναϊκὸ ναυτικὸ σὲ μόνιμη βάση. Ἦταν μίαν κοινωνία ποὺ τὴν χαρακτήριζε ἡ ὁμοψυχία, προκειμένου νὰ ὑπερασπίσῃ τὰ ἰδανικά της, τὴν πόλιν της καὶ τὰ συμφέροντά της.

- Ἡ ἔρευνα χρηματοδοτεῖται ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τὸ Ἰνστιτοῦτο σας ἢ ὑπάρχει καὶ ἐπιδότηση ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ;

- Ἡ ἔρευνα χρηματοδοτεῖται ἀπὸ δωρεές καὶ χρηματοδοτήσεις ἰδιωτικῶν φορέων τῆς Δανίας καὶ τῶν Η.Π.Α. καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ.

- Ὑπάρχουν ἀκόμη ἀνεξερευνήτα τμήματα τοῦ Πολεμικοῦ Ναυστάθμου;

- Ὅπως εἶπα, ὑπάρχουν 110.000 χιλιάδες τετραγωνικὰ μέτρα. Θὰ μελετηθῇ τὸ ὅλον ἔργο πλήρως, καὶ θὰ βροῦμε νέα στοιχεῖα καὶ γιὰ τοὺς νεώσοικους καὶ γιὰ τὴν τοπογραφία τοῦ λιμένα, ὥστε νὰ ἀντιληφθοῦμε ἀκριβῶς πῶς ἦταν ὁ λιμένας στὴν ἀρχαιότητα, διότι ἔχουμε καὶ ἀλλαγὴ τῆς στάθμης τοῦ νεροῦ γύρω στὰ δύο μέτρα, δηλαδή ἡ θάλασσα ἔχει ἀνεβῇ, γι' αὐτὸ καὶ ὁ καταποντισμὸς τοῦ ἔργου. Ἐκφράζω ὅμως τὸ μεγάλο παράπονο, ὅτι τὴν δεκαετία τοῦ 1970, ὅταν δημιουργήθηκε ἡ «μαρίνα» τῆς Ζέας, καταστράφηκε πολὺ-πολὺ μεγάλο τμῆμα τοῦ Ναυστάθμου, διότι ἐνήργησαν χωρὶς νὰ σκεφθοῦν, χωρὶς νὰ εἰδοποιήσουν τὴν Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία καὶ τὸ κατέστρεψαν χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ λόγος.

- Τί σᾶς ἐντυπωσιάζει στοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες;

- Μὲ ἐντυπωσιάζει τὸ ἐπίπεδο τοῦ στοχασμοῦ, εἰς τὸ ὁποῖο εἶχαν φθάσει. Μὲ ἐντυπωσιάζει τὸ ὅτι εἶχαν καταφέρει νὰ ἀποστασιοποιηθοῦν ἀπὸ ὅτιδήποτε ἄλλο καὶ νὰ ἀναπτύξουν ἐπιστήμες, ὥστε νὰ προσεγγίσουν τὶς σφαῖρες τῆς καθημερινότητος μέσῳ τῆς Ἐπιστήμης. Αὐτὸ τοὺς βοήθησε νὰ ἔχουν μιὰ κοινωνία πολὺ δραστήρια, ποὺ μποροῦσε νὰ κατασκευάσῃ τέτοια ἔργα, γιὰτὶ λειτουργοῦσε μὲ τρόπο, ὥστε νὰ παράγῃ μεγάλα ἔργα. Ὅταν κατασκεύαζαν ἓνα μεγάλο ἔργο π.χ. τὸν Παρθενῶνα, συγκέντρωναν τοὺς καλύτερους τεχνίτες, γλύπτες, μηχανικούς, ζωγράφους ἀπὸ ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα καὶ δὲν ἔχτιζαν δύο ἢ τρία μεγάλα ἔργα ταυτόχρονα. Τὸ ἴδιο ἔγινε καὶ μὲ τὸν Πολεμικὸ Ναύσταθμο. Ἐργάσθηκαν χιλιάδες ἐργάτες, τεχνίτες καὶ εἰδικοί, οἱ καλύτεροι τῆς Ἑλλάδος, γιὰ νὰ ἔχουμε ὡς ἀποτέλεσμα τρεῖς πολεμικοὺς λιμένες στὸν Πειραιᾶ (Ζέα, Κάνθαρος, Μουνυχία) μὲ συνολικὴ ἔκταση 110.000 περίπου τετραγωνικῶν μέτρων. Καὶ εἶναι θαυμαστὸ τὸ ὅτι κατασκευάσθηκαν αὐτοὶ οἱ τεράστιοι ὄγκοι καὶ διατηροῦνται μέχρι σήμερα. Αὐτὸ εἶναι παράδειγμα γιὰ τὸν ἴδιο τὸν ἄνθρωπο, ποῦ, ὅταν καθίσῃ νὰ σκεφθῇ, ἐφευρίσκει τρόπους νὰ μεγαλοουργήσῃ.

Ἀγγελικὴ Ρέτουλα

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

Τὸ «Εὐαγγέλιον τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτη»

Ἀνακοινώθηκε προσφάτως ὅτι στὴν Γενεύη τῆς Ἑλβετίας βρίσκεται ὑπὸ μετάφραση καὶ γλωσσικὴ ἀποκατάσταση τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτη. Τὸ εὐαγγέλιον αὐτό, ποὺ εἶναι γραμμένο στὴν Κοπτικὴ Γλῶσσα, παρουσιάζει τὸν Ἰησοῦ ὡς ἕναν ἀπλὸ ἄνθρωπο καὶ λαϊκὸ ἐπαναστάτη. Ὑστερα ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Ντὰν Μπράουν «Κώδικας ντὰ Βίντσι», ποὺ ἀμφισβήτησε μὲ στοιχεῖα τὴν θεϊκότητα τοῦ Ἰησοῦ, ἔρχεται ἕνα ἀκόμη χτύπημα στὴν ἰουδαιοχριστιανικὴ θρησκεία. Τὸ «Εὐαγγέλιον τοῦ Ἰούδα» ἀναμένεται νὰ κυκλοφορήσῃ σὲ δύο περίπου χρόνια, καὶ σίγουρα θὰ προκαλέσῃ σεισμὸ πολλῶν ρίχτερ στοὺς κόλπους τοῦ Ἰουδαιοχριστιανισμοῦ.

B.M.

Ἀδιονυσίαστη κληρικολαϊκὴ συγχορδία

Ἡ ἐπάξια ἐπιβράβευση ἑνὸς τραγουδιοῦ βρίσκει ἀνάξιους ἐχθροὺς καὶ ἐπιστήθιους φίλους. Καρδιακοὶ φίλοι εἶναι ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Διόνυσος συνάμα: Ἡ ἔμπνευση καὶ ἡ ἐλεύθερη ἔκφραση. Ἐχθροὶ οἱ ἐκφραστὲς μιᾶς ἀναιδοῦς ἀπαξίας. Ἡ περυσινὴ ἀπαξίωση τῆς ἐλληνικῆς συμμετοχῆς στὴ «Γιουροβίζιον» ἐξαπολύθηκε ἀπὸ χεῖλη κληρικῶν αἰδεσίμου (!). Στὸ «πῦρ τὸ ἐξώτερον» στάλθηκε ὕστερα ὁ γνήσιος Διονυσιασμός τῆς συλλογῆς ἀποκριάτικων τραγουδιῶν τῆς κ. Δόμνας Σαμίου ἀπὸ ἐκκλησιαστικούς φορεῖς.

Λόγος, ρυθμὸς καὶ κίνηση σὲ πλήρη ἁρμονία συναρτῶνται στὸ τραγοῦδι τὸ ἐρωτικό, ἐκλύοντας μιάν «γεύση» ἴδια μὲ κείνη ἀπὸ τὴ θέαση, τὴν αἴσθηση, τὴ βίωση τῆς «ἀπὸ τραγωδίας ἡδονῆς» τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Θεάτρου, ἐκλύοντας τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ. Ἐκατομμύρια ἀριθμεῖ τὸ φιλοθεάμιον κοινό, ποὺ εἰσπράττει διονυσιακὴ «ἡδονή» ἀπὸ τὸ Ἑλληνικό, τὸ «...ΕΝΑ». Ὅλοι –σὰν ἕνας– ψηφίζουν σὰν Ἕλληνες καὶ σὰν ἄνθρωποι. Στὸ «Νούμερο ἕνα» ἀνταποδίδεται ἡ ἀξιολογικὴ πρωτεία καὶ ἡ κορυφή, ποὺ ἀρμόζει σὲ κορύφωση.

Μόνο κάτι αἰδεῖς –τυφλοὶ τὰ τ' ὦτα τὸν τε νοῦν– αἰδέσιμοι (μὲ ράσο ἢ μὲ φοράκι) οἱ –δῆθεν– ἀρνητὲς τῆς «ἡδονῆς» καὶ τῶν Μουσῶν τῶν ἀηδονίδων –ὅπως ἡ κ. Παπαρίζου φερ' εἶπεν– φωνασκοῦν γιὰ τὸ «θεαθῆναι». Γιὰ ἀηδίες νὰ μιλοῦμε τώρα ἢ γιὰ... ἀηδόνες;

A.

Ἐνδοχριστιανικὲς δυνάμεις τῆς Κολάσεως

Σὲ νέο μεσαίωνα βαδίζουν οἱ Η.Π.Α., ἡ τέως χώρα τῆς ἐλευθερίας. Ὁ Μποὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ θρησκόληπτοι τῆς κυβερνήσεώς του κατήργησαν καὶ ἐξωβέλισαν ἀπ' τὰ σχολεῖα Κατωτέρας καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, τὴν Θεωρίαν τοῦ Δαρβίνου καὶ πρωτίστως τοῦ Ἀριστοτέλους περὶ τῆς «Καταγωγῆς καὶ Ἐξελίξεως τῶν Εἰδῶν», παρὰ τίς σφοδρὲς ἀντιδράσεις τῶν διδασκόντων. Σὲ πανεπιστημιακὸ ἐπίπεδο ἡ ἀστήρικτη θεωρία περὶ τῆς ἐκ τοῦ μηδενὸς δημιουργίας «Big Bang - Μεγάλης Ἐκρηξῆς» δείχνει νὰ κερδίζῃ ξανὰ ἔδαφος. Ὁ Γιαχβὲ καὶ μόνον αὐτὸς διδάσκεται πλέον ὡς ὁ δημιουργὸς τοῦ σύμπαντος. Ὁ πόλεμος αὐτὸς κατὰ τῆς Θεωρίας τῆς Ἐξελίξεως τοῦ Δαρβίνου καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους μαίνεται σὲ πολλὰς χώρας ἐδῶ καὶ ἑκατοντάδες χρόνια. Στὴν χώρα μας ἐδῶ καὶ πολλὰς δεκαετίες ἡ Ἐκκλησία βάλλει ἀνελέητα κατὰ τῆς «Θεωρίας τῆς Καταγωγῆς καὶ Ἐξελίξεως τῶν Εἰδῶν». Ἐγραφε τὸ περιοδικὸ «Σωτήρ» (13 Μαρτίου 1985): «Τὸ δηλητηριῶδες καὶ ζοφερὸν βιβλίον “Ἡ Ἱστορία τοῦ ἀνθρώπινου γένους” τῆς Α' Λυκείου δὲν ἔχει καμμίαν θέσιν εἰς τὰ ἐλληνικὰ σχολεῖα.» Τελικὰ οἱ σκοτεινὲς δυνάμεις τῆς κο-

λάσεως πὸν βάλλουν σὲ ὅλο τὸν κόσμο κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὰ λεγόμενα τοῦ κ. Χριστόδουλου, ἀποδεικνύεται ἀκόμη μία φορὰ ὅτι βρίσκονται μέσα στὴν ἴδια ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία.

Β.Μ.

Τὸ παράδειγμα Φλωράκη

Ἡ κηδεία τοῦ Χαρίλαου Φλωράκη ἔγινε «χωρὶς παπάδες, εἰκόνες καὶ ψαλμούς...» σ' ἓνα βουνὸ τῆς Ρούμελης. Παρατηροῦμε, ὅτι τὸ ὅλον τελετουργικὸ τῆς κηδεΐας ἡ Ἐκκλησία τὸ ἔχει καθορίσει νὰ γίνεται ἐντὸς χριστιανικοῦ ναοῦ, ἡ δὲ ταφή σὲ χριστιανικὸ νεκροταφεῖο. Ἄν τὸ «ποιμνιο» παραβῇ τὰ ἀνωτέρω, τότε θὰ κατα-κεραυνωθῇ σὰν αἰρετικὸ, ἄθεο.

Ὁ Χαρίλαος Φλωράκης ἄνοιξε τὸ δρόμο γιὰ τὸ ἐλεύθερο τῆς κηδεΐας καὶ ταφῆς κατὰ τὰ πατροπαράδοτα θέσμια, τὰ ἄγραφα νόμιμα τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ μας. Ἐπὶ-στη ἡ στιγμή ὁ Ἑλληνισμὸς ν' ἀποδεσμευτῇ πλήρως καὶ ὀριστικῶς ἀπὸ τὸν ἐναγκαλισμὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Σ.Φ.

Ὁ κ. Βαρθολομαῖος, ὁ Πάπας καὶ ὁ Κομμουνισμὸς

«Ἦρθαμε αὐθόρμητα νὰ ἀποχαιρετήσουμε τὸν σεβαστὸ καὶ ἀγαπητὸ ἀδελφὸ μας Τζοβάνι Πάολο Β'. Ἔβαλε τὴν σφραγίδα του στὸν 20ὸ καὶ στὸν 21ο αἰῶνα καὶ θὰ τὸν ἀναφέρῃ ἡ Ἱστορία ὡς ἓναν μαχητὴ καὶ ἓναν ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ συνέβαλαν στὴν πτώση τοῦ Κομμουνισμοῦ. Ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι τοῦ εἴμαστε εὐγνώμονες.» Πρόκειται γιὰ τὶς δηλώσεις στὸν Τύπο τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου γιὰ τὸν πρόσφατο θάνατο τοῦ πάπα. Ἡ πτώση τοῦ Κομμουνισμοῦ, ποὺ ἄρχισε ἀπ' τὴν πατρίδα τοῦ Πάπα, τὴν Πολωνία, καὶ ὠλοκληρώθηκε μὲ τὴν διάλυση τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, ἀναδεικνύει τὸν καισαροπαπικὸ σκοτεινὸ ρόλο ποὺ ἔπαιξε γιὰ ἀκόμη μία φορὰ στὴν Παγκόσμια Ἱστορία ἓνας πάπας, ὁ Βοϊτίλας Τζοβάνι Πάολο ὁ Β' καὶ ἡ Ἐκκλησία του. Ὑστερα ἀπ' τὴν διάλυση τῆς Δυτικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας τὸ σαρὰκι Χριστιανισμὸς κατέφαγε καὶ γκρέμισε καὶ τὰ κομμουνιστικὰ καθεστῶτα τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως διαδοχικά. Καὶ εἰς ἀνώτερα, κύριοι ποντίφηκες καὶ παποκαίσαρες!

Β.Μ.

Ἡ μὴ διάλυση τῆς διάλυσης

Ὅπουδήποτε ἄλλοι ἓνας ἀρχιεπίσκοπος μετὰ τὸν ὀρυμαγδὸ τῶν ἀποκαλύψεων θὰ εἶχε παραιτηθῇ. Ὁ δικὸς μας ὅμως ὄχι μόνον βγήκε λάδι, ἀλλὰ καὶ οἱ κολλῆγοι του διατυμπανίζουν ὅτι ὅλα αὐτὰ γίνονται, γιὰ νὰ πλήξουν τὴν Ἐθνικὴ Ἐπέτειο, μιλώντας μάλιστα καὶ γιὰ «μαθηματικὴ ἀκρίβεια»! Οἱ ἱεροὶ ρήτορες ἐπιτίθενται μὲ τὴν λέξη-κλειδί: «Μαθηματικά», κάτι ποὺ ἐλάχιστοι πρόσεξαν. Διότι τὰ Μαθηματικὰ συμβαδίζουν μὲ τὶς ἀνάγκες τῆς ζωῆς καὶ μόνον μὲ τὰ Μαθηματικὰ ἀναπτύσσεται ἡ Οἰκονομία. Καθόλου τυχαία ἡ χρῆση τῆς λέξεως τοῦ Πυθαγόρα. Προκαλεῖ ἀνατριχίλα ὁ ἐκπληκτικὸς σχεδιασμὸς τῆς ἀντεπιθέσεως, τὸ πόσο καλὰ γνωρίζουν τὴν νοστοροπία τοῦ ποιμνίου, ὅπως ἔχουν καταντήσῃ τὸν κατὰ τὴν Ἀρχαιοφιλία κραταῖο Ἑλληνισμό. Οἱ μαζάνθρωποι καὶ οἱ αὐτόκλητοι σωτῆρες τοὺς ἡσυχάζουν λοιπόν, γιατί ὁ Μεσσίας εἶναι ἐδῶ. Ποίμνιο-ποιμνιο! Ἄχ πόσο δίκιο εἶχε ὁ Μακρυγιάννης...

Α.Ρ.

ΟΙ ΒΛΑΣΦΗΜΟΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ...

«Τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι» (= ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες) (Ἡσαΐας 52)

ρὸ ἐξηκονταετίας τοῦλάχιστον ὑπῆρχαν παράδοξες πινακίδες στὴν Ἀθήνα μὲ ἀπρόσμενο περιεχόμενο: «Μὴ πτύετε κατὰ γῆς.» Ἄλλη: «Μὴ βλασφημῆτε τὰ θεῖα (Π.Κ. 198).» Τὸ πρῶτο ἐξηγεῖται λόγῳ τῆς φονικῆς φυματίωσης τῆς ἐποχῆς. Τὸ δεύτερο ἀνεξήγητο. Γιατί στὴν Ἑλλάδα καὶ μόνο στὴν Ἑλλάδα; Καὶ γιατί τόσο ἐπίμονα καὶ ἀπειλητικά, ἀφοῦ ὁ ἐπαπειλούμενος στὴν πινακίδα Ποινικὸς Κώδικας (Π.Κ.) ἐπισύρει ποινὴ φυλακίσεως ἕως καὶ δύο ἐτῶν;

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ. Ὅντως ἡ διετὴς φυλάκιση εἶναι αὐστηρότατη, ἀφοῦ ὑπάρχουν περιπτώσεις φόνων ποὺ ἡ ἐκτιθεῖσα ποινὴ εἶναι παρόμοια. Βέβαια συγκρινόμενη μὲ τὴν ἀντίστοιχη ποινὴ τοῦ «βυζαντινοῦ» Δικαίου εἶναι εὐμενής, ἀφοῦ τότε ἐτιμωροῦντο οἱ βλάσφημοι ἐθνικοὶ (Ἕλληνες) μὲ **θάνατο**.¹ Ὅμως τὸ ρωμαῖκο κράτος ἀπὸ τὸ 1827, πιεζόμενο ἀπὸ τὴν ἐπίσημη θρησκεία (του), ἐπέβαλε τὶς ἐξοντωτικὲς ποινὲς (ὅρα Σύνταγμα Τροικιῆνος 1827, κεφ. 1: «...ἡ δὲ Ἀνατολικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι θρησκεία τῆς Ἐπικρατείας» ἀντίστοιχο τὸ ἄρθρο 3 τοῦ σημερινοῦ).

Ἐπειδὴ μόνο στὸ Ἑλληνικὸ Σύνταγμα, ἀπὸ τὰ τῶν «πολιτισμένων» πλὴν τῶν ἰσλαμιστικῶν χωρῶν, ὑπάρχει τέτοια διάταξη, ἐπόμενο εἶναι μόνο στὴν Ἑλλάδα νὰ ὑπάρχουν τέτοιες ποινές. Γιατί ὅμως τόση αὐστηρότητα γιὰ τὴν βλασφημία; Ποῖο τὸ πρόβλημα ποὺ ὑπῆρχε ἐδῶ καὶ 1700 χρόνια καὶ ὑπάρχει;

Οἱ Ἕλληνες εἶναι βλάσφημοι! Εἶναι γεγονός. Ἦταν, εἶναι καὶ θὰ εἶναι ὅσο θὰ ὑπάρχῃ ἡ αἰτία. Ἰδίως, ὅταν θυμώνουν ἢ ἀγανακτοῦν ἢ καὶ χωρὶς λόγο, ἀπὸ συνήθεια διανθίζουν τὴν ὁμιλίαν τους μὲ βλαστήμιες.

Οἱ ἄλλοι βρίζουν τὸν ἀντίπαλο, οἱ Ἕλληνες βλαστημοῦν. Καὶ κυρίως τὰ θεῖα τῆς «ἐπικρατοῦσης θρησκείας», ἥτοι τὰ θεϊκά/ἅγια πρόσωπά της ἀλλὰ καὶ τὰ σύμβολα. Καὶ μάλιστα μὲ σεξοναλικὲς ἐκφράσεις.

Καὶ βλασφημοῦν (σχεδόν) ὅλοι! Παιδιά, ἔφηβοι, γέροι, γυναῖκες, ὑπουργοί, πανεπιστημιακοί, θρησκευόμενοι (ὄχι θρησκόληπτοι) ἢ μὴ. Εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πλέον διαδεδομένα ἐλληνικὰ ἔθιμα, ἓνας τρόπος ἀντίδρασης εὐρέως διαδεδομένος καὶ μονίμως ἐν χρῇσει. Ἐξ οὗ καὶ οἱ ἀπειλητικὲς πινακίδες. Ἀποτέλεσμα; Ἡ συνήθεια, βαθιὰ ριζωμένη, δὲν ἐξαλείφθηκε, μὲ συνέπεια ὁ νόμος νὰ ἀτονίσῃ, ἀφοῦ οἱ δικαστὲς ἀποδέχονται τὴν «μὴ πρόθεση μείωσης τῶν θεῶν». Ἔτσι οἱ πινακίδες ἐξαφανίσθηκαν, οἱ Ἕλληνες συνεχίζουν νὰ βλασφημοῦν.

ΟΙ ΒΛΑΣΦΗΜΙΕΣ. Τὰ ρήματα γ..μῶ καὶ χ..ζω (ἀντίστοιχα ἀγγλ. fuck καὶ shit) χρησιμοποιοῦνται κατὰ κόρον γιὰ τὸ βροῖσιμο προσώπων/καταστάσεων, ὅπως γίνεται παγκοσμίως. Ἡ μοναδικότητα τῶν Ἑλλήνων ἔγκειται στὸ ὅτι τὰ χρησιμοποιοῦν καὶ γιὰ τὶς βλαστήμιες τους (γιὰ «ὄσια» πρόσωπα καὶ πράγματα).

Γνωστὲς οἱ βλαστήμιες, ἀλλὰ τὶς ταξινομῶ: «Γ..μῶ τὸν θεό μου.» (Σημ.: περιέργως προσφωνοῦνται **ὄλες**, μὲ ὅλες τὶς κτητικὲς ἀντωνυμίες, ἥτοι μου, σου, του, μας, σας, τους.) Μετὰ τὴν κλασικὴ αὐτὴ βλαστήμια παραθέτουμε τὶς λοιπὲς μὲ τὸ ἴδιο ρῆμα συνδυασμένο μὲ **ὄλα** τὰ ἱερὰ πρόσωπα τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας: Χριστός, Παναγία (τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ἔξφυγε ἀπὸ τὰ πυρὰ τοῦ Ἑλληνα), οἱ ἅγιοι ὅλοι, εἰδικὰ οἱ τοπικοί. Ἐπίσης ὑπάρχουν βλαστήμιες γιὰ τὰ σύμβολα καὶ τὰ σκεύη τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως λ.χ. «γ..μῶ τὸ σταυρό σου», «τὰ εἰκονίσματα», «τὰ καντήλια» κ.ἄ. Καὶ οἱ στόχοι ἐκτείνονται παντοῦ, στὸ διάολο, στοὺς ἀγγέλους κ.τ.λ. [Πλὴν τοῦ οὐσιαστικοῦ ἀλλάζει καὶ τὸ ρῆμα λ.χ. ἀντὶ τοῦ γ..μῶ χρησιμοποιεῖται τό: «νὰ χ.σω...».]

Δὲν ἔχει νόημα νὰ παραθέσουμε ὅλο τὸ εὐρὺ φάσμα τῶν βλαστημιῶν. Ἡ ἐφευρετικότητα τοῦ Ἑλληνα, ἡ ἀπεραντοσύνη τῆς παραγωγικῆς γλώσσας του τοῦ δίνει ἅπειρες δυνατότητες συνδυασμῶν.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΒΛΑΣΦΗΜΙΑ. Ὅταν μία γλῶσσα ὅπως ἡ μοναδικὴ Ἑλληνικὴ μητέρα-γλῶσσα ἐκτείνεται σὲ βάθος/πλάτος τεράστιο στὸν χωρο-χρόνο,² εἶναι λογικὸ οἱ λέξεις νὰ ἀλλάζουν ἔννοιες καὶ οἱ ἔννοιες λέξεις [λ.χ. ὥρα = ἐποχὴ ≠ ὥρα καὶ ψάμαθος = ἀμμουδιά]. Ὅμως πολλὲς φορὲς ἡ «ἐπικρατοῦσα θρησκεία» ἐπιβάλλει τὴν ἀλλαγὴ ἔννοιων δι' ἴδιον ὄφελος,³ π.χ. «ἐκκλησία» = συνέλευσις πολιτῶν πρὸς λήψην ἀποφάσεων → σύνολο χριστιανῶν/χριστιανικὸς ναός.

Ἔτσι καὶ ἡ λέξις «βλασφημία», ὅπως καὶ οἱ παράλληλες «ὑβρις» καὶ «ἀσέβεια», ἄλλαξαν νόημα.

1α) Βλασφημῶ στὰ ἀρχαῖα χρόνια σήμαινε: δυσφημῶ, κακολογῶ, μιλῶ ἀσεβῶς, δυσοίωνα < βλάβ(η) + φήμη. Π.χ.: «Ἰναχος, φθαρείσης τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ἰοῦς ὑπὸ Διός, τὸν θεὸν βλασφήμοις λοιδορίαις ἐπέπληττε» (= μὲ φοβερὲς κατηγορίες τὸν μάλωνε). Πευδο-Πλούταρχος 1.18. [Κακολογία γιὰ συγκεκριμένους πράξεις.] Ὅπως καὶ λέξεις περιφρονητικῆς: «τὸν τῶν βλασφημιῶν τρόπον κατέδειξεν ἀρχήθεν Ὀμηρος... ἥτοι φορβάς = γυνὴ ἀκόλαστος... ἐξώλης καὶ προώλης = φανλόβιος» κ.τ.λ. (Σουετώνιος, «Περὶ βλασφημιῶν».) **β) Ὑβρις**=βιοπραγία, προσβολή, αὐθάδεια, ἀκολασία < βριαρὸς =δυνατός. «Ἐπεθύμησε Τιτυὸς ὑβρίσαι τὴν Λητώ.»⁴ [**Φωτ. 1.**]

2 Βλαστήμια σημαίνει τώρα: ἀσεβὴς λόγος, ὑβρις ἐναντίον τοῦ θεοῦ. Κατὰ τὸν Νόμο (Π.Κ. 198) ἡ «κακόβουλος» τιμωρεῖται αὐστηρά. Ὅμως ἡ σταθερὴ ἀντίδρασις τῶν Ἑλλήνων μὲ πολλὲς καὶ ἀπὸ πολλοὺς βλαστήμιες, ποὺ ἔλαβε τὸν χαρακτηρισμὸν πλέον ἐθίμου, κατέστησε τὸν νόμο ἀνενεργό. Ὅταν ὅλοι παρανομοῦν, ὁ νόμος ἀχρηστεύεται. Ἔτσι κανεῖς δὲν ἐνοχλεῖ κανένα, οὔτε καταδικάζεται, ἀφοῦ δηλώνει «μὴ πρόθεσις μείωσης τῶν θείων».

ΟΙ ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΤΕΣ. Ὅλες οἱ περιοχὲς τῆς Ἑλλάδος μετέχουν τοῦ ριζωμένου ἐθί-

Φωτ. 1. Ὁ Τίτυς προσπαθεῖ νὰ βιάσῃ τὴν Λητώ.

μου. Ὅμως μερικά μέρη φημίζονται γιὰ τοὺς χωρὶς ἀναστολὲς βλάσφημους κατοίκους τους. Ὁμολογουμένως πρωταθλητὲς εἶναι οἱ Κεφαλλονίτες. («Κεφαλλονίτης βλάστημος καὶ ψεύτης Μοραΐτης».) Τί τὸ ἰδιαίτερο; Μὰ κάθε φράση τους διανθίζεται ἀπὸ βλαστήμια μὲ πρῶτο θῦμα τὸν «πολιοῦχο ἄγιό» τους Γεράσιμο καὶ τὸ λείψανό του. Μιὰ σχετικὴ (λεπτότατη) ἀναφορὰ τοῦ Α. Λασκαράτου:⁵ «*Ἡ Διαθήκη μου*»... «τὸ λείψανο μὴ τὸ βγάλετε ὄξου/κι' ἐγὼ μ' ἐκείνο ἀντάμα μεσ' τὸν τάφο/νὰ βλασφημῶ τή... Φύση καὶ σὰς ὅλους!»

Στὴν εὐλογία ἐρώτηση, πῶς ταυτίζεται ἡ ἰκεσία πρὸς λ.χ. τὴν Παναγία καὶ ἡ ἐξύβρισίς της, οἱ Κεφαλλονίτες λένε μία ἱστορία:⁶ «Ὁ πιὸ βλάσφημος τοῦ χωριοῦ μὲ μία λαμπάδα μπῆκε γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ του στὴν ἐκκλησία. Εἶχε τάξει τὸ γιό του, ἂν γλύτωνε ἀπὸ θανατερὴ ἀρρώστια. Ὅταν ὁ γιός του τὸν ρώτησε: -Αὐτὴ εἶναι πατέρα ἢ Παναγία ποὺ μὲ γλύτωσε; -Ναί. -Τότε γιατί τὴ βλαστημᾷς κάθε μέρα; -Ἄλλη ἢ μιά, λέγει ὁ πατέρας καὶ ἄλλη ἢ ἄλλη. Τὴ φκειάσαμε γιὰ νὰ τὴν βλαστημοῦμε, νὰ περνοῦμε τὴν ὥρα μας!»

ΟΙ ΞΕΝΟΙ. Τί κάνουν οἱ ἄλλοι λαοί; Φυσικὰ βρίζουν καὶ βρίζονται μεταξὺ τους, ἀσεβοῦν λ.χ. πρὸς τοὺς γονεῖς τους.

Ἀλλὰ ὅμως δὲν βλασφημοῦν τὰ θεῖα: Ποτέ. Ἕνας πολίτης λ.χ. ἀγγλόφωνος ποτὲ δὲν θὰ ἔλεγε «*I fuck my god*» (=γ.. τὸ Θεό μου). Καὶ ὅταν τὸ ἀκούσῃ ἀπὸ ἄλλον, δὲν θὰ καταλάβῃ τὸ νόημα. Ἄν σκεφθῇ καὶ τὸ ἀντιληφθῇ, θὰ τὸ θεωρήσῃ τρελλό

ἢ τερατῶδες καὶ ἴσως τὸν γρονθοκοπήσῃ! Τὸ ἴδιο ἰσχύει γιὰ κάθε Εὐρωπαῖο καί, ἀπὸ ὅ,τι γνωρίζω, γιὰ τὸν ἰσλαμιστὴ, τὸν Ἀφρικανό, τὸν Ἀσιάτι.

Εἶναι τόσο κοινὴ συνήθεια γιὰ ἐμᾶς τοὺς Ἑλλήνες ἢ βλαστήμια, ὥστε δὲν ἔχουμε συνειδητοποίησιν τῆς **μοναδικότητός** μας. Γιατί αὐτό; Ἐτσι ἤμασταν πάντα;

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ. Οἱ Ἑλλήνες θεωροῦσαν τὴν βλασφημίαν, τὴν ἀσέβειαν, ὕβριν καὶ αἰσχρότητα ὡς ἀπαράδεκτες καὶ «ἀήθεις», δηλ. ἀντιβαίνουσες στὸ ἦθος Ἑλλήνων.⁷ Ἦτοι τὴν «*εὐφημίαν, εὐσέβειαν, αἰδῶ, τιμὴν*». Ὅμως αὐτὲς δὲν εἶχαν καμμίαν σχέσιν μὲ τὰ θεῖα, πολλῶ μᾶλλον μὲ βλαστήμιες πρὸς τὰ «σεβάσματά» τους. Γιατὶ βλασφημία=δυσφήμιση, ἀσέβεια=περιφρόνηση, ὕβρις=ἀλαζονία/κακοποίηση καὶ αἰσχροτης=ἀτιμία. Ποῦ λοιπὸν ἡ βρισιὰ;

Ποιὲς οἱ σχέσεις ὅμως τοῦ Ἑλλήνα μὲ τοὺς «θεοὺς» του, τοὺς «*ποιηθέντας κατ' εἰκόνα ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν*»⁸ του; Εἶναι ἓνα μείγμα **σεβασμοῦ** πρὸς τὴν «*ἀρωγὸν δύναμιν*» καὶ **ἀντιπαλότητος**. Χαρὰ γιὰ τὴν (ὑποτιθέμενη) βοήθεια λ.χ. οὕριος ἄνεμος καὶ ὁργὴ γιὰ τὴν ὑπερβολικὴ παρέμβασή τους. Κοινοὶ θνητοί, ἥρωες καὶ ἡμίθεοι μάλωναν μὲ τοὺς θεοὺς ἄφοβα. Παραδείγματα πολλὰ:

❶ Ὁ Διομήδης πηδῶντας τρύπησε (τῆς Ἀφροδίτης) μὲ ὀξὺ δόρυ τὸ ἄβρο χεράκι καὶ τὴν διέταξε(!): «*Εἶκε (=φύγε), Διὸς θύγατερ, πολέμου»* (E335). Καὶ ἔχει σειρὰ ὁ Ἄρης: «*τῇ λόγῃ τοῦ ᾗ χωσε στὰ σκέλια καὶ τοῦ ᾗ σκισε τὴν ὠραία σάρκα*» (E 855).

❷ Ἡ Καλυψὼ ἀγανακτεῖ: «*Σχετλιοί ἐστε, θεοί, ζηλήμονες ἐξόχων ἄλλων.*» (=Θεοί! Εἴστε κακοήθεις κ' ἀπὸ ὅλους πιδ ζηλιάρηδες.) ❸ Ὁ Ἡρακλῆς τσακώνεται μὲ τὸν Ἀπόλλωνα (Υἱνός). ❹ Καὶ ὁ Προμηθεΐας: «*Μ' ἄλλα λόγια ὅλους μισῶ τοὺς θεοὺς!*» (Αἰσχύλος).

Η «ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ». Ἀπέναντι στὴν ἀνδρεία, τὴ λεβεντιά τῶν Ἑλλήνων αὐτῶν, οἱ «*δοῦλοι τοῦ Κυρίου*» (=Γιαχβέ) ἀντιμετωπίζουν τὸν θεὸ τους «*μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως*» (Λειτουργία), ἀφοῦ τὸ δόγμα εἶναι «*ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου*» (Ψαλμ. 110, 133). [Σημ.: Μετὰ τὴν Π. Διαθήκην ὑπάρχει κενὸ «*περὶ φόβου*» στὴν Καινὴ Διαθήκην, ἀλλὰ ἐπανέρχονται οἱ Πατέρες.] Ἐπόμενον εἶναι ἡ πλήρης **ἀδυναμία** διαμαρτυρίας τοῦ πιστοῦ πρὸς τὸν Παντοκράτορα Θεό, πολλῶ μᾶλλον νὰ τοῦ θυμώσῃ. Ἀδιανόητη βεβαίως ἡ βλασφημία, ἀφοῦ «(ὡς Ἰωάννης ἔφη) *ἀποφεύγειν βλασφημίας ὡς πρὸς θάνατον ἀγούσας*» (Concilia Οἰκ. = ACO4.3.111). Ἐξ οὗ καὶ οἱ θανατερὲς «βυζαντινές» ποινές. [Φωτ. 2.]

Ἡ Π. Διαθήκη δὲν ἐπιτρέπει οὔτε κἄν τὴν προφορὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Γιαχβέ (Ἐξοδος 6.2): «*καὶ ἐλάλησεν ὁ Θεός... τὸ ὄνομά μου Κύριος, οὐκ ἐδήλωσα αὐτοῖς*» (μτφ. τῶν Ο'). [Ἡ ἀντίστοιχη μετάφραση τῆς Βιβλικῆς Ἐταιρίας ἀπὸ τὰ Ἑβραϊκά: «δὲν ἐγνώρισθην μὲ τὸ ὄνομα Ἰεόβα». Ἄρα ὁ Κύριος=Ἰεόβα=JHVNH.] Πολλῶ μᾶλλον τὴν βλασφημίαν: «*Πᾶν ἔθνος, φυλὴ, γλῶσσα, ἣ ἂν βλασφημῇσαι εἰς τὸν Κύριόν του θεόν... διαμελισθήσεται καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ διμενεθήσεται.*»! (Δανιὴλ 3.96.)

Στὴν Καινὴ Διαθήκην μόνο ἡ «Ἀποκάλυψη» ἀναφέρει: «*Τὸ θηρίον... ἤνοιξε τὸ στόμα εἰς βλασφημίαν πρὸς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.*» Ὅμως οἱ Πατέρες ὅλοι κατὰ κόρον κατηρρίζουν ὡς «*μεγίστην ἁμαρτίαν*» τὴν βλασφημίαν τῶν θείων. Λ.χ. ὁ Γρηγόριος Νύσσης: «*Παρ' οἷς (=στοὺς Ἑλλήνες) οὐδὲ Χριστὸς ἐστὶν ἀβλασφήμητος.*» Καὶ φρικιᾷ.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΒΛΑΣΦΗΜΟΥΝ.

Οἱ Ἕλληνες λοιπόν, αὐτοὶ οἱ μὴ βλάσφημοι μέχρι τὸν 4ο μ.Χ. αἰῶνα, ἀναδεικνύονται λάτρεις μοναδικοὶ τῆς βλασφημίας. Αὐτοὶ οἱ ἱεραστοὶ γιὰ τὴ στήριξη τῶν «σεβασμάτων» τους (ὄρα καταμήνυση Σωκράτους γιὰ ἀσέβεια: «ἀσεβείας γραφή») μετατρέπονται σὲ ὑβριστὲς ἐκστομίζοντες ἄνευ λόγου βαρύτερες βλαστήμιες κατὰ παντὸς χριστιανικοῦ σεβάσματος, προσώπου ἢ συμβόλου. Ἄν ἡ μετάβαση ἀπὸ τὴν παλιὰ στὴ νέα θρησκεία εἶχε γίνῃ ὁμαλὰ, οἰκεία βουλήσει, θὰ ἦταν ἀδύνατον νὰ ἐμφανισθοῦν τέτοια φαινόμενα.

Φωτ. 2. Τιμωρία βλάσφημον στὴν Κόλαση.

Ὅμως ἡ βίαια προσαγωγή τους στὸν Χριστιανισμό, ἡ ἀδυναμία ἄρνησης, τὸ ἀδύνατον τῆς ἀντίδρασης τοὺς ἔφεραν στὴν ἀπόγνωση μὲ μοναδική (ἴσως) ἄμυνα τὶς βλαστήμιες· καὶ τὰ γνωμικά· καὶ τὶς ἐκφράσεις. «*Βγῆκαν ἔξω μὲ τὸ μόνο πρᾶγμα ποὺ τοὺς εἶχε ἀπομείνει.*» (Ἐλύτης.)

Μοῦ θυμίζει μία ἱστορία: τοῦ Κεφαλλονίτη κομμουνιστῆ, ποὺ βάφτισε τὴν κόρη του «Φρειδερίκη» στὴν εὐλογία ἀπορία τῶν χωριανῶν του ἀπάντησε: «Γιὰ νὰ μπορῶ νὰ τὴν βλαστήμω ὅσο θέλω!»

Τὶς βλαστήμιες τὶς εἶπαμε. Τὰ γνωμικά; «Παπᾶ παιδὶ διαόλου ἐγγόνι», «Τὸ πολὺ τὸ Κύριε ἐλέησον τὸ βαριέται κι' ὁ Θεός», «Μαύρη μαυρίλα πλάκωσε, μαύρη σὰν καλιακούδα» (ρασοφόροι;) κ.ἄ. Οἱ φράσεις; «Κοντὸς ψαλμὸς ἀλληλούια», «Ἄρχισε τὰ πατερνιά», «Τοῦ κ.λου τὰ ἐννιάμερα» καὶ λέξεις: «γ.μοσταυρίδια», «τραγόπαπας» κ.ἄ.

Ἀντιστέκεται ὁ Ἕλληνας, ὁ μοναδικός, ὁ βλάσφημος. Ἀντιστέκεται;

Βιβλιογραφία

1. Ἐγκυκλ. «Ἡλίου», «βλασφημία» καὶ Γ. Γρηγορομιχελάκης, «Δ», τ. 266, σ. 17394.
2. Κ. Καρμιράντζος, «Ἡ Ἑλληνική, μητέρα-γλώσσα», «Δ», τ. 204, 219, 221, 222, 229, 241, 255.
3. Μ. Μαρκανέας, «Διαστρέβλωση ἐλληνικῶν ἐννοιῶν ἀπὸ Χριστιανούς», «Δ», τ. 205.
4. Κ. Κερένυϊ, «Μυθολογία τῶν Ἑλλήνων», Ἔκδ. Ἑστία.
5. Α. Καλογηρεᾶς, «Ἡ σάτυρα στὴν Κεφαλλονία», ἔκδ. 1960, σ. 299.
6. Σπ. Βουτσινᾶς, «Ἀπὸ τὰ πικάντικα τῆς Κεφαλλονιάς», σ. 45.
7. Κ. Καρμιράντζος, «ἦθος Ἑλλήνων», «Δ», τ. 242.
8. Ἰάμβλιχος, «Μαθηματικά» 8.168.

Κωστῆς Καρμιράντζος
Ἀρχιτέκτων Ε.Μ.Π.

ΓΙΑΤΙ ΜΟΝΟ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ;

σο περνούσαν τὰ χρόνια συνειδητοποιοῦσα ὅτι ἡ ἰδιαιτερότητα τοῦ Ἑλ-
ληνα νὰ «ὕβριζῃ τὰ θεῖα» ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ Χριστὸ καὶ φτά-
νοντας μέχρι τοὺς τελευταίους παπᾶδες, ἐκπροσώπους του στὴ γῆ, καὶ
τὰ χριστιανικά τους σύμβολα, δὲν ἀπαντᾶται πουθενὰ σὲ καμμία ἀνὰ
τὴν ὑφήλιο Καθολικὴ, Ὁρθόδοξη, Προτεσταντικὴ, Λουθηριανή, Εὐαγγελικὴ κ.λπ.
θρησκευτικὴ κοινότητα. Μικρο-ακρότητες μόνον τοῦ στυλ «porca madonna» (γου-
ρουνοπαναγία) ἀπὸ τοὺς γείτονές μας Ἰταλούς, ὅμως καμμία χρῆση τοῦ ρήματος
γαμῶ, ὅχι βέβαια μὲ τὴν σημασίαν τοῦ ἔρχομαι εἰς γάμον, ἀλλὰ ἀντιθέτως στὴν τόσο
θυμοειδῆ του χρῆση καὶ ἔννοια τοῦ βιάζω - ἐπιβάλλομαι διὰ τῆς βίας - ἐξουσιάζω
- καθυποτάσσω - διεμβολίζω ἐκουσίως = ἐξευτελίζω - ἀτιμάζω - μειώνω - ταπεινώνω
τὸ θῆμα.

Γιατί: Γιατί ὁ «χριστιανός» Ἑλληνας στρέφεται κατὰ τῆς ἴδιας του τῆς θρησκείας,
κατὰ τῶν θεῶν - ἁγίων - ἱερῶν - συμβόλων ποὺ πιστεύει καὶ ἀσπάζεται ὅταν σκύβῃ
καὶ φιλήσῃ τὶς «ιερέες» εἰκόνες; Γιατί λίγες στιγμὲς μετὰ αὐτὰ τὰ ἴδια ποὺ πιστεύει, σέβε-
ται καὶ προσκυνᾷ, «βλασφημεῖ»; Ποιὸς ψυχαναλυτὴς μπορεῖ νὰ δώσῃ τὴν ἀπάντησιν;
Ἄραγε ὁ Ἑβραῖος Φρόνυτ ἦτανε γνώστης αὐτῆς τῆς συμπεριφορᾶς τῶν Ἑλλήνων;
Γιατί ἡ γιαγιά μου Χριστοφίλη, ἀλλὰ καὶ κάθε γιαγιά χριστιανοθρησκευομένη «τὸ
βουλώνει», ὅταν ὁ Νεοέλληνας μαινόμενος ἀρχίζῃ νὰ κατεβάζῃ καντήλια; Ἀπὸ ποῦ
καὶ πότε κρατᾷ τὴ σκούφια τῆς αὐτῆς ἡ παράδοξος συνήθεια; Γιατί Πολιτεία τε καὶ
Ἐκκλησία παρὰ τὶς παραινέσεις «μὴν ὕβριζετε τὰ θεῖα» καὶ τὴν ποινικὴ δίωξιν ποὺ
προβλέπεται κατὰ τῶν ὕβριστῶν ἀδυνατοῦν νὰ ἐξαλείψουν τὸ φαινόμενο; Τί εἶδους
μνημοσύνη, τί εἶδους συμπλέγματα ἐκτρέφουν αὐτὸ τὸ νεοελληνικὸ ξέσπασμα; Γιατί
πουθενά, σὲ καμμία ἀρχαιοελληνικὴ ἐπιγραφή δὲν ἀναφέρεται κάποια ἀνάλογη προ-
σβλητικὴ συμπεριφορὰ πρὸς τὸ Ἑλληνικὸ Δωδεκάθεο;

Θαρρῶ πὼς ἡ ἀπάντησις εἶναι ἀπλὴ, πολὺ ἀπλὴ. Τὴν ἀνακάλυψα (δυστυχῶς)
σὲ πολὺ προχωρημένη ἡλικία: Ὅταν πρωτοδιάβασα γιὰ τοὺς διωγμούς, κατατρεγ-
μούς, βασανιστήρια, διαπομπεύσεις, ἐξευτελισμούς, σφαγές, ἀνασκολοπισμούς,
σταυρώσεις, λιθοβολισμούς κ.λπ. ἀσύλληπτες γιὰ τὴν φαντασίαν ἀκρότητες, ποὺ
διέπραξαν οἱ χριστιανοὶ αὐτοκράτορες, στρατηγοί, ἐπίσκοποι - δήμιοι καὶ ὁ ἀκο-
λουθῶν αὐτοὺς ἑξάλλος χριστιανικὸς ὄχλος κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὸ 324 μ.Χ.
μέχρι τὸν ἑνῆατο μ.Χ. αἰῶνα.

Ὅταν διάβασα μὲ ἀνατριχίλα γιὰ τὸ κάψιμο τοῦ 98% τῶν συγγραμμάτων τῆς ἔθ-
νικῆς ἐλληνικῆς κληρονομιάς, γιὰ τὴν ὀλοσχερῇ ἐκ θεμελίων κατεδάφισιν τῶν ἀρχαιοελ-
ληνικῶν ναῶν καὶ μνημείων ἀπὸ σχιζοφρενεῖς ἐπισκόπους καὶ τὸν ἐν παραληρηματί
τελοῦντα καὶ ἐκτελοῦντα τὶς ἐγκληματικὰς τοὺς προσαγὰς ὄχλους... Ναί, κατάλαβα τί
ἦτανε αὐτὸ τὸ κλῖκ στὴ χειροβομβίδα...

Ἦτανε καὶ εἶναι τὸ μένος, τὸ ξέσπασμα, τὸ «δὲν πάει ἄλλο» τοῦ Ἑλλήνα. Τοῦ Ἑλ-
ληνα, ποὺ μὲ μόνον τὸ 2% σωσμένο ἀπὸ τὴν πολιτιστικὴν του κληρονομίαν δὲν ἔπαψέ πο-
τε νὰ εἶναι ὑπερήφανος γιὰ τὸν 100άκις παπποῦ του Ὅμηρο, τὸν 90άκις παπποῦ του
Ἡράκλειτο τοὺς 80άκις παπποῦδες του Σωκράτη, Πλάτωνα, Δημόκριτο, Ἀριστοτέλη.
Ποῦ δὲν ἔπαψέ ποτε νὰ ἀνατρέχῃ σ' αὐτοὺς γιὰ ὀξυγόνο ὑπαρξῆς καὶ ἐπαινένταξιν
στὴν φυσικὴ θεϊκὴν του ὑπόστασιν.

Βασίλης Κούβαρος

ΤΑ «ΠΑΡΑΔΟΞΑ» ΤΟΥ ΖΗΝΩΝΟΣ: ΜΙΑ «ΑΛΛΗ» ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

2. β) «Περιπατητές».- γ) «Ἀχιλλέας»

[Στὸ προηγούμενο τεῦχος δημοσιεύσαμε τὸ ἀ' μέρος πρωτότυπης ἔρευνας τοῦ ἀρχιτέκτονα κ. Βασίλη Σταμούλη, μὲ τὴν ὁποία ὁ συντάκτης τῆς προσήγγιζε μὲ καινούργιο τρόπο τὰ «Παράδοξα» τοῦ Ζήνωνος, τὶς περίφημες αὐτὲς θεωρήσεις τῆς πραγματικότητας, ποὺ ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἀπασχόλησαν καὶ ἔως σήμερα ἀπασχολοῦν τοὺς μαθηματικοὺς καὶ φιλοσόφους, γιὰ τὰ ἐρωτηματικὰ ποὺ ἐγείρονται ἀπὸ αὐτές, σ' ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ὀρθότητα μὲ τὴν ὁποία ἡ Τυπικὴ Λογικὴ ἀντιλαμβάνεται τὰ ἀντικειμενικὰ γεγονότα. Ὁ κ. Β. Στ. εἰσάγει στὴν θεώρησή του αὐτὴ τὸν ὑποκειμενικὸ παράγοντα, δηλαδὴ τὴν «ἰδέα» ποὺ σχηματίζει χωριστὰ κάθε ἄτομο-παρατηρητὴς γιὰ τὴ σημασία τῶν ἐννοιῶν τοῦ μεγέθους, τοῦ ποσοῦ, τῆς διάστασης, τῆς ταχύτητας κ.λπ., «ἰδέα» ποὺ δὲν εἶναι κοινῶς ἀντιληπτὸ καὶ σταθερὸ μέγεθος, ἀλλὰ διαφοροποιεῖται ἀνάλογα μὲ κάθε ὑποκείμενο, τὸ ὁποῖο εἶναι φορέας τῆς. Στὸ ἀ' μέρος ὁ ἐρευνητὴς εἶχε ἐξετάσει ἀπὸ τὴ σκοπιὰ αὐτὴ τὸ ἀ' «Παράδοξο». Στὸ κείμενο ποὺ ἀκολουθεῖ ἐξετάζονται πάντα ἀπὸ τὴν ἴδια σκοπιὰ τὰ «Παράδοξα» τῶν «Περιπατητῶν» καὶ τοῦ «Ἀχιλλέως».]

ΤΟ ΠΑΡΑΔΟΞΟ ΤΩΝ «ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΩΝ»

Λύση τοῦ παραδόξου τῶν Περιπατητῶν ποὺ κινοῦνται, «χωρὶς νὰ κινοῦνται». (Πάλι μέσα ἀπὸ τὴ λογικὴ τῶν συλλογισμῶν στὸ προηγούμενο παράδοξο.)

Ζήνων, κατὰ Ἀριστοτέλη (ἐπὶ λέξει): «Γιὰ νὰ φτάσῃ κάποιο πρᾶγμα ἀπὸ τὴν ἀφετηρία στὸ τέλος, πρέπει προηγουμένως νὰ διανύσῃ τὸ μισὸ τοῦ διαστήματος. Πρὶν ἀπὸ αὐτὸ ὅμως πρέπει νὰ διανύσῃ τὸ μισὸ τοῦ μισοῦ διαστήματος καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, ἐπ' ἄπειρον. Ἄρα δὲν θὰ φτάσῃ στὸ τέλος, δηλαδὴ δὲν κινεῖται. Τὸ θέμα εἶναι ὅχι τότε θὰ διανύσῃ τὸ κινητὸ τὸν δρόμο Α-Τ, ἀλλὰ πῶς θὰ τὸν διανύσῃ, ἀφοῦ πρέπει ἐπ' ἄπειρον νὰ κινῆται, διανύοντας τὰ ἄπειρα μισὰ τῶν ἡμίσεων.»

Ἄς μοῦ ἐπιτραποῦν καὶ πάλι μερικὲς διευκολυντικὲς ἀλλαγὲς καὶ παραδοχές, ποὺ ὅμως δὲν ἀλλάζουν σὲ τίποτα τὴν οὐσία τοῦ προβλήματος: Μὲ τὴ δύναμη τῆς φαντασίας μας θὰ ξηγήσουμε ἕνα ἀπλοποιημένο παράδειγμα σὲ «ἀνθρώπινες» διαστάσεις: Περιπατητὲς (ἐμεῖς) ὕψους δύο μέτρων διανύουμε ἀπόσταση 2000 μέτρων μὲ ταχύτητα 100μ/.

ΠΕΠΕΡΑΣΜΕΝΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Ἀνθρώπινη Διάσταση: Σ' αὐτὸ τὸ ἐπίπεδο τῆς αἰτιοκρατίας βρισκόμαστε στὴν ἀφετηρία ἔχοντας πίσω μας μία λαβυρινθώδη ἀκολουθία πάρα πολλῶν ἀλλὰ ἐν τούτοις πεπερασμένων αἰτίων (ἐὰν δεχτοῦμε ὅτι ἔχουμε νὰ κάνουμε μὲ ἓνα πεπερασμένο σύμπαν). Σὲ προκαθορισμένα 20' μᾶς περιμένει ἓνα προκαθορισμένο τέρμα, τὸ ὁποῖο θὰ σηματοδοτῇ σὰν ἀποτέλεσμα τὴν συνισταμένη ἐνὸς συνόλου ἀποτελεσμάτων, πὺν θὰ ἰσοῦται μὲ ἓνα σύνολο νέων αἰτίων. Ἄλλωστε στὴν καθημερινή μας ζωὴ πορευόμαστε, χωρὶς ποτε νὰ μᾶς ἐνδιαφέρουν τὰ ἄπειρα μισὰ τῶν μισῶν διαστημάτων τῆς ἀπόστασης πὺν θέλουμε νὰ διανύσουμε.

Ἐρώτηση: Θὰ φτάσουμε στὸ τέρμα; Πότε καὶ πῶς; Ἀπλούστατη ἡ ἀπάντηση! Ἀσφαλῶς θὰ φτάσουμε. Σὲ 20' καὶ μὲ τὰ πόδια. Ἄρα καμμία ἐκπληξη. Ἀλλὰ τώρα...

ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΑΠΕΙΡΩΣ ΜΙΚΡΟ

Ὑπερβατική Διάσταση: Ἐδῶ θὰ χρησιμοποιήσουμε ἀκριβῶς τὰ ἴδια μεγέθη τῆς ἀνθρώπινης διάστασης. Ὅμως, γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ ξεκινήσουμε τὴν πορεία μας, εἶναι ἐντελῶς ἀπαραίτητο, μέσα ἀπὸ τὴν ἀναζήτηση τοῦ ἀρχικοῦ πρώτου μισοῦ ἀπὸ τὰ ἄπειρα μισὰ διαστήματα τῆς ἀρχικῆς ἀπόστασης τῶν 2000 μέτρων, νὰ καταλάβουμε, ὅτι δὲν βρισκόμαστε πλέον στὴν ἀνθρώπινη πραγματικότητα ἀλλὰ στὸ ἐπίπεδο τοῦ ἀπείρου μικροῦ, ἀφοῦ ἐκεῖ μᾶς ὁδηγεῖ αὐτομάτως ἡ διχοτομικὴ διαδικασία. Ἄν ἐμεῖς μείνουμε ἀμετάβλητοι στὶς διαστάσεις μας, ὁδηγούμεστε ἀμέσως στὸ γνωστὸ ἀδιέξοδο, μάλιστα καὶ γιὰ ἓναν ἐπιπλέον λόγο, ὅτι δηλαδὴ «δὲν εἶναι δυνατόν τὰ μάτια μας νὰ διακρίνουν αὐτὰ τὰ ἐλάχιστα διαστήματα». Ἐὰν ὅμως προσαρμοστοῦμε γιὰ λόγους συνέπειας καὶ ἐμεῖς στὴ διχοτομικὴ διαδικασία, «θὰ μπορέσουμε νὰ ζήσουμε» ἐκ τοῦ σύνεγγυς αὐτῇ τὴν ἀναζήτηση, ἔχοντας μπροστά μας γιὰ πάντα τὴν ἴδια εἰκόνα, εὐρισκόμενοι οἱ ἴδιοι σὲ συνεχῇ ἀναλογικὴ σμίκρυνση. Ἔτσι λοιπόν, γιὰ νὰ προσπαθήσουμε νὰ καταφέρουμε τὸ ἀδύνατον, θὰ «ἀντιγράψουμε» τοὺς ἑαυτοὺς μας καὶ στὴ συνέχεια θὰ τοὺς ἀφήσουμε ἀνέπαφους καὶ πλήρεις δίπλα μας νὰ ζήσουν τὴν χωροχρονικὴ στρέβλωση, περιμένοντας τὴν ἔλευση τοῦ ἀρχικοῦ μισοῦ τοῦ μισοῦ τοῦ μισοῦ κ.τ.λ. τῆς ὠρισμένης διάστασης τῶν 2000 μέτρων, προσαρμοζόμενοι πλήρως καὶ αὐτοὶ στὴ διχοτομικὴ διαδικασία τοῦ μεγέθους τους.

Ἔτσι λοιπόν, ὅταν οἱ σωσίες μας ἀτενίσουν νοερὰ τὰ πρῶτα 1.000 μ., τὸ ὕψος τους θὰ εἶναι 1 μ., στὰ 500 μ. τῆς ἀπόστασης θὰ ἔχουν ὕψος 50 ἐκ., στὰ 250 μ. ἀπόστασης θὰ ἔχουν ὕψος 25 ἐκ., κ.ο.κ. ἐπ' ἄπειρον.

Ἐδῶ παρουσιάζεται τώρα ἡ ἐξῆς ἀπίστευτη κατάσταση: Ἐμεῖς ἐξακολουθοῦμε νὰ βρισκόμαστε ἀναλλοίωτοι στὴν ἀφετηρία τῆς ὠρισμένης διαδρομῆς γνωρίζοντας ἐκ τῶν προτέρων τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπως τὸ ζήσαμε ἤδη στὸ προηγούμενο ἐπίπεδο. Οἱ «λilιπούτσιοι σωσίες μας» ὅμως βρίσκονται ἤδη «ἀόρατοι» γιὰ τὴν πραγματικότητά μας δίπλα στὶς σόλες τῶν παπουτσιῶν μας καί, ἐνῶ ἐμεῖς ἔχουμε μπροστά μας μία ἀπόσταση ἑκατὸ μέτρων ξέροντας ἤδη ἐκ τῶν προτέρων τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ περιπάτου μας, αὐτοὶ ἔχουν νὰ διανύσουν τὴν ἴδια ἀπόσταση ὑπὸ τελείως διαφορετικὲς συνθῆκες, ἀφοῦ ἔχουν νὰ κάνουν μὲ μία ἀκατανόητη ἀφετηρία, διότι θὰ πρέπει νὰ μικραίνουν ἐπ' ἄπειρον κατὰ τὴ διχοτομικὴ διαδικασία, ἀναζητώντας συνεχῶς καὶ ἐναγωνίως (ὑπὸ κλίμακα) τὸ ἀρχικό μισὸ τοῦ ἐκάστοτε προηγούμενου διαστήματος, τὸ ὁποῖο ὅμως ποτὲ δὲν θὰ βρεθῇ!

ΟΙ ΠΑΡΑΔΟΞΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΖΗΝΩΝΟΣ

Αἰτιοκρατικό επίπεδο

Ἀρχὴ περιπάτου=
Σύνολο αἰτίων

Τέλος περιπάτου=
Σύνολο αποτελεσμάτων=
ἀπαρχὴ νέων αἰτίων

A

T

ΟΙ ΠΑΡΑΔΟΞΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΖΗΝΩΝΟΣ

Ὑπερβατικό επίπεδο

Δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ ἐκκίνηση.
Ποιό θὰ μπορούσε νὰ εἶναι τὸ πρῶτο μισὸ τοῦ μισοῦ,
τοῦ μισοῦ, τοῦ μισοῦ, τοῦ μισοῦ, τοῦ μισοῦ, τοῦ μισοῦ... ;

Ἄρα οἱ Περιπατητὲς δὲν κινοῦνται.

Ἔτσι λοιπόν, ὅταν καὶ ὅποτε ἐμεῖς τοῦ ἀνθρώπινου ἐπιπέδου «κοιτάζουμε νοερά» πρὸς τὰ κάτω καὶ δίπλα στὶς σόλες τῶν παπουτσιῶν μας τὶς ἀπειροελάχιστες (ἀλλὰ ποτὲ μηδενικές) μινιατοῦρες τῶν συνεχῶς σμικρυνόμενων σωσιῶν μας, στὸ ὑπερβατικὸ ἐπίπεδο αὐτοὶ θὰ παραμένουν ἀμήχανα ἀκίνητοι, ἀφοῦ δὲν θὰ εἶναι ποτὲ σὲ θέση νὰ ξεκινήσουν τὴν πορεία τους. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ εἶναι σαφές ὅτι, ἐὰν μποροῦσε νὰ βρεθῇ τὸ ἀρχικὸ μισό, ὥστε νὰ γίνῃ τὸ πρῶτο βῆμα, τότε, ὅσο μεγάλη καὶ νὰ ἦταν ἡ διαδρομὴ, θὰ ἦταν ἐν τούτοις πεπερασμένη.

Σ' αὐτὸ τὸ Παράδοξο ὁ Ζήνων δικαιώνεται πλήρως: Περιπατητὲς ἀπὸ τὸ ἀπείρως μικρὸ (:) δὲν κινοῦνται.

ΤΟ ΠΑΡΑΔΟΞΟ ΤΟΥ «ΑΧΙΛΛΕΑ»

Ἡ λύση τοῦ Παραδόξου τοῦ Ἀχιλλέα καὶ τῆς Χελώνας: Ὁ συλλογισμὸς (κατὰ Ἀριστοτέλη) τοῦ Ζήνωνος: «Ὁ γοργοπόδαρος Ἀχιλλέας βρίσκεται σὲ κάποια θέση A καὶ σὲ εὐθύγραμμη ἀπόσταση ἑνὸς σταδίου* ἀπὸ τὴν θέση X , ὅπου βρίσκεται μία χελώνα. Ὁ Ἀχιλλέας ἔχει δωδεκαπλάσια ταχύτητα ἀπὸ τὴν χελώνα, ἐκκινοῦν δὲ καὶ οἱ δύο συγχρόνως πρὸς τὴν ἴδια διεύθυνση AX . Ὁ Ζήνων ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ Ἀχιλλέας δὲν μπορεῖ νὰ φτάσῃ τὴν χελώνα, μὲ τὸν παρακάτω τρόπο:

» Ἐστω ἡ εὐθεῖα γραμμὴ (ϵ), ἐπάνω στὴν ὁποία ἀναχωροῦν συγχρόνως ὁ Ἀχιλλέας καὶ ἡ χελώνα, καὶ A ἡ θέσις τοῦ Ἀχιλλέα, ἐνῶ X εἶναι ἡ θέσις τῆς χελώνας. Ὅταν ὁ Ἀχιλλέας φτάσῃ στὴ θέση $A1=X$, ἡ χελώνα θὰ ἔχῃ φτάσει στὴν θέση $X1$, διανύσασα τὴν ἀπόσταση $X-X1$, ἡ ὁποία θὰ εἶναι τὸ ἓνα δωδέκατο τῆς ἀπόστασης $A-A1$, ἀφοῦ ἡ χελώνα ἔχει 12 φορὲς μικρότερη ταχύτητα ἀπὸ τὴν ταχύτητα τοῦ Ἀχιλλέα. Ὅταν ὁ Ἀχιλλέας διανύσῃ τὴν ἀπόσταση $A1-A2$ καὶ φτάσῃ στὸ $A2=X1$, ἡ χελώνα θὰ βρίσκεται στὸ $A1=X2$, θὰ ἔχῃ δηλαδὴ διανύσει τὸ ἓν δωδέκατο τῆς ἀπόστασης $A1-A2$. Ὅταν ὁ Ἀχιλλέας διανύσῃ τὴν ἀπόσταση $A2-A3$ καὶ ἔχῃ φτάσει στὸ $X2$, ἡ χελώνα θὰ βρίσκεται στὸ $X3=A4$, ἐνῶ ἡ ἀπόσταση $X2-X3$ εἶναι τὸ ἓνα δωδέκατο τῆς ἀπόστασης $A2-A3$. Εἶναι προφανές, ὅτι ὁ Ἀχιλλέας δὲν θὰ φτάσῃ ποτὲ τὴν χελώνα, διότι αὐτὴ πάντοτε θὰ προηγῇται, ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον.»

Ἄς μοῦ ἐπιτραποῦν πάλι μερικὲς διευκολυντικὲς ἀλλαγὲς καὶ παραδοχές, πὺν ὅμως δὲν ἀλλάζουν σὲ τίποτα τὴν οὐσίαν τοῦ προβλήματος. Χάριν σχεδιαστικῆς καὶ λογιστικῆς εὐκολίας ἡ ἀπόσταση πὺν χωρίζει τὸν Ἀχιλλέα ἀπὸ τὴν χελώνα θὰ εἶναι 100 μέτρα ἀντὶ ἑνὸς σταδίου, ἡ δὲ ταχύτητα τῆς χελώνας θὰ εἶναι ἡ μισὴ τῆς ταχύτητας τοῦ Ἀχιλλέα. Ἔστω ὅτι ὁ Ἀχιλλέας τρέχει μὲ ταχύτητα 10 μέτρων/” τότε ἡ χελώνα θὰ τρέχῃ μὲ 5 μέτρα/”.

ΠΕΠΕΡΑΣΜΕΝΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Ἀνθρώπινη Διάσταση: Ἰσχύει καὶ ἐδῶ ἡ προαναφερθεῖσα θεώρηση τῆς αἰτιοκρατίας.

Ἔστω ὅτι ὁ Ἀχιλλέας ἔχει ὕψος 2 μέτρων, ὅταν ξεκινᾷ ἀπὸ τὴν ἀφετηρία A καί, τρέχοντας μὲ 10 μ./”, φτάνει μετὰ ἀπὸ 20” στὸ σημεῖο $A2=X1$, πὺν εἶναι $2 \times 100=200$ μέτρα παρακάτω. Στὸν ἴδιο χρόνο τῶν 20” ἡ χελώνα θὰ διανύσῃ $2 \times 50=100$ μέτρα.

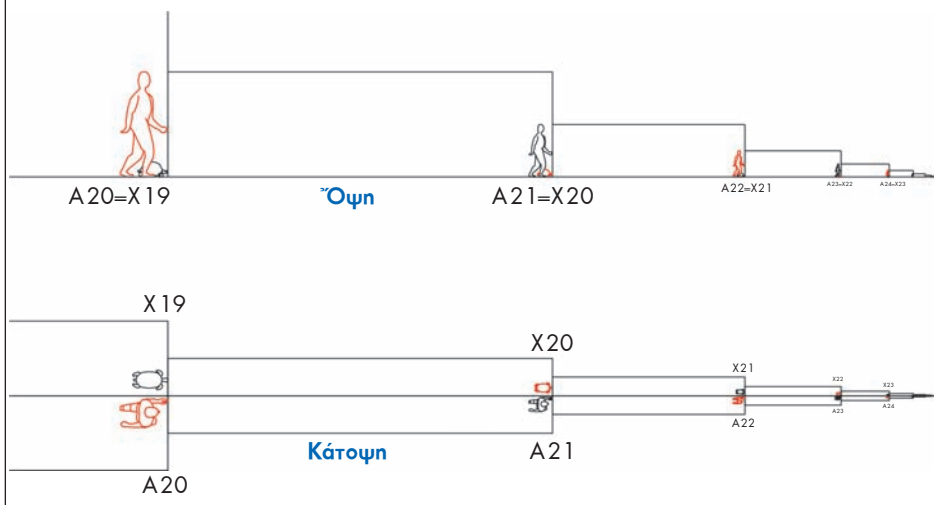
* Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τὸ στάδιον ἦταν μονάδα μήκους ἴση μὲ 184,87 μέτρα.

ΤΟ ΠΑΡΑΔΟΞΟ ΤΟΥ ΖΗΝΩΝΟΣ: Ο ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΙ Η ΧΕΛΩΝΑ

Υπερβατικό επίπεδο

Ένδιάμεσα σημεία του αγώνα δρόμου Άχιλλέα και Χελώνας προς την αιωνιότητα.

Τυχαίες ενδιάμεσες φάσεις:
A20-A21, A21-A22, A22-A23,...

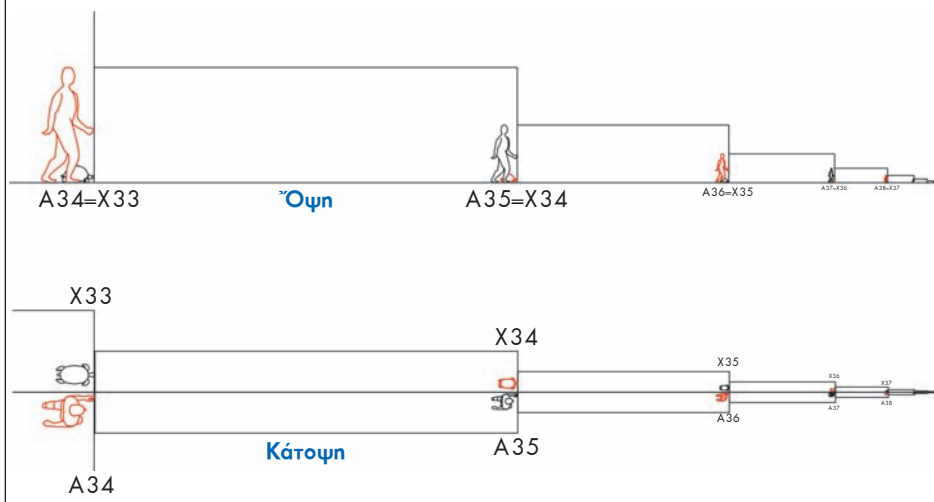

ΤΟ ΠΑΡΑΔΟΞΟ ΤΟΥ ΖΗΝΩΝΟΣ: Ο ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΙ Η ΧΕΛΩΝΑ

Υπερβατικό επίπεδο

Ένδιάμεσα σημεία του αγώνα δρόμου Άχιλλέα και Χελώνας προς την αιωνιότητα.

Τυχαίες ενδιάμεσες φάσεις:
A34-A35, A35-A36, A36-A37,...

Συνεπώς τερματίζουν ἀμφοτέρωι μαζί, πὺ σημαίνει ὅτι δὲν συνέβη κάποια ἔκπληξη ἀλλὰ τὸ ἀναμενόμενο. Τώρα ὅμως...

ΑΓΩΝΑΣ ΔΡΟΜΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΑΠΕΙΡΩΣ ΜΙΚΡΟ

Υπερβατική Διάσταση: Ὁ Ἀχιλλέας ὕψους 2 μέτρων ξεκινάει (τὸν πρῶτο χρόνο τοῦ ἀγῶνα) ἀπὸ τὴν ἀφετηρία Α, τρέχοντας τὰ πρῶτα 100 μέτρα μέχρι τὸ σημεῖο Α1 σὲ 10". Συγχρόνως ξεκινάει καὶ ἡ χελώνα ὕψους 1 μέτρον ἀπὸ τὸ σημεῖο Χ, φτάνοντας στὸν ἴδιο χρόνο τῶν 10" στὸ σημεῖο Χ1, ὅπου $(X-X1) = 50$ μέτρα κατὰ τὰ ὁποῖα αὐτὴ προπορεύεται τοῦ Ἀχιλλέα.

Ἐδῶ ὅμως συμβαίνει ἡ ἐξῆς «παρατυπία»: Δὲν ἀφήνουμε τὸν Ἀχιλλέα νὰ τρέξει ἐλεύθερα τὴ διαδρομὴ του καὶ φτάνοντας τὴ χελώνα νὰ τερματίσῃ ὅπως πρὶν στὰ 200 μέτρα, τελειώνοντας ἔτσι ἐπιτυχῶς τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ τὸν ἀναγκάζουμε νὰ παρακολουθῇ συνεχῶς τὰ «νοητικά» διαστήματα πὺ διανύει ἡ χελώνα καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι κάθε φορὰ τὸ μισὸ τοῦ ἀμέσως προηγούμενου διανυθέντος ἀπὸ τὸν Ἀχιλλέα διαστήματος. Εἶναι λογικό, ὅτι κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο ποτὲ δὲν θὰ φτάσουν στὰ 200 μέτρα, πὺ θὰ ἦταν ἡ πεπερασμένη διαδρομὴ, ἀφοῦ ἔτσι δημιουργεῖται ἡ ἀτελεύτητη ἀκολουθία τῶν μικρῶν διαστημάτων πρὸς τὸ ἀπείρως μικρὸ καὶ φυσικὰ θὰ προηγήται γιὰ πάντα ἡ χελώνα.

Γιὰ λόγους συνέπειας λοιπὸν, κάνοντας καὶ ἐδῶ τὴν ὑπέρβαση, βλέπουμε ὅτι κατὰ τὴν κίνηση ἀμφοτέρων πρὸς τὸ ἄπειρο τόσο ἡ ταχύτητά τους ὅσο καὶ οἱ διαστάσεις τους μεταβάλλονται διχοτομικὰ μετὰ ἀπὸ τὴν ἐκάστοτε πρόσθεση τοῦ μισοῦ τοῦ ἀμέσως προηγούμενου διαστήματος, προσαρμοζόμενες συνεχῶς στὶς συνθήκες τοῦ ἀπείρως ἐλαχίστου, μικραίνοντας ἀμφοτέρωι ἀναλογικὰ, ὅσο αὐτοὶ κινούνται!

Ἔτσι λοιπὸν ὁ Ἀχιλλέας στὴν ἀφετηρία Α εἶναι 2 μέτρα ψηλὸς καὶ ξεκινάει μὲ ταχύτητα 10μ./", ἐνῶ ἡ χελώνα στὴ δικὴ της ἀφετηρία Χ εἶναι 1μ. ψηλὴ καὶ ξεκινάει μὲ ταχύτητα 5μ./".

Ὅταν ὁ Ἀχιλλέας (κατὰ τὸν πρῶτο χρόνο τοῦ ἀγῶνα) διανύσῃ τὴν ἀπόσταση $(A-A1) = 100\mu.$, τὸ ὕψος του θὰ ἔχῃ γίνῃ 1 μέτρο καὶ ἡ ταχύτητά του 5μ./". Συγχρόνως ἡ χελώνα θὰ ἔχῃ διανύσει τὰ πρῶτα 50 μ. $(X-X1)$, ὁπότε τὸ ὕψος της θὰ εἶναι 0,50μ. καὶ ἡ ταχύτητά της 2,5μ./".

Ὅταν ὁ Ἀχιλλέας (κατὰ τὸν δεῦτερο χρόνο τοῦ ἀγῶνα) διανύσῃ τὴν ἀπόσταση $(A1-A2) = 50\mu.$, τὸ ὕψος του θὰ ἔχῃ γίνῃ 0,50 μ. καὶ ἡ ταχύτητά του 2,5 μ./". Συγχρόνως ἡ χελώνα θὰ ἔχῃ διανύσει 25 μ. $(X1-X2)$, ὁπότε τὸ ὕψος της θὰ εἶναι 0,25μ. καὶ ἡ ταχύτητά της 1,25μ./".

Ὅταν ὁ Ἀχιλλέας (κατὰ τὸν τρίτο χρόνο τοῦ ἀγῶνα) διανύσῃ τὴν ἀπόσταση $(A2-A3) = 25\mu.$, τὸ ὕψος του θὰ εἶναι τότε 0,25 μ. καὶ ἡ ταχύτητά του 1,25μ./". Συγχρόνως ἡ χελώνα θὰ ἔχῃ διανύσει 12,5 μ. $(X2-X3)$, ὁπότε τὸ ὕψος της θὰ εἶναι πλέον 0,125μ. καὶ ἡ ταχύτητά της 0,625μ./". Καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς γιὰ πάντα.

Εἶναι λοιπὸν σαφές, ὅτι ὁ ἀγῶνας θὰ συνεχίζεται ἐπ' ἄπειρον:

Ἀχιλλέας καὶ Χελώνα ▶▶▶▶▶▶▶▶▶▶ πρὸς ΑΠΕΙΡΩΣ ΜΙΚΡΟ

Βασίλης Σταμούλης
Ἀρχιτέκτων

«ΑΠΟΔΕΙΞΗ» ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

άθε λογικὸ πρόβλημα συνήθως τίθεται μετὰ τὴν διατύπωση μιᾶς συλλογιστικῆς βάσεως καὶ στὴν συνέχεια ἀναζητεῖται ἡ λύση του. Στὰ ἐπιχειρήματα ποὺ χρησιμοποιοῦνται προκειμένου νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ὑπαρξὴ ἢ μὴ τοῦ θεοῦ, αὕτη ἡ σειρὰ συχνὰ ἀνατρέπεται. Ὁ συνομιλητὴς συμπεραίνει ἐκ προοιμίου τὴν ὑπαρξὴ ἢ μὴ τοῦ θεοῦ καὶ κατόπιν διατυπώνει τὴν βάση τοῦ συλλογισμοῦ του, πάντα σύμφωνα με αὐτὴν τὴν ὑπόθεση. Αὕτη ἡ χωλαίνουσα λογικὴ, ἡ ὁποία ἀρχίζει μετὰ τὸ συμπέρασμα καὶ ἀκολουθεῖ ἀντίστροφη πορεία, μπορεῖ νὰ κληθῇ «ἀντίστροφη λογικὴ». Ἡ ἀντίστροφη λογικὴ εἶναι κάτι τὸ ὁποῖο συναντᾶται στοὺς πιστοὺς (κάποιας θρησκείας), ἂν καὶ οἱ ἄθεοι, μερικὲς φορές, διαπραττουν τὸ ἴδιο σφάλμα ἐξ αἰτίας τῶν ἐγγενῶν λογικῶν δυσκολιῶν στὴν συμβατικὴ ἰδέα τοῦ θεοῦ.

Ἡ λέξη λογικὴ προέρχεται ἀπὸ τὴν λέξη λόγος. Μετὰ τὸν παραγωγικὸ συλλογισμό ἐπιζητεῖται λύση δεδομένου προβλήματος, βάσει τοῦ προσυλλογισμοῦ καὶ μέσῳ ἐνὸς σχετικοῦ ἀλγορίθμου ποὺ λειτουργεῖ ὡς «γέφυρα» ἀνάμεσα στὴν πρόταση συλλογισμοῦ καὶ τὴν λύση τοῦ προβλήματος. Ὁ παραγωγικὸς συλλογισμὸς ἐπικεντρώνεται στὴν ἰσχὺ τῶν ἐπιχειρημάτων καὶ ὄχι τόσο στὴν ἀκρίβεια τοῦ συμπεράσματος. Διαφέρει ἀπὸ τὸν **ἐπαγωγικὸ συλλογισμό**, ὁ ὁποῖος ἀντλεῖ στοιχεῖα ὄχι μόνο ἀπὸ τὴν βάση τοῦ συλλογισμοῦ τοῦ συγκεκριμένου ζητήματος πρὸς ἐπίλυση ἀλλὰ καὶ ἀπὸ προηγούμενα ἐμπειρικὰ καὶ θεμελιωμένα δεδομένα τοῦ φαινομένου.

Ὁ **παραγωγικὸς συλλογισμὸς** εἶναι μέθοδος, ἡ ὁποία γιὰ πρώτη φορὰ ἐφαρμόστηκε ἀπὸ τὸν Ἀριστοτέλη. Κατὰ τὸν παραγωγικὸ συλλογισμό ἀκολουθοῦνται τρεῖς στάδια. Στὸ πρῶτο στάδιο ἡ **βάσις τοῦ συλλογισμοῦ** ἀναπτύσσεται τὸ πρὸς συζήτηση θέμα. Στὸ δεῦτερο (μεσαῖο) στάδιο, τὸν **σχετικὸ ἀλγόριθμο**, ὁρίζεται ἡ σχέση ἀνάμεσα στὴν βάση τοῦ συλλογισμοῦ καὶ τὴν λύση. Στὸ τρίτο στάδιο ἐπέρχεται ἡ **λύση**, τὸ συμπέρασμα δηλαδὴ ποὺ συνάγεται ἀπὸ τὰ δύο πρῶτα στάδια. Σ' ἓνα σύνθετο πρόβλημα μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν πολλὲς προτάσεις συλλογισμοῦ καὶ πολλὲς ἐνδιάμεσες λύσεις, οἱ ὁποῖες ὁδηγοῦν στὴν τελικὴ λύση. Ἄν μία δεδομένη συλλογιστικὴ βάση καὶ ὁ σχετικὸς ἀλγόριθμος εἶναι σωστοί, τότε καὶ ἡ λύση πρέπει νὰ εἶναι σωστή.

Σπανίως γνωρίζουμε τὴν λύση ἀπὸ πρῖν. Ἄν ἦταν ἔτσι, δὲν θὰ ὑπῆρχε λόγος νὰ χρησιμοποιήσουμε τὴν συλλογιστικὴ μέθοδο. Μετὰ ἄλλα λόγια, σὲ τέτοια περίπτωση ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῆς τῆς μεθόδου θὰ ἦταν ἄνευ οὐσίας.

Ἀντίστροφη λογικὴ καὶ θεὸς

τὰ ἐπιχειρήματα ποὺ συνήθως χρησιμοποιοῦνται γιὰ νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ὑπαρξὴ ἢ μὴ τοῦ θεοῦ, οἱ συλλογισμοὶ διατυπώνονται ἀντιστρόφως ἢ ἐπιθυμητὴ λύση προϋποτίθεται. Ἀναλογισθῆτε τὸν Ἀκίνα, ὁ ὁποῖος ἀνέτρεξε στὸν Αὐγουστῖνο γιὰ τὴν βασικὴ ἐρημνευτικὴ του ἀρχή: «*Ἡ ἀλήθεια τῆς Ἀγίας Γραφῆς δὲν τίθεται ὑπὸ ἀμφισβήτηση.*»

Οἱ πιστοί, οἱ ὁποῖοι ἀναπτύσσουν ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς ὑπαρξὸς ἢ μὴ τοῦ θεοῦ, πιστεύουν κατηγορηματικῶς ὅτι ὁ θεὸς ὑπάρχει. Ἡ πίστη τους τοὺς ὑπαγορεύει ὅτι ὁ θεὸς ὑπάρχει. Γι' αὐτοὺς αὐτὸ ἀποτελεῖ γεγονὸς ἀδιαμφισβήτητο. Ἔτσι ἀρχίζουν ἀπὸ τὸ τρίτο

ΜΕ... ΑΝΑΠΟΔΟΓΥΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ

στάδιο, τοῦ ὁποίου ἡ σημασία τοὺς εἶναι ἤδη «γνωστή» καὶ ἐπινοοῦν τὸ πρῶτο καὶ τὸ δεύ-
τερο. Αὐτὸς εἶναι ὁ κύριος λόγος, γιὰ τὸν ὁποῖο τὰ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς ὑπαρξῆς τοῦ
θεοῦ, μιλώντας σὲ λογικὴ βάση, δὲν «δένουν» καὶ δὲν ἔχουν ἀποδεικτικὴ ἰσχὺ.

Ἀπὸ τὴν στιγμή πού ἡ ὀντότητα «θεός» προϋποτίθεται καὶ δὲν ἀποδεικνύεται, εἶναι
εὐλόγο ὅτι δὲν ὁρίζεται μὲ ἀκρίβεια. Μὲ ἄλλα λόγια, τὰ ἐπιχειρήματα ποὺ χρησιμοποιοῦν-
ται γιὰ νὰ ὁρίσουν τὸν θεὸ δὲν ἔχουν ἰσχὺ. Εἶναι ἀσαφῆ καὶ ἀντιφατικά. Γιὰ παράδειγμα
ὁ θεὸς περιγράφεται ὡς πανταχοῦ παρὼν καὶ ταυτοχρόνως ἀπολύτως ἡθικός. Ὅμως, παρ'
ὅλο πὺν Αὐτὸς εἶναι πανταχοῦ παρὼν, ὑπάρχουν ὠρισμένα πράγματα, ἄσχημα πράγματα,
ποὺ Αὐτὸς δὲν μπορεῖ νὰ ἀποτρέψῃ. Εἶναι πρόδηλη ἡ ἀντιφατικὴ φύση τῶν ἐπιχειρημάτων.
Ἡ παντογνωσία του καὶ ἡ ἀντίληψη περὶ ἐλευθερίας ὁδηγοῦν ἐπίσης σὲ ἀνάλογη ἀντίφα-
ση. Ὅποιοδήποτε ἐπιχείρημα ἀναπτύσσεται πάνω σὲ τέτοια αὐτοαναιρούμενη συλλογιστι-
κὴ βάση, δὲν μπορεῖ νὰ ἔχῃ λογικὴ ἰσχὺ.

Μπορεῖ ὁ θεὸς νὰ ἀποτελέσῃ ἑλλογὴ ἔννοια;

ροφανῶς εἶναι ἀδύνατον νὰ συνάγουμε ἔστω καὶ τὴν παραμικρότερη ἔνδειξη
περὶ ὑπαρξῆς τοῦ θεοῦ μέσῳ τοῦ παραγωγικοῦ συλλογισμοῦ, ἐκτὸς ἐὰν εἴμαστε
σὲ θέση νὰ ὁρίσουμε τὸν θεὸ μὲ τὴν ἴδια ἀκρίβεια ποὺ ὁρίζουμε τὶς φυσικὲς ὀν-
τότητες στὴν Φυσικὴ καὶ τὰ Μαθηματικά. Καὶ ἔτσι βλέπουμε τοὺς ἄθεους, ὅταν
συζητοῦν μὲ τοὺς πιστοὺς περὶ τῆς ὑπαρξῆς τοῦ θεοῦ, νὰ πέφτουν καὶ ἐκείνοι στὴν παγίδα
τῆς ἀντίστροφης λογικῆς. Ἰσως οἱ λόγοι πάνω στοὺς ὁποίους βασίζονται οἱ ἄθεοι τὴν πεποί-
θησή τους περὶ μὴ ὑπαρξῆς τοῦ θεοῦ ἔχουν μεγαλύτερη ἰσχὺ ἀπ' ὅτι τῶν πιστῶν, ὅμως ἀπὸ
τὴν στιγμή πού τὰ ἐπιχειρήματα καὶ τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ ὑπόκεινται στὴν ὑποκειμενικότη-
τα, μοιραῖα περιορίζονται στὴν ἀναζήτηση κενῶν στὴν θεωρία τῶν «ἀντιπάλων».

Μπορεῖ νὰ δοθῇ τόσο ἀκριβὴς ὁρισμὸς στὴν ἔννοια τοῦ θεοῦ, ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ
ἐφαρμογὴ παραγωγικοῦ συλλογισμοῦ; Προφανῶς ὄχι, διότι ὁποτεδήποτε γίνεται προσπά-
θεια, μέσῳ μαθηματικῆς ἀνάλυσης ἑνὸς φυσικοῦ φαινομένου, νὰ ὁρισθῇ μία ὀντότητα, ἡ
ὁποία φαίνεται νὰ ἔχῃ ιδιότητες ἀνάλογες μὲ τοῦ θεοῦ (ὅπως νοεῖται ἡ ἔννοια θεοῦ στὰ
πλαίσια τῆς Θρησκείας), ἀποδεικνύεται ὅτι αὐτὴ ἡ ὀντότητα δὲν διαθέτει ὅλα τὰ γνωρί-
σματα τοῦ θεοῦ (τῆς Θρησκείας). Ἐνα παράδειγμα μπορεῖ νὰ δοθῇ ἀπὸ τὸ «Σημεῖο Μη-
δὲν» ὅπως ὁρίζεται ἀπὸ τὸν Τίπλερ, ἑνα ὑποθετικὸ μελλοντικὸ στάδιο τῆς ἀνθρωπότητας,
ὅπου ἡ εὐφυνία θὰ ἔχῃ ἐξελιχθῇ σὲ τέτοιο βαθμὸ, ὥστε νὰ καθορίσῃ ὅποιονδήποτε τομέα
τῆς ἀνθρώπινης δραστηριότητος. Ἐνα τέτοιο σημεῖο μπορεῖ νὰ ἀποκληθῇ θεός, ὅμως πλεῖ-
στα τῶν γνωρισμάτων του θὰ διαφέρουν τῶν γνωρισμάτων τοῦ χριστιανικοῦ θεοῦ.

Φυσικὰ ὑπάρχει ἑνα βολικὸ ἐργαλεῖο, τὸ ὁποῖο χρησιμοποιεῖται ὁποτεδήποτε παρα-
στῇ ἀνάγκη. Μὲ ἀλληγορικὴ ἐρμηνεία ὁ θεὸς τῆς Θρησκείας μπορεῖ νὰ ἐναρμονισθῇ μὲ
τὸν θεὸ τῆς Ἐπιστήμης, ἀσχέτως μὲ τὸ τί συνάγεται ἀπὸ ὅποιαδήποτε ἑλλογὴ ἀνάλυ-
ση!..

[Μετάφραση: Ἄρτεμις Γεωργιάδου]

Mohammad Akram Gill

Ὁ κ. Mohammad Akram Gill εἶναι ὑποδιευθυντὴς τῆς Ὑπηρεσίας Μηχανικῆς, Ὑδρευσης
καὶ Ἀποχέτευσης τοῦ Ντητρώιτ (Μίτσιγκαν) καὶ ἔχει διδάξῃ στὰ Πανεπιστήμια τῆς Ἀϊόβα καὶ
τοῦ Γουέιν.

«ΑΝΑΓΝΩΣΗ» ΚΑΙ «ΔΙΑΒΑΣΜΑ»

ὰ δύο αὐτὰ οὐσιαστικὰ θεωροῦνται κοινῶς συνώνυμα, ἀλλὰ ἡ συνωνυμία τους εἶναι πολὺ μακρινή, γιατί στήν οὐσία τὰ δύο τους σημαίνουν δύο διαφορετικά πράγματα. Ἄλλο «ἀνάγνωση» καί ἄλλο «διάβασμα».

Πρὶν ἀπὸ τὴν ἐφεύρεση τῆς γραφῆς δὲν πρέπει νὰ ὑπῆρχε ἡ λέξις ἀνάγνωση. Ἀφοῦ δημιουργήθηκαν τὰ σύμβολα τοῦ γραπτοῦ λόγου καὶ ἀφοῦ ἔγιναν κοινά, τότε ἔγραφε κάποιος π.χ. στήν Κύμη κάτι καὶ μπορούσε νὰ ἀναγνωρίσῃ κάποιος ἄλλος π.χ. στὸν Πειραιᾶ τὰ γράμματα/σύμβολα καὶ τίς λέξεις καὶ κάνοντας μία ἀνά-γνώση γινόταν κατανοητὸ τὸ περιεχόμενο, ἀναγνώριζε δηλαδὴ τὸ τί «ἔλεγαν» αὐτά.

Ἀνάγνωση λοιπὸν σημαίνει: φέρνω ἐπάνω τὴ γνώση, τὴν κατανόηση. Εἶναι ἡ ἀνάγνωση. Καὶ αὐτὴ ἡ λέξις ἀπὸ τὰ ἴδια ὑλικά εἶναι καμωμένη: **ἀνὰ + γνωρίζω**. Ἀνάγνωση καὶ ἀναγνώριση, δύο πολὺ πετυχημένα δημιουργημένες λέξεις.

Κατὰ τὸ μεσαίωνα δημιουργήσαμε τὴ λέξις **διάβασμα**. Αὐτὴ ἔγινε ἀπὸ τὸ ρῆμα **διαβιβάζω** (τὴ σημασία ἢ τὸ μήνυμα) καὶ ἀπὸ αὐτὸ μὲ κάποια ἀπλοποίηση κάναμε τὸ **διάβασμα**, μὲ τὴν ἀποβολὴ τῆς συλλαβῆς «βι-», ὅπως ὁ διδάσκαλος ἔγινε **δάσκαλος** μὲ τὴν ἀποβολὴ τῆς συλλαβῆς «δι-».

Διάβασμα λοιπὸν σημαίνει ἀπλᾶ περυνᾶ ἀπὸ μέσα, ἐνῷ ἀνάγνωση δὲν εἶναι μόνο ἡ γνώση ἀλλὰ καὶ ἡ κατανόηση ἡ ὁποία ἀνασύρεται ἀπὸ αὐτὸ ποὺ ἀναγιγνώσκεται. Πιθανὸν κατὰ τὸ μεσαίωνα ἡ γλωσσικὴ καὶ γραμματικὴ δυσκολία τοῦ *ἀναγιγνώσκω* νὰ ἔφερε μὲ ἀκριτὴ εὐκολία τὸ **διαβάζω**.

Ἡ ἀνάγνωση εἶναι ἡ ἐνδιάμεση σχέση μετὰ τοῦ συγγραφέα, τοῦ κειμένου καὶ τοῦ ἀναγνώστη (ποτὲ τοῦ διαβαστῆ!). Οἱ τρεῖς ὅροι, συγγραφέας – κείμενο – ἀναγνώστης, εἶναι ἄρρηκτα δεμένοι μετὰξὺ τους. Ὅσο καλύτερα γνωρίζει ὁ ἀναγνώστης τὸν συγγραφέα καὶ δημιουργὸ τοῦ κειμένου, τόσο ἡ ἀνάγνωση γίνεται μία νέα δημιουργία, ἡ ὁποία ἔχει μέσα της τὴν ἐρμηνεία καὶ κατανόηση τοῦ κειμένου. Ἡ ἀνάγνωση μπορεῖ νὰ εἶναι διαφορετικὴ ἀπὸ ἄνθρωπο σὲ ἄνθρωπο, καὶ ἀκόμη ὁ ἴδιος ἄνθρωπος πολλὰ φορὲς μπορεῖ νὰ ἐρμηνεύῃ τὸ ἴδιο κείμενο διαφορετικά, ὅταν τὸ «διάβασῃ» σὲ διαφορετικὴ περίοδο. Τὸ διάβασμα εἶναι ἓνα ἀπλὸ πέρασμα μέσα ἀπὸ τὸ κείμενο.

Μὲ αὐτὲς τίς ἐπιφανειακὲς μόνο παρατηρήσεις φτάνουμε στὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ ἀνάγνωση εἶναι μία ἄκρως περίπλοκη διαδικασία καὶ προϋποθέτει τὴ γνώση τοῦ γλωσσικοῦ κώδικα, καὶ δὲν εἶναι μόνο ἡ ἀτομικὴ ἐπαφὴ μὲ τὸ κείμενο. Ἀνάγνωση δὲν μπορεῖ νὰ σημαίνει διαβάζω κάτι χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνω.

Ἡ ἀνάγνωση εἶναι μία διαδικασία δημιουργικὴ, ἀφοῦ ὁ ἀναγνώστης ἀναγιγνώσκει=ἀνασύρει ἀπὸ τὸ κείμενο νοήματα, ιδέες, διάφορες ἀπόψεις καὶ ταυτόχρονα ἐρμηνεύει τὸ κείμενο. Γι' αὐτὸ ἡ «Ἀντιγόνη» τοῦ Σοφοκλῆ καὶ ἡ ἀνάγνωσή της μπορεῖ νὰ ἔχῃ πολλὰς ἐρμηνεῖες καὶ γι' αὐτὸ πολλὰ ἔργα ἐρμηνεύονται –ἀναγιγνώσκονται– διαφορετικά. Λέμε: «ἡ ἀνάγνωση τοῦ ἔργου τοῦ Σεφέρη ἢ τῶν ποιημάτων τοῦ Καβάφη» ἢ λέμε: «αὐτὸ τὸ περιοδικὸ εἶναι γιὰ διάβασμα-ξεφύλλισμα», ἐνῷ ἓνα ἄλλο, ὅπως ὁ «Δαυλός», «εἶναι γιὰ ἀνάγνωση» κ.λπ.

Οἱ σκέψεις αὐτὲς φέρουν στὸ νοῦ τὴν πολυσημία τοῦ ὅρου «ἀνάγνωση» καὶ τὴν ἀσημία τοῦ ὅρου «διάβασμα», ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει κανένα ἀπολύτως πνευματικὸ ἐκτόπισμα καὶ παραμένει ἀνερμήνευτος καὶ φτωχὸς στὸ γλωσσικὸ μικροσκοπιο τῆς γλώσσας μας. Ἡ ἀνάγνωση ποτίζει τὴ σκέψη καὶ ὅχι τὸ διάβασμα.

Θωμᾶς Ἡλιόπουλος

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1833 ΓΙΑ ΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ

τὸ βιβλίο «Ἡ Ἀληθινὴ Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας» τοῦ Κώστα Ἀπέκα, Ἀθήνα 1933, μελετᾶται καὶ ἐξετάζεται ἡ δράση τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ 1821 ὡς τὸ 1853. Πρόκειται γιὰ ἐμπεριστατωμένη ἔρευνα, στηριζόμενη σὲ πληθώρα πηγῶν καὶ ντοκουμέντων, ποὺ ἐπεκτείνονται στὴν βυζαντινὴ περίοδο ἀλλὰ καὶ στὰ χρόνια τῆς Ἐπαναστάσεως (1821-1827). Ἐμεῖς ἐδῶ θὰ περιοριστοῦμε στὴ σταχυολόγηση ἀπὸ τὸ ἐν λόγῳ βιβλίο ὠρισμένων στοιχείων, ποὺ ἀφοροῦν στὴν πρώτη «συνολικὴ» διευθέτηση τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ Ζητήματος» ἀπὸ τὸ Νεοελληνικὸ Κράτος, διευθέτηση ποὺ σήμερα θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι πολὺ χρήσιμη γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ ἰδίου «ζητήματος», πού, ὅπως φαίνεται, ἀποτελεῖ «χρονία πάθησι» τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ.

Στὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιο τῆς 17ης τοῦ Ἀπρίλη τοῦ 1833 μὲ πρωθυπουργὸ καὶ ὑπουργὸ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τὸν Σ. Τρικούπη καὶ συνεργάτη του τὸν Θεόκλητο Φαρμακίδη, ἀποφασίστηκε νὰ ὑπαχθοῦν οἱ ὡς τότε ἀσύδοτοι μητροπολίτες σὲ ἀρχὴ κεντρικὴ καὶ συγκροτήθηκε ἐιδικὴ ἐπιτροπὴ, γιὰ νὰ εἰσηγηθῇ τὴ λύση τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ Ζητήματος». Κατὰ τὴ συνεδρίαση τῆς 25ης Ἀπριλίου 1833 ἀρόθηκε ἀπόφασις μὲ τὴν ὁποία χαρακτηρίστηκαν «ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικὰ κτήματα ἐθνικά» καὶ ὠρίσθηκε ὅτι «ἡ διαχείρησις αὐτῶν ἀνατίθεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν» (σ. 45).

Ἡ ἐπιτροπὴ, στὶς 2 Μαΐου τοῦ 1833 ὑπέβαλε σχέδιον «Ἐκκλησιαστικοῦ Συντάγματος» ἢ κανονισμοῦ γιὰ τὴ διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ἀμέσως ψηφίστηκε καὶ ἐγένε Νόμος τοῦ Κράτους. Ἡ ἐπιτροπὴ εἶχε προτείνει «ὡς πρῶτον μέτρον στὴν Κυβέρνησιν τὴν ὑποταγὴν τῆς Ἐκκλησίας στὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν» καὶ τόνιζε ὅτι κάθε σκέψις γιὰ διατήρηση τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἐκκλησίας «ἀποτελεῖ δημόσιον κίνδυνον» (σ. 53): «Γνωμοδοτήσαντες ὁμοφώνως περὶ τῆς τελείας ἀνεξαρτησίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ πάσης ἄλλης Ἐκκλησίας εὐλογον κρίνομεν καὶ περὶ τῆς κυριαρχίας τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἐκρίναμεν πρᾶγμα πάντῃ ἀσύμφορον καὶ ἐπικίνδυνον εἰς τὴν κοινωνίαν διὰ πολλοὺς καὶ ἰσχυροὺς λόγους τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς κοσμικῆς ἀρχῆς» (σ. 53).

Καὶ συνεχίζει ἡ ἔκθεσις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν: «Ἄν ποτε ἤθελεν ἀπειλεῖσθαι ἡ ἰσυχία καὶ ἡ ἀσφάλεια τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῶν περὶ τὰ δόγματα ζητημάτων, δὲν ἡμπορεῖ νὰ μένῃ ἀδιάφορος ἡ κοσμικὴ ἐξουσία...» (σ. 54). Ὅπως σημειώνει ὁ συγγραφέας στὴ σ. 54: «Ἡ Κυβέρνησις, τῆς ὁποίας ὁ Πρωθυπουργὸς ἦταν ὁ ἴδιος ὁ Τρικούπης, υἱοθέτησε πλήρως τὴς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὴς διετύπωσε ὡς Νόμους τοῦ Κράτους.» Γιὰ κάθε ἐγκύκλιον ποὺ

θα ἔστελνε ἡ Σύνοδος ὠρίσθηκε ὅτι ἔπρεπε νὰ ζητιέται ἡ ἔγκριση τῆς Κυβέρνησης, αὐστηρὰ δὲ διατυπώθηκε ὅτι «ἄνευ τῆς ἐπικυρώσεως αὐτῆς δὲν συχωρεῖται ἡ ἔκδοσις αὐτῶν» (δηλ. ἐγκυκλίων). «Ἡ δέσμευση τῆς Ἐκκλησίας –μᾶς πληροφορεῖ ὁ Ἀπέκας– δὲν περιορίσθηκε μόνο στὶς διοικητικὰ καὶ οἰκονομικὰ ὑποθέσεις. Ἐπεκτάθηκε καὶ σ' αὐτὰ τὰ δογματικὰ ζητήματα, γιὰ τὰ ὁποῖα κράτησε τὸ βέτο ἡ πολιτικὴ ἐξουσία.»

Ἡ Ἐκκλησία τίθεται ὑπὸ τὸν ἔλεγχο τοῦ Κράτους

τὸ κεφ. Β' ❶ ὠρίσθηκε ἡ δικαιοδοσία τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου στὴ Σύνοδο: Αὐτὸς ἔπαιρνε καθαρὰ τὴ θέση τοῦ παντοδύναμου ἐλεγκτοῦ, κάθε δὲ ἀπόφαση χωρὶς τὴν ὑπογραφή του ἦταν ἄκυρη· ❷ δόθηκε στὴν Κυβέρνηση τὸ ἀπόλυτο δικαίωμα νὰ ἐκλέγῃ αὐτὴ τοὺς ἐπισκόπους ἀπὸ πρόσωπα ποὺ θὰ τῆς πρότεινε ἡ Σύνοδος (ἐνθ' ἡ Ε' Ἐθνοσυνέλευση προέβλεπε οἱ ἐπίσκοποι νὰ ἐκλέγονται ἀπὸ τὸ λαό) καὶ ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος θὰ ὑπαγόρευε τὰ ὀνόματα τῶν προτεινομένων στὴ Σύνοδο καὶ μπορούσε, ἀρνούμενος τὴν ὑπογραφή του, νὰ ἀτονίσῃ κάθε προσπάθειά της γιὰ αὐτόβουλη ἐνέργεια· ❸ σὲ κάθε δεσπότη ὠρίσθηκαν ἐλεγκτὲς γιὰ τὴν οἰκονομικὴ του διαχείριση, ποὺ ὠνομάστηκαν *κυβερνητικοὶ ἀξιωματικοὶ* καὶ διωρίζονταν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση, ἀπὸ τὴν ὁποία καὶ ἐξηρτώντο καὶ τοὺς ἀνατέθηκε νὰ ἐπιβλέπουν καὶ νὰ ἐπικυρώνουν ἢ ἀκυρώνουν κάθε πράξη τοῦ δεσπότη.

Μαζὶ μὲ τὸ νομοσχέδιο ἡ ἴδια ἡ ἐπιτροπὴ ὑπέβαλε στὴν Κυβέρνηση καὶ μία ἐκθεση γιὰ τὴν ἠθικὴ κατάσταση τοῦ Κλήρου, στὴν ὁποία καταγράφονται τὰ ἑξῆς: «*Εὐνοιάμεν ἀσυμβίβαστα μὲ τὴν ἀρχὴν τῆς εἰλικρινοῦς ὑποχρεώσεώς μας νὰ παρασιωπήσωμεν τὰς καταχρήσεις ὅσαι παρεισέφρυνσαν βαθμὴδὸν καὶ ἀνελπισθίμως εἰς τὰς τάξεις τοῦ Κλήρου. Ὁ ἑλληνικὸς Κλήρος τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, διαμεῖνας ἀμέτοχος τῆς προόδου τῶν φώτων ἥτις ἐβελτίωσε τὴν κατάστασιν τοῦ ἱερατείου εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, ἐφύλαξε καὶ κατὰ τοῦτο τῆς ἀρχαιότητός του τὸν τύπον.*»

Στὴ σελίδα 47 ὁ συγγραφέας ἐπεξηγεῖ: «*Δηλαδή ὁ ἑλληνικὸς Κλήρος κατῳρόθωσε νὰ μείνῃ πρῶτα ἔχθρὸς κάθε παιδείας καὶ ἐμπόδιο κάθε πνευματικῆς προόδου καὶ δεῦτερο νὰ ἐπιδοθῇ στὴν ἐκμετάλλευσή σάν συρφετὸς βαρβαρικός.*» Στὶς 25 Ἰουλίου 1833 διωρίσθηκε ἡ πρώτη Σύνοδος μὲ διάταγμα τῆς Ἀντιβασιλείας. Ἀμέσως μετὰ ἡ Σύνοδος «*διατάχθηκε ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση νὰ ἐπικυρώσῃ ἐκκλησιαστικῶς τὸ σχέδιο τοῦ καταστατικοῦ χάρτη.*» Ἡ Σύνοδος ἀντὶ τῆς ἐπικύρωσης ἔστειλε τὶς παρατηρήσεις της καὶ ἔφερε ἀντίρρηση σὲ δύο σημεῖα: 1. Ζητοῦσε νὰ σβηστῇ ἡ διάταξη ποὺ ἔδινε δικαίωμα στοὺς διάκονους καὶ ἱερεῖς νὰ γίνονται συνοδικοί. 2. Ἀπαιτοῦσε νὰ συσταθῇ ἰδιαιτέρος ὀργανισμὸς ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου, ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὸ κρατικὸ ταμεῖο, στὸν ὁποῖο ὀργανισμὸ νὰ μποῦν ὅλα τὰ χρήματα ποὺ ἔμελλε νὰ εἰσπραχθοῦν ἀπὸ τὸ ποῦλημα τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων» (σ.56).

Πρὸ αὐτῆς τῆς μεθοδευμένης ἀντίδρασης τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Θρησκευτικῶν ἔστειλε στὴν Σύνοδο ὑπουργικὴν ἐγκύκλιο (22-9-1833, Ναύπλιον), ποὺ λέει ὀρθὰ κοφτὰ ὅτι: «*Ἡ Γραμματεία (=τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Θρησκευτικῶν) εἶδε μετὰ λύπης τῆς ἀναλαμβάνουσας τὴν Σύνοδον ἀνακριτικὴν καὶ ἀντιρρητικὴν θέσιν ὡς πρὸς τὰ ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ ὑπάρχοντα ἤδη βασιλικά διατάγματα. Τοιαύτην παράβασιν ἐκ μέρους ὑπαλλήλου ἀρχῆς ἀναγκάζεται μὲ λύπην τῆς ἡ Γραμματεία νὰ ὁμολογήσῃ ἥττον ἐπέκεινα τῶν προσδοκιῶν τὰς ὁποίας ἔχει δικαίως διὰ τὴν φρόνησιν τῶν συγκροτούντων τὴν Σύνοδον μελῶν*» (σ. 57).

Μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴ σθεναρὰ στάση τοῦ Ὑπουργείου τῶν Θρησκευτικῶν ἡ Σύνοδος πειθαρχεῖ καὶ ἀπαντᾷ: «*Εὐν τοσοῦτ' δεχομένη εὐχαρίστως ἡ Σύνοδος τὰς οὐσιώδεις*

παρατηρήσεις της Βασιλικής Γραμματείας, από τὰς ὁποίας θέλει ὀδηγηθῇ τοῦ λοιποῦ εἰς ὁμοίας περιστάσεις κ.λπ.», δέχεται παμψηφεί τὸ σχέδιο τῆς Κυβέρνησης καὶ τὸ ἐπικυρώνει μὲ τὸ ἔγγραφό της τῆς 29ης-9-1833 (σ. 57).

Ἡ διευθέτηση τοῦ «Μοναστηριακοῦ Ζητήματος»

Κυβέρνηση στράφηκε καὶ πρὸς τὰ μοναστήρια. Ὁ Κλῆρος εἶχε προνόμια στὰ κτήματά του μὲ τὶς πλούσιες ἐκτάσεις. Οἱ καλόγεροι χαρακτηρίζονταν ἀπὸ ἀνηθικότητα. Οἱ δεσπότες ἀσκοῦσαν ἐπιρροὴ στὶς εἰσπράξεις φόρων τῶν μοναστηριῶν καὶ ἀπομυζοῦσαν τὸν πλοῦτο τους. Ἀκούγονταν καὶ ἐγίνονταν ἠθικὰ σκάνδαλα καὶ στὰ γυναικεῖα καὶ στὰ ἀνδρικὰ μοναστήρια. Γιὰ ὅλα αὐτὰ καὶ ἄλλα ἡ Κυβέρνηση πῆρε τὶς παρακάτω ἀποφάσεις γιὰ τὰ μοναστήρια μὲ σκοπὸ τὴν διάλυσή τους:

① «Ἡ Σύνοδος εὐρίσκουσα εἰς τὰ μοναστήρια περισσότερον κακὸν ἢ ἀγαθόν, ἐνεργοῦμενον καὶ γινόμενον αἷτιον σκανδάλου εἰς τοὺς χριστιανούς... γνωμοδοτεῖ νὰ καταργηθῶσιν ὅλα τὰ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπικράτειαν μοναστήρια τῶν γυναικῶν» (Συνοδικὸ ἔγγραφο 31-1-1834, Ναύπλιο).

② «Μέχρις οὗ προσδιορισθῇ ἡ τακτικὴ τοῦ Κλήρου μισθοδοσία θέλετε ἀπολαμβάνει τὰ μέχρι τοῦδε κεκανονισμένα ἀποφεύγοντες προσεκτικῶς πάντα γογγυσμόν. Χωρὶς κατεπειγουσῆς ἀνάγκης νὰ μὴν ἐκδίδετε ἀφορισμόν» (Ἀρ. ἐγγρ. 292, Ναύπλιο 2-12-1833). Πῆψισε δὲ τὸ μεταθετὸν τῶν δεσποτάδων καὶ τὴ μετακίνηση αὐτῶν εἰς ἄλλην περιφέρειαν.

③ «Εἰς μερικὰ μοναστήρια μοναχοὶ συνδιαίτῳνται μετὰ μοναχῶν καλογραιῶν Ἀσιανῆς τινός, ὡς ἔοικε, πολυγαμίας ὑπόνοιαν παρέχοντες» (Ἐγκύκλ. Ὑπουργ. 22-1-1834). (Ἀποτέλεσμα: Ἡ Κυβέρνηση ἔκλεισε ὅλα τὰ γυναικεῖα μοναστήρια καὶ ἄφησε 3, ἓνα στὴν Πελοπόννησο, ἓνα στὴ Στερεὰ καὶ ἓνα στὰ Νησιὰ καὶ μὲ καλόγριες πάνω ἀπὸ 45 χρονῶν.)

④ «Τὰ διατηρούμενα μοναστήρια νὰ εἶναι τοῦ λοιποῦ μακρὰν ἄλλων ἀνδρικῶν μοναστηριῶν πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ἐκ τῆς γειτνιασεως αὐτῶν σχετικῆς ἀταξίας.» (Συνοδικὴ ἀναφορὰ πρὸς τὸ ὑπουργεῖο, Γενάρης 1834, Ναύπλιο.)

Ὅλα τὰ μοναστήρια ποὺ διαλύθηκαν ἦταν 394. Κατὰ τὶς δημοπρασίες τῶν μοναστηριῶν ἐγίνοντο καὶ πάσης φύσεως οἰκονομικὲς ἀτασθαλίες:

«Συντροφίαι ἐγίνοντο Μοναχῶν καὶ Λαϊκῶν εἰς τὸ νὰ κλέψωσιν ἢ κρύψωσιν ἢ ἀγοράσωσιν παρὰ τιμὴν Ἐφοροὶ, Νομάρχαι καὶ ἑπαρχοὶ ἐπώλουν ἢ ἀγόραζον ὑπὸ ἄλλα ὀνόματα» (Οἶκον. Ἐκκλ. Ἱστορία, σ. 269). Οἱ δὲ δεσποτᾶδες θησαύρισαν, ἀπὸ τὸ πούλημα τῶν «ἱερῶν σκευῶν». «Οἱ Μοναχοὶ ἐν γένει διὰ τῆς ἀναξίας αὐτῶν διαγωγῆς ἐσκανδάλιζον τοὺς χριστιανούς» (Ἐγκύκλιος τῆς Συνόδου τῆς 17-10-1834).

«Μέχρι τὸ 1835 -γράφει ὁ Κ. Ἀπέκας- ὑπῆρχαν σ' ὅλη τὴν ἑκτασὴ τῆς ἐλεύθερης Ἑλλάδας 3.000 καλόγεροι. Αὐτοὶ ἐκ συμφώνου μὲ τοὺς ντόπιους κοτσαμπάσσηδες ξεκοκκάλιζαν τὰ πλούσια μοναστηριακὰ εἰσοδήματα.»

Καὶ συνεχίζει ἡ ἔκθεση γιὰ τὴν «ἱεροκαπηλικὴ ἐπιχείρηση», ποὺ «γυρίζανε οἱ καλόγεροι μὲ τὰ ἅγια λείψανα γιὰ διακονία»: «Τοιαύτην ἰσχὺν προσκτᾶται ἡ δεισιδαιμονία, εὐροῦσα σύμμαχον τὴν ἀμάθειαν. Μοναχοὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα ταξιδιωτῶν περιέρχονται ἀργυρολογοῦντες Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν, εἴκοσι καὶ τριάκοντα χρόνους κατὰ συνέχειαν καὶ καταχρώμενοι τῆς εὐλαβείας τῶν ἀπλουστέρων, ἐπιστρέφουν τέλος περὶ δυσμῆς τῆς ζωῆς τῶν εἰς τὴν μετάνοιάν των, κατὰ τὴν καλογερικὴν ἔκφρασιν, φορτωμένοι χρυσίον καὶ καταθέτοντες εἰς τὸ κοινὸν ταμεῖον πολοστημόριον τῶν συναχθέντων ἀποταμιεύ-

Σπυρίδων Τρικούπης, ὁ ἱστορικὸς τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821. Τὸ 1833 ἦταν πρωθυπουργὸς καὶ ὑπουργὸς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Ἡ κυβέρνησή του ψήφισε τὸν πρῶτο νόμο ἀπὸ συγκροτήσεως τοῦ Νεοελληνικοῦ Κράτους, μὲ τὸν ὁποῖο ἔθεσε τέλος στὴν ἰσχύουσα ἕως τότε μεσαιωνικὴ ἀσυνδοσία τοῦ Κλήρου. Ἡ ἐπιρροή τοῦ Πατριαρχείου στὸ νέο κράτος μὲ τὸν νόμον αὐτὸ ἐκμηδενίσθηκε. (Μουσεῖο Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας.)

Αρχιμανδρίτης Θεόκλητος Φαρμακίδης. Άν και ό ίδιος κληρικός, θεωρούσε τόν Κλήρο δημόσιο κίνδυνο. Προήδρευσε τής έπιτροπής για τή λύση τοῦ «Έκκλησιαστικοῦ Ζητήματος» και τό Αυτόκέφαλο τής Έκκλησίας τής Ελλάδος. Η λύση αυτή φαλκιδεύτηκε, όταν γύρω στο 1845 τó Κράτος έλαβε «έλληνοχριστιανικό» προσανατολισμό· και με τόν Πατριαρχικό «Τόμο» τοῦ 1850 ό Πατριάρχης διήρυνε τίς δικαιοδοσίες του στόν έλληνικό χῶρο.

----- ✂

ΔΑΥΛΟΣ ΝΕΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ☐ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ☐

Έπίσια Ελλάδος **Κανονική:** 53 € ☐ Έπίσια Ελλάδος **Φοιτητική:** 43 € ☐ Έπίσια **Έξωτερικού:** 80 € ☐

(ΟΝΟΜΑ)		(ΕΠΩΝΥΜΟ)		Πληρωμή με Τραπεζ. Κατάθεση ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ 146/40417714 Ταχυδρομική Έπιταγή ΕΛΤΑ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΑΜΠΡΟΥ POST RESTANTE 175 01 Π. ΦΑΛΗΡΟ
(ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ)		(Τ.Κ.)	(ΠΟΛΗ)	
(ΧΩΡΑ)	(Τηλ.)	(E-mail)		
Πληρωμή με Πιστωτική Κάρτα		VISA ☐	MasterCard ☐	
ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΑΣ: _ _ _ _ _				
ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (άναγράφεται στο πίσω μέρος της κάρτας): _ _ _				
ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: _ _ / _ _		Υπογραφή: _____		

ΑΠΟΣΤΕΙΛΕ ΜΕ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ: Περιοδικό «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Αθήνα FAX: (+30) 210 3314997

ουσι τὰ λοιπὰ πρὸς ἰδίαν ἀνάπανσιν διάγοντες τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς των ἀσυγκρίτως εὐπαθέστερον τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἀβροδιαίτων.»

Ἡ Θεοκρατία ἐπιχειρεῖ νὰ ξανακερδίσει τὰ προνόμια

μὲν οἱ ἱεράρχες ἐπὶ Ὁθωνος συσπειρώθηκαν καὶ μαζί μὲ τὰ φεουδαρχικὰ στοιχεῖα ἄρχισαν ν' ἐπαναποκτοῦν τὴν ἀσυνδοσία τους. «Ἐτσι –γράφει ὁ Κώστας Ἀπέκας– μὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 10175/1837 διάταγμα ἡ Κυβέρνηση ἐπὶ Ὁθωνος μὲ ἀπόφαση καθώρισε τὸ μισθὸ τῶν δεσποτάδων σὲ 500 δρχ. τὸ μῆνα καὶ 20 δρχ. γιὰ ἔξοδα κατοικίας, τοὺς ἀναγνώρισε ἑκτακτες φορολογίες γιὰ γάμους, γιὰ ἔκδοση διπλώματος ἐφημερίων (ἐμβατήρια), γιὰ διαζύγια καὶ νόμιμα πλέον νὰ κάνουν περιοδεῖες καὶ νὰ εἰσπράττουν ἀπὸ κάθε λειτουργία στὰ χωριὰ ἀνάλογο φόρο» (σ. 73).

Ἀκόμη: «ζήτησαν λοιπὸν (ἀριθ. ἀναφοράς 5631/10-2-1837) νὰ προικοδοτηθοῦν μὲ κτήματα, γιὰ νὰ διατηρηθῇ ὑψηλὰ ἡ Δεσποτικὴ ἀξιοπρέπεια». Ἴδου ἡ ἀναφορά τους: «Ὅθεν καταλληλότερον, ἀρμοδιώτερον καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τῶν ἐπισκόπων ἴδιον κρίνεται ἡ ἐκ νέου εἰς ἀκίνητα κτήματα προικοδότησις τῶν ἐπισκόπων. Τὰ κτήματα ταῦτα νὰ εἶναι διὰ παντὸς ὑπὸ τὴν ἄμεσον διαχείρισιν τοῦ ἐπισκόπου καὶ νὰ τὰ νέμεται ταῦτα οὗτος ὡς ἴδια» (σ. 73). Ὅμως, συμφωνεῖ ὁ συγγραφέας, «ἡ ἀπαίτηση αὐτὴ τῶν δεσποτάδων στάθηκε ἀνεκτέλεστη...».

Ἀλήθεια, πόσο ἐπίκαιρη εἶναι ἡ διευθέτηση αὐτὴ τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ Ζητήματος» σὲ σχέση μὲ τὰ σημερινὰ διαδραματιζόμενα στὴν Ἐκκλησία, ποὺ φανερώνουν ὅτι ἐπαναλαμβάνονται διαχρονικὰ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Κλήρου καὶ πόσο ἀποτελεσματικὴ καὶ τελεσφόρος θὰ ἦταν μία ἀνάσχυση αὐτῆς τῆς διευθέτησης ἀπὸ τὰ ἀρχεῖα καὶ ἐφαρμογὴ τῆς πλήρως, γιὰ νὰ ἀντιμετωπισθοῦν τὰ τεκταινόμενα ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας, γιὰ πλήρη κάθαρση-ἀποκάθαρση, μὲ ἐφαρμογὴ τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν νόμων τοῦ Κράτους.

Σωτήρης Φλέκκας

ΠΑΡΑΓΕΛΙΑ ΕΤΗΣΙΩΝ ΤΟΜΩΝ & ΤΕΥΧΩΝ

ΔΑΥΛΟΣ

ΤΟΜΟΙ ΔΑΥΛΟΥ 58 €

_____ (ΟΝΟΜΑ) _____ (ΕΠΩΝΥΜΟ)

_____ (ΑΝΑΓΡΑΨΤΕ ΕΤΟΣ)

_____ (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ)

ΤΕΥΧΗ ΔΑΥΛΟΥ 6 €

_____ (Τ.Κ.)

_____ (ΠΟΛΗ)

_____ (ΑΝΑΓΡΑΨΤΕ ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ)

_____ (ΧΩΡΑ)

_____ (Τηλ.)

Οἱ τιμὲς ἐπιβαρύνονται μὲ κόστος ταχυδρόμησης μέσῳ ΕΛΤΑ, ποὺ γιὰ ἀποστολὲς ἐντὸς Ἑλλάδος εἶναι 2,80 €.

Πιστωτικὴ Κάρτα

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΑΣ: _____

VISA ☐

ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ἀναγράφεται στὸ πίσω μέρος τῆς κάρτας): _____

MasterCard ☐

ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: ____ / ____ ΥΠΟΓΡΑΦΗ: _____

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ:

Περιοδικὸ «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Αθήνα

FAX: (+30) 210 3314997

ΜΙΑ ΔΑΜΟΚΛΕΙΟΣ ΣΠΑΘΗ ΚΡΕΜΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΑΝΩ ΜΑΣ

**Δὲν μπορούμε νὰ ἀντιμετωπίσουμε
τὰ ἀκραῖα φυσικὰ φαινόμενα**

ἀτῶ ἀπὸ τὴν ἀπειλὴ τῆς σπάθης τοῦ Δαμοκλῆ, δηλ. ἀπὸ πιθανὰ κτυπήματα ἀπὸ ἀστεροειδεῖς καὶ κομήτες, κατακλυσμοὺς καὶ τσουνάμι, τυφῶνες, ἡφαιστειακὲς ἐκρήξεις, σεισμούς, κα-
τολισθήσεις κ.ἄ., ὁ ἄνθρωπος τοῦ πλανήτη Γῆ πάσχει, ἐρευνᾷ, πειραματίζεται καὶ μαθαίνει γιὰ τὸ πῶς θὰ διασφαλίσῃ τὴ ζωὴ του. Οἱ κατα-
στροφὲς ἀπὸ φυσικὰ φαινόμενα χαρακτηρίζονται ἀπὸ τὴν περιοδικότητά
τους. Ἀρχικὰ ὅλες οἱ ἐρμηνεῖες σταματοῦσαν στὴν «θεία ἐπέμβαση», γιὰ δὲ
τὴν προέλευσή τους δὲν γινόταν καμμία ἐρευνα. Οἱ πρῶτες χειροπιαστὲς
ἐρμηνεῖς γύρω ἀπὸ τὴν προέλευση αὐτῶν διαφαίνονται μέσα ἀπὸ τὸ ἔργο
τοῦ Ἀριστοτέλη. Ἡ ἀναγνώριση καὶ ἐπεξεργασία τῶν ἱστορικῶν καταστρο-
φῶν ἀπὸ φυσικὰ φαινόμενα ποὺ ἐγιναν στὸ παρελθόν, κοντινὸ ἢ μακρυνό,
συμβάλλει στὴν κατανόηση αὐτῶν καὶ στὴν λήψη προληπτικῶν μέτρων, ἔστω
καὶ γιὰ μερικὴ ἀντιμετώπιση αὐτῶν. Στὴν παρούσα ἀνάλυση θὰ δοθῇ μία
συνοπτικὴ εἰκόνα ἀπὸ πτώση ἀστεροειδῶν, ἐκδήλωση κατακλυσμῶν καὶ
τσουνάμι ὡς καὶ σεισμῶν.

Κτυπήματα ἀπὸ μετεωρίτες, ἀστεροειδεῖς καὶ κομήτες

τὴν ἐσωτερικὴ περιοχὴ τοῦ ἡλιακοῦ μας συστήματος καὶ ἕως μία ἀπόσταση
2 ἀστρονομικῶν μονάδων (1 ἀστρονομικὴ μονάδα ἀντιστοιχεῖ σὲ 149 ἑκατ.
χιλιόμετρα) ἀπὸ τὸν Ἥλιο δεσπόζουν οἱ πλανῆτες Ἑρμῆς, Ἀφροδίτη, Γῆ καὶ
Ἄρης. Ἀκολουθοῦν μία ζώνη ἀστεροειδῶν καὶ σὲ ἀπόσταση ἀπὸ τὸν Ἥλιο 5
ἕως 10 ἀστρονομικῶν μονάδων οἱ πλανῆτες Δίας, Κρόνος, Οὐρανός, Ποσειδῶν, Πλούτων,
ἡ Ζώνη Κούιπερ πλάτους 30 ἕως 1.000 ἀστρονομικῶν μονάδων γεμάτη ἀπὸ ἀστεροειδεῖς
καὶ ἡ Ζώνη Ὁρτσε πλάτους 20.000 ἕως 100.000 ἀστρονομικῶν μονάδων, γεμάτη ἀπὸ κο-
μήτες (πάγοι μὲ σκόνη). Ὁ πλανῆτης Δίας πήρε τὸ ὄνομα τοῦ μεγαλύτερου ἀρχαίου θεοῦ,
τοῦ Διός. Ὁ συγκεκριμένος πλανῆτης εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους, καὶ ἡ

μάζα του είναι περισσότερη από το διπλάσιο της συνολικής μάζας όλων των πλανητών του ήλιακού μας συστήματος. Αὐτοὶ ποὺ τὸν ὠνόμασαν «γνώριζαν» τὸ πλανητικό μας σύστημα. Κατὰ τὸν Πλάτωνα («Κρατύλος», 40 β) «...αὐτοὶ ποὺ πρῶτοι ὥρισαν τὰ ὀνόματα δὲν ἦταν κάποιοι τυχαῖοι, ἀλλὰ μελετητὲς τῶν οὐράνιων σωμάτων καὶ ἀναλυτικοί».

Ἕνας «ἀδελφικός» Ἥλιος τοῦ δικοῦ μας, ἡ Νέμεσις (στὴν «Θεογονία», στ. 223, ἀναφέρεται ὅτι ἡ Νέμεσις εἶναι θεά, «κόρη τῆς Νύχτας τῆς καταστροφικῆς, ποὺ γέννησε συμφορὰ στοὺς ἐφήμερους θνητούς»), ποὺ ἔχει τὸ 1/10 τῆς μάζας τοῦ δικοῦ μας Ἥλιου, κινεῖται ἐντὸς τοῦ ἴδιου ἐλικοειδοῦς νεφελώματος τοῦ Γαλαξία μας, σὲ μιά τροχιά ποὺ ὀλοκληρῶνει κάθε 26 ἑκατομμύρια χρόνια. Οἱ παλαιοντολόγοι διεπίστωσαν, ὅτι τὰ τελευταῖα 250 ἑκατομμύρια χρόνια, περιοδικὰ ἀνὰ 26 ἑκατομμύρια χρόνια, συνέβησαν στὴν Γῆ τεράστιες καταστροφές ἀπὸ χτυπήματα τῶν ἀστεροειδῶν ἐκ τῆς Ζώνης μεταξὺ Ἐρμού καὶ Δία λόγω ἀνωμαλιῶν στὶς δυνάμεις βαρύτητας, ποὺ δημιουργοῦνται ἀπὸ τὴν προσπέλαση τοῦ ἀδελφικοῦ Ἥλιου. Οἱ ἀνωμαλίες αὐτὲς ἀπελευθερώνουν περίπου ἓνα δισεκατομμύριο κομήτες ἀπὸ τὴ Ζώνη Ὁορσε, ἐκ τῶν ὁποίων 10 ἕως 200 ἀπὸ τοὺς κομήτες αὐτοὺς χτυποῦν τὴ Γῆ. Ἡ Γῆ ἔχει ὑποστῇ μέχρι σήμερα 7 παγκόσμιες καταστροφές.

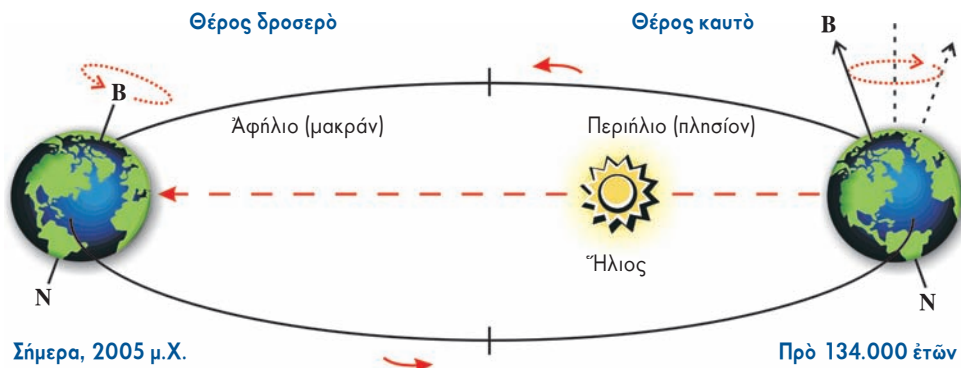
- Μία ἀπὸ τὶς καταστροφές αὐτὲς ἔλαβε χώρα στὴν Κρητιδικὴ γεωλογικὴ ἐποχὴ, πρὶν ἀπὸ 65 ἑκατομμύρια χρόνια, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐξαφάνιση τῶν δεινοσαύρων. Τὸν Ἰούνιο τοῦ 1987 ἐντοπίσθηκε στὶς ἀκτὲς τοῦ Ἀτλαντικοῦ, στὸν Καναδᾶ, ἓνας ὑποθαλάσσιος κρατῆρας διαμέτρου 45 χιλιομέτρων, ποὺ δημιουργήθηκε ἀπὸ χτύπημα ἀστεροειδοῦς καὶ ἔφερε τὴν καταστροφή. Ὁ Κρατῆρας τῆς Ἀριζόνας τῶν ΗΠΑ διαμέτρου 1,2 χιλιομέτρων δημιουργήθηκε προφανῶς πρὶν 40.000 ἕως 15.000 χρόνια ἀπὸ μετεωρίτη ἐκ πάγου διαμέτρου 25 μέτρων, ποὺ χτύπησε τὴν περιοχὴ μὲ ταχύτητα 15 χιλιομέτρων ἀνὰ δευτερόλεπτο. Ἕνας μετεωρίτης ἡ κομήτης, ποὺ χτύπησε τὴ Γῆ περίπου τὸ 1.200 π.Χ., ἀναφέρεται στὴν μυθολογία πολλῶν λαῶν ὡς Σέκνετ, Τυφὼν, Γκοσιχάρ, Φαέθων, Φενρίρ κ.λπ. Αὐτὸς χτύπησε τὸν Ἀτλαντικὸ Ὠκεανὸ καὶ δημιούργησε τσουνάμι μὲ τεράστια κύματα καὶ σεισμούς.

- Τὸ πρῶτὴ τῆς 30ης Ἰουνίου 1908 ἐξερράγη πάνω ἀπὸ τὰ δάση τῆς Τανγκούστα, στὴ Σιβηρία, ἓνα ἄγνωστο καιόμενο σῶμα καὶ κατέστρεψε τὸ δάσος σὲ μιά διάμετρο 200 χιλιομέτρων. Ἕνα πιεστικὸ ἀέρινο κύμα ἔκανε δύο φορὲς τὸ γῦρο τῆς Γῆς, καὶ ἡ ἀτμόσφαιρα στὸ Λονδίνο (10.000 χιλιόμετρα μακριά) ἦταν γεμάτη ἀπὸ σκόνη ἐπὶ δύο ἡμέρες.

- Τὴν 9ῃ Ὀκτωβρίου 1992 ἓνας μικρὸς μετεωρίτης κατέστρεψε ἓνα παρκαρισμένο αὐτοκίνητο στὴ Νέα Ὠόρκη.

- Τὸν Ἰούλιο τοῦ 1994 εἰσῆλθαν τεμάχια τοῦ κομήτη Shoemaker-Levy 9 στὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ Δία, ἐνῶ τὸν Μάιο τοῦ 1996 πέρασε ἐπικίνδυνα κοντὰ ἀπὸ τὴ Γῆ καὶ σὲ ἀπόσταση μόλις 450.000 χιλιομέτρων ἓνας ἀστεροειδὴς περιμέτρου 1,6 χιλιομέτρων. Ἀστεροειδεῖς διαμέτρου μικρότερης τῶν 45 μέτρων καίονται, μόλις εἰσέλθουν στὴν ἀτμόσφαιρα τῆς Γῆς. Ἀστεροειδεῖς διαμέτρου 90 ἕως 990 μέτρων χτυποῦν τὸν φλοιὸ τῆς Γῆς κάθε 1.000 ἕως 200.000 χρόνια ὅταν πέσουν στὴν στεριά δημιουργοῦν κρατῆρες, στὴν δὲ θάλασσα τσουνάμι.

Περιοδικῶς ἡ πιθανότης νὰ χτυπηθῇ ἡ Γῆ κάθε 300.000 χρόνια ἀπὸ ἓναν ἀστεροειδὴ περιμέτρου 1,5 χιλιομέτρου εἶναι πολὺ μεγάλη. Ποιὸς μπορεῖ νὰ ἀποκλείσῃ ἓνα ξαφνικὸ νέο χτύπημα τῆς Γῆς ἀπὸ μετεωρίτες, ἀστεροειδεῖς καὶ κομήτες, μὲ συνέπεια τὴν ὀλοκληρωτικὴ καταστροφὴ τῆς ζωῆς ἐπὶ τῆς Γῆς;

Σχ. 1. Θέσεις βορείου ἡμισφαιρίου λόγω μεταπτώσεως τοῦ ἄξονος τῆς Γῆς.

Κατακλυσμοὶ καὶ τσουνάμι

τὸ Αἰγαῖο πέλαγος, στὴν ἀρχικὴ ἐστία ἀνθρωπογένεσης (Ἄνθρωπος Τριγίας 12 ἑκατ. χρόνων) ὑπάρχουν πανάρχαια εὐρήματα πολιτισμοῦ. Ὁ Ἀρχάνθρωπος ὁ Πετραλώνιος (700.000 χρόνια) καὶ ὁ Ταινάριος (600.000 χρόνια) κατεσκεύαζαν ἐργαλεῖα, εἶχαν φωτιὰ καὶ κυρίως ἀνέπτυξαν σύνθετη καὶ δημιουργικὴ σκέψη. Ἐναλλάξ, κάθε 12.000 χρόνια, φαίνεται ὅτι ἔφθανε ὁ ἄνθρωπος πολλὰς φορὲς στὸ σημερινὸ ἐπίπεδο ἐξέλιξης καὶ ὅτι καταστρεφόταν ἄλλες τόσες. Ὁ Ἡσίοδος ἀναφέρει σαφῶς τὶς τέσσερις (τελευταίες) ὁλοκληρωτικὲς καταστροφὲς πολιτισμῶν.

Ἀπὸ τὴν Ἀστρονομία γνωρίζουμε, ὅτι ἡ εὐκρατος ζώνη κάθε 13.000 χρόνια (25.816:2) λόγω τῆς μετάπτωσης τοῦ ἄξονα τῆς Γῆς (Σχ. 1) στρέφεται πρὸς τὸν Ἥλιο (=θέρος), πότε στὸ ἀφῆλιο (=μακρὰ τώρα), πότε στὸ περιήλιο (=κοντὰ πρὸ 13.000 χρόνων). Ἔτσι κατὰ τὸν Πλάτωνα («Τίμαιος») ἡ θάλασσα ἀνεβαίνει καταστρεπτικὰ «δι' εἰωθότων ἐτῶν».

Πλείστες καταστροφὲς τῆς Γῆς ἔλαβαν χώραν μὲ τοὺς κατακλυσμοὺς τοῦ Τυφωέως, τοῦ Ὠγύγου, τοῦ Δευκαλίωνος καὶ τοῦ Δαρδάνου. Κατὰ τὸν Πλάτωνα («Κριτίας», 109 δ, ε - 110 α), «οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἀπέμειναν μετὰ τὴν θεομηνία τοῦ κατακλυσμοῦ τοῦ Δαρδάνου ἦσαν ἀγρόγραμματοι καὶ ζοῦσαν στὰ βουνά. Δὲν εἶχαν ἰδέα γιὰ τὸ ἐνδοξο προγονικὸ παρελθόν τους. Εἶχαν πολλὰς στερήσεις στὴ ζωὴ τους καὶ ἐφρόντιζαν μόνο γιὰ τὴν αὐτοσυντήρησή τους».

Ἡ Μεσόγειος θάλασσα ἔχει μῆκος ἀπὸ δυτικὰ πρὸς ἀνατολικά 3.680 χιλιόμετρα καὶ ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότο περίπου 800 χιλιόμετρα. Ἡ ἐτυμολογία τῆς λέξεως «Μεσό-γειος» φανερώνει, ὅτι στὸ ἀπώτερο παρελθὸν καὶ δὴ πρὸ 6 ἑκατομμυρίων χρόνων (Μέση Μειόκαινος περίοδος) ἦταν ξηρὰ μὲ δύο ξεχωριστὲς ἁλμυρὲς λίμνες. Ἀπὸ τὰ συμπεράσματα τῶν γεωφυσικῶν, σεισμολογικῶν καὶ τεκτονικῶν ἐρευνῶν προκύπτει, ὅτι οἱ τεκτονικὲς διεργασίες, ποὺ ἐπηρέασαν τὰ τελευταῖα 10 ἑκατομμύρια χρόνια τὴν εὐρύτερη περιοχὴ, διαφέρουν μεταξύ τους. Στὸ Ἰόνιο πέλαγος ἐπικράτησαν συμπίεστικές, ἐνῶ στὸ Αἰγαῖο ἐφελκυστικὲς τάσεις. Ἀπὸ τὴ Μέση Πλειστόκαινο περίοδο μέχρι σήμερα, δηλαδὴ τὰ τελευταῖα 700.000 χρόνια, συνεχίζονται μέχρι τὶς ἡμέρες μας στὸ Ἰόνιο πέλαγος οἱ τάσεις συμπίεσης μὲ ἀποτέλεσμα τὴν μεγάλη σεισμικὴ δραστηριότητα τῆς περιοχῆς, ἐνῶ στὸ Αἰγαῖο ἐπικρατεῖ μίᾳ νέᾳ ἐφελκυστικῇ τάσει. Αὐτὴ δημιουργεῖ νέα ρήγματα στὶς περιοχὲς

της Κρήτης, Κω, Ρόδου, Πελοποννήσου κ.λπ. Οί ἐφελκυστικές αὐτὲς τάσεις εἶναι τὰ αἰτία γιὰ τὴν ἐκδήλωση μεγάλων σεισμῶν.

«Ὅπου ἔσεισε θὰ ξανασειῇ.» Καὶ ὅπου θὰ ξανασειῇ δὲν ἀποκλείονται τὰ τσουνάμι. Ἡ ἀποτίμηση τῆς περιοδικότητος στὴ Μεσόγειο θάλασσα καὶ στὸ Αἰγαῖο θὰ μπορούσε νὰ ἀποβῇ κάτω ἀπὸ τὴν ἀπειλὴ τῆς σπάθης τοῦ Δαμοκλῆ σωτήρια. Ἡ γραπτὴ καὶ τεκμηριωμένη ἱστορία τῶν καταστροφῶν ἀπὸ τσουνάμι ποὺ συνέβησαν στὴ Μεσόγειο ἀναπτύχθηκε σὲ γενικὲς γραμμὲς στὸ ἄρθρο μου ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ τεύχος 275 τοῦ «Δαυλοῦ».

Οἱ ἀκτὲς τοῦ Ἀτλαντικοῦ στὶς ΗΠΑ κινδυνεύουν νὰ χτυπηθοῦν καὶ νὰ καταστραφοῦν ἀπὸ τσουνάμι, ποὺ προβλέπεται νὰ δημιουργηθῇ ἀπὸ τὴν ἠφαιστειογενὴ Ἰσπανικὴ νῆσο Λὰ Πάλμα. Προβλέπεται νὰ βυθιστῇ τὸ 1/3 τῆς νήσου ἀπέναντι ἀπὸ τὶς ἀκτὲς τῶν ΗΠΑ μὲ ἀποτέλεσμα τὴ δημιουργία καταστροφικοῦ τσουνάμι. Ἦδη μετακινήθηκε ἡ πλευρὰ αὐτὴ τοῦ νησιοῦ κατὰ δύο μέτρα.

Σεισμοὶ

ὰ τσουνάμι εἶναι σχεδὸν ὅλα ἀπόρροια σεισμῶν μὲ ὑποθαλάσσιο ἐπίκεντρο. Μποροῦν ὅμως νὰ δημιουργηθοῦν καὶ ὕστερα ἀπὸ μεγάλες κατολισθήσεις ἀπὸ τὴν ὑφαλοκρηπίδα πρὸς τὴν ἠπειρωτικὴ κατωφέρεια τῶν θαλασσῶν, ἀπὸ τὴν στερεὰ πρὸς τὴν θάλασσα καὶ ἀπὸ πτώσεις στὴ θάλασσα ἀστεροειδῶν καὶ μετεωριτῶν.

Οἱ πρῶτες χειροπιαστὲς ἐρμηνεῖες γύρω ἀπὸ τὴν προέλευση τῶν σεισμῶν διαφαίνονται στὸ ἔργο τοῦ Ἀριστοτέλη. Ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα συγγράμματα συγκεντρώνονται ἐνδιαφέρουσες πληροφορίες γιὰ καταστροφὲς στὸ Αἰγαῖο καὶ τὸ Ἴονιο Πέλαγος ἀλλὰ καὶ τῆς ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος. Ἡ καταβύθιση τῆς Αἰγίδος πρὸ 10.000-12.000 χρόνων ὀφείλεται στὴν ἐκδήλωση τῶν ἴδιων φαινομένων (ἄνοδος στάθμης ὑδάτων, σεισμοί, ἠφαιστειακὲς ἐκρήξεις), μὲ μόνη διαφορὰ ὅτι τότε ἡ ἔνταση καὶ ἡ χρονικὴ διάρκειά τους ἦταν πολλαπλάσιες σὲ σύγκριση μὲ τὶς μεταγενέστερες ἱστορικὲς περιόδους. Ἄς ἀναφέρουμε μερικὲς ἀπὸ τὶς ἱστορικὲς αὐτὲς πληροφορίες:

- 464 π.Χ. ἓνας σεισμὸς ἰσοπέδωσε τὴ Σπάρτη.
- 426 π.Χ. ἓνας σεισμὸς ἐρειπώνει πολλὰς πόλεις τῆς Λοκρίδας.
- 373 π.Χ. μετὰ ἀπὸ σεισμὸ ἀφανίζεται κάτω ἀπὸ τὴ θάλασσα ἡ Ἑλίκη.
- 17 μ.Χ. ἓνας σεισμὸς καταστρέφει 13 ἑλληνικὲς πόλεις τῆς Ἰωνίας.
- 197 μ.Χ. ἓνας σεισμὸς ἐρημώνει τὴν νῆσο Ρόδο καὶ ἀνατρέπει τὸν περίφημο Κολοσσό.
- 365 μ.Χ. καταστροφὴ τῆς Ἀλεξάνδρειας ἀπὸ τσουνάμι μετὰ ἀπὸ ἓνα σεισμὸ μὲ ὑποθαλάσσιο ἐπίκεντρο στὴν ἀνατολικὴ Μεσόγειο (βλ. «Δ», τ. 275).
- 1062 μ.Χ. ἓνας σεισμὸς καταστρέφει τὴν Κωνσταντινούπολη.
- 1508 μ.Χ. ἓνας σεισμὸς καταστρέφει τὴν Ἱεράπετρα καὶ τὸ Ἡράκλειο Κρήτης.
- 1953 μ.Χ. ἓνας σεισμὸς ἐρημώνει πολλὰς πόλεις καὶ χωριὰ τῶν Ἑπτανήσων καὶ σκοτώνει 450 ἄτομα.
- 1983 μ.Χ. Ἐξὶ ἰσχυρὲς σεισμικὲς ἀκολουθίες ἐταλάνισαν τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ ἄκρῃ σὲ ἄκρῃ· οἱ δύο τελευταῖες ἐδόνησαν βίαια τὴν Θεσσαλονίκην καὶ τὴν Ἀθήναι καὶ οἱ ὑπόλοιπες προκάλεσαν σημαντικὲς ζημιὲς σὲ μικρότερες πόλεις σκοτώνοντας 100 ἄτομα.

Ο Κρατήρας της Άριζόνας στην «Κοιλιά του Διαβόλου», με διάμετρο 1.200 μ. καί βάθος 180 μ. Δημιουργήθηκε από πτώση τεράστιου μετεωρίτη πριν από 50.000 χρόνια. Τα καταστρεπτικά φυσικά φαινόμενα που προκαλέσει ή σφοδρότατη αυτή πρόσκρουση άστρικού σώματος στη Γη παραμένουν άγνωστα.

Ἀπὸ τὴν προϊστορική ἐποχή μέχρι καὶ τὴν πρωτοχριστιανική 33 ἀρχαῖες πόλεις βυθίστηκαν στὸ Αἰγαῖο καὶ τὸ Ἰόνιο πέλαγος. Αὐτὲς εἶναι: Σαλάντι Ἀργολίδος, Πλατυγιάλι, Φαλάσαρνα, Ἑλίκη Ἀχαΐας, Ἀντισσα Λέσβου, Πύρρα Λέσβου, Ἀθηδών, Πανυλοπέτρι Λακωνίας, Μανίκια Εὐβοίας, Τορώνη Καβάλας, Ἐρέτρια Εὐβοίας, Κεγχρεαὶ Κορίνθου, Γύθειο Λακωνίας, Φεΐα Ἠλείας, Κίρρα Φωκίδος, Δόμβραινα Βοιωτίας, Λιβάρι Γιάλοβας Μεσσηνίας, Παλαιὰ Ἐπίδαυρος Ἀργολίδος, Ἐλοῦντα Κρήτης, Ψεῖρα Κρήτης, Χερσονήσος Κρήτης, Ἴτανος Κρήτης, Λιχαδονήσι Εὐβοίας, Μύτικας Αἰτωλοκαρνατίας, Παλαιὰ Μονεμβασιά, Παλαιόκαστρο Κρήτης, Λέντος Κρήτης, Παροικιά Πάρου, Δρέπανο Ἀργολίδος.

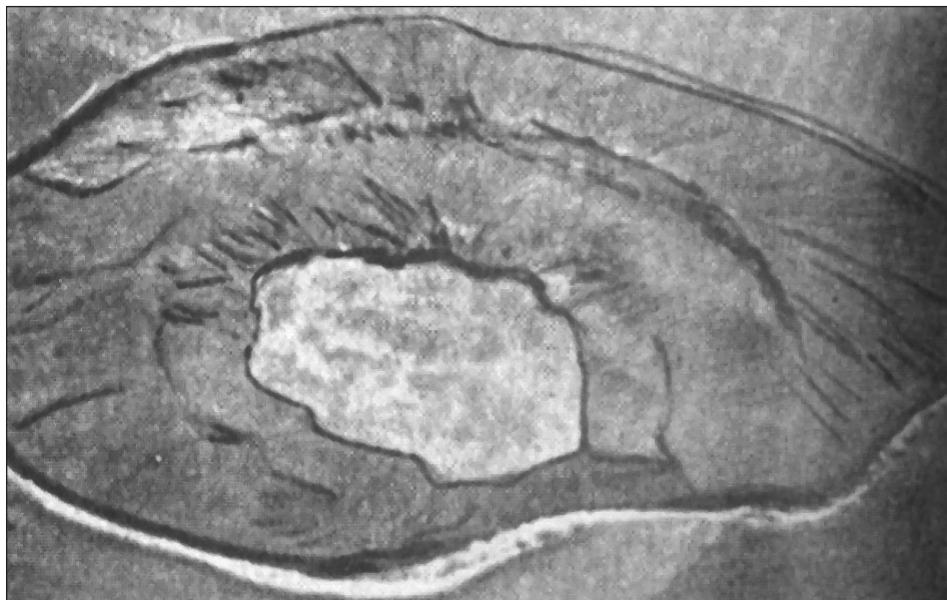
Σφοδροὶ σεισμοὶ τοῦ 20οῦ αἰῶνα		Νεκροὶ
1906	Σὰν Φρανσίσκο, ΗΠΑ	3000
1923	Τόκιο, Ἰαπωνία	142.810
1960	Νότιος Χιλή	5.700
1964	Νότιος Ἀλάσκα	131
1976	Τανγκσὰν	655.000
1985	Μιχόακαν, Μεξικὸ	9.500
1989	Λόμα Πριέτα, ΗΠΑ	62
1994	Νορτρίτζκε, ΗΠΑ	60
1995	Κόμπε, Ἰαπωνία	5.200

Ἡ τεκτονική τάφρος βυθίσεως τῆς λιθοσφαιρικής ἀφρικανικῆς πλάκας κάτω ἀπὸ τὴν εὐρωασιατική πλάκα διασχίζει περίπου στὴ μέση τὴ Μεσόγειο θάλασσα ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς, ἔτσι ὥστε οἱ ἀποστάσεις ἀπὸ τὶς ὑποθαλάσσιες σεισμικὲς ζώνες πρὸς τὶς βόρειες καὶ νότιες ἀκτὲς τῆς Μεσογείου νὰ μὴν ὑπερβαίνουν τὰ 400 χιλιόμετρα. Οἱ ἀποστάσεις πρὸς τὶς ἀκτὲς τῶν νήσων τῆς Μεσογείου εἶναι πολὺ μικρότερες. Ἐνα τσουνάμι μὲ ταχύτητα 700 ἕως 1.000 χιλιομέτρων τὴν ὥρα θὰ χρειασθῇ 20 περίπου λεπτά, γιὰ νὰ χτυπήσῃ τὶς βόρειες καὶ νότιες ἡπειρωτικὲς ἀκτὲς τῆς Μεσογείου καὶ λιγώτερο ἀπὸ 10 λεπτὰ τὶς ἀκτὲς τῶν νήσων τῆς Μεσογείου.

Ἡ ἴδρυση ἑνὸς διεθνοῦς κέντρου ἔγκαιρης πληροφόρησης γιὰ τσουνάμι στὴ Μεσόγειο θάλασσα (International Mediterranean Tsunami Warning Center) μὲ ἔδρα τὴν Ἀθήνα πέραν τῶν μεγάλων δαπανῶν γιὰ τὶς ἀναγκαῖες ὑποδομὲς (ὄργανα μετρήσεων στὸν βυθὸ τῆς θάλασσας κατὰ μῆκος τῆς τεκτονικῆς ζώνης μὲ σηματοδῦρες καὶ ραντάρ, κέντρο συγκέντρωσης τῶν στοιχείων μετρήσεως μὲ παραρτήματα πληροφόρησης κατὰ μῆκος τῶν ἀκτῶν γιὰ ἔγκαιρη μετακίνηση καὶ ἐκκένωση τῶν πληθυσμῶν σὲ ἀσφαλεῖς περιοχὲς κ.λπ.) δὲν θὰ φέρῃ κανένα ἀποτέλεσμα.

Μὲ ἐνημέρωση ἐπὶ καθημερινῆς βάσεως καὶ μὲ «τεχνάσματα» (ἐμφέ) ταινιῶν ἀπὸ τὰ ἠλεκτρονικὰ ΜΜΕ σχετικὰ μὲ τὴ δημιουργία τῶν τσουνάμι καὶ τῆς ξαφνικῆς ἀποχώρησης ἀρχικὰ τῆς θάλασσας καὶ ἐπιστροφῇ αὐτῆς μὲ κυκλικὰ κύματα, ποὺ χτυποῦν μὲ μεγάλη ταχύτητα καὶ μεγάλο ὕψος τὶς ἀκτὲς, θὰ προετοιμασθοῦν οἱ πολῖτες γιὰ ἕνα τέτοιο ἐνδεχόμενο.

Γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν σεισμῶν πρὸ τῶν ἐκδηλώσεών των καὶ ἔγκαιρη λήψη προ-

Ὁ κρατῆρας τοῦ ἡφαιστείου Κρατατάο τῆς Ἰνδονησίας, ἡ τρομερὴ ἔκρηξη τοῦ ὁποῖου τὸ 1883 προκάλεσε «τσουνάμι» ἀκριβῶς στὶς περιοχὲς ποὺ κατέστρεψε τὸ πρόσφατο τσουνάμι τοῦ Ἰνδικοῦ. Ἦταν κατὰ πολὺ ἰσχυρότερο τοῦ πρόσφατου καὶ ἔφθασε ἕως τὸν Εἰρηνικὸ καὶ Ἀτλαντικὸ ὠκεανὸ προκαλῶντας τεράστιες καταστροφὲς καὶ σκοτώνοντας ἀναρίθμητους ἀνθρώπους. Ὁ κρότος τῆς ἔκρηξης ἀκούσθηκε μέχρι τὴν Αὐστραλία. Τὸ ἐναέριο κύμα περιέδραμε τὴ Γῆ τέσσερις φορὲς καὶ προκάλεσε ἄγνωστες μέχρι τότε μετεωρολογικὲς ἀλλαγὲς καὶ ἀναστατώσεις στὴν ἀτμόσφαιρα.

ληπτικῶν μέτρων πρὸς ἀντιμετώπιση καταστροφῶν χρησιμοποιοῦν οἱ Κινέζοι, μετὰ τὴν βιβλικὴ σεισμικὴ καταστροφή στὸ Τανγκσὰν τὸ 1976 μὲ 655.000 νεκρούς, μεταξὺ ἄλλων καὶ «ἀνορθόδοξες» μεθόδους, ποὺ δὲν ἔχουν ἀποδειχθῇ ἐπιστημονικὰ καὶ βασίζονται στὴν ἐμπειρία καὶ στὶς παρατηρήσεις ὥρισμένων φαινομένων.

Πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῶν σεισμῶν ἡ συμπεριφορὰ ὥρισμένων ζώων εἶναι ἀκατανόητη:

- τὰ πουλιὰ παραμένουν ἀκίνητα καὶ φοβισμένα καὶ δὲν κελαηδοῦν
- οἱ ὄρνια πετοῦν ξαφνικὰ καὶ κάθονται στὰ δένδρα
- οἱ ἀγελάδες καὶ τὰ βόδια ἀρνοῦνται νὰ εἰσέλθουν στοὺς σταύλους
- τὰ ψάρια πηδοῦν ἔξω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ κ.λπ.

Φαίνεται ὅτι ὥρισμα ζῶα μὲ τὰ αἰσθητήρια ὄργανά τους εἶναι σὲ θέση (ἀντίθετα μὲ τοὺς ἀνθρώπους) πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῶν καταστρεπτικῶν φυσικῶν φαινομένων νὰ τὴν ἀναμένουν. Οἱ Κινέζοι ἐγκατέστησαν στὶς ἐπικίνδυνες σεισμικὰ περιοχὲς μὲ μεγάλο πληθυσμὸ τέτοιες φάρμες, καὶ εἰδικοὶ ἐπιστήμονες καταγράφουν καὶ μελετοῦν τὴν συμπεριφορὰ τῶν ζώων.

Δρ Γ. Θ. Χατζηθεοδώρου

Υφηγητὴς Πολυτεχνείου Ἀαχεν

ΤΙ ΚΡΥΒΕΙ Η ΑΜΠΑΡΩΜΕΝΗ ΣΤΟΑ

Ξω από την Πάτρα, στο δρόμο που οδηγεί προς την περιοχή του Πύργου, εκεί που σήμερα είναι ο παλιός ναός του Αγίου Ανδρέα, προϋπήρχε φημισμένο αρχαίο μαντείο και ναός αφιερωμένος στη θεά Δήμητρα, που καταστράφηκε για να χτιστεί στη θέση του ο προαναφερθείς χριστιανικός ναός. Ακριβώς δίπλα, στο δεξιό μέρος του ναού, μέχρι σήμερα βγαίνει από τα βάθη της γης το νερό της πηγής, που υπήρχε δίπλα στον αρχαίο ναό. Τώρα κάποιοι θέλουν να το αποκαλούν «Άγίασμα του Αγίου Ανδρέα», όπως συνήθως συμβαίνει με τις πηγές που βρίσκονται παραπλεύρως χριστιανικών ναών.

Στην προκειμένη περίπτωση αναφέρουν χαρακτηριστικά ότι «*πρόκειται για το πηγάδι του Αγίου Ανδρέα*». Όμως ακόμη και τα (αναπόδεια) «ιστορικά στοιχεία» που σχετίζονται με τον χριστιανικό ναό κάνουν λόγο για πανάρχαια πηγή, από όπου έπινε νερό ο Άγιος! Έτσι η πηγή της Δήμητρας με τις μαντικές ιδιότητες «*χρεώθηκε*» άλλο συμβολισμό, έκεινον της πηγής με το αγιασμένο από τον Άγιο Ανδρέα ύδωρ.

Μία υπόγεια στοά οδηγεί στην πηγή και σταματάει μπροστά σε μία σιδερένια πόρτα, που φέρει μεγάλο λουκέτο, ή παρουσία του οποίου προβληματίζει. Η στοά με το αρχαίο νερό της Δήμητρας διακλαδίζεται σε διάφορα σημεία, και κανείς δεν γνωρίζει τί πραγματικά μπορεί να υπάρχει πίσω από τις φραγμένες, με διάφορους τρόπους, διόδους. Και σε αυτή την περίπτωση μέλη από τον αρχαίο ναό έχουν χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή των πεζοδρομίων, που πλαισιώνουν την έκκλησία του Αγίου Ανδρέα. Συμπληρωματικά αναφέρουμε, ότι στον ίδιο χώρο έχει ανεγερθεί ο νέος ναός του Αγίου Ανδρέα –ο μεγαλύτερος των Βαλκανίων όπως έχει χαρακτηριστεί–, για τον οποίο επί 30 συναπτά έτη οι κάτοικοι της Πάτρας πλήρωναν μέσω του λογαριασμού της ΔΕΗ τις δαπάνες για την άγιογράφησή του. Γεγονός που είχε προκαλέσει την έντονη δυσαρέσκειά τους, με αποτέλεσμα να σταματήσει αυτή η «ίερη» οικονομική απομύζηση τους.

Ταξιαρχούλα Λαδά

Στην εναντι σελίδα: Άνω: Η πανάρχαια πηγή με τις μαντικές ιδιότητες του ναού της Δήμητρας. Η εικόνα του Αγίου Ανδρέα, όπως έχει τοποθετηθεί, φράζει μία από τις διακλαδώσεις της στοάς. **Κάτω:** Είναι εμφανές στο πάνω μέρος της φωτογραφίας ότι η υπόγεια στοά συνεχίζεται και πίσω από την σιδερένια πόρτα. Η πρόσβαση όμως απαγορεύεται!

ΣΤΗΝ ΠΗΓΗ ΤΗΣ ΘΕΑΣ ΔΗΜΗΤΡΑΣ;

ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ «ΑΠΟΔΙΔΕΙ» ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ

Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα εἶναι συντελεσμένη καὶ ὄχημα ἔκφρασης τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος βάλλεται ἀπὸ τὸ ἑλληνοχριστιανικὸ κατεστημένο ἢ ἐσκεμμένα συκοφαντεῖται, καθὼς ἀποτελεῖ κίνδυνον γιὰ τὸ ἰδεολογικὸ ἐξάμβλωμα τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ ιδεώδους. Ἦδη ἡ ἀδιαχώριστη ἐμπλοκὴ τῆς λέξεως «Θρησκευμάτων» στὸν τίτλο τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας λειτουργεῖ ἀνασταλτικὰ στὴν προαγωγὴ τόσο τῆς Κλασικῆς Παιδείας (ποὺ εἶναι ἔρευνα), ὅσον καὶ τῆς γλώσσας, ἡ ὁποία προάγεται μόνον κατὰ τὸ μέτρο ποὺ χρησιμοποιεῖται γιὰ τὴν ἔκφραση καὶ τὴν οὐσιαστικὴ ἐπικοινωνία.

Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα στὴν Ἑλλάδα ἔχει ἱστορία αἰῶνων, εἶναι ὅμως μέρος τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προβλήματος, τὸ ὁποῖο θὰ μπορούσε νὰ ὀριστεῖ καὶ ὡς μορφωτικὸ πρόβλημα συνολικώτερα. Τοῦτα τὰ προβλήματα ὥστόσο συνοψίζονται στὸ κενὸ ποὺ παρουσιάζει –αἰῶνες τώρα– ἡ ἐκπαιδευτικὴ κατάσταση τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ ὁποία ὥστόσο δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴ καὶ Παγκόσμια ἱστορικὴ συγκυρία στὸ σύνολό της.

Τὰ προβλήματα, τὰ ὁποία «κληρονόμησε» ἡ παροῦσα πολιτικὴ ἡγεσία, εἶναι πλείστα καὶ σύνθετα: οἰκονομικά, κοινωνικά, παιδευτικά, πολιτιστικά. Ἡ ἐπίλυσή τους ἐπ’ οὐδενὶ ἐστιάζεται στὴν (ἀδύνατη πρακτικὰ) (καὶ ἀπομονωμένη ἀπὸ τὸ συνολικὸ παιδευτικὸ ζητούμενο) ἐπιλεκτικὴ, πρόσθετη, ἀποσπασματικὴ καὶ μερικὴ διδασκαλία τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλῶσσας. Μιὰ τέτοια ἀντιμετώπιση τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ζητήματος θὰ ἔμοιαζε μὲ τὴν φράση: «ἐλάττισεν ὁ γάιδαρος καὶ δέρουσιν τὸ σάγμα» (=κλώττησε ὁ γάιδαρος καὶ δέρνουν τὸ σαμάρι). Ἡ πρόσθεση (ὥρῳ διδασκαλίας Ἀρχαίων) δὲν εἶναι ἡ μόνη ἀλγεβρικὴ πράξις οὔτε ἡ –πάντοτε– ἐνδεικνυόμενη. Τὸ «εὖ» (ἡ ποιότητα) δὲν βρίσκεται στὴν ποσότητα, δηλαδὴ στὸ «πολύ». Ἡ ποσότητα ἐνυπάρχει ἐπικίνδυνα «βαρειά»: στὴν ἀντιφατικότητα τῶν διδασκομένων ἀντικειμένων (δηλ. τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἄρνησής του, δηλ. τοῦ Χριστιανισμοῦ), ἡ ὁποία ἀντιφατικότης καταργεῖ de facto τὴν ποιότητα τῆς «Ἑλληνοχριστιανικῆς Παιδείας».

Στὴν Παιδεία τοῦ Νεοελληνικοῦ χριστιανικοῦ Κράτους πάντοτε ἐδιδάσκοντο πολὺ ἢ λίγο τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικά, ἀλλὰ μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε τὸ μήνυμά τους νὰ μὴ στρέφεται ποτε κατὰ τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ ἐπίσημου ἰδεολογήματος.

Γι’ αὐτὸ καὶ δὲν ἀπέδωσάν ποτε καρπούς. Καὶ γι’ αὐτὸ καὶ ἡ νέα αὔξις τῶν ὥρῳ διδασκαλίας τους θὰ εἶναι καὶ πάλι παιδευτικὰ ἄκαρπη.

Διοτίμα
Φιλόλογος

ΑΓΝΩΣΤΟΙ «ΥΠΟΓΕΙΟΙ» ΘΗΣΑΥΡΟΙ

**200 περίπου σπήλαια της Λέσβου
είχαν κατοικηθῇ τῇ Νεολιθικῇ ἐποχῇ**

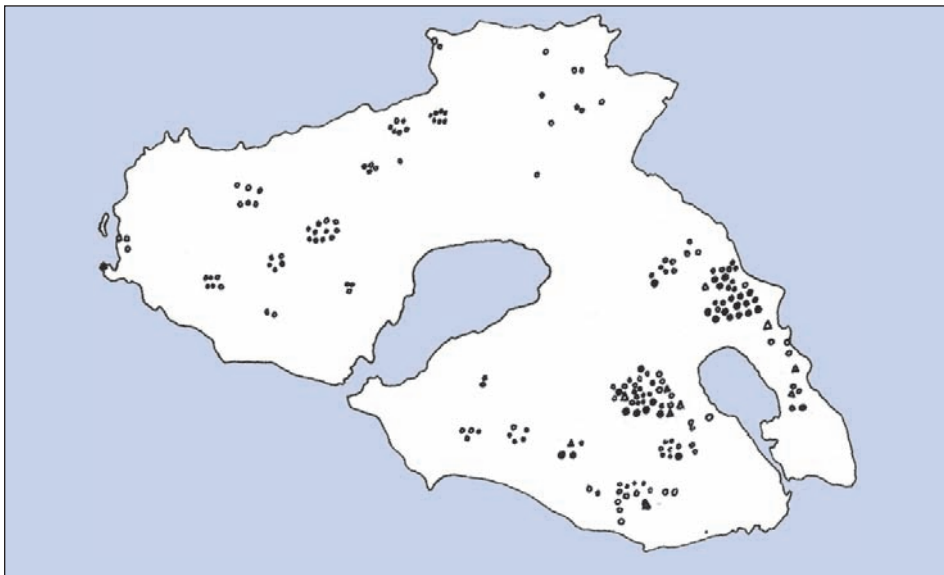
τὸ ἐσωτερικὸ τῆς λεσβιακῆς ὑπαίθρου βρίσκονται πλῆθος σπηλαίων, ποὺ ἐκτὸς ἀπὸ τὴν φυσικὴ τους ὁμορφιὰ περιέχουν σημαντικὸ ἀρχαιολογικὸ πλοῦτο, ποὺ καλύπτει χρονικὰ ἀπὸ τάφους τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνα, εἰδώλια, πήλινα ὄστρακα, ἀγγεῖα, μέχρι καὶ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς Νεολιθικῆς Ἑποχῆς. Λυπηρὸν εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τῶν τοπικῶν φορέων πλὴν ἐλαχίστων περιπτώσεων εἶναι περιορισμένο. Γι' αὐτὸ ἄλλωστε χάθηκε πρὶν μερικὰ χρόνια μία σημαντικὴ ἐπιχορήγηση ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση γιὰ τὴν ἔρευνα καὶ τὴ μελέτη τῶν σπηλαίων τῆς Λέσβου, ποὺ θὰ βοηθοῦσε τὸ ἔργο τῶν ἐιδικῶν γιὰ τὸν ἐντοπισμὸ προϊστορικῶν ἀντικειμένων ποὺ θὰ ἐμπλούτιζαν τὸ εὖρος τῶν ἱστορικῶν μας πληροφοριῶν.

Ὁ φυσικομαθηματικὸς κ. Γιώργος Χουτζαῖος, ἓνας ἀκαταπόνητος ἐρασιτέχνης ἐρευνητὴς τῶν σπηλαίων τῆς Λέσβου, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τοὺς ἀρμόδιους τοῦ Κράτους ἀντιμετωπίζονται περίπου σὰν νὰ μὴν ὑπάρχουν.

Εἶναι πραγματικὰ δύσκολο τὸ ἔργο τῆς ἐξερεύνησης στὰ ἔγκατα τῆς γῆς, οἱ κίνδυνοι εἶναι πολλαπλοί, ἡ ἐκπληξὴ καὶ ἡ ἐντονὴ ἐπιθυμία γιὰ λίγα βήματα παραπάνω κατὰ μῆκος ἢ κατὰ βάθος ἐνὸς σπηλαίου, μπορεῖ νὰ ἀποβοῦν μοιραῖες. Ὡστόσο τὰ «μυστικά» τῶν σπηλαίων δὲν ἔχουν ἀκόμη ἀποκαλυφθῇ, ἀρκετὰ ἐξακολουθοῦν νὰ παραμένουν ἀνεξερεύνητα, μιὰς καὶ ἀπαιτεῖται εἰδικὸς ἐξοπλισμὸς καὶ πρέπει νὰ συντρέχουν εἰδικὲς προϋποθέσεις. Καί, ἂν δὲν κινητοποιηθοῦν οἱ φορεῖς, ὅ,τι πολὺτιμο ὕλικὸ διαθέτουν καὶ δὲν ἔχει ἀκόμη ἐντοπιστῇ, θὰ παραμείνῃ γιὰ τοὺς ἐρασιτέχνες διὰ παντὸς μέσα στὸ σκοτάδι.

Ὁ Γιώργος Χουτζαῖος, φυσικομαθηματικὸς, ἀσχολεῖται ἐρασιτεχνικὰ μὲ τὴν ἐξερεύνηση τῶν σπηλαίων τῆς Λέσβου ἀπὸ τὸ 1981. Ὅσα ἀντίκρυξε στὸ ἐσωτερικὸ τους, τοῦ ἔδιναν τὸ ἔναισιμα νὰ συνεχίσῃ καί, ἂν δὲν εἶχε ἀσκήσει πιέσεις πρὸς τὴν ἀρμόδια Ἐφορία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας, γιὰ νὰ ὑλοποιήσουν κάποια ἔρευνα στὰ σπήλαια, γιὰ τοὺς Λέσβιους θὰ παρέμενε ὡς ἓνας ἀκόμη «ιδιόρρυθμος» ποὺ ἀσχολεῖται μὲ ἓνα ἐπικίνδυνο χόμπυ.

Χάρτης των σπηλαίων της Λέσβου. (Κατὰ Γ. καὶ Θ. Χουτζαῖον.)

Ἄς ἀφήσωμε τὸν ἴδιο νὰ περιγράψῃ τὴν εὐγενῆ αὐτὴ δραστηριότητά του καὶ νὰ συνοψίσῃ τὶς ἀπόψεις του, ἀπόψεις ποὺ χτίστηκαν πάνω σὲ ἐμπειρίες (καὶ κινδύνους!) 25 ἐτῶν.

«Δ»: *Κύριε Χουτζαῖο, πόσα εἶναι τὰ σπήλαια ποὺ εἶναι καταγεγραμμένα στὴ Λέσβο;*

Γ.Χ.: Ἡ Λέσβος ἔχει καταγεγραμμένα 145 μικρὰ σπήλαια, 27 μετρίου καὶ μεγάλου μεγέθους τὰ ὁποῖα εἶναι ἐξερευνημένα καὶ 22 μεγάλου μεγέθους ποὺ παραμένουν ἀνεξερεύνητα. Ἐπίσης στὸ νησί ὑπάρχουν 31 ἀνεξερεύνητα καρστικά φρέατα καὶ 3 ἀνεξερεύνητα σπηλαιοβάραθρα. Πάντως τὰ μικρὰ σπήλαια εἶναι ἐκεῖνα ποὺ κρύβουν ἐκπλήξεις. Ὅσα σὰς ἀναφέρω ὡς ἀνεξερεύνητα εἶναι ἐκεῖνα ποὺ δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ διεῖσδυση καὶ ἡ μελέτη στὸ ἐσωτερικὸ τους λόγῳ ἐλλείψεως κατάλληλου ἐξοπλισμοῦ. Ἐκεῖνο δὲ ποὺ πρέπει νὰ τονιστῇ εἶναι πὼς ἡ Λέσβος κατέχει τὴν πρώτη θέση στὸ Αἰγαῖο σὲ ἀριθμὸ σπηλαίων. Τὴ δευτέρῃ θέσῃ καταλαμβάνει ἡ Κρήτη.

«Δ»: *Ποιά εἶναι τὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα ποὺ ἔχουν ἐντοπιστῇ;*

Γ.Χ.: Τὸ μόνον σπήλαιο τῆς Λέσβου, στὸ ὁποῖο ἔχει ὀλοκληρωθῇ ἡ ἀρχαιολογικὴ ἀνασκαφή, εἶναι τὸ σπήλαιο τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου στὸ Δημοτικὸ Διαμέρισμα Ταξιαρχῶν τοῦ Δήμου Μυτιλήνης. Ἔχει ἐξερευνημένο μῆκος 60 μέτρων καὶ περιέχει μερικὲς καταβόθρες. Ἡ πρώτη ἀνασκαφὴ στὸ ἐσωτερικὸ του ἔγινε τὸ 1932 ἀπὸ τὸ μέλος τῆς Ἑλληνικῆς Σπηλαιολογικῆς Ἑταιρείας Ε. Ἡλιοπούλο καὶ ἀργότερα, τὸ 1960, ἀπὸ τὸν ἐφορο Ἀρχαιοτήτων Εὐστράτιο Παρασκευαΐδη. Βρέθηκαν ἀπὸ αὐτὲς τὶς ἀνασκαφὲς χειροποίητα πήλινα ἀγγεῖα τῆς Πρώτης Χαλκοκρατίας, τὰ ὁποῖα φυλάσσονται στὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο Μυτιλήνης. Ἡ ἀνεύρεση τῶν ἀγγείων αὐτῶν μαρτυρεῖ ταφικὴ χρῆση τοῦ σπηλαίου. Ἐπίσης ἐντοπίστηκαν πήλινα ὄστρακα, ὅστὰ ζῶων καὶ λίθινα ἐργαλεῖα τῆς Νεολιθικῆς Ἐποχῆς. Τὸ 1994 ὀλοκληρώθηκε ἡ ἀνασκαφὴ στὸ συγκεκριμένο σπήλαιο ἀπὸ τὴν Ἐφορίαν Παλαιoανθρωπολογίας – Σπηλαιολογίας τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ, ποὺ ἔφερε στὸ φῶς καὶ ἄλλα εὐρήματα, σφοντύλια γιὰ παράδειγμα. Ἐνα ἄλλο σπήλαιο, ποὺ παρουσιάζει μεγάλο ἀρχαιολογικὸ ἐνδιαφέρον, εἶναι τὸ σπήλαιο «Φούσα» στὸ Δημοτικὸ Διαμέρισμα Μυχοῦς τοῦ Δήμου Εὐεργέτουλα. Δὲν ἔχει σταλακτιτικὸ ἢ σταλαγμιτικὸ διάκοσμο, ἀλλὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ μάρμαρο μὲ ὠραῖα χρώματα

Η είσοδος του σπηλαίου «Άγιος Ιωάννης» ή «Φούσα» της κοινότητας Μυχοῦς.

και πολύπλοκους σχηματισμούς στην όροφή. Έντοπίστηκαν στο εσωτερικό του υπέργειοι τάφοι του 5 π. Χ. αιώνα. Τὸ 1984 ἕνας στρατιώτης (σπηλαιολόγος στὸ ἐπάγγελμα) πραγματοποίησε παράνομα ἀνασκαφὴ τῶν τάφων καὶ παρέδωσε μὲ πρωτόκολλο στὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο Μυτιλήνης συνολικὰ 11 ἀρχαῖα ἀντικείμενα, ὅπως δύο γυναικεῖα κεφάλια ἀπὸ πήλινα εἰδῶλια, ἓνα σπασμένο δαχτυλίδι μὲ ὀβὰλ διακόσμηση, κορμὸ πήλινου γυναικεῖου εἰδωλίου χωρὶς ἔνδυμα, τμῆμα ἀγγείου μὲ λαβὴ ἀπὸ γκρίζο πηλὸ καθὼς καὶ τμῆμα στῆριξης πήλινου εἰδωλίου. Εὐτυχῶς ἀπὸ τὴν ἀνασκαφὴ ποὺ ὑλοποίησε ὁ ἴδιος δὲν καταστράφηκε ἡ ἀργιλοαστριοῦχος ἐπικάλυψη τῶν τάφων. Ἐπίσης, κατὰ τὴν αὐτοψία ποὺ διενήργησε κλιμάκιο τῆς Ἐφορίας Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας Βορείου Ἑλλάδος σὲ 7 σπήλαια τῆς Λέσβου τὸν Ἰούλιο τοῦ 2004, συλλέχτηκαν ἀπὸ διάφορα σημεῖα τῆς ἐπιφανείας τους τὰ ἑξῆς: **α** ὄστρακο μὲ ἀνάγλυφο βότρου καὶ ἵχνη ἐμφιάλωσης στὸ σπήλαιο Κουρτζῆ τοῦ Δήμου Μυτιλήνης καὶ **β** πληθῶρα ὀστράκων στὸ σπήλαιο Μαγαρᾶς στὸ Δημοτικὸ Διαμέρισμα Ἀλυφαντῶν τοῦ Δήμου Μυτιλήνης. Ἀρχαιολογικὸ ἐνδιαφέρον παρουσιάζει καὶ τὸ σπήλαιο «Κόκκαλα» στὸν Ἅγιο Ἰσίδωρο τοῦ Δήμου Μυτιλήνης. Τέλος ἀναφέρεται ὅτι βρέθηκε ἀρχαιολογικὸς θησαυρὸς μέσα σὲ σπήλαιο στὴν κορυφὴ τοῦ ὄρους Ὀλυμπος Ἀγιάσου, μιᾶς καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἐκεῖ βρισκόταν ναὸς τοῦ Δία.

Τὰ χρήματα πίσω στὴν Ε.Ε. καὶ ὁ σταθακτιτὴς στὸ «Μινιόν»...

«Δ»: Ποιὲς εἶναι οἱ ἀπόψεις τῶν ἐδικῶν τῆς Ἐφορίας Παλαιοανθρωπολογίας γιὰ τὰ σπήλαια τῆς Λέσβου;

Γ.Χ.: Ὦστερα ἀπὸ ἐπίμονες προσπάθειές μου κατάφερα νὰ πείσω τὴν Ἐφορία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας Βορείου Ἑλλάδος νὰ στείλῃ κλιμάκιο στὴ Λέσβο, ἀποτελούμενο ἀπὸ 2 ἀρχαιολόγους καὶ 1 γεωλόγο-σπηλαιολόγο. Τὸ κλιμάκιο μετὰ ἀπὸ αὐτοψία σὲ 7 σπήλαια –ὅπως προανέφερα– διατύπωσε τὶς προτάσεις του γιὰ τὴ δυνατότητα τουριστικῆς ἀξιοποίησής τους. Συγκεκριμένα προτάθηκαν γιὰ ἀξιοποίηση τὸ σπήλαιο Φούσα τῆς Μυχοῦς, τὸ σπήλαιο Ἅγιος Βαρθολομαῖος Ταξιαρχῶν καὶ τὸ σπήλαιο Κόκκαλα τοῦ Δήμου

Πλωμαγίου.

Τὰ ὑπόλοιπα ἀπορρίφθηκαν ὡς «ἐπικίνδυνα» μὲ ἐξαίρεση τὸ σπήλαιο Κουρτζῆ, ὅπου τὸ κλιμάκιο δὲν μπόρεσε νὰ μπῇ στὸ ἐσωτερικὸ του, μιάς καὶ τὴν εἴσοδο του εἶχε κλείσει ἓνα πομινιοστάσιο!

«Δ»: *Ποιό εἶναι τὸ ἐνδιαφέρον τῶν τοπικῶν φορέων γιὰ συμβολὴ στὴν ἔρευνα τῶν σπηλαίων καὶ γιὰ τὴν ἀξιοποίησή τους;*

Γ.Χ.: Τὸ 1992 ὁ Πανεπιστημιακὸς Ὅμιλος Λέσβου, ἡ Ἑταιρεία Λεσβιακῶν Μελετῶν καὶ ἡ Ἑταιρεία Αἰολικῶν Μελετῶν μὲ χρηματοδότηση τοῦ Ὑπουργείου Αἰγίου, τῆς Νομαρχίας Λέσβου, τοῦ Δήμου Μυτιλήνης καὶ λοιπῶν φορέων ὁργανώσαμε ἐρασιτεχνικὸ σπηλαιολογικὸ σεμινάριο μὲ τὴ σύμπραξη τοῦ Σπηλαιολογικοῦ Ὁμίλου Ἀθήνας, «SPELEO». Ἦταν ἐπιτυχημένη δραστηριότητα, ποὺ ἄρεσε πολὺ στοὺς παρευρεθέντες.

Ὅμως τὸ 1995 χάθηκε γιὰ τὴ Λέσβο ἡ πιὸ μεγάλη εὐκαιρία. Τὸ Ἐμπορικὸ Ἐπιμελητήριο Λέσβου σὲ συνεργασία μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Σπηλαιολογικὴ Ἑταιρεία ἀνέλαβαν τὴν ὑλοποίηση μελέτης καὶ ἔρευνας τῶν σπηλαίων τῆς Λέσβου μέσῳ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Προγράμματος LIFE, ὅσους ἄνω τῶν 100.000.000 δραχμῶν. Ἦρθε στὴ Λέσβο 10μελὲς κλιμάκιο τῆς ΕΣΕ καὶ δοῦλεψε γιὰ ἀρκετὸ καιρὸ. Ὅμως, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε δυνατότητα καταβολῆς τοῦ 50% ἀπὸ τὸ Ἐπιμελητήριο, τὸ πρόγραμμα διεκόπη καὶ ἐπιστράφηκαν τὰ χρήματα στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση! Εἴμαστε πραγματικὰ ἄξιοι τῆς μοίρας μας.

Σήμερα κάνουμε ὅ,τι μπορούμε, μήπως πετύχουμε κάτι. Ὁ καιρὸς θὰ δείξῃ. Τὸν Αὐγούστο τοῦ 2005 θὰ πραγματοποιηθῇ στὴν Ἀθήνα τὸ Παγκόσμιον Σπηλαιολογικὸ Συνέδριον. Φρόντισα νὰ μερμηνήσω πολὺ νωρίτερα ἐν ὄψει τοῦ συγκεκριμένου συνεδρίου καὶ ἔτσι στὶς 21 Μαΐου τοῦ 2002 ἔστειλα ἐπιστολὴ στὴν Τοπικὴ Ἑνωση Δήμων καὶ Κοινοτήτων Νομοῦ Λέσβου καθὼς καὶ στὸ Δῆμο Μυτιλήνης, προκειμένου νὰ ἐκδώσουν ἓνα ἐνημερωτικὸ φυλλάδιον γιὰ τὰ σπήλαια τῆς Λέσβου, γιὰ νὰ μοιραστῇ στοὺς συνέδρους. Μοῦ ἀπάντησαν ὅτι δὲν ἔχουν χρήματα. Ὁ νοῶν νοεῖται.

«Δ»: *Πῶς ξεκίνησε τὸ προσωπικὸ σας ἐνδιαφέρον; Ποιά συναισθήματα νοιώθει κανεὶς ἐξερευνώντας καὶ μελετώντας αὐτὸ τὸν πλούτο στὰ ἔγκατα τῆς γῆς;*

Γ.Χ.: Ἀπὸ μικρὸς εἶχα ἐπισκεφθῇ τὸ πιὸ προσιτὸ σπήλαιο τοῦ χωριοῦ μου στὴ θέση «Σπήλιος» ἢ «Γλάστρα» στὴν Ἀγιάσο. Ἐντυπωσιάστηκα. Τὸ 1981 μαζί μὲ τὸν ἀδελφὸ μου Θεόδωρο Χουτζαῖο ἀποφασίσαμε τὴν ἀγάπη μας γιὰ τὰ σπήλαια νὰ τὴν κάνουμε πράξη καὶ ξεκινήσαμε τὴν ἐξερεύνησή τους στὸ νησί. Στὴν ἀρχὴ ἦταν δύσκολο, μπορῶ νὰ πῶ ὅτι φοβόμασταν, μιάς καὶ ἀντιμετωπίσαμε πολλοὺς κινδύνους στὶς ἐξερευνήσεις μας. Στὴ συνέχεια συνηθίσαμε, διαπιστώνοντας ὅτι μᾶς ἔκανε καλὸ καὶ στὴ ζωὴ μας. Γίναμε περισσότερο τολμηροί. Τὸ 1989 ἐκδώσαμε τὰ συμπεράσματά μας ἀπὸ τὶς προσπάθειες ποὺ κάναμε στὰ χρόνια ποὺ μεσολάβησαν σὲ ἓνα βιβλίον («Σπήλαια καὶ ἄλλα Καρστικὰ Φαινόμενα τῆς Λέσβου»). Μάλιστα τὸ 1992 προχωρήσαμε στὴ 2η ἔκδοση, ἡ ὁποία εἶναι βελτιωμένη καὶ ἐπανεξεμένη ἀπὸ τὸ ὕλικὸ ποὺ συγκεντρώσαμε τὰ ἐπόμενα χρόνια.

Κλείνοντας θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω τὸ ἑξῆς: Ὁ μεγαλύτερος καὶ ὁμορφότερος ἀπὸ τοὺς σταλακτίτες τοῦ σπηλαίου τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου κοσμεῖ τώρα βιτρίνα τοῦ πολυκαταστήματος «Μινιόν» τῆς οδοῦ Πατησίων στὴν Ἀθήνα! Δὲν προστατεύουμε τὴν ἀνεπανάληπτη φυσικὴ μας κληρονομιά. Γιὰ νὰ σχηματιστῇ αὐτὸς ὁ σταλακτίτης, χρειάστηκαν ἑκατοντάδες, ἂν ὄχι ἑκατομμύρια, χρόνια καί, γιὰ νὰ ἀποσπαστῇ ἀπὸ τὸ φυσικὸ του χώρου, χρειάστηκαν ἀπλᾶ μερικὰ λεπτά.

Ταξιαρχούλα Λαδᾶ

Η ΠΤΩΜΑΤΟ- ΛΑΤΡΙΑ ΣΤΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Ίστορία καὶ ἀξιοπιστία τῶν ἱερῶν πτωμάτων

«Νέκυες ἐκβλητότεροι κοπρίων» = Οἱ νεκροὶ πρέπει νὰ ἀποβάλλωνται περισσότερο ἀπὸ τὰ σκουπίδια (Ἡράκλειτος).

Προκειμένου νὰ ἐπικρατήσῃ ὁ Χριστιανισμὸς στὴν Ἑλλάδα προσέφυγε –ἐκτὸς τῶν ἄλλων– καὶ στὴν κατασυκοφάντηση τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ μὲ κύριο στόχο τὴν Ἑλληνικὴ Θρησκεία, τὴν ὁποία χαρακτήρισε ὡς «εἰδωλολατρία». Παράλληλα ὅμως – μὲ τὸν πλέον προσοδοφόρο τρόπο– παρώτρυνε καὶ συνεχίζει νὰ παροτρύνῃ τοὺς πιστοὺς νὰ προσκυνοῦν εἰκόνες, ἅγιες ζῶνες, τίμια ξύλα, κομποσκοίνια καὶ ἄλλα πολλὰ ἀντικείμενα πέραν τῶν ὁρίων οἰασδὴποτε λογικῆς. Τὸ πλέον ἐξωφρενικὸ ὅλων εἶναι ἡ ἐκδήλωση τιμῆς καὶ λατρείας σὲ πτώματα –ἀγίων τῆς Ὁρθοδοξίας– ἢ σὲ τεμάχια αὐτῶν, τὰ ὁποῖα φυλάσσονται σὲ ναοὺς καὶ μονές καὶ σὲ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα ἐκτίθενται σὲ κοινὴ θέα, ἢ τὰ βγάζουν σὲ «περιφορές» στοὺς δρόμους τῆς σύγχρονης Ἑλλάδας. Τεμάχια ὁστῶν (χερῶν – ποδιῶν), κρανία, αὐτιά, ὀφθαλμοί, σιαγόνες, γλῶσσες ἢ ὁλόκληρα πτώματα ἀποτελοῦν ἀντικείμενο λατρείας ἡμῶν, ποὺ θέλουμε νὰ ὀνομαζώμαστε ἀπόγονοι τῶν ἐπιστημόνων, τῶν ποιητῶν, τῶν φιλοσόφων, ὅλων ἐκείνων ποὺ δημιουργήσαν τὸν Παγκόσμιο Πολιτισμό.

Ἡ πτωματολατρία τῶν χριστιανῶν εἶχε ἀρχίσει ἀπὸ τὰ πρῶτα κιόλας χρόνια του, ὅταν ἔφερναν ἀντικείμενα τῶν ἀποστόλων γιὰ τὴν γιατρειὰ τῶν ἀρρώστων ἢ χρησιμοποιοῦσαν ἀκόμα καὶ τὴ σκιά τους («Πράξεις», ε' 15, ιθ' 11-12). Τὰ σώματα τῶν ἁγίων ὑπῆρξαν γιὰ τοὺς χριστιανοὺς «ναὸς τοῦ Θεοῦ». Τὰ πτώματά τους –σύμφωνα μὲ τὴν Ἐκκλησία– παραμένουν φορεῖς τῆς θείας χάριτος· θεωροῦνται μοναδικοὶ θρησκευτικοὶ θησαυροί, «τιμιώτερα λίθων πολυτελῶν καὶ πολυτιμώτερα ὑπὲρ χρυσίου», ὅπως τὸ πῶμα τοῦ προφήτη Ἑλισσαιέ, ποῦ, ὅταν κάποιος νεκρὸς ἀκούμπησε στὰ κόκκαλά του, ἀναστήθηκε! («Β' Βασιλειῶν», ιγ' 21). Ἀκριβῶς τὸ ἴδιο συνεχίζεται καὶ στὶς μέρες μας στὰ πτώματα τῶν ἁγίων ἀποδίδονται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ τοὺς πιστοὺς θεραπευτικὲς ιδιότητες. Τὸ ἴδιο ἔχει συμβῆ καὶ μὲ τὰ λείψανα. Ἐπιβεβαίωσε ποτε κανεὶς, ἂν κάποια συγκεκριμένη ὁστὰ εἶναι πράγματι τὰ ὁστὰ τοῦ ἁγίου ποὺ ὑποστηρίζει ἡ Ἐκκλησία;

Κάθε πιστὸς χριστιανὸς στὴν ἐποχὴ μας, ὅταν ἀρρωστήσῃ, ἔχει πρόσβαση σὲ ὅλα τὰ εὐεργετήματα ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὴν ἐξέλιξη τῆς Τεχνολογίας καὶ τῆς ἱατρικῆς

Τὰ ὁστὰ τῶν ἁγίων «εὐωδιάζουν, θαυματουργοῦν, θεραπεύουν ἀσθενείας, ἀποδιώκουν τοὺς δαίμονας καὶ καταργοῦν τὴ δύναμιν τῶν ἀκαθάρτων πνευμάτων», δήλωσε στὶς 27 Νοεμβρίου 2004 ὁ πατριάρχης Βαρθολομαῖος κατὰ τὴν ἐπίσημη τελετὴ γιὰ τὴν ἀφίξη ἀπὸ τὸ Βατικανὸ στὴν Κωνσταντινούπολη –ἀπ’ ὅπου καὶ οἱ φωτογραφίες– ὀρισμένων τεμαχίων τῶν ὁστών, ποὺ πιστεύουν ὅτι ἀνήκουν στοὺς ἁγίους Γρηγόριο Θεολόγο καὶ Ἰωάννη Χρυσόστομο.

ἐπιστήμης (ὑποδομή, ἐξοπλισμός, προσωπικό, ἐξετάσεις, θεραπείες κ.λπ.). Ἀφοῦ ὅμως χρησιμοποίησε ὅλα αὐτὰ τὰ μέσα καὶ θεραπευθῇ, πιστεύει κι ἰσχυρίζεται ὅτι αὐτὸ ὀφείλεται σὲ ὑπερφυσικοὺς λόγους, στὴ συγκεκριμένη περίπτωση στὰ τεμάχια τῶν ὁστών κάποιου ἁγίου.

Ἱστορία τῆς χριστιανικῆς λειψανολατρίας

Κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνες ἡ λατρεία τῶν χριστιανῶν πρὸς τὰ πτώματα τῶν ἁγίων ἦταν στενωτάτα συνδεδεμένη μὲ τὶς συνάξεις τοὺς μὲ ἐπικεντρο τὴν τέλεση τῆς Εὐχαριστίας. Ἀπὸ τὸ δεῦτερο μισὸ τοῦ 8^{ου} αἰῶνα σημειώθηκε μία πολὺ σημαντικὴ ἐξέλιξη στὰ ἀστικά κέντρα, ὅσον ἀφορᾷ στὸν τόπο καὶ τρόπο λατρείας τῶν ἁγίων. Οἱ χριστιανοί, θέλοντας νὰ τιμῇσουν ἀκόμη περισσότερο τοὺς ἁγίους τοὺς, ἄρχισαν νὰ ἐνταφιάζουν τοὺς νέους ἁγίους ὄχι πλέον σὲ νεκροταφεῖα στὴν ὕπαιθρο ἀλλὰ στὶς πόλεις, γιὰ νὰ τοὺς ἔχουν δηλαδὴ πιδὼ κοντά, ὥστε νὰ ἁγιαζῶνται μὲ τὴν «ιερῇ σιωπῇ» τῆς συντροφιάς τους. Πρὸς τιμὴν τῶν ἁγίων κατεδαφίστηκαν οἱ ἀρχαῖοι ἐλληνικοὶ ναοὶ καὶ στὶς ἴδιες θέσεις ἰδρύθηκαν νέοι χριστιανικοί, μέσα στὶς πόλεις. Ἐντὸς τῶν ναῶν αὐτῶν ὄχι μόνον θάπτονταν οἱ νέοι ἅγιοι, ἀλλὰ κι ἐπιδιωκόταν ἡ μεταφορὰ πτωμάτων ἀπὸ παλαιότερους ἁγίους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἐνταφιασθῇ ἀλλοῦ. Κατάλληλοι τόποι ταφῆς ἁγίων ἢ μεταφορᾶς κι ἀποθήκευσης ὁλόσωμων πτωμάτων θεωρήθηκαν:

- τὸ ἱερὸ βῆμα τῶν ναῶν, καὶ μάλιστα ἡ τοποθέτηση τῶν πτωμάτων πλησίον τῆς ἁγίας τράπεζας, ἢ καὶ κάτω ἀπὸ αὐτή, ἐντὸς κρύπτης·
- ἓνα μέρος τοῦ κυρίως ναοῦ, συνήθως περίοπτο καὶ κατάλληλο γιὰ τὴν προσπέλαση τῶν προσκυνητῶν·
- ἓνα ἀπὸ τὰ προσκτίσματα τῶν ναῶν ἢ σπανιώτερα ὁ αὐλόγυρός τους.

Ἡ αὔξηση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νέων ναῶν δημιούργησε ἑλλειψη πτωμάτων, ὁπότε μιὰ φρικιαστικὴ καινοτομία ἄρχισε στὰ τέλη τοῦ 4ου αἰῶνα καὶ συνεχίζεται ἀδιάκοπα. Ἡ καινοτομία αὕτη εἶναι ὁ τεμαχισμὸς κι ἡ μεταφορὰ τῶν τεμαχίων τῶν πτωμάτων τῶν ἁγίων γιὰ τὸν καθαγιασμὸ (ἐγκαίνια) τῶν νέων ναῶν. Τὰ μεταφερόμενα τεμάχια τοποθετοῦνται στὸ ἱερὸ βῆμα, κάτω ἀπὸ τὴν ἁγία τράπεζα ἢ κοντὰ σ’ αὐτήν, γιὰ νὰ εὐρίσκωνται πλησίον τοῦ τόπου τελέσεως τῆς εὐχαριστίας. Στὶς μέρες μας δὲν γίνονται ἐγκαίνια νέου ναοῦ, ἐὰν δὲν προσκομισθοῦν τεμάχια πτωμάτων ἁγίων (λείψανα).

Φωτογραφίες ιερωμένων με γιορτινά ἄμφια, ἐνῶ ἐκθέτουν τὸ πτώμα τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος σὲ κοινὴ δημόσια θέα κατὰ τὶς τέσσαρες κατ' ἑτος περιφορὲς του στοὺς δρόμους τῆς Κερκiras. (Διευκρίνιση: Τὸ «Ψηλὸ τὸ κεφάλι, Βυζάντιο καὶ πάλι», ποὺ ἀναγράφεται στὴ δεξιὰ προπαγανδιστικὴ φωτογραφία τῶν ἐλληνοορθοδόξων, ἀπευθύνεται στοὺς Νεοέλληνες καὶ ὄχι στὸ περιφερόμενο πτώμα, γιὰ τὸ ὁποῖο κατὰ τέτοιο εἶναι φησικὰ ἀδύνατον...)

Πλήρη κατάλογο τῶν πτωμάτων καὶ τῶν τεμαχίων αὐτῶν ποὺ ὑπάρχουν στὴν Ἑλλάδα μπορεῖτε νὰ βρῆτε στὸ βιβλίο «Δίπτυχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος-2005», ἐκδόσεως τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἑλλάδος». Δειγματοληπτικὰ διαβάζουμε ὅτι ἡ Μητρόπολη Βεροίας, Ναούσης καὶ Καμπανίας διαθέτει τὴν κάρα τοῦ μάρτυρος Πολυεύκτου, τεμάχιο τῆς κάρας τοῦ ἱερομάρτυρα Πέτρου στὴ μονὴ Κλειστῶν καὶ δάκτυλο ἀπὸ τὸ χέρι τῆς ὁσιομάρτυρος Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας στὴ μονὴ Ἐκάλης. Ἡ Μητρόπολη Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου τὴν σιαγόνα τοῦ Τιμίου Προδρόμου καὶ τεμάχια τῶν ἁγίων Ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης στὴ μονὴ ἁγίας Παρασκευῆς Δομίου, καθὼς καὶ τεμάχια τῶν πέντε μαρτύρων Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐγενίου, Μαρδαρίου καὶ Ὁρέστου στὴ μονὴ ἁγίου Μηνᾶ Περαχώρας. Τὸν ὀφθαλμὸ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος καὶ τὴν σιαγόνα τοῦ ἁγίου Μερκουρίου τὰ διαθέτει ἡ Μητρόπολη Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας. Τὸ δεξιὸ πέλμα τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου ὑπάρχει στὴν ὁμώνυμη μονὴ στὴν Κεφαλληνία, ἐνῶ ἡ γλῶσσα τοῦ ἁγίου Μηνᾶ τοῦ Καλλικελάδου στὴ Μητρόπολη Μηθύμνης.

Ὁ κατάλογος εἶναι μακρὺς, κι εἶναι ἐξαιρετικὰ δύσκολο νὰ ὑπολογισθῇ ὁ ἀκριβὴς ἀριθμὸς τῶν τεμαχίων, δεδομένου ὅτι σὲ ἀρκετὲς περιπτώσεις φαίνονται κι οἱ ἴδιοι οἱ συντάκτες τοῦ βιβλίου νὰ ἔχουν μπερδευτῇ, καθ' ὅτι ἀναγράφουν: «λείψανα διαφόρων ἁγίων», χωρὶς νὰ δίνουν πιδ συγκεκριμένα στοιχεῖα. Ἄν κατὰ μέσο ὁρο καὶ προσεγγιστικὰ ὑποθέσουμε τὸν –μᾶλλον μικρὸ– ἀριθμὸ τῶν δέκα-δεκαπέντε τεμαχίων ἀνὰ μητρόπολη καὶ δεδομένου ὅτι ὑπάρχουν 80 μητροπόλεις, ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τεμαχίων πτωμάτων ἁγίων στὴν Ἑλλάδα ὑπερβαίνει τὰ 1.000.

Ἡ ἀξιοπιστία τῶν πληροφοριῶν γιὰ τὰ λείψανα

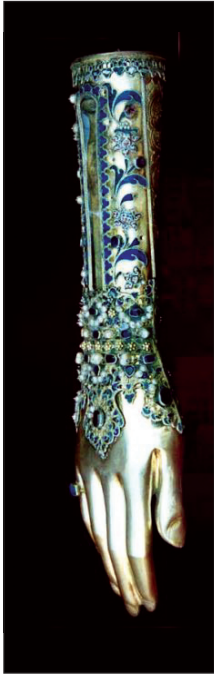

Ἦναι ἐξαιρετικὰ ἀμφίβολο, ἐὰν ὅλοι οἱ ἅγιοι τῆς Ὁρθοδοξίας ἦταν πραγματικὰ πρόσωπα. Ἐορτάζονται γιὰ παράδειγμα ὡς ἅγιοι ἄτομα μὲ ὀνόματα ἀρχαίων Ἑλλήνων θεῶν [ὅπως ὁ ἅγιος Ἐρμῆς (στὶς 8 Μαρτίου), δύο μὲ τὸ ὄνομα Δίας (ὁ μάρτυρας στὶς 3 Ἀπριλίου καὶ ὁ θαυματουργὸς ἀσκητὴς στὶς 19 Ἰουλίου) κ.ἄ.]. Ἄν τὰ πρόσωπα αὐτὰ εἶχαν γεννηθῇ χριστιανοί, ἀποκλείεται νὰ εἶχαν λάβει ὀνόματα ἀρχαίων θεῶν· οἱ γονεῖς τους θὰ ἐπέλεγαν ἓνα χριστιανικὸ κι ὄχι «εἰδωλολατρικὸ» ὄνομα. Ἡ βυζαντινὴ νομοθεσία ἐξ ἄλλου ἦταν ἀπαγορευτικὰ αὐστηρὴ σὲ αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ἄν εἶχαν γεννηθῇ ἀπὸ ἐλληνικὴ οἰκογένεια –μὲ πολυθεϊστικὴ θρησκευτικὴ ἀντίληψη– κι ἔγιναν ἀργότερα χριστιανοί, ἀποκλείεται νὰ εἶχαν λάβει ὄνομα ἀρχαίου θεοῦ. Κάτι τέτοιο –νὰ δοθῇ δηλαδὴ ὄνομα θεοῦ σὲ θνητὸ– θεωροῦνταν μεγάλη ὕβρις καὶ δὲν γινόταν σὲ καμμία περίπτωση στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα. Δὲν ὑπῆρχαν ὀνόματα ὅπως Ἡρα, Ἐρμῆς, Ἀπόλλων κ.τ.λ. Τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν ἐπιτρεπόταν νὰ χρησιμοποιοῦνται μόνο ὡς συνθετικὰ ἄλλων ὀνομάτων. Ἔτσι σχηματίζονταν ὀνόματα ὅπως Ἡρακλῆς, Ἐρμογένης, Ἀπολλόδωρος κ.λπ. Οἱ ἅγιοι αὐτοὶ ἐπομένως πρέπει νὰ εἶναι φανταστικὰ πρόσωπα, ποὺ κατασκευάστηκαν ἀπὸ τὴν χριστιανικὴ ἱεραρχία μὲ σκοπὸ νὰ ἐκτοπίσουν καὶ νὰ ἀντικαταστήσουν τὴν λατρεῖα τῶν Ἑλλήνων θεῶν.

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς παραπάνω ἁγίους ὅμως καὶ γιὰ πολλοὺς ἄλλους ἀκόμα ἐκφράζονται σοβαρὲς ἀμφιβολίες γιὰ τὸ ἐὰν ἔχουν ποτὲ ὑπάρξει· ὁ πολιοῦχος Θεσσαλονίκης ἅγιος Δημήτριος γιὰ παράδειγμα. Στὸν ὁμώνυμο μητροπολιτικὸ ναὸ τῆς πόλης ὑπῆρχε μεγάλο κτιριακὸ συγκρότημα κι ἀρχαῖος ἐλληνικὸς ναὸς πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς Δήμητρας, τὸν ὁποῖο οἱ χριστιανοὶ ἰσοπέδωσαν κι ἔκτισαν στὴ θέση του τὸ ναὸ τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Οἱ αὐτοκράτορες Ἰουστινιανὸς καὶ Μαυρίκιος ἔκαναν σοβαρὲς προσπάθειες νὰ βροῦν τὰ ὀστᾶ

Ἀριστερό πόδι τῆς ἁγίας Ἀν-
νης.

Τεμάχιο δεξιού χεριοῦ τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης.

Δεξιὶ χέρι τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέα.

Χέρι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Χρυ-
σοστόμου.

Δάκτυλος τοῦ ἁγ. Ἰωάννου
τοῦ Προδρόμου.

Αὐτὶ τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου.

Δεξιὶ χέρι τοῦ ἁγίου Διονυσίου ἐν Ὀλίμπῳ.

Δεξιὶ χέρι τῆς ἁγίας Μαρίνης.

Δείγμα φωτογραφιῶν διαφόρων τεμαχίων πτωμάτων ποὺ φυλάσσονται σὲ μονὲς καὶ ναοὺς καὶ τυγχάνουν τιμῆς καὶ λατρείας στὴν Ἑλλάδα τοῦ 21ου αἰῶνα.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ

ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Γίνεται γνωστό στους ευσεβείς Ορθοδόξους Χριστιανούς ότι την Τρίτη 18 Ιανουαρίου 2005 πανηγυρίζει ο Ιερός Ναός Αγίου Αθανασίου Ευόσμου. Κατά τη διάρκεια της πανηγύρεως θα τεθεί σε προσκύνηση τεμάχιο Ιερού Λειψάνου του Αγίου Αθανασίου. Οι ιερές ακολουθίες της πανηγύρεως θα γίνουν κατά το ακόλουθο πρόγραμμα:

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΝΑΟΥΣΗΣ

ΥΠΟΔΟΧΗ ΙΕΡΟΥ ΛΕΙΨΑΝΟΥ ΑΓΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

Με ιδιαίτερη χαρά υποδεχόμαστε την δεξιά πόδα του αγίου ιερομάρτυρος Χαράλαμπους του θαυματουργού στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου Ναούσης.

Το ιερό λείψανο θα μεταφερθεί από την Ιερά Μονή Παναγίας Κορνοφωλιάς Έβρου, μετοχίου της Ιεράς Μονής Ιβήρων Αγ. Όρους, και θα παραμείνει από 19 έως 22 Νοεμβρίου στον Ιερό Ναό. Κατά την παραμονή του ιερού λειψάνου θα τελεσθούν ιερές ακολουθίες ως εξής:

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Η ΣΙΑΓΩΝΑ ΤΗΣ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
ΚΑΙ Η ΚΑΡΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΟΥ ΤΩΝ
ΠΑΙΔΙΩΝ ΘΑ ΤΕΘΟΥΝ ΣΕ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΗ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ
ΜΟΝΗ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΡΟΔΟΛΕΙΒΟΥΣ ΣΕΡΡΩΝ
ΑΠΟ 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΕΩΣ ΚΑΙ 19 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ.

Προσκλήσεις σε λειψανολατρίες: **Έπάνω:** Προσκύνηση τεμαχίου λειψάνου του αγίου Αθανασίου. **Μέση:** Μεταφορά τεμαχίου πτώματος στη Νάονσα, όπου με ιδιαίτερη χαρά προαναγγέλλεται η υποδοχή της «δεξιᾶς πόδας» (!) του αγίου Χαράλαμπους. **Κάτω:** Προσκύνηση «σιαγώνας» (!) τῆς ἁγίας Παρασκευῆς καὶ τῆς κάρας τοῦ ἁγίου Στυλιανού.

τοῦ ἁγίου, προκειμένου νὰ τὰ μεταφέρουν στὴ Θεσσαλονίκη, ἀλλὰ δὲν τὰ κατάφεραν. (Βλέπετε «Δ», τ. 272-273.) Σὲ ἀνύποπτο χρόνο ἀργότερα «βρέθηκε» τὸ κρανίο τοῦ ἁγίου, τὸ ὁποῖο τοποθετήθηκε στὸ ὑπόγειο τοῦ ναοῦ.

Μέτρησέ ποτε κανεῖς, μήπως ὑπάρχουν φυλαγμένα σὲ διάφορες μονὲς συνολικὰ περισσότερα τῶν δύο ποδιῶν ἢ χειρῶν, περισσότερα τοῦ ἐνὸς κρανίου γιὰ τὸν κάθε ἅγιος; (Βλέπετε ἄρθρο στὸ «Δ»: «Τὰ δέκα χέρια τοῦ ἁγίου Προκοπίου καὶ οἱ ὀκτὼ μαστοὶ τῆς ἁγίας Βαρβάρας», τ. 276.)

Ἡ ἐπιστήμη ἔχει προχωρήσει κι εἶναι πολὺ ἀπλὸ νὰ ἐξακριβωθῇ, ἂν κάτι ἀληθεύῃ ἢ ὄχι. Μὲ μία ἀπλὴ ἐξέταση DNA μπορεῖ νὰ βρεθῇ:

- τὸ φύλο τοῦ νεκροῦ,
- ἡ καταγωγή του,
- ἡ ἐποχὴ ποὺ ἔζησε,
- ἡ κατάσταση τῆς υἱείας του κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ζωῆς του,
- ἀπὸ τί πέθανε,

καθὼς κι ἄλλες πολλὲς πληροφορίες, οἱ ὁποῖες θὰ ξεδιαλύνουν τελείως τὰ πράγματα.

Κίμων Ἐλευθερίου

ΤΑ ΛΕΙΨΑΝΑ ΣΤΗ ΓΥΡΑ

Ὁ ἀναγνώστης τοῦ «Δ» στὸ Σικάγο κ. Γ. Σωτηριάδης μᾶς πληροφόρησε ὅτι στὴν «Γιορτὴ τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων», ποὺ ἐτελέσθη στὸ Σικάγο στὶς 28 Ἰανουαρίου 2005, στὴν ὁποία παρευρέθησαν ὁ κ. Χρῆστος Τομαρᾶς, πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἀποδήμων Ἑλλήνων, ὁ κ. Ἰάκωβος, ὁ ἀρχιμανδρίτης κ. Δημήτρης Μαντζαβέλος, ὁ δρ Ἰωάννης Εὐθυμίουπουλος τοῦ Τμήματος Ἑλληνικῆς Ἐκπαίδευσης τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ πολλοὶ ἄλλοι, οἱ ὑπεύθυνοι τῆς ἐορτῆς παρουσάσαν καί... τὰ λείψανα τῶν δύο ἐκ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, τῶν (μισσελλήνων) Ἰωάννη τοῦ Χρυσόστομου καὶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, τὰ ὁποῖα ἐπέστρεψε μὲ μεγάλη θρησκευτικὴ εὐλάβεια ὁ πάπας Ἰωάννης Παῦλος II στὸν οἰκουμενικὸ πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο τὸν περασμένο Νοέμβριο. Ἡ τελετὴ ἔλαβε χώρα στὴν πατριαρχικὴ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὅπου εὐρίσκοντο τὰ λείψανα τῶν δύο ἁγίων. Συγκινημένος ὁ κ. Ἰάκωβος (πέθανε πρόσφατα) ἔλαβε τὸν λόγο καὶ ἀπευθυνόμενος στὸ πλῆθος εἶπε: **«Γιορτάζοντας τὴν Ἡμέρα τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων ἐκφράζουμε τὴν συλλογικὴ εὐγνωμοσύνη μας στοὺς τρεῖς Ἱεράρχες, οἱ ὁποῖοι μὲ τὸν ζήλο καὶ τὴν εὐγλωττίᾳ τους βοήθησαν στὴν περαιτέρω ἐξέλιξη τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσας. Γιορτάζουμε ἐπίσης σὰν κοινότητα τὸν καθοριστικὸ ρόλο τῆς Ὁρθοδόξιας μας καὶ τῆς ἐλληνικῆς μας κληρονομίας στὴν ὑπαρξή μας.»**

Σημειώνουμε ἐνδεικτικὰ τιμῆμα τοῦ προγράμματος ἐκδηλώσεων τῆς «Ἡμέρας τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων 2005» τοῦ δρ Γεωργίου Δημακόπουλου, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Φόρνταμ, μὲ θέμα: **«Μὴ νέα γιορτὴ στὴν ὀρθόδοξὴ Ἐκκλησία: Ἡ ἐπιστροφὴ τῶν Λειψάνων τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο τῆς Κωνσταντινουπόλεως.»**

Ἄρτεμις Γεωργιάδου

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ «ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ»

Ἰησοῦς: δαιμονοδιώκτης... ἢ δαιμονοποιός;

ἡμερα ὁποιαδήποτε περιγραφὴ τῆς ἐπιληπτικῆς νόσου τελειώνει μὲ κάποιες ὑποδείξεις πρόληψης καὶ φαρμακευτικῆς ἀγωγῆς. Αἰῶνες ὅμως δαιμονο-διωκτικοῦ Χριστιανισμοῦ ἄφησαν ἀβοήθητους ὅλους αὐτοὺς τοὺς πονεμένους ἀνθρώπους, καταδικάζοντάς τους ὄχι μόνο σὲ μία ζωὴ ἀγωνίας, ντροπῆς καὶ τραυματισμῶν, ἀλλὰ τοὺς πέταξαν καὶ στὸ χειρότερο βάραθρο τοῦ ἐξευτελισμοῦ, φορτώνοντάς τους ἐπιπλέον καὶ τὸ ἀνεξάλειπτο στίγμα τοῦ «δαιμονιζομένου». Οἱ ἐπιληπτικοὶ ὄχι μόνο δὲν μποροῦσαν νὰ ἐλπίζουν σὲ γιατροὺς καὶ φάρμακα, γιὰ νὰ βοηθηθοῦν, ἀλλὰ οἱ συγγενεῖς τους ἔπρεπε νὰ κρύβουν καὶ συχνὰ νὰ φυλακίζουν τὸ «δαιμονισμένο» τους παιδί, ἢ νὰ τὸ δένουν μὲ ἀλυσίδες μέσα σὲ κάποια ἐκκλησίᾳ ἢ μοναστήρι, γιὰ νὰ ἀποφύγουν τὴ γλεῦθι καὶ τὸ σαρκασμὸ τῶν δαιμονολόγων γειτόνων τους.

Ο «ΚΡΥΦΟΣ» ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

Ἰησοῦς ἦταν ὁ μόνος τέλειος πὺν ἐξῆσέ ποτε, ἓνας ἀπόλυτος, μοναδικὸς συνδυασμὸς θεοῦ καὶ ἀνθρώπου; Εἶναι ἀρκετὲς οἱ βιβλικὲς ἀναφορές, πὺν ὑποστηρίζουν τὸν παραπάνω ἰσχυρισμὸ: Ἰωάννης Α' 1, Α' 14-16, Α' 18, Η' 28, Ι' 30· Παῦλος, «Πρὸς Εβραίους» Ε' 79, Ζ' 28 κ.ἄ. Ἡ Βίβλος ὅμως μᾶς παρέχει παραδείγματα, πὺν δείχνουν πὺς ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦταν τόσο «τέλειος» ὅσο ἰσχυρίζονται, ἐνῶ πολλὲς φορὲς δὲν ἐφήρμοζε αὐτὰ πὺν δίδασκε.

Ἡ δὴθεν δύναμη τῆς πίστεως

Ὁ Ἰησοῦς δίδαξε: «Μὲ τὸν Θεὸ τὰ πάντα εἶναι ἐφικτά» (Ματθαῖος ΙΘ' 26, Μᾶρκος Ι' 27, Λουκᾶς ΙΗ' 27) καὶ «ὅλα εἶναι δυνατὰ σ' αὐτὸν πὺν πιστεύει» (Μᾶρκος Θ' 23). Ἐπίσης εἶπε: «Ἄν ἔχῃς πίστιν ὅσο ἓνας κόκκος σινάπεως (κάτι πὺν εἶναι πάρα πολὺν λίγο), θὰ πῆς σ' αὐτὸ τὸ βουνό: Μετακινήσον ἀπὸ ἐδὼ ἐκεῖ, καὶ θὰ μετακινήθῃ. Καὶ τίποτα δὲν θὰ εἶναι ἀδύνατο γιὰ σᾶς.» (Ματθαῖος ΙΖ' 20, Λουκᾶς ΙΖ' 6.) Λέγεται μάλιστα πὺς ἐξ αἰτίας τῆς ἀπιστίας τῶν ἄλλων ὁ Ἰησοῦς μερικὲς

Ὁ Ὁριγένης (2ος αἰ.) μᾶς διαβεβαιώνει: «Οἱ (Ἕλληνες) ἰατροὶ φυσιολογώντας εἴπαν πὺς σωματικὸ εἶναι τὸ πάθος (τοῦ σεληνιασμοῦ ἢ ἐπιληψίας) καὶ τὰ ὑγρά τῆς κεφαλῆς κάποια συμπάθεια πρὸς τὸ σεληνιακὸ φῶς ἔχουν... ἔμεῖς ὅμως οἱ πιστεύοντες στὸ Εὐαγγέλιο (δηλαδή στὴν ἄποψη τοῦ Χριστοῦ γιὰ τοὺς ἐπιληπτικούς ἢ σεληνιαζόμενους), τὸ νόσημα αὐτὸ ἀποδίδουμε σὲ ἀκάθαρτο, ἄλαλο καὶ κωφὸ πνεῦμα (δηλαδή κατὰ τὰ λόγια τοῦ Ἰησοῦ ξεκάθαρα σὲ δαίμονα), ποὺ στοὺς πάσχοντες ἐνεργεῖ... Ὅπως δὲ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἔτσι καὶ μεταξὺ τῶν πνευμάτων εἶπαν: τινὰ μὲν αὐτῶν λαλεῖν, τινὰ δὲ ἄλαλα εἶναι καὶ τινὰ μὲν ἀκούειν ἕτερα δὲ κωφὰ εἶναι. Δυσίατον εἶναι τὸ νόσημα τοῦτο. Ἀκόμα καὶ ὅσοι ἔχουν τὸ χάρισμα τῆς θεραπείας δαιμονισμένων, μπροστὰ σ' αὐτὸν (τὸν ἐπιληπτικὸ) ἀπανδοῦν (ἀπελπίζονται) καὶ μόνον μετὰ ἀπὸ πολλῆς νηστείας, προσευχῆς (κατὰ πὺς σύστησε ὁ Χριστός) καὶ πολλῆς προσπάθειας ἐπιτυχάνουν.»¹

Ἡ ἐπίσημη (εὐαγγελικὴ) «ψυχιατρικὴ» τοῦ Ἰησοῦ

Μὲ τὴν ἐπικράτηση τοῦ Χριστιανισμοῦ ἡ δεισιδαμονία τῶν παν-θεραπευτῶν τῆς πίστεως ἐπίσης ἐπικράτησε, καὶ μάταια δύο-τρεῖς ἀδύνατες φωνὲς μέσα στὸ πηκτὸ σκοτάδι τοῦ θρησκευτικοῦ μεσαίωνα φώναζαν: «Ὁ σεληνιασμὸς φυσικόν τι τυγχάνει πάθημα καὶ ὄχι, ὥς λέγουσι, δαίμονος κακουργία.» (Μιχαὴλ Ψελλός, 11ος αἰ. μ.Χ., «Περὶ σεληνιασμοῦ».) «Ἡ ἐπιληψία εἶναι, ὅταν κανεὶς πέφτῃ ξαφνικὰ κάτω καὶ συσπᾶται καὶ ἀφρίζῃ. Οἱ ἀγράμματοι ὅμως δαιμονισμένους καὶ σεληνιασμένους τοὺς ἀποκαλοῦν, ἐνῶ ἐγκεφαλικὴ εἶναι ἡ πάθησις, ὅπως λέει ὁ Ἰπποκράτης.» (Λέων Φιλόσοφος, 9ος αἰ. μ.Χ., «Σύνοψις Ἰατρικῆς, περὶ ἐπιληψίας».)

Μήπως λοιπὸν ἦρθε ἐπιτέλους ὁ καιρὸς, νὰ ποῦμε τὴν καθαρὴ ἀλήθεια; Ὅτι κάποιος δῆθεν σωτήρας θεοποιημένος κατάφερε νὰ προκαλέσῃ μία μακροαίωνη ἱατρικὴ σύγχυση, ὑποβαθμίζοντας κάθε προσπάθεια ἀνθρώπινης ἐρευνας τῶν σχετικῶν παθήσεων, καθιλώνοντας αἰῶνες τὴν Ἰατρικὴ καὶ τὴν Φαρμακολογία; Πῶς πρέπει ἐπι-

φορὲς δὲν μπόρεσε νὰ πραγματοποιήσῃ θαύματα (Ματθαῖος ΙΓ' 58, Μάρκος ΣΤ' 5). Μᾶς ἐκπλήσσει ἡ προφανὴς ἔλλειψη πίστεως ποὺ εἶχε ὁ Ἰησοῦς, ὅταν τὸν βλέπουμε, ἐνῶ πραγματοποιεῖ τὴν ὑποχρέωσή του στὸ σταυρό, νὰ κραυγάζῃ: «**Θεέ μου, γιατί μὲ ἐγκατέλειψες;**» (Ματθαῖος ΚΖ' 46, Μάρκος ΙΕ' 34.)

Ἄς θυμηθοῦμε πὺς ἀνάμεσα στὴν διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ βρίσκεται τὸ κορυφαῖο ἠθικὸ του παράγγελμα «**ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας καὶ προσεύχεστε γιὰ ἐκείνους ποὺ σᾶς διώκουν**» (Λουκᾶς ΣΤ' 27, ΣΤ' 35, Ματθαῖος Ε' 44). Ὁ Ἰησοῦς ὅμως φαίνεται ὅτι εἶχε σοβαρὰ προβλήματα στὴν ἐφαρμογὴ τοῦ παραγγέλματος αὐτοῦ. Ἐδειξε ἐλάχιστη φροντίδα γιὰ τοὺς Ἕλληνες γείτονές του, τοὺς ὁποίους μάλιστα ἀποκαλοῦσε «**σκυλιά**» (Μάρκος Ζ' 27). Κάποτε δίδαξε στοὺς μαθητές του: «**εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθετε**» (Ματθαῖος ΙΕ' 21-28). Ὁ Ἰησοῦς συχνὰ κατηγοροῦσε τοὺς ἐχθροὺς του Φαρισαίους, ὅπως κι ἐκείνους ποὺ δὲν συμφωνοῦσαν μὲ τὶς ἀπόψεις του, ἀποκαλώντας τοὺς «**ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν**» (Ματθαῖος ΙΒ' 34, ΙΕ' 7, ΚΒ' 18, ΚΓ' 27, ΚΓ' 33, Μάρκος Ζ' 6). Πῆγε ὅμως πρὸ μακριά, ὥστε νὰ

«Ο Χριστὸς προκαλεῖται ἀπὸ τὸ Διάβολο.» (Εἰκόνα τοῦ 12 αἰ. ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τοῦ ἀγίου Μαρίνου, ποὺ βρίσκεται στὴν κωμόπολη τῆς Ἑλβετίας Zillis.) Οἱ «δαίμονες» στὸ Χριστιανισμὸ ἀντικαθιστοῦν ὅλες τὶς μορφὲς ψυχικῆς διαταραχῆς.

ἀποκαλέσει κάποιους ἀνόητους, ἐνῶ εἶχε ἤδη διδάξει νὰ μὴ χρησιμοποιοῦν αὐτὸν τὸν ὄρο, γιατί θὰ ἐπεφταν σὶς φωτιὲς τῆς Κόλασης (Ματθαῖος Ε΄ 22, ΚΓ΄ 17).

Ἡ δῆθεν ἀταραξία του

Ὁ Ἰησοῦς μίλησε ἐναντίον τῆς ὀργῆς: «Ὅποιος εἶναι ὠργισμένος μὲ τὸν ἀδελφὸ του θὰ εἶναι ὑπόλογος.» (Ματθαῖος Ε΄ 22.) Εἶναι γεγονὸς πὼς τὸ κείμενο αὐτὸ ἐξισώνει τὴν ὀργή μὲ τὸ ἀδίκημα. Εἶναι ἐκπληκτικὸ ἐπίσης πὼς συναντοῦμε σὲ ἄρκετὲς περιπτώσεις τὸν Ἰησοῦ νὰ δείχνει τὴν ὀργή του: «Καὶ ἔστρεψε γύρω του τὸ βλέμμα του μὲ ὀργή.» (Μάρκος Γ΄ 5.) Ὁργισμένος ἐπίσης «καθάρισε τὴν συναγωγή» (Ματθαῖος ΚΑ΄ 12-15, Μάρκος ΙΑ΄ 15-19, Λουκᾶς ΙΘ΄ 45-47, Ἰωάννης Β΄ 13-17). Ὁργισμένος καταράστηκε τὴ συκιά ποὺ δὲν εἶχε καρπούς, παρ' ὅλο ποὺ δὲν ἦταν ἡ ἐποχὴ τῆς (Ματθαῖος ΚΑ΄ 19, Μάρκος ΙΑ΄ 12-14). Ἀντέδρασε ἐπίσης μὲ χαρακτηριστικὴ ὀργή, ὅταν τὸν κατηγορήσαν πὼς εἶναι κατειλημμένος ἀπὸ δαίμονες ἢ τρελλὸς (Ματθαῖος ΙΒ΄ 22-31, Μάρκος Γ΄ 20-30). Καταράστηκε τοὺς

τέλους νὰ ὀνομάσουμε ἐκεῖνον ποὺ νομιμοποίησε τὴν πίστη στὴν δαιμονοπάθεια καὶ σύστησε στὴν ἀνθρωπότητα τὴν πίστη στὴν ὑπαρξὴ τῶν δαιμονίων καὶ σὰν θεραπεία ὥρισε τοὺς δαιμονο-ξορκισμούς... ἂν ὄχι μέγα δαιμονοποιό;

Στὴν τετραπλὴ «βιογραφία» του (Εὐαγγέλια) τὰ δαιμονο-διωκτικὰ κατορθώματα τοῦ Χριστοῦ ἀποτελοῦν τὸν σημαντικώτερο ὄγκο θαυμάτων. ἔχοντας γιὰ γνώμονα τὴ σκέψη, ὅτι ὅποιαδήποτε θεολογία δὲν θέλει νὰ κριθοῦν ἐλεύθερα οἱ σκέψεις καὶ οἱ πράξεις τοῦ Θεοῦ τῆς καὶ συνεπῶς εἶναι ὑποπτη ψεύδους, ἃς ἐξετάσουμε ἀπὸ κοντὰ κάποια περιστατικὰ ἀπὸ τὴν δράση τοῦ διάσημου αὐτοῦ δαιμονο-διώκτη.

• «Κατὰ τὸ δειλινὸ (στὴν Καπερναούμ) ἔφεραν πολλοὺς δαιμονισμένους καὶ (ὁ Ἰησοῦς) ἐξέβαλε τὰ (κακὰ) πνεύματα μόνο μὲ τὸν λόγον του... Ὅταν (ὁμοῦς) εἶδε ὁ Ἰησοῦς πολὺ κόσμον νὰ τὸν τριγυρίζῃ, ἔδωσε ἐντολὴ νὰ περάσουν στὴν ἀπέναντι ὄχθῃ τῆς λίμνης.» (Ματθ. 8.16-18.)

• Τελικά: «ἦρθαν (ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθητές του) στὸ ἀπέναντι μέρος τῆς λίμνης (Γενησαρέτ), στὴν περιοχὴ τῶν Γαδαρηνῶν ἐκεῖ τὸν συνάντησε ἀμέσως ἓνας ἄνθρωπος δαιμονισμένος... καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν μακρόθεν ἔδραμεν (ἔτρεξε!) καὶ τὸν προσεκύνησε» (Μάρκ. 5.6).

Ἡ κατάστασις ἦταν ἀφόρητη. Ὁ Ἰησοῦς, ἔφυγε ἀπ' τὴν μιὰ μεριὰ τῆς λίμνης, γιὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἀφόρητη πίεσις ἀπ' τοὺς «πολλοὺς δαιμονισμένους», ἀλλὰ, μόλις ἔφτασε στὴν ἄλλῃ ἄκρῃ τῆς λίμνης, ἔπεσε ξανά πάνω σὲ κάποιο δαιμονισμένο.²

• «Ὅταν (ὁ δαιμονισμένος) εἶδε ἀπὸ μακριὰ τὸν Ἰησοῦ, ἔτρεξε καὶ τὸν προσκύνησε καὶ (σὰν νὰ μὴν ἔφτανε αὐτὴ ἡ ἀνεξήγητη συμπεριφορὰ) μετὰ φώναξε δυνατὰ (μήπως καὶ δὲν τὸ ἀκούσουν ὅλοι οἱ παρευρισκόμενοι): «Τί εἶναι μεταξύ μας, υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου; Ὁρκίζω (παρακαλῶ) σε τὸν Θεὸν (ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Ὑψίστου τὸν ἀποκαλεῖ καὶ Θεό), μὴ μὲ βασανίσῃς.» (Μάρκος 5.7) ἢ «Ἡρθεῖς ἐδῶ νὰ μᾶς βασανίσῃς πρὶν τὴν ὥρα μας;» (Ματθ. 8.28).»

Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ δαιμονισμένου εἶναι ἀνεξήγητη. Εἶναι λοιπὸν προφανές, ὅτι

κατοίκους ἀρκετῶν πόλεων, ποὺ δὲν ἐντυπωσιάσθηκαν ἀπὸ τὰ «θαύματά» του καὶ δὲν πίστεψαν στὰ διδάγματά του (Ματθαῖος ΙΑ' 22-24, Λουκᾶς Ι' 13-15).

«Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου»

Βλέπουμε συχνὰ τὸν Ἰησοῦ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὴν ἐντολὴ αὐτὴ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. (Ἐξοδος Κ' 12, Ματθαῖος ΙΕ' 4, ΙΘ' 19, Μάρκος Ζ' 10, Ι' 19, Λουκᾶς ΙΗ' 20.) Εἶναι προφανές ὅμως πῶς ὁ Ἰησοῦς δὲν μεταχειριζόταν τὸν πατέρα του καὶ τὴν μητέρα του μὲ τὸ σεβασμὸ ποὺ θὰ ἔπρεπε, ἐνῶ ἡ ἐκκεντρικὴ του συμπεριφορὰ συχνὰ δημιουργοῦσε προβλήματα.

Δὲν ὑπάρχουν βιβλικές ἀναφορές, ποὺ νὰ δείχνουν πῶς ὁ Ἰησοῦς μίλησέ ποτε στὸν πατέρα του τὸν Ἰωσήφ. Ἐλάχιστες φορὲς μίλησε στὴν μητέρα του καὶ τότε πάλι δὲν ἦταν καθόλου εὐγενικός, γιὰ νὰ μὴν ποῦμε πῶς ἦταν προσβλητικός. Μία φορὰ μάλωσε τὴν μητέρα του, γιὰτὶ αὐτὴ τὸν ἀναζήτησε, ὅταν ἦταν 12 χρονῶν καὶ ἔλειπε γιὰ μέρες καὶ δύο φορὲς ἀπευθύνθηκε σ' αὐτὴν ἀποκαλῶντας τὴν «γύναι» (γυναῖκα), ποὺ τότε ἦταν ἔκφραση προσβλητικῆς. Ἀλλὰ ἐκεῖνος τοὺς εἶπε: «**Γιατί**

κανείς δὲν φέρθηκε τιμητικώτερα στὸν Ἰησοῦ ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς προαιώνιους ὠρμισμένους ἐχθρούς του, τοὺς δαίμονες.

Στὴν συνέχεια τὸ δαιμονο-διωκτικὸ περιστατικὸ θυμίζει ἔντονα Διαθήκη Σολομώντα, ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς στήνει συζήτηση μὲ τὸ δαίμονα ἀκριβῶς ὅπως καὶ ὁ Σολομώντας στὴν Διαθήκη του: «*Ρώτησε ὁ Ἰησοῦς: “Ποιό εἶναι τὸ ὄνομά σου;”*» (καὶ ὁ δαίμονας ἀπάντησε) «*Λεγεών, γιατί εἵμαστε πολλοί.*» Ἐκεῖ κοντὰ ἔβροσκε ἓνα κοπάδι χοίρων. Παρακαλοῦσαν λοιπὸν οἱ δαίμονες τὸν Ἰησοῦ λέγοντας: «*Ἄν εἶναι νὰ μᾶς διώξης (ἐκβάλῃς), στείλε μας στὴν ἀγέλη τῶν πολλῶν ἐκείνων χοίρων ποὺ βόσκουν.*» Καὶ ἐκεῖνος εἶπε: «*Πηγαίνετε.*» Αὐτοὶ δὲ ἐξεληθόντες ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο εἰσῆλθαν στὸ κοπάδι τῶν χοίρων. Καὶ τότε ὥρμησε ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ γκρεμοῦ καὶ γκρεμίστηκαν στὴν λίμνη καὶ πνίγηκαν. (Μάρκ: «*ἦταν δὲ οἱ χοῖροι περὶ τὴς δύο χιλιάδες.*») Οἱ δὲ βοσκοὶ τοὺς ἔφυγαν καὶ πῆγαν στὴν πόλη καὶ ἀνήγγειλαν τὰ συμβάντα. Βγήκε τότε ὅλη ἡ πόλη (τῶν Γαδαρηνῶν) σὲ συνάντηση τοῦ Ἰησοῦ καί, ὅταν τὸν εἶδαν, τὸν παρακάλεσαν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν περιοχὴ τους. Αὐτὸς λοιπὸν μῆκε στὸ πλοῖο καὶ ἐπέστρεψε.» (Ματθ. 8.28-34, Μάρκ. 5.1-20, Λουκ. 8.26-39.)

Εἶναι ὀλοφάνερο ὅτι στὴν ἀφήγηση ὑπάρχουν ἄφθονες ἐτερόκλητες σκοπιμότητες.

Οἱ συνεχιστὲς τῆς «ψυχιατρικῆς» τοῦ Ἰησοῦ

πλέον ἐπίσημη κατάληξη τῶν ὅσων ὁ Ἰησοῦς κήρυξε περὶ δαιμόνων εἶναι ἡ ἐξῆς: «*Μὴν τρομάζετε περὶ νηστείας ἀκούγοντας, δὲν εἶναι γιὰ μᾶς φοβερὴ (ἢ νηστεία) ἀλλὰ γιὰ τῶν δαιμόνων τὴν φύση. Ἐὰν εἶναι κάποιος σεληνιαζόμενος, ἃς τοῦ δείξῃ (στὸν δαίμονα) τῆς νηστείας τὸ πρόσωπο καὶ (τότε) αὐτῶν τῶν λίθων ἀκινήτερος μένει ἀπὸ φόβο πασσαλωμένος (κειμ.: πηγνύμενος)³ σὰν κάποια δεσμὰ νὰ τὸν κατέχουν. Μάλιστα, ὅταν ἰδῇ τὴν νηστεία συνδεδεμένη ἀπὸ τὴν ἀδελφὴ της, τὴν εὐχή.*» (Ἐννοεῖ τὴν ψαλμωδία τοῦ ἐξορκισμοῦ,

χρειάστηκε νὰ μὲ ἀναζητήσετε; Ἀνὲν ξέρατε ὅτι πρέπει νὰ εἶμαι στὸν Οἶκο τοῦ Πατέρα μου;» (Λουκᾶς Β΄ 49.)

Στὸν γάμο στὴν Κανὰ ὁ Ἰησοῦς λέει στὴ μητέρα του: «**Τί σχέση ἔχω ἐγὼ μ' ἐσένα, γυναικα;**» (Ἰωάννης Β΄ 4.) Παρομοίως κατὰ τὴ σταύρωση ὁ Ἰησοῦς εἶπε στὴ μητέρα του δείχνοντας τὸν Ἰωάννη: «**Γυναῖκα, νὰ ὁ γιός σου.**» (Ἰωάννης ΙΘ΄ 26.) Ἄν ὑπῆρχε κάποια στιγμή, ποῦ ὁ Ἰησοῦς μίλησε μὲ σεβασμὸ στὴ μητέρα του καὶ στὸν πατέρα του, τότε σίγουρα δὲν μᾶς τὸ ἔχουν πεῖ.

Υπάρχουν ἀρκετὲς βιβλικὲς ἀναφορές, ὅπου ὁ Ἰησοῦς δέχεται τὴν περιφρόνηση ἀπὸ τοὺς συμπατριῶτες του καὶ τοὺς θρησκευτικοὺς ἡγέτες τῆς ἐποχῆς του. Σὲ μία μάλιστα περίπτωσι ἀκόμη καὶ ἡ δικὴ του οἰκογένεια προσπάθησε νὰ τὸν χαλιναγωγῇ, διότι φαινόταν πὼς ἐνεργεῖ μᾶλλον περιέργα: «**Ὅταν τὸ ἄκουσε ἡ οἰκογένειά του, βγήκαν ἔξω γιὰ νὰ τὸν πιάσουν, διότι ἔλεγαν πὼς τρελάθηκε. Καὶ οἱ γραμματεῖς ἔλεγαν πὼς εἶναι κατελιμμένος ἀπὸ τὸν Βεελζεβούλ.**» (Μάρκος Γ΄ 21.)

Γιῶργος Γρηγορομιχαλάκης

ποὺ μετατρέπει τὸν ἐξορκιστὴ σὲ κανονικὸ ἐπαοιδό.) Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Χριστὸς εἶπε: **Τὸ γένος τοῦτο** (τῶν δαιμόνων) **οὐκ ἐξέρχεται εἰ μὴ διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας.**» (Ι. Χρυσόστομος, «Περὶ νηστείας» 49.307.2-10.)

Γιὰ ὅσους νομίζουν, ὅτι αὐτὰ ἀποτελοῦν ἐξαιρέσεις ἢ ἀφοροῦν μόνο στὶς ἀσθένειες τῆς ἐπιληψίας, δὲν ἔχουν παρὰ νὰ διαβάσουν τὶς παρακάτω ἐπίσημες χριστιανικὲς δαιμονολογίες, ποὺ ἔγραψε τὸν πρῶτο κιόλας αἰῶνα ἓνας ἀπ' τοὺς σημαντικώτερους ἐπισκόπους τοῦ πρωτο-Χριστιανισμοῦ: «... τὸ δὲ τοὺς δαίμονας γλίχεσθαι (... ὅτι οἱ δαίμονες ποθοῦν) εἰς τὰ ἀνθρώπων εἰσδύειν σώματα, αὕτη ἐστὶν ἡ αἰτία... (Οἱ δαίμονες ἔχοντας ἐξουσία... ποθοῦν νὰ εἰσχωροῦν στὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων καὶ αὕτη εἶναι ἡ αἰτία.) Πνεύματα ὄντες καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ἔχοντας σὲ τροφές, ποτὰ καὶ συμμετοχὴ σὲ συνουσίες, μὴ δυνάμενοι ὁμως, διότι πνεύματα εἶναι καὶ τὰ κατὰλληλα χρειάζονται ὄργανα γιὰ τέτοια χρῆση, (γι' αὐτό) στὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων εἰσχωροῦν, γιὰ νὰ χρησιμοποιήσουν τὰ ὄργανά τους, ὅπως αὐτοὶ θέλουν, σὲ τροφὲς διὰ τῶν ἀνθρώπων ὁδόντων καὶ σὲ συνουσίες διὰ τῶν αἰδοίων τους. **Ὅθεν πρὸς τὴν τῶν δαιμόνων ἀποφυγὴν ἡ ἔνδεια καὶ ἡ νηστεία καὶ ἡ κακυχία οἰκειότατόν ἐστιν βοήθημα.** Καὶ ἀφοῦ διὰ τῶν (ὕλικῶν) ἀπολαύσεων εἰσέρχονται, αὐτονόητο ὅτι διὰ τῆς κακυχίας φυγαδεύονται. Οἱ δαίμονες, θέλοντας νὰ ἐπικρατήσουν, τῆς πίστεως τὴν ποσότητα ἐπιμετροῦν καὶ τὴν ἐπιμονή, γι' αὐτὸ στοὺς ἀπιστοῦντας καὶ στοὺς δύσπιστους ἐπιμένουν, στοὺς δὲ παντάπασι πιστεύοντας οὔτε προσωρινὰ δὲν μποροῦν νὰ σταθοῦν. Στὶς ψυχὰς οἱ ἐνδομυχοῦντες δαίμονες ἐνοχλοῦν μὲ σωματικὴ νόσο, χολή, φλέγμα, αἷμα ἢ μὴνιγγος φλεγμονή... ἢ τὴν ψυχὴ ὁδηγοῦν σὲ πλεονασμὸ τροφῆς... Κάποιοι δὲ τῶν κακούργων δαιμόνων ἐνεδρεῦουν στὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ, ἀλλιώως καὶ στὴν ἀρχὴ οὔτε πὼς ὑπάρχουν φαίνονται, γιὰ νὰ μὴν γίνῃ ἡ ἐναντίον τους προσπάθεια. Ξαφνικὰ ὁμως μὲ πρόφασιν ὀργῆς, ἔρωτος ἢ ἄλλης αἰτίας, μὲ ξίφος, βρόχο ἢ γκρεμὸ ἢ δι' ἄλλου τινὸς τρόπον τὰ σώματα καὶ τὶς ἀπατημένους ψυχὰς κολάζουν». (Κλήμης, ἐπίσκοπος Ρώμης (:100 μ.Χ.) ἢ Κλήμης Ρωμανός, «Πέτρου ἐπιδημιῶν κηρυγμάτων» 9.10.11.)

Δῆτε τί γράφει ὁ μεγαλύτερος Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Ἰωάννης Χρυσόστομος:

«Δέσποτα Κύριε, ποὺ τὸν Νῶε διέσωσες καὶ τὸν δικαιοτάτο Ἀβραὰμ ἐλευθέρωσες ἀπὸ θλίψεως. Ποὺ τὸν Μωυσῆ κάλεσες ἐξ Αἰγύπτου καὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐκ τοῦ Φαραὼ διέσωσες... βοήθησον καὶ τὴν δούλη σου (κάποια) Μαρία. Σβῆσε τὸν πυρετό της, πρᾶννον τὸ ἄλγος της, πᾶσαν πονηρὰν ἀσθένειαν ἀπέλασον ἀπ' αὐτῆς καὶ ἔγειρον τὴν (κατάκοιτη) δούλη σου (Μαρία) ἀπὸ τῆς ὀδυνηρῆς κλίνης. Ἐσύ, ποὺ τὸν Ἰακώβ ἐκ χειρὸς Ἡσαΐ διέσωσες... τὸν πάγκαλον Ἰωσήφ... τὸν πάνσοφο Δαυίδ... τὸν δικαιοτάτο Δανιὴλ ἐκ τῶν λεόντων διέσωσες... Τοὺς τρεῖς παῖδας... τὸ πῦρ εἰς δρόσον μετέβαλες... ἅγιοι τρεῖς παῖδες, ἅγιοι ἐπὶ παῖδες, ἅγιοι Θεράπων... ἅγιοι Ἀκίνδυνοι, πρόφτασε... ἅγιοι Ἐλπιδοφόροι, ἀνάστησον... ἅγιοι Βασίλειοι Καίσαρες... ἅγιοι Ἐπιφάνιοι Κύπριοι... ἁγία Ἀναστασία φαρμακολύτρια... ὅλες οἱ οὐράνιες δυνάμεις τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων, πολυόμιμα χερουβεὶμ καὶ ἐξαπτέρυγα σεραφεῖμ... δωρίστε στὴν δούλη τοῦ Θεοῦ (Μαρία) ὑγιεία καὶ ἀπαλλάξτε τὴν ἀπὸ τὴν χαλεπὴ ἀσθένεια, διώξτε τὸν πυρετό, τὸ ρίγος τῆς κακίας τούτης ἀσθένειας.»

Ἐδῶ ὁ τόνος ἀπὸ παρακλητικὸς ἀλλάζει καὶ ὁ ἐξορκιστὴς γίνεται προστακτικὸς: «Ἐξορκίζω τίς ὀβ' (72) ἀσθένειες (πρώτη φορὰ ἀπαριθμοῦνται μὲ ἀκριβεία οἱ ἀνθρώ-

Ὁ Διάβολος ἐπὶ τὸ ἔργον: Στὴ ζωγραφικὴ αὕτὴ παράσταση, ἀπὸ εἰκονογράφηση τοῦ Βιβλίου τῶν Ὁρῶν τῆς πόλης Ροὰν (πρῶτο τέταρτο τοῦ 15ου αἰῶνα), σπεύδει ν' ἀρπάξῃ τὴν ψυχὴ τοῦ πιστοῦ χριστιανοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ τελευταῖος, πεθαίνοντας, τὴν ἐμπιστεύθηκε στὸν Θεό, ὁ ἀρχάγγελος Μιχαὴλ καὶ ἄλλοι ἄγγελοι ἐπιτίθενται καὶ τὴν ἀπελευθερώνουν. Εἶναι ἡ ἀποφασιστικὴ στιγμὴ, γιὰ νὰ κερδίσῃ ὁ πιστὸς τὴν αἰώνια μακαριότητα.

πινες ἀσθένειες, τίς ὁποῖες ἔχει ὁ ἄνθρωπος)· ἀναχωρήστε ἀπὸ τὴν δούλῃ τοῦ Θεοῦ... ἀπ' ὅπου κι ἂν προῆλθε ἡ ἀσθένειά της, ἀπὸ [...] διόδους, τριόδους, εἰσόδους, ἐξόδους, αὐλές, λουτρὰ ἢ φούρνους, πόρτες, παράθυρα, ἀνώγεια ἢ κατώγεια, αὐλὴ ἢ ἀλώνι καὶ ἥλθες νὰ πειράξεις τὴν δούλῃ τοῦ Θεοῦ.

» Ἄν ἦλθες (δαίμονα-ἀσθένεια) ἀπὸ φθόνο ἐπασιδοῦ ἢ φαρμάκον ἢ ζήλεια, ἀπὸ βαρύνων καὶ αἰσχυρῶν ὀφθαλμῶν, ἀπὸ βασκανία ἢ ἄλλη συμφορὰ, πρηστηριακὸν (πρήξιμο;), βουβιατικὸν (βουβαμάρα;), φασματικόν (;), ὀνοσκελιακὸν (νά... καὶ ἡ γνωστὴ μας σολομωνικὴ γαῖδουροπόδαρη καλλονή, ἡ ὀνοσκελοῦ), ἢ νεραίδες καὶ ἦλθες νὰ ἀδικήσης τὴν δούλῃ τοῦ Θεοῦ μὲ κεφαλόπονο, ὀφθαλμόπονο, ὀδοντόπονο, στηθόπονο, φρενόπονο (;), χειρόπονο, δυσουρία ἢ τρισουρία (;), ἐνσόχασιν (;), ἐξόχασιν (;), ὑστέραν (;), στρόφο (;), ἀρμόπονο, τζίρμα (σπασμούς), ὁμαλικὸν (;), αὐπνία ἢ πολυπνία, ἐξορκίζω σε, ὅτι (ἀπ' ὅλα αὐτά) κι ἂν εἶσαι (δαίμονα), ποὺ ἀδικεῖς τὴν δούλῃ τοῦ Θεοῦ, ἀναχώρησε καὶ ἀπελθε στὰ ἄγρια ὄρη, ὅπου κι ἂν εἶσαι κατακεῖμενος καὶ ἀδικῶν τὴν δούλῃ τοῦ Θεοῦ (Μαρία), ἀπελθε εἰς τὰ ἄγρια ὄρη καὶ μὴ στὶς τρίχες τῆς κεφαλῆς της, μὴ ἐν μυελῷ κεφαλῆς, μὴ ἐν κρανίῳ ἢ ἡμικράνῳ (;), ὄχι στὸ μέτωπο ἢ στοὺς κροτάφους, στὰ βλέφαρα, στοὺς μυκτῆρες, τὰ αὐτιά, στόμα, χεῖλια, δόντια, τράχηλο, ὦμοπλάτη, στήθος ἢ φλεγμονὴ καρδιάς (;), ράχη, καπούλια, ὀμφαλό, ὑπογάστριο, γόνατα ποδῶν ἢ ἀστραγάλους, δάκτυλα, νύχια... ὅπου κι ἂν (βρίσκεσαι) κατακεῖμενος (ξαπλωμένος) καὶ ἀδικῶν αὐτήν, ἀναχώρησον καὶ ἀπελθε.

» Ἐξορκίζω ὑμᾶς, πάντα τὰ ἀκάθαρτα παθήματα, ἐξορκίζω στὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ δώσε, Κύριε, στὴν δούλῃ σου Μαρία ὑγεία, ζωὴ, εἰρήνη, μακροημέρευση...» (Ι. Χρυσόστομος ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, «*Oratio in infirmos in servam Dei Maria*».)

Ἄν νομίζετε ὅτι σήμερα ὁ Ἰωάννης Χρυσόστομος ἀποτελεῖ παρελθόν, ὅτι δὲν εἶναι καθημερινὰ μπροστά σας, κάνετε τεράστιο λάθος. Ἐπιτηρεῖ καθημερινὰ τὴν πνευματικὴ ἀνάπτυξη τῶν παιδιῶν σας καὶ εἶναι ὁ ἀδιαφιλονίκητος ἄρχοντας τῆς πνευματικότητάς τους στὰ ἐλληνικὰ σχολεῖα. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ποὺ ὑποκίνησε τὴν καταστροφὴ τῆς Ἀλεξανδρινῆς Βιβλιοθήκης, λέγοντας γι' αὐτήν: «Τί λοιπόν, ἅγιος ἔσται ὁ ναὸς τοῦ Σεράπιδος διὰ τὰ βιβλία; Μὴ γένοιτο... ἀλλὰ δαίμονες οἰκοῦσι τὸν τόπον... μᾶλλον δὲ καὶ αὐτῶν (τῶν Ἑλλήνων) ὄντων δαιμόνων...»,⁴ εἶναι ἐπίσης ὁ ἐπίσημος ἐξορκιστὴς τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἶναι ὁ μέγιστος τῶν τριῶν ἱεραρχῶν, ποὺ ἐδῶ καὶ δεκάδες γενιὲς μὲ ἀπόλυτη κρατικὴ ἀρωγὴ κατευθύνει τοὺς πάλαι ποτὲ δημιουργοὺς τῶν ἐπιστημῶν Ἑλλήνες στὸν δρόμο τῆς ἰουδαϊκῆς δαιμονο-ξορκιστικῆς «σοφίας».

Ἕνας «ψυχίατρος» ποὺ κρατᾷ μυστικὲς τίς γνώσεις του...

Ἐπιστρέφουμε ὅμως στὴν πηγὴ τῆς χριστιανικῆς δεισιδαιμονίας καὶ τὸν ἀληθινὸ εἰσηγητὴ τῆς δαιμονο-θεραπείας, τὸν Ἰησοῦ. Ὁ ὑποτιθέμενος αὐτὸς Θεὸς θεράπευσε –ἂν θεράπευσε– ἕναν-δύο ἐπιληπτικούς, μόνο γιὰ νὰ δρῇ τὴν δόξα τοῦ θεραπευτῆ, ἀλλ' ἄφησε πίσω του τὴν ἴδια τὴν ἀσθένεια ἀνέγγιχτη. Ἄν δεχθοῦμε πὺς εἶχε μίᾳ ἰδιαίτερη εὐαισθησία στὸν ἀνθρώπινο πόνο, τότε γιατί δὲν μᾶς παρέδωσε λίγα, ἂν ὄχι ὅλα, τὰ ὀδυνοφάγα φάρμακα ποὺ γνωρίζε;

Αὐτοψυχογραφία (μέσω τῶν λεγομένων του) τοῦ Ἰησοῦ.

Ὁ Ἱπποκράτης ἦταν 18^{ος} ἀπόγονος καὶ ἱερέας τοῦ ἀρχαίου ἐπίσης θεοποιημένου γιατροῦ Ἀσκληπιοῦ, ἀπ' τὴ μυθικὴ γενιὰ τοῦ Ἀπόλλωνα. Ὁ Ἱπποκράτης δὲν καμωνόταν πὼς ἦταν γιὸς Θεοῦ, ὅμως, ὅσο θὰ ὑπάρχει ἀνθρωπότητα, δὲν θὰ πάψη ποτὲ νὰ μνημονεύῃ δοξαστικά τὸ ὄνομα τοῦ τρισόλβιου αὐτοῦ ἀνθρώπου, γιὰτὶ εἶναι ὁ πατέρας τῆς ἱαματικῆς ἔρευνας, ποὺ σήμερα ὀνομάζουμε Ἱατρική. (Εἰρησθω ἐν παρόδῳ ὅτι αὐτὸς ὁ ἐντελὼς κανονικὸς ἄνθρωπος, μεταξὺ πολλῶν ἄλλων ἱαματικῶν δώρων ποὺ ἔκανε στὴν ἀνθρωπότητα, εἶναι καὶ ὁ ἐφευρέτης τῆς εὐεργετικῆς ἀσπιρίνης.)⁵

Ὁ Γαληνὸς (129-201 μ.Χ.) δὲν δίσταζε νὰ ἀποδώσῃ τιμὲς στὸν Ἱπποκράτη λέγοντας: «*πάλιν ὥσπερ ἀπὸ θεοῦ φωνῆς τῆς Ἱπποκράτους ἀρξόμεθα λέξεως*». Πολὺν κοντὰ στὴν ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ στὰ περὶ φαρμάκων συγγράμματά του ὁ Γαληνὸς μᾶς ἄφησε θησαυροὺς⁶ ἱατρικῶν μεθόδων, γνώσεων καὶ φαρμάκων. Ἐπίσης ἄλλοι ἀρχαῖοι Ἑλληνες ἱατροὶ καὶ θεραπευτὲς μᾶς ἔχουν κληροδοτήσει χιλιάδες βιβλία (πολλὰ ἀπ' αὐτὰ κἀκαν ἀπὸ τοὺς χριστιανούς), μὲ τὰ ὁποῖα κοινοποιοῦσαν τὴν Ἱατρικὴ ποὺ γνῶριζαν στοὺς νεώτερους.

Καὶ ἂς μὴν ἀναφεροῦν κάποιοι ξανὰ στὰ πνευματικὰ παυσίπονα τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τῆς πνευματικῆς παρηγοριᾶς. Τέτοια δῶρα παρηγορητικῆς πνευματικότη-
τας μᾶς εἶχαν ἥδη συνηθίσει ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ θεοὶ Δύσης καὶ Ἀνατολῆς, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἀρχαῖοι καὶ νεώτεροι. Ὁλόκληρὴ ἡ Ἀνατολὴ ξεχειλίζει ἀκόμα ἀπὸ τέτοιες θεόσταλτες πνευματικὲς, ἀγυρτο-παρηγορητικὲς ψευδολογίες. Ἀκόμα καὶ ἡ σκέψη, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἄφησε πίσω του ἄλλους μαθητευόμενους θεραπευτὲς μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ θεραπεύσουν τοὺς ὑπόλοιπους ἀσθενεῖς τῶν ἐθνῶν, πυροδότησε τὶς χειρότερες δυνα-
τὲς ἐξελίξεις στὴν ἀνθρώπινη ἱστορία. Χιλιάδες θρησκείες διήθεν θεραπευτικοῦ Χρι-
στιανισμοῦ γεννήθηκαν ξωπίσω του, δημιουργώντας μία ἐκτεταμένη ἐξαργυρώσιμη ἱαματικὴ ἀγυρτεία.

Εἴκοσι αἰῶνες μετὰ ὅλοι οἱ χριστιανοὶ ἀνεξαιρέτως προτιμοῦν τὴν ἱατρικὴ τοῦ Ἱπποκράτη καὶ ἡ ὑπόλοιπη μὴ χριστιανικὴ ἀνθρωπότητα δὲν ἐνδιαφέρεται καθόλου γιὰ τὸν χριστιανικὸν θεραπευτισμό. Σὲ ἀντίθεση μὲ τὰ ἱαματικὰ δῶρα τοῦ Χριστιανισμοῦ τὰ δῶρα τῆς Ἱπποκρατικῆς ἱαματικῆς ἔρευνας παράγονται καθημερινὰ μαζικὰ καὶ ἀστραπιαῖα διαδίδονται σὲ ὁλόκληρο τὸν πλανήτη, σφάζοντας καὶ θεραπεύοντας τοὺς πάσχοντες τῆς γῆς χωρὶς προϋποθέσεις πίστεως ἢ πιστοποιητικὰ πνευματικῆς ὑποταγῆς.

τὴν Παλαιὰ Διαθήκη θεραπευτὴς καὶ πληγοποιὸς συχνὰ ἦταν τὸ ἴδιο πρό-
σωπο, δηλαδὴ δαιμονο-διώκτης καὶ δαιμονοποιὸς παραμένει πάντα ὁ ἴδιος.
Τελικὰ βλέπουμε τὸν δαιμονο-σώστη Χριστό, στὴ θέση μιᾶς κανονικῆς σω-
ματικῆς πάθησης νὰ φυτεῖ ἓνα ἀνύπαρκτο δαιμονικὸ αἷτιο καὶ μετὰ ὁ
ἴδιος καὶ στὴν συνέχεια οἱ μαθητὲς του μὲ ἓναν ἀπίστευτα ἀπλὸ τρόπο νὰ πείθουν
τοὺς θεατὲς τοὺς ὅτι τὸ ἀφαιροῦν. Χάρις στὴ δράση καὶ τὴ σκέψη τοῦ Γιαχβέ-Χριστοῦ
αἰῶνες τώρα οἱ ἀπλοῖκοι ἄνθρωποι πίστεψαν ὅτι πίσω ἀπ' τὴν καθαρὰ ἐγκεφαλικὴ
πάθηση τῆς ἐπιληψίας κρύβεται ἡ ὑπαρξὴ δαιμόνων. Τὸ ἴδιο βέβαια συνέβη καὶ μὲ τὶς
ὑπόλοιπες ἀσθένειες. Τώρα... γιὰτὶ ἐπιτρέψαμε νὰ μᾶς συμβῇ αὐτό, εἶναι ἓνα ἐρώτημα

ποῦ θὰ προκαλῆ ἔκπληξη ἀλλὰ καὶ ἀγανάκτηση στὶς γενεὲς τοῦ μέλλοντος.

Σημειώσεις

1. Ὡριγένης, «Εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον ἐξηγητικῶν», τόμος ιβ' 13.6.84-94.
2. Ὁ Ματθαῖος (8.28) γιὰ τὸ ἴδιο περιστατικὸ ἀναφέρει: «δύο δαιμονιζόμενους».
3. Στὸν «Τωβίτ» διαβάζουμε: «ἡ ὁσμὴ τοῦ ἰχθύος ἐκώλυσεν (;) τὸ δαιμόνιον» (8.1-3). Ἐκεῖ ἡ ὁσμὴ, ἐδῶ ἡ νηστεία. Κάτι ἔχουν οἱ δαίμονες μὲ τὰ τρόφμα.
4. Ι. Χρυσόστομος, «Λόγοι κατὰ Ἰουδαίων» (48.851.38 ἕως 852.35).
5. Στὰ σχόλιά του «Περὶ ἰτέας» ὁ Γαληνὸς ἀποδίδει τὴν εὔρεση τοῦ φαρμάκου στὸν Ἱπποκράτη καὶ παραθέτοντας λεπτομέρειες παρασκευῆς συμπληρώνει: «φάρμακον εἰς πολλὰ χρῆσιμον· οὐδὲν γάρ ἐστὶ πολυχρηστότερον» (Γαληνός, «Περὶ κρᾶσεως φαρμάκων - Περὶ ἰτέας», 11.892.2). Τὸ βασικὸ συστατικὸ τῆς ἀσπιρίνης, τὸ acetyl-salicylic-acid, ὑποδελῶνει σαφῶς τὴν καταγωγὴ τῆς, ἀφοῦ salix λέγεται Λατινικὰ ἡ ἰτιά.
6. Μικρὸ δείγμα τῶν ἱατρικῶν βιβλίων, μὲ τὰ ὁποῖα ὁ Γαληνὸς μᾶς κληροδότησε τὶς ἱατρικὰς γνώσεις καὶ θεραπευτικὰς μεθόδους ποὺ ἀνακάλυψε, εἶναι οἱ ἀκόλουθοι τίτλοι: «Περὶ Συστάσεως Ἰατρικῆς», «Περὶ Ἀνατομικῶν Ἐγχειρήσεων», «Ἀνατομία Μήτρας», «Περὶ Σπέρματος», «Περὶ (Ἑμβρύων) Διαπλάσεως», «Περὶ Διαιτήης, Ἀναπνοῆς, Εὐεξίας», «Περὶ Ἀρίστης Κατασκευῆς Σώματος», «Περὶ Ἀνατομίας Φλεβῶν καὶ Ἀρτηριῶν», «Περὶ Ἀνατομίας Νεύρων», «Περὶ Ὁργάνου Ὁσφρήσεως», «Περὶ Φύσεως Ἀνθρώπου», «Περὶ Ὑγιεινῆς Διαιτῆς Ἱπποκράτους», «Περὶ Ἐπιδημιῶν», «Περὶ Ἀνατομίας Μυῶν», «Περὶ Μελαίνης Χολῆς», «Περὶ Σφυγμῶν», «Περὶ Ἰατρικῆς Γυμναστικῆς», «Περὶ Διατροφῆς», «Περὶ Διαφορᾶς Νοσημάτων-Αἰτίας Νοσημάτων», «Περὶ Διαφορᾶς Πνευμάτων», «Περὶ Τρόμου, Σπασμῶν καὶ Ρίγους», «Περὶ Κώματος-Μαρασμοῦ», «Περὶ τῶν Παρὰ Φύσιν Ὅγκων», «Περὶ Δυσπνοίας», «Περὶ Διαγνώσεων», «Περὶ Θεραπευτικῆς Μεθόδου», «Περὶ Προγνώσεως Ἀσθενειῶν», «Περὶ Κρᾶσεως καὶ Δυνάμεως τῶν Ἀπλῶν Φαρμάκων», «Περὶ Συνθέσεως Φαρμάκων», «Πῶς χρὴ ἐξελέγχειν τοὺς προσποιομένους νοσεῖν», «Διάγνωσης καὶ Θεραπεία Ψυχικῶν Νόσων».

Μιχάλης Καλόπουλος

Η... ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΣΤΙΣ ΕΠΑΛΞΕΙΣ ΤΗΣ... ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

Δρᾷ σὰν ἰσόβια ἐπιστρατευμένος ὁ γνωστὸς ψυχίατρος-ἱερεὺς καὶ μόνιμος προσκεκλημένος τηλεοπτικῶν συζητήσεων. Αὐτὴ τὴν φορὰ μὲ προκάλυμμα τὸ γνωστὸ μείλιχιο καὶ σεβάσιμο πρόσωπο τοῦ ἀγαθοῦ «λευίτη» ἐξέχυσε τὸ λυσσαλέο του μῖσος κατὰ τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ. «Ξεχνᾶτε», εἶπε ὁ ἱερεὺς, «τὸν μισογυνισμό τοῦ Πλάτωνος;» (Σημ.: Ποῦ τὸν εἶδε τὸν μισογυνισμό τοῦ Πλάτωνος; Στὴν εἰσαγωγὴ τῆς Διοτίμας ὡς κορυφαίας τοῦ κορυφαίου διαλόγου του, τοῦ «Συμποσίου».)

Γιατρὲ καὶ πατέρα Στυλιανέ, μᾶλλον ἐσεῖς ξεχνᾶτε τὸν ἀπύθμενο μισογυνισμό τῶν Μ. Ἀθανασίου, Ἰωάννη Χρυσοστόμου, Ἀποστόλου Παύλου, Ἱεροῦ Αὐγουστίνου, Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως κ.λπ., κ.λπ., ἔτσι γιὰ νὰ ἀναφεροῦμε σὲ λίγους ἀπὸ τοὺς φωστῆρες μισογυνισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας. Νὰ σᾶς θυμίσω καὶ τὴν περίφημη σύννοδο στὴ Μάσση τῆς Γαλλίας τὸν 6ο αἰῶνα, ὅπου ἓνα ἀπὸ τὰ θέματα συζητήσεως ἦταν καὶ τὸ ἐὰν οἱ γυναῖκες ἀνήκουν ἢ δὲν ἀνήκουν στὸ εἶδος ἀνθρώπου!

Σ.Π.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀναγνώστες μας, ποὺ δὲν βρίσκουν τὸν «Δ» σὲ κάποιο σημεῖο πώλησης τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Τύπου σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, νὰ ἐνημερώνουν τὸ περιοδικό. Τοὺς εὐχαριστοῦμε θερμῶς ἐκ τῶν προτέρων.

«ΟΙΔΙΠΟΔΕΙΟ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ»: ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΙΑ

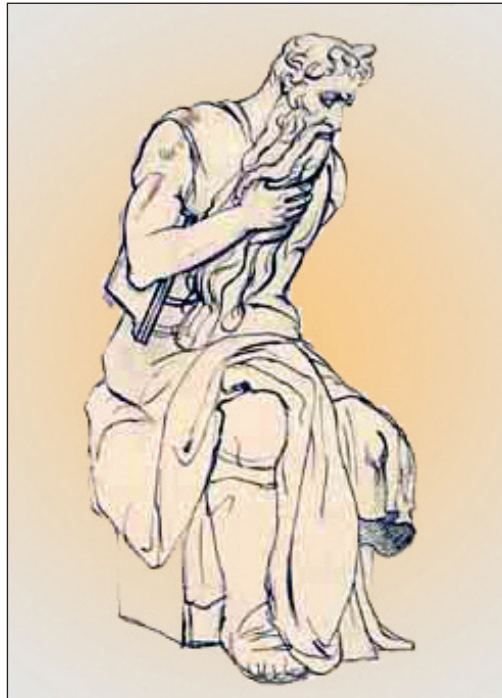
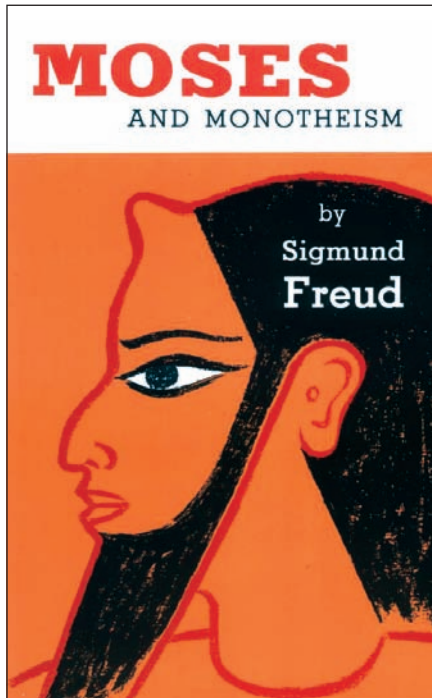
Πώς ό Φρόνντ διαστρέβλωσε τόν Σοφοκλή

Τὰ τέλη τοῦ 19ου αἰῶνα ἓνας νέος γιατρός, ὁ Ζίγκμουντ Φρόνντ, διατύπωσε μία ψυχιατρική θεραπευτική θεωρία μὲ κεντρικὸ ἄξονα τὸ «Οἰδιπόδειο Σύμπλεγμα». «Οἰδιπόδειο Σύμπλεγμα» σύμφωνα μὲ τὴν φροϋδική σχολή εἶναι ὁ ἔρωτας τοῦ γιοῦ μὲ τὴ μητέρα ἢ ἀντίστοιχα τῆς κόρης μὲ τὸν πατέρα, μὲ ὅτι βιολογικά, ψυχικά καὶ ἀντι-κοινωνικά ἀποτελέσματα συνεπάγεται. Πόση ἀλήθεια καὶ πόση ἀληθοφάνεια παρουσιάζει ἡ θεωρία αὐτὴ καὶ ὡς ποιοῦ βαθμοῦ εἶναι δυνατό νὰ γενικεύεται, ὥστε νὰ ἀφορᾷ σ' ὅλη τὴν ψυχικὴ ὅσο καὶ κοινωνικὴ πραγματικότητα; Καὶ γιατί ὁ Φρόνντ διάλεξε τὸν χαρακτηρισμὸ «οἰδιπόδειό» τῆς βασικῆς ἔννοιας τῆς θεωρίας του; Οἱ κόρες τοῦ Λὼτ ἐνσυνείδητα τεκνοποίησαν μὲ τὸν πατέρα τους, ὅπως περιγράφεται στὸ 18^ο κεφάλαιο τῆς «Γενέσεως» (31-35). Γιατί ὁ Φρόνντ δὲν ὠνόμασε τὸ σύμπλεγμα Λώτειο, ὅπως ἄριστα θὰ τοῦ ταίριαζε; Γιατί ὁ Φρόνντ διάλεξε τὸ ἐπίθετο αὐτό, τὴ στιγμὴ ποῦ ὁ Οἰδίπους οὔτε πρόθεση εἶχε, οὔτε κὰν γνώριζε, ὅτι πατέρας του ἦταν ὁ Λάιος καὶ ὅτι ἡ σύζυγος τοῦ πατέρα του (Ἰοκάστη) ἦταν ἡ πραγματικὴ του μητέρα στὴν τραγωδίᾳ τοῦ Σοφοκλέους «Οἰδίπους Τύραννος»;

Ποιὸς ἦταν ὁ χαρακτήρας τοῦ Φρόνντ; Ὁ Ζίγκμουντ Φρόνντ καταγόταν ἀπὸ πολὺ πλούσια οἰκογένεια ραββίνων. Ὁ πατέρας του ἦταν ἔμπορος παντρεύτηκε τὴν –κατὰ πολὺ μικρότερή του– δεύτερη γυναῖκα του καὶ μητέρα τοῦ «Ζίγκι». Τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς τοῦ Φρόνντ σημαδεύτηκαν ἀπὸ τὰ ἐξῆς γεγονότα:

- Συγκλονιστικὴ ἦταν γιὰ τὸν Φρόνντ ἡ ἐντύπωση τῆς ἐρωτικῆς περίπτωξης τῶν γονιῶν του, κατὰ τὴν ὁποία τοὺς «συνέλαβε» κάποια νύκτα, ποῦ μπήκε ξαφνικά στὴν κρεβατοκάμαρά τους: Ἐξάλλος ὁ πατέρας του τὸν πέταξε ἔξω. Παρ' ὅλο ποῦ παρόμοια περιστατικὰ ἐνίοτε συμβαίνουν σὲ ἀρκετὲς οἰκογένειες, ἡ ἐμπειρία τοῦ νεαροῦ Φρόνντ τοῦ ἔκανε, ὅπως φαίνεται, βαθειὰ ἐντύπωση ἔτσι, ὥστε ἀργότερα ἀποτέλεσε τὴ βάση, στὴν ὁποία στηρίχτηκε ἡ θεωρία του γιὰ τὴν ψυχοθεραπεία. Τὸ καταπιεσμένο ἠθικὰ

Ὁ Μωυσῆς ἦταν ὁ ἀγαπημένος «ἥρωας», πὺν ἐνέπνευσε κι ἐπηρέασε τὴ ζωὴ τοῦ Φρόνντ. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ βιβλίο του «Ὁ Μωυσῆς κι ὁ Μονοθεϊσμός» (ἀριστερά) ὁ Φρόνντ ἐπὶ σειρὰ ἐτῶν ἀσχολήθηκε μὲ τὴ μελέτῃ τοῦ ὁμώνυμου ἔργου τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου. Τὸ 1914 σὲ ἐπιστολὴ του -ἀναφερόμενος στὸν Μωυσῆ- παραδέχθηκε: «Ἐχω βαθύτατα ἐπηρεασθῇ.» Ἄν καὶ δὲν ὑπάρχει κανένα ἀρχαιολογικὸ εὑρημα, πὺν νὰ πιστοποιῇ τὴν ὑπαρξὴ ἢ ἐπὶ πλέον νὰ μᾶς δίνη κάποια ἰδέα γιὰ τὴν ὑποτιθέμενη μορφὴ τῶν βιβλικῶν προσώπων, στὴν δεξιὰ εἰκόνα φαίνεται ἓνα -φανταστικό- σκίτσο τοῦ Μωυσῆ, ζωγραφισμένο ἀπὸ τὸν Φρόνντ.

καὶ κοινωνικὰ Ἑβραϊόπουλο ποτὲ δὲν ξέχασε τὴ στιγμὴ ἐκείνη. Ζήλεψε καὶ μίσησε. Ἡ προσωπικότητά του ἀπὸ τότε ἀπέβη προβληματική, γιατί κατ' αὐτὸν ἡ παιδικὴ ἡλικία εἶναι ἄξονας διαμόρφωσης τῶν ἐπομένων φάσεων τῆς ζωῆς.

- Ἰδιαίτερης σημασίας ἦταν ὁ ἐξευτελισμός, πὺν ὑφίστατο ἀπὸ τὸν πατέρα του, γιὰ τὴ νυκτερινὴ ἐνουρήσή του.

- Καταλυτικῆς σημασίας ὑπῆρξε ὁ θάνατος ἑνὸς μικρότερου τοῦ ἀδελφοῦ. Τὰ ἀνάμικτα συναισθήματα, πὺν ἐνοίωσε, ἔκαναν τὸ βιογράφο του Ε. Τζούντ νὰ παρατηρήσῃ: «Ἀπὸ μικρὸ παιδί ὁ Φρόνντ ζυμώθηκε μὲ τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς γέννησης, τοῦ ἔρωτα καὶ τοῦ θανάτου» («The Life and Work of Sigmund Freud», τόμ. Ι, «Basic Books», Νέα Ὑόρκη 1953).

- Στὰ ἔβδομα γενέθλιά του ὁ πατέρας του τοῦ δώρισε μία Βίβλο μὲ ἀφιέρωση στὰ Ἑβραϊκά καὶ τὸν ἐνθάρρυνε νὰ τὴν μελετᾷ. Ἀπὸ τότε ἡ Βίβλος ἄσκησε μεγάλη ἐπίδραση στὴ ζωὴ του: «Κάτι ἀπὸ τὴν καρδιά, τὸ ἄρωμα τοῦ γεμάτου νοήματος καὶ τὴ χαρὰ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ δὲν θὰ ἀφήσῃ ποτὲ τὸ σπίτι μας... Συχνὰ νιώθω σὰ σκέψη, ὅτι

ἔχω κληρονομήσει ὅλη τὴν πρόκληση κι ὅλο τὸ πάθος, μὲ τὸ ὁποῖο οἱ πρόγονοί μας ὑπερασπίστηκαν τὸ ναὸ τους.» (Ἀποσπάσματα ἀπὸ ἐπιστολὴ τοῦ Φρόνυτ πρὸς τὴν ἀρραβωνιαστικιά καὶ μετέπειτα γυναικα του, ἡ ὁποία ἐπίσης καταγόταν ἀπὸ διακεκριμένη οἰκογένεια ραββίνων ὁ παπποῦς της ἦταν ὁ ἀρχираββίνος τοῦ Ἀμβούργου.)

Σε ἄλλη ἐπιστολὴ του ἔγραψε: «*Ἡ βαθεῖα ἀπορρόφησή μου στὶς ἱστορίες τῆς Βίβλου, σχεδὸν ἀπὸ τότε ποὺ πρωτοάρχισα νὰ μαθαίνω τὴν τέχνη τοῦ διαβάσματος, ἀπ' ὅ,τι κατάλαβα ἀργότερα, ἄσκησαν διαρκὴ ἐπίδραση στὴν κατεύθυνση τῶν ἐνδιαφερόντων μου.*» Οἱ μελέτες τοῦ Φρόνυτ πάνω στὴ Βίβλο ἔφτασαν στὸ ἀποκορύφωμά τους μετὰ τὰ ὀγδόνα του, ὅταν ἄρχισε νὰ ἐκδίδῃ φυλλάδια σχετικὰ μὲ τὸν Μωυσή. Τὸ τελευταῖο βιβλίο ποὺ ἔγραψε, προτοῦ πεθάνῃ, ἦταν «Ὁ Μωυσῆς κι ὁ Μονοθεϊσμός».

Ποιὸς εἶναι ὁ «χαρακτῆρας» τοῦ Οἰδίποδα

ρίνοντας ἐξ ἰδίων ὁ Φρόνυτ θὰ δημιουργήσῃ τὴν θεωρία του. Πάτησε στὸν ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ καὶ τὸν παρουσίασε στρεβλὸ στὸ σύγχρονο κόσμο: Ὡληκὸ ἀντίστοιχο τοῦ «Οἰδιποδείου» εἶναι κατὰ τὸν φροῦδισμό πάντα τὸ σύμπλεγμα «*Ἡλέκτρα*». Στὶς ὁμώνυμες τραγωδίες τῶν Σοφοκλέους κι Εὐριπίδου βέβαια οὐδόλως ὑπονοεῖται κάποια ἐρωτικὴ σχέση μεταξὺ πατέρα-κόρης, παρὰ μόνο ἡ φυσικὴ ἀγάπη τῆς κόρης Ἡλέκτρας πρὸς τὸν πατέρα της Ἀγαμέμνονα-, ὅταν ἐκεῖνος ἔλειπε στὸν Τρωικὸ Πόλεμο.

Ὁ «Οἰδίπους Τύραννος» εἶναι ἔργο τοῦ Σοφοκλέους, τὸ δεύτερο μιᾶς τριλογίας (μὲ τρίτο τὸ «Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῶ»). Παραστάθηκε στὰ Μεγάλα Διονύσια τοῦ 420 π.Χ. Στὸ ἔργο αὐτὸ τοῦ Σοφοκλῆ ὁ Οἰδίπους εἶναι γιὸς τοῦ Λαίου καὶ τῆς Ἰοκάστης. Ὁ Λαῖος εἶναι τύραννος στὴ Θήβα. Δελφικὸς χρησμός προμάντευε τὸ τέλος του ἀπὸ τὸ γιό του. Ὁ τύραννος ἀποφεύγει τὴν τεκνοποίηση, μὰ δὲν τὰ καταφέρνει. Ἡ Ἰοκάστη ἀποκτᾷ γιό-διάδοχο, τὸν ὁποῖον ὁ Λαῖος ὄχι μόνον δὲν τὸν ἐπιθυμεῖ, παρὰ τὸν φοβᾶται, γι' αὐτὸ καὶ διατάζει τὸ φόνο του. Τὸ βρέφος τρυπιέται στὰ σφυρά, ποὺ πρῆζονται (οἶδημα), κι ἐκτίθεται στὸν Κιθαιρῶνα μὲ τοὺς ἀστραγάλους δεμένους μεταξὺ τους. Ὁ δραματικὸς «μῦθος» θέλει τὸν «Φουσκοπόδη» - Οἰδίποδα στὴν αὐλὴ τοῦ ἄτεκνου τυραννικοῦ ξεύγουσ τῆς Κορίνθου Πόλυβου καὶ Μερόπης. Αὐτοὶ τὸν υἱοθετοῦν καὶ τὸν ἀνατρέφουν ἀρχοντικά. Ὅταν ὁ Οἰδίπους ἀναζητᾷ τὴν ταυτότητα-αὐτογνωσία του -ποὺ κρατοῦσαν μυστικὴ οἱ θεοὶ γονεῖς-, ὁδηγεῖται στὸ Δελφικὸ Μαντεῖο. Ὁ χρησμός εἶναι εὐγλωττος, ἀλλὰ παρεξηγεῖται ἀπὸ τὸ νεαρὸ Οἰδίποδα: «*Θὰ φονεύσης τὸν πατέρα καὶ θὰ νυμφευθῇς τὴ μητέρα σου*», εἶπε ἡ Πυθία. Ὁ Οἰδίπους ἀποφασίζει νὰ μὴ ξαναδῇ τὸν Πόλυβο, τὸν ὁποῖο θεωροῦσε φυσικὸ πατέρα, οὔτε καὶ τὴ Μερόπη. Συνειδητὰ ἀποφασίζει νὰ μὴ ἐπιστρέψῃ ποτὲ πιά στὴν Κόρινθο, τὴν ὁποία θεωροῦσε πατρίδα. Κατευθύνεται λοιπὸν πρὸς τὴν Θήβα.

Ἀπὸ τραγικὴ σύμπτωση συμπλέκεται μὲ τὸ Λαῖο. Ὁ νέος ὑπερισχύει καὶ τὸν φονεύει, ἀγνοῶντας πὼς εἶναι ὁ φυσικὸς του πατέρας. Στὸ σημεῖο ἐκεῖνο, πλησίον τῶν Δελφῶν, ὁ Λαῖος εἶχε ὁδηγηθῇ γιὰ χρησιμοδοσίαν, προκειμένου νὰ τοῦ ἀποκαλυφθῇ ὁ τρόπος ἀπαλλαγῆς τῆς Θήβας ἀπὸ τὸ θανατικόν, ποὺ τὴ μάστιζε. Ἡ ἄγνοια τῶν αἰτίων σκότωνα. Μιὰ μυθικὴ Σφίγγα ρωτοῦσε καὶ ἐξέταζε τοὺς περαστικούς ἀπὸ τὴ Θήβα, μίπως

«Επικαλοῦμαι τὸν μεγάλο, τὸν περιπόθητο, τὸν γλυκὺ Ἔρωτα, τὸν ἰσχυρὸ τοξότη, ποὺ φλογίζει μὲ δύναμη τοὺς ἀνθρώπους, τὸν ταχὺ καὶ ἀσυγκράτητο, ποὺ εἶναι οἰκείος στοὺς θεοὺς.» (Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸν ὄρφικὸ ὕμνο, ποὺ εἶναι ἀφιερωμένος στὸν Ἔρωτα.) Ἀπὸ πανάρχαιες ἐποχές, χιλιάδες χρόνια πρὶν τὸν Φρόνντ, οἱ Ἕλληνες εἶχαν ἐπισημάνει καὶ ἐξάγει τὴν ἀδιαφιλονίκητη ἰσχύϊ τοῦ Ἔρωτα. (Βλ. «Ἡ Γιορτὴ τοῦ Ἔρωτα», «Δ», τ. 277.) Ὁ Φρόνντ ὅμως προτίμησε νὰ καθιερώσῃ ἕνα δικό του ὄρο, τὴ «λίμπιντο». Στὴ φωτογραφία δεξιὰ ἕνα ἀρχαῖο ἀγαλματίδιο, ποὺ παριστάνει τὸν Ἔρωτα θεὸ κι ἐκτίθεται στὸ σπῖτι, ποὺ ἐξῆσε ὁ Φρόνντ στὴ Βιέννη, τὸ ὁποῖο ἔχει μετατραπῇ σὲ μουσεῖο. Ἀριστερὰ διάφορα ἄλλα ἐπίσης ἐκτιθέμενα ἀρχαῖα ἀντικείμενα, ὅλα προϊόντα ἀρχαιοκαπηλίας.

γνωρίζουν τὴ λύση στὸ πρόβλημα. Διατύπωνε ἕνα συγκεκριμένο ἐρώτημα, τοῦ ὁποίου ἡ ἀπάντηση θὰ ἀναδείκνυε τὸ σωτῆρα τῆς πόλης στὴν παρούσα κρῖση. Τὸ ἐρώτημα εἶχε δύο σκέλη:

- «Ποιὸ εἶναι τὸ δὴν τὸ δίπουν, τρίπουν καὶ τετράπουν, τὸ ὁποῖον, ὅσο πιὸ ἀδύναμο εἶναι, τόσο περισσότερα πόδια ἔχει, ἀντίθετα μὲ τὸ γενικὸ νόμο», ἦταν τὸ ἕνα.

- «Υπάρχουν δύο ἀδελφές, ποὺ ἡ μιὰ γεννάει τὴν ἄλλη καὶ ποὺ ἡ δεύτερη μὲ τὴ σειρὰ τῆς εἶναι γέννημα τῆς πρώτης», ἦταν τὸ δεύτερο.

Στὸ πρῶτο ἐρώτημα ὁ Οἰδίπους ἀπάντησε ὀρθά: «Ὁ ἄνθρωπος». Στὸ δεύτερο ἀπάντηση εἶναι ἡ φυσικὴ χρονικὴ διαδοχὴ τῆς μέρας ἀπὸ τὴ νύκτα στὸ πλαίσιο τῆς χρονικῆς ἀλληλουχίας καὶ τῆς περιδικτικότητας τῶν ἡμερῶν, τῶν ἐποχῶν, τῶν ἀνθρωπίνων γενεῶν. Ἡ μυθικὴ Σφίγγα δὲν εἶχε πλέον λόγο ὑπαρξῆς. Ἐξαφανίστηκε, ἀφοῦ ἐξετέλεσε τὴν ἀποστολὴ τῆς. Ἡ Θήβα εἶναι πιά σὲ καλὰ χέρια.

Τῷδε δὲ σὲ ὄνειρο, παραδίδεται, τὸ μυστικὸ αὐτὸ ὁ Οἰδίπους. Ἄλλοι ὑποστηρίζουν πὺς ἔκρινε ἐξ ἰδίων. Ὅπως καὶ νάχη, ἡ διαδοχὴ ἐπιτεύχθηκε, καθὼς ὁ Οἰδίπους ἀναντίρρητα ὑπακούει στὴν διαταγὴ τῆς προσωρινῆς διοίκησης τοῦ Κρέοντα καὶ νυμφεύεται τὴν Ἰοκάστη. Αὕτῃ –στὸ δράμα– εἶναι σύζυγος τοῦ Λαίου (ποὺ μόλις πέθανε). Ἡ

σύζευξη αυτή αναμένεται να κάνει όμαλη τη συνέχεια στη διοίκηση της Θήβας από το λαό της και τους ιθύνοντες. Ο Οιδίπους είναι ο τελευταίος «κρίκος» της γενιάς του. Η κρίση ξεπεράστηκε. Τα πρόσωπα και τις συγγένειες όλοι τις αγνοούσαν.

Από το βασιλικό ζεύγος γεννήθηκαν τέσσερα παιδιά –δυο αγόρια και δυο κορίτσια: Ο Έτεοκλής και ο Πολυνείκης, η Ισμήνη και η Αντιγόνη. Για τα πάντα πολύ σύντομη προωρίστηκε η ζωή και κακορρίζικη. Η ακούσια αίμομιξία, το μπλέξιμο των γενεών στο γαμήλιο κρεβάτι και η αλλοίωση της χρονικής συνέχειας στη μυθική Θηβαϊκή χώρα έκδηλώθηκαν με αντίστοιχα καιρικά φαινόμενα, που προκάλεσαν εκ νέου άκαρπία στη φύση και λοιμό στους ανθρώπους της.

Ο Δελφικός χρησμός επιβάλλει τότε την αναγκαιότητα ανεύρεσης – του δολοφόνου του Λαίου – ως προϋπόθεση για την αποκατάσταση της γενικής «κρίσης». Η έρευνα, που διέταξε και διεξήγαγε ο ίδιος Οιδίπους με σοβαρότητα, ήθος και υπευθυνότητα τραγική, αποκαλύπτει επί τέλους την ακούσια πατροφονία (και ανάγει το Σοφοκλή σε δραματουργό πρώτης τάξεως, γιατί στὸν «Οιδίποδα Τύραννο» του ή σφικτοδεμένη σειρά των ἀμφισημιῶν και των ἀμφιλογιῶν και πάμπλουτη είναι, ἀλλὰ και περιτεχνη).

Η ήθικη συνείδηση τόσο της βασίλισσας όσο και του τυράννου ώθοῦν τὸ ζεύγος σὲ αὐτο-τιμωρία. Τύψεις συνειδήσεως και εὐθιξία, ἀν και τὰ συμβάντα ἦταν ἀποτέλεσμα ἄγνοιας και μόνο, ὁδηγοῦν τὴν Ἰοκάστη σὲ αὐτοχειρία και τὸ σύζυγο και γιό της, τὸν δραματικὸ ἥρωα Οιδίποδα, σὲ αὐτοτύφλωση. Η βασίλισσα δὲν ἔχει πιὰ λόγο ὑπαρξης. Αὐτοκτονεῖ. Ο τραγικὸς Οιδίπους μὲ τὸ ἀμφίσημο ὄνομα (οἶδημα + ποῦς = φουσκοπόδης, ἀλλὰ και οἶδα + ὄπου = γνωρίζω τὸ ποῦ, σὲ θέση τραγικῆς εἰρωνείας) και τὴ δίσσημη θέση (γιὸς + ὁμόκλινος, πατέρας + ἀδελφός), τὴν ἀφύσικη, αὐτοτυφλώνεται. (Σὲ τί τοῦ χρησίμευσαν τὰ μάτια στὴ ζωὴ του ὡς τώρα, ἀφοῦ ὁ νοῦς ἦταν τυφλός, ἀσύνδετος μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς και τὰ αὐτιά του;)

Πραγματοποιώντας τὴ διαταγὴ του και ἐκπληρώνοντας τὴν ταυτόσημη κατάρα, τὴν ὁποία ὁ ἴδιος εἶχε ξεστομίσει και ἀφωροῦσε στὸν φονέα τοῦ Λαίου, αὐτο-εξορίζεται σὰν «*φαρμακός*» τῶν Θαγγηλίων. Η ἀπομάκρυνση τοῦ Οιδίποδα, τοῦ τυράννου, ἀπὸ τὴ Θήβα ἰσοδυναμεῖ μὲ ἐλευθερία και τῆς πόλης και τοῦ ἴδιου. Η τάξη –φυσική και κοινωνική– φαίνεται νὰ ἐξομαλύνεται ἐκ νέου.

Ἡ ψυχικὴ νοσηρότητα στὴ θέση τῆς τραγικότητας

Ἐξέταση κάποιων βασικῶν στοιχείων τοῦ Φροῦδισμοῦ θὰ διευκολύνῃ τὴ διάκριση μεταξὺ τῆς θεωρίας του και τῆς τραγικότητας. Η φροϋδικὴ θεωρία ἐξετάζει τὶς συγκρούσεις μεταξὺ ὁρμέμφυτων – ἐνστικτῶν και ἠθικο-κοινωνικῶν ἐπιταγῶν, ποὺ διαμορφώνουν τὴν ψυχοπαθολογία τοῦ ἀτόμου. Πρωταρχικῆς σημασίας θεωρεῖται τὸ γενετήσιο ἐνστικτο, ἡ *λίμπιντο* κατὰ Φρόυντ. Η ἐρωτικὴ συμπεριφορὰ τοῦ ἀτόμου δὲν ἐξετάζεται στὸ στάδιο τῆς φανερῆς φυσιολογικῆς τῆς ἀνάπτυξης. Η αἰτία τῆς ψυχοπαθολογίας ἀνάγεται και προβάλλεται στὴν παιδικὴ ἡλικία, ὅταν –κατὰ τὴν φροϋδικὴ σχολή– ὑπάρχῃ ἐρωτικὴ ζωὴ. Στὴν περίοδο τῆς βρεφικῆς, νηπιακῆς και παιδικῆς ἡλικίας διαμορφώνονται –δῆθεν– τὰ συμπλέγματα τῆς «*λίμπιντο*» (Οιδιπόδειο και Ἡλέκτρας).

«Ἀπὸ τοῦ δου ἔτους μέχρι τῆς ἡβης, γινομένης τῆς ἐντοπίσεως εἰς τὰ γεννητικὰ ὄργανα, ἡ λίμπιντο στρέφεται ἐκτὸς τοῦ ἰδίου σώματος, πρὸς ἄτομον ἀντιθέτου φύλου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ μητέρα διὰ τὸ ἄρρεν καὶ ὁ πατέρας διὰ τὸ θήλυ τέκνον, ἐνῶ ταυτοχρόνως ἐπέρχεται ἀντιπάθεια τοῦ ἄρρενος πρὸς τὸν πατέρα καὶ τοῦ θήλεος πρὸς τὴν μητέρα». (Ζ. Φρόνντ, «Εἰσαγωγή στὴν Ψυχανάλυση», Πρόλογος). Αὐτὸ εἶναι τὸ Οἰδιπόδειο Σύμπλεγμα.

Ὑπάρχει τίποτε ἀπ' αὐτὰ στὸν Οἰδίποδα τοῦ Σοφοκλῆ;

Φρόνντ ὑποστήριξε, ὅτι τὸ ἀγόρι ἔχει τὸ ἄγχος τοῦ εὐνουχισμοῦ, ἐνῶ τὸ κορίτσι τὸ φθόνου τοῦ πέους. Τὸ ἀγόρι ἀπὸ τὰ πέντε ἕως τὰ ἑπτὰ του χρόνια ἀναπτύσσει μία ἐπιθυμία γιὰ αἰμομικτικὲς σχέσεις μὲ τὴν μητέρα του. Τὸν πατέρα τὸν βλέπει σὰν ἀντίζηλο. Φοβᾶται τὴν τιμωρία του, κι αὐτὸς ὁ φόβος παίρνει τὴν ἀρχικὴ μορφή τοῦ ἄγχους τοῦ εὐνουχισμοῦ, ἕνας φόβος, ὅτι ὁ πατέρας θὰ τιμωρήσῃ τὸ ἀγόρι στερεῶντας τὸ ἀπὸ τὸ πέος. Τὸ κορίτσι ὑποφέρει ἀπὸ τὸ ἄγχος τοῦ εὐνουχισμοῦ μὲ τὴν μορφή τοῦ φθόνου τοῦ πέους, ὅταν νοιώσῃ πὼς τοῦ λείπουν τὰ γεννητικὰ ὄργανα. Παραπονιέται στὴν μητέρα της, πὼς δὲν ἔχει πέος καὶ τὴν κατηγορεῖ γι' αὐτὸ, ἐνῶ ἡ ἐχθρότητα ποὺ δημιουργεῖται μεταξὺ τους τὴν κάνει νὰ στραφῇ στὸν πατέρα της, γιὰ νὰ βρῇ ἱκανοποίηση. (Ἄν εἶναι δυνατόν!) Αὐτὸ –κατὰ τὸν Φρόνντ πάντα– εἶναι γενικὸς κανόνας.

Ὑπάρχει τίποτε ἀπ' αὐτὰ στὴν «Ἠλέκτρα» τοῦ Εὐριπίδη;

ανεῖς φυσιολογικὸς ἄνθρωπος δὲν ἔχει νοιώσει τὰ συναισθήματα, ποὺ περιγράφει ὁ Φρόνντ, ὁ ὁποῖος παραποιεῖ καὶ διαβάλλει τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ καὶ τὸ ἑλληνικὸ ἦθος, προσπαθώντας πρωτίστως νὰ δικαιολογήσῃ τὴν συμπλεγματικὴ προσωπικότητα καθὼς καὶ τὸν χαρακτήρα τῶν Βιβλο-ἀναθρεμμένων ὁμοίων του. Πράγματι στὸ κεφάλαιο 21 τοῦ βιβλίου του «Εἰσαγωγή στὴν Ψυχανάλυση» ὁ Φρόνντ ὑβρίζει ὡς ἀνήθικο τὸ ἔργο τοῦ Σοφοκλῆ. Γράφει:

• «Ἡ τραγωδία αὐτὴ (ὁ «Οἰδίπους Τύραννος» τοῦ Σοφοκλέους) κατὰ βάθος εἶναι ἓνα κομμάτι ἀνήθικο, διότι μειώνει τὴν ἀνθρώπινη προσωπικότητα, ἀποδίδει σὲ θεϊκὲς δυνάμεις τὴν παρακίνηση πρὸς τὸ ἔγκλημα καὶ παρουσιάζει τὴν ἀδυναμία τῶν ἠθικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ θὰ τὸν προφύλασσαν ἀπὸ τὴν ἐγκληματικὴν του τάσεις.» (Λες καὶ τὸ πέρας τῆς ζωῆς, τῆς κυριαρχίας ἢ καὶ τῆς ἐνεργοῦ δράσεως εἶναι ἐγκληματικό.)

• Καὶ συνεχίζει: «Τὸ Οἰδιπόδειο Σύμπλεγμα εἶναι ἐκεῖνο, ποὺ ὑπέβαλε στὸ σύνολο τῆς ἀνθρωπότητας στὸ ξέκίνημα τῆς ἱστορίας της τὸ συναίσθημα τῆς ἐνοχῆς.» Προφανῶς κρίνει ἐξ ἰδίων τὰ ἀλλότρια: Ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ ἠθικὴ δὲν περιεῖχε στοιχεῖα ποὺ προκαλοῦν «σεξουαλικὲς ἐνοχές».

Μέσα ἀπὸ στρεβλὸ πρῖσμα πρόβαλε στὴν ἀνθρωπότητα μία νοσηρὴ ὀπτική, ἀλλοίωσε τὸ ὀρθολογικὸ παρελθὸν καί, ποντάροντας στὴν ἀμάθεια τῶν πολλῶν καὶ στὴν ἡττοπάθεια-ἐνοχικότητα τοῦ ἰουδαιοχριστιανικοῦ πνεύματος, πρόβαλε μία πλαστὴ ἀνηθικότητα στὸν ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ. Ἡ κατασυσκοφάντηση αὐτὴ προκαλεῖ ἀποτροπιασμό. Εἰδικὰ ὁ Οἰδίπους θεωρεῖται τὸ ἀτοῦ τῆς ἀνθελληνικῆς συμπαγνίας.

Παρ' ὅλο πὸν ὁ Οἰδίπους δὲν γνώριζε ὅτι ἡ Ἰοκάστη ἦταν μητέρα του, καταδιωκόμενος ἀπὸ τὶς Ἑρινύες-Εὐμενίδες τυφλώθηκε, αὐτοτιμωρούμενος σκληρότατα γιὰ τὴν πράξη του. Ἡ Ἰοκάστη αὐτοκτόνησε. Στὸ εἰκονιζόμενο γλυπτὸ τοῦ Ροῦντολφ Τέγκνερ (1873-1950) ὁ τυφλωμένος Οἰδίπους βαδίζει πρὸς τὴν ἐξορία ὀδηγούμενος ἀπὸ τὴν κόρη του Ἀντιγόνη.

Ἡ φυσιολογικὴ σύγκρουση «διαδοχῆς»

ὁ θέμα στὸν «Οἰδίποδα Τύραννο» εἶναι ἡ διαδοχή. Διαδοχὴ τοῦ πατέρα ἀπὸ τὸ γιό, διαδοχὴ τοῦ θρόνου. Ὁ παραμερισμὸς τοῦ ἄρχοντα –πατέρα– ἰσχυροῦ καὶ ἡ ἀνάληψη τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὸν ἀνδρούμενο καὶ ἰσχυροποιούμενο γιὸ εἶναι συχνὸ θέμα στὴ Μυθολογία καὶ ὑπάρχει καὶ στὴν Ἡσιόδειο «Θεογονία» (Κρόνος – Ζεὺς).

Δὲν ἐρωτεύτηκε ὁ Οἰδίπους τὴ μητέρα του οὔτε ἡ –ὑποτιθέμενη– μητέρα του τὸ γιό της. Ἀπὸ ἠθικοκοινωνικῆς ἀπόψεως ὁ Οἰδίπους εἶναι ἀθῶς. Μητέρα του θεωροῦσε τὴ Μερόπη, βασίλισσα τῆς Κορίνθου καὶ πατέρα του τὸν Πόλυβο. Δὲν ἤξερε, δὲν ἤθελε, δὲν ἐπέλεξε συνειδητὰ νὰ φονεύσῃ τὸν πατέρα του, ὅπως ὁ συμπλεγματικὸς τύπος τοῦ Φρόνυτ. (Αντίθετα οἱ θυγατέρες τοῦ Λῶτ συνειδητὰ ἤλθαν σὲ σεξουαλικὴ ἐπαφὴ μὲ τὸν πατέρα τους, γεννῶντας ἐρωτηματικὰ ἠθικὰ καὶ κοινωνικὰ.)

Ὅσον ἀφορᾷ στὸν ἰσχυρισμὸ τοῦ Φρόνυτ, ὅτι τὸ «Οἰδιπόδειο Σύμπλεγμα» ἦταν ἐκεῖνο ποὺ γέμισε τὴν ἀνθρωπότητα ἐνοχές, ἐπισημαίνεται ὅτι ὁ ἐβραιογενὴς καὶ Βιβλογενὴς χριστιανισμὸς μὲ τὴν ἐπιβολή του κατάργησε –μὲ ἄγριους τρόπους– ὅλες τὶς γέφυρες μὲ τὴν κατὰ φύσιν ζωή. Ἐχθρότητα καλλιεργήθηκε γιὰ τὸ ἀνθρώπινο σῶμα. Ἡ ἐρωτικὴ πράξη ἀπὸ φυσιολογικὴ λειτουργία καὶ χαρὰ ἐγινε *ἁμαρτία* καὶ θεωρήθηκε πηγὴ ὅλων των δεινῶν τῆς ἀνθρωπότητας. Ὁ χριστιανισμὸς, ὅπως παρατήρησε ὁ Νίτσε, «βάλλθηκε νὰ ἀρρωστήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα ἀντιστρέφοντας τὴν ἔννοια τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, τοῦ νοσηροῦ καὶ τοῦ ὑγιοῦς, τοῦ ἀληθινοῦ καὶ τοῦ ψεύτικου», (βλ. «Δ», τ. 259, 269, 277). Ὁ χριστιανισμὸς ἦταν ἐκεῖνος, ποὺ διασάλεψε τὴν ψυχικὴ ἰσορροπία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸν γέμισε ἐνοχές, νευρώσεις καὶ ἄγχος κι ὄχι οἱ –διδακτικές, παιδευτικές– ἀρχαῖες ἐλληνικὲς τραγωδίες.

Γιὰ τοῦ λόγου τὸ ἀληθὲς ἀρκεῖ νὰ ἐξετάσῃ κανεὶς τὶς «Εὐμνίδες» τοῦ Αἰσχύλου (458 π.Χ.). Ὁρθολογισμὸς καὶ εὐαισθησία –ὅλα μὲ μέτρο τὸ «μηδὲν ἄγαν» καὶ τὸ «γνώθι σαυτόν» τῶν Δελφῶν– συνοψίζονται στὴν ἀπολύτρωση τοῦ μητροκτόνου δραματικοῦ Ὁρέστη. Εἶναι γεννήτορας ὁ πατέρας καὶ διάδοχος –κάθε φορὰ– ὁ γιός, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν. Ἔτσι εἶναι ἡ τάξη, ἡ φυσικὴ καὶ κοινωνικὴ κι ἔτσι πρέπει νὰ λειτουργῇ ἡ ἀνθρώπινη κοινωνία καὶ ὁ πολιτισμὸς.

Ὁ πιστὸς τῆς Βίβλου Φρόνυτ ἀσφαλῶς γνώριζε τὸ ἀπόσπασμα, στὸ ὁποῖο οἱ κόρες τοῦ Λῶτ μετὰ τὴν καταστροφὴ τῶν Σοδόμων καὶ τῶν Γομόρων ἐνσυνείδητα ἔκαναν ἔρωτα μὲ τὸν πατέρα τους. Ὁ Φρόνυτ προτίμησε νὰ διαστρεβλώσῃ τὸν ἐλληνικὸ μῦθο, ὅπου οὔτε ὁ Οἰδίπους οὔτε ἡ Ἰοκάστη γινώριζαν τὴ συγγένειά τους καὶ μόλις ἀποκαλύφθηκε, οἱ ἥρωες αὐτοτιμωρήθηκαν. Ἐπομένως πρόκειται γιὰ ἄτομα ἠθικά, εὐθικά καὶ ἀξιοπρεπῆ, ποὺ εἶχαν μία τραγικὴ μοῖρα. Μὲ τὴν οἰκογένεια Λῶτ συμβαίνει τὸ ἀντίθετο: Ἀνήθικοι ἢ –τουλάχιστον– ἀήθεις. Παρ' ὅλα αὐτὰ οἱ πράξεις τοῦ Λῶτ καὶ τῶν θυγατέρων του θεωρήθηκαν θεόπνευστες (!). Ἔτσι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τιμᾷ τὸν προπάτορά «μας» Λῶτ (στὶς 9 Ὀκτωβρίου)! Καὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Φρόνυτ καὶ τὸ ἐβραιογενὲς ἐλληνοχριστιανικὸ κατεστημένο ἀρέσκεται στὸ νὰ παρουσιάσῃ τὸν σχετικὸ μῦθο τοῦ Οἰδίποδος σὰν μία ἀπὸ τὶς δῆθεν ἠθικὲς παρεκτροπὲς τῶν προγόνων μας.

Ἀριάδνη Ἐλευθερίου

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

PETER SINGER, *Ὁ πρόεδρος τοῦ Καλοῦ καὶ τοῦ Κακοῦ*

Στὸ βιβλίο του αὐτὸ ὁ Πήτερ Σίνγκερ, καθηγητὴς Βιοηθικῆς στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Πρίνστον παρουσιάζει τὴν «φιλοσοφία» τοῦ Τζ. Μπούς, ὅπως αὐτὴ προκύπτει ἀπὸ τὴν ἀνάλυση τῶν δημοσίων δηλώσεών του. Ὁ Σίνγκερ καλύπτει πολλὰ θέματα, ὅπως τὶς ἐρευνες στὸν γῶρο τῆς Γενετικῆς, τὶς περικοπὲς φόρων, τὶς ἀτομικὲς ἐλευθερίες, τὴν ἀπόλυτη κυριαρχία τῶν ΗΠΑ καὶ τὸν πόλεμο στὸ Ἰράκ. Ὁ λόγος τοῦ Σίνγκερ χαρακτηρίζεται ἀπὸ εὐθύτητα καὶ καθαρότητα. Πολλὴ προσεκτικὰ ἀναλύει τὸν τρόπο σκέψης τοῦ προέδρου Μπούς καὶ καταλήγει στὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ Μπούς ἔχει υἱοθετήσῃ μίαν σειρά ἀπὸ ἀντιφατικὰς ἀπόψεις, οἱ ὁποῖες ὅμως στεροῦνται βάσεως, δὲν στηρίζονται σὲ κανένα σύστημα ἀξιών.

Χωρὶς ἀμφιβολία πρόκειται γιὰ ἄτομο θρησκόληπτο. Ἡ νοοτροπία αὐτὴ τὸν ἔχει ὀδηγήσῃ στὸν δυϊσμὸ Καλὸ-Κακό, σὲ ἀσυνέπεια πρὸς τὸν ἑαυτὸ του καὶ σὲ ἔπαρση, ἡ ὁποία δὲν τοῦ ἐπιτρέπει νὰ παραδεχθῇ προφανέστατα λάθη του. Γιὰ παράδειγμα ὁ κ. Μπούς ἔχει πολλὰς φορὰς ἐπαναλάβῃ ὅτι «ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ εἶναι θεῖο δῶρο ἀπὸ τὸν Δημιουργό μας». Ἐτεῖ ἀντιτίθεται σθεναρὰ στὶς ἀμβλώσεις, ἐνῶ ὡς κυβερνήτης τοῦ Τέξας ἐξέδωσεν τὶς περισσότερες ἀποφάσεις γιὰ ἐκτελέσεις στὴν σύγχρονη ἱστορία.

Ὁ Σίνγκερ θεωρεῖ ὅτι ὁ Μπούς κινεῖται διαισθητικά, «ἐνορατικά». Ὁ Μπούς ἰσχυρίζεται ὅτι γνωρίζει τί εἶναι σωστὸ καὶ τί λάθος καὶ δὲν αἰσθάνεται ὑποχρεωμένος νὰ δικαιολογήσῃ τὶς πράξεις του. Ὅταν τὸν ρωτοῦν γιὰ τὶς ἀπόψεις του ἀναφορικὰ μὲ τὴν θανατικὴ ποινὴ καὶ τὴν ἔκτρωση, ἐκείνος ἐξηγεῖ: «Γιὰ μένα πρόκειται γιὰ τὴν διαφορὰ ἀνάμεσα στὴν ἀθωότητα καὶ τὴν ἐνοχλή.» Ὡστόσο ὁ Σίνγκερ πολλὴ σωστά ἐπισημαίνει ὅτι τέτοιον εἶδος ἀπάντησιν μόνον ἱκανοποιητικὴ δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ. Γιὰ τὴν ἀκρίβεια ὁ πρόεδρος δὲν εἶναι σὲ θέσιν νὰ ἀντιληφθῇ τὴν σοβαρότητα ἀλλὰ καὶ τὴν πολυπλοκότητα αὐτῶν τῶν ζητημάτων. Ὁ Σίνγκερ ἀναρωτιέται, πῶς ὁ πρόεδρος Μπούς συμβιβάζει

«ΘΑ ΠΡΟΣΕΥΧΩΜΑΙ ΣΤΟ ΔΩΜΑΤΙΟ ΜΟΥ»

Πήγαμε στὸ «μετόχι» του, ὅπου κρατοῦν τὰ ζῶα, καὶ στὸ διάλειμμα τῆς δουλειᾶς μ' ἀφορμὴ τὰ σκάνδαλα τῶν κληρικῶν μοῦ ἀφηγήθηκε:

«Ποὺν λές, ἀπ' ἀρκετὰ χρόνια μοῦ ζήτησε ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ, γιατί ἤμουνα ὁ πιὸ δραστήριος, νὰ μαζέψω μερικοὺς, νὰ κάνουμε ἔρανο, ν' ἀναστλώσουμε τὴν ἐκκλησία. Βάλαμε τὰ δυνατά μας καί, παρ' ὅλο ποὺ τὰ χρόνια ἦταν δύσκολα, ξεζουμίσαμε τοὺς συγχωριανοὺς καὶ τοὺς ἄλλους τῆς γύρω περιοχῆς καὶ μαζέψαμε τὰ λεφτά. Ὅταν τὰ πήγαμε στὸν παπᾶ, δὲν ξέρω πῶς μοῦ ἤρθε καὶ τοῦ ζήτησα νὰ προσφέρῃ καὶ αὐτὸς τὸν ὀβολό του, γιὰ νὰ χαρῇ ὁ Θεὸς διπλᾶ! Τί ἤθελα καὶ τῶπα; Μ' ἔκανε σκουπίδι καὶ μόνον ποὺ δὲν μ' ἀφώρισε. Τί τὸν πείραξε ἄραγε; Μοῦ κακοφάνηκε, ἀλλὰ ἔσκυπα τὸ κεφάλι καὶ ἔφυγα πικραμένος.

Τὴν ἄλλη μέρα στὸ καφενεῖο ἔγινε μεγάλῃ κουβέντα, μπλέξαμε καὶ τὰ πολιτικὰ καὶ ἀρπαχτήκαμε... Περᾶσανε χρόνια, ἡ ἐκκλησία ἄστραψε, ὁ παπᾶς πέθανε καὶ ἐμένα μὲ κᾶνανε πρόεδρο τοῦ χωριοῦ! Στὰ χωριά τίποτα δὲν μένει κρυφὸ γιὰ πολὺ. Ὁ πα-

ζει τούς θανάτους χιλιάδων αθώων πολιτών, πού ὁ ἴδιος προκάλεσε μέ τόν πόλεμό του κατὰ τῆς τρομοκρατίας, μέ τὴν ἀποψή του ὅτι ὅποιαδήποτε ζωὴ εἶναι ἱερή. Πῶς συμβιβάζεται μέ τὴν «ἠθικὴ» του τὸ γεγονὸς ὅτι ἀναριθμητες ἀποφάσεις γιὰ θανατικὴ ἐκτέλεση στὴν χώρα ἀκυρώνονται χάρις στίς ἐξετάσεις DNA, πού ἀποδεικνύουν τὴν ἀθωότητα ἀνθρώπων πού εἶχαν καταδικαστῇ σὲ θάνατο ; Σύμφωνα μέ τὸν Σίνγκερ ὁ πρόεδρος δὲν μπαίνει στὸν κόπο νὰ προβληματισθῇ. Βολεύεται μέ τὴν πεποίθησή του ὅτι ἐξελέγη «γιὰ κάποιον σκοπό».

Ἄλλο παράδειγμα τῆς παράδοξης «ἠθικῆς» τοῦ προέδρου εἶναι ὁ τρόπος μέ τὸν ὁποῖο κυβερνᾷ τὸ ἀμερικανικὸ ἔθνος. Ὅπως παρατηρεῖ ὁ Σίνγκερ, πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο στὸ Ἀφγανιστὰν ἡ πλειοψηφία τῶν χριστιανῶν ἡγετῶν ἐπικρότησε τὴν ἀπόφαση τοῦ προέδρου νὰ χρησιμοποιήσῃ βία βάσει τῆς θεωρίας τοῦ «δικαίου πολέμου» τῆς Χριστιανοσύνης. Ἡ θεωρία τοῦ «δικαίου πολέμου» σκιαγραφεῖ κάποια εἰδικὰ κριτήρια, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληροῦνται, προκειμένου νὰ χαρακτηρισθῇ ὁ πόλεμος ὡς **δίκαιος**. Σύμφωνα μέ τὴν ἀνάλυση τοῦ Σίνγκερ κάθε ἄλλο παρὰ αὐτὸ ἴσχυσε στὸν «δίκαιο πόλεμο» τοῦ κ. Μπούς. Καὶ βέβαια δὲν ἐπρόκειτο γιὰ ὑστατὴ λύση. Ἄξια ἀπορίας κατὰ τὸν Σίνγκερ εἶναι καὶ ἡ «προσήλωση» τῆς Ἐκκλησίας στὴν ἀρχὴ τοῦ «δικαίου πολέμου».

Χαρακτηριστικὸ εἶναι τὸ παράδειγμα τοῦ πολέμου στὸ Ἰράκ. Πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο πολλὲς χριστιανικὲς ὀργανώσεις ἐξέδωσαν δημόσιες δηλώσεις, ὅτι ἐτάσσοντο κατὰ τοῦ πολέμου στὸ Ἰράκ. Οἱ δηλώσεις αὐτὲς ἐβασίζοντο στὴν κοινὴ πεποίθηση τῶν χριστιανῶν ἡγετῶν, ὅτι ὁ πόλεμος αὐτὸς δὲν ἦταν δίκαιος. Δὲν ἐπρόκειτο γιὰ ἄμυνα ἀπέναντι σὲ ἐνοπλὴ ἐπίθεση. Σύμφωνα μέ τὸν Σίνγκερ τὸ δόγμα τῆς «ἀποτροπῆς τοῦ κινδύνου» τοῦ προέδρου δὲν εὐσταθοῦσε σὲ αὐτὴν τὴν περίπτωση (οὔτε βεβαίως ἴσχυσε κάποιο ἀπὸ τὰ κριτήρια πού ἀπαιτοῦνται γιὰ τὴν κήρυξη πολέμου). Ἐπιπρόσθετα μετὰ τὴν κήρυξη ἐνὸς πολέμου ἡ θεωρία τοῦ «δικαίου πολέμου» ὀρῶν κατευθυντήριες γραμμές, οἱ ὁποῖες θὰ πρέπει νὰ ἀκολουθηθοῦν, προκειμένου νὰ ἐξακολουθήσῃ ὁ πόλεμος νὰ θεωρῇται δίκαιος. Σ' αὐτὲς περιλαμβάνονται οἱ προσπάθειες περιορισμοῦ τῶν ἀρνητικῶν ἐπιπτώσεων ἀπὸ τὴν ἄσκηση βίας, ἡ μεταχείριση τῶν αἰχμαλώτων μέ σεβασμὸ καὶ ἡ ἀπαγόρευση

πᾶς ὅχι μόνο δὲν εἶχε δώσει τὸ καλὸ παράδειγμα ὅταν μαζεύαμε τὰ λεφτά, ἀλλὰ στὰ τεφτέρια τῆς ἐκκλησίας βρήκαμε ἄλλα νὰ παρουσιάζονται γιὰ ἔξοδα καὶ ἄλλα ὅτι ἦταν τὰ πραγματικά. Τέτοιες ἱστορίες λέγονται πολλὲς σ' ὅλη τὴ μεγαλόνησο...

Μπήκα τότε σὲ σκέψεις καὶ τὸ 'ψαξα τὸ πρᾶγμα. Νὰ μὴν τὰ πολυλέω, ἀφοῦ διάβασα ἱστορία κι ἄλλα βιβλία, μέσα κι ἡ Βίβλος, κατέληξα στὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ κατασκευάσμα πού λέμε «Ἑλληνικὴ Θρησκεία-Ὁρθοδοξία» δὲν ἔχει τίποτα τὸ ἐλληνικὸ ἀπάνω της. Οἱ Ἑβραῖοι, πού «γέννησαν» τὴ χριστιανικὴ θρησκεία, τὴν ἔφεραν στὴν Ελλάδα, ὅταν αὐτὴ ἦταν σκλαβωμένη, ὅχι γιὰ νὰ συμπληρώσῃ καὶ νὰ καλυτερεῖ τὰ καθιερωμένα τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ γιὰ νὰ τὰ καταστρέψῃ καὶ νὰ τ' ἀντικαταστήσῃ. Κοσμικὴ κάθαρση, πού λένε, ἀπ' τὴν Ἐκκλησίαν τῆς ἀγάπης! Ἐκκλησιαστικὴ κάθαρση, μετάνοια καὶ τὰ τοιαῦτα, γι' αὐτὸ τὸ μέγιστο ἔγκλημα πότε κι ἀπὸ ποιούς θὰ γίνῃ; Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἐπιδιώξαν καὶ ἐπιδιώκουν τὴ χαρὰ τῆς ἀπόλαυσης νὰ τὴν κάνουν ἐμαρτία, ὥστε ἔτσι ἐμαρτωλὸς ὢν νὰ πληρώνω τοὺς σωτήρες, γιὰ νὰ μὲ σώσουν, ὅπως λένε. Ἀλλοιώνουν τὸ χαρακτήρα μου κι ἀπὸ Διόνυσο μὲ μετατρέπουν σὲ πρόβατο γιὰ ἄρμεγμα.

τῶν βασιανιστηρίων. Ἐτσι λοιπόν, ὅσον ἀφορᾷ στὸν πόλεμο στὸ Ἰράκ, βάσιμα μπορεῖ νὰ ὑποστηρίξῃ κανεῖς ὅτι ὁ κ. Μποὺν δὲν ἀκολούθησε τὶς ἠθικὲς ἐπιταγὲς τῆς θρησκείας του καὶ τὸ ἴδιο ἐξακολούθεῖ νὰ κάνῃ καὶ σήμερα. Ἡ παρουσίαση τῶν ἠθικῶν ἀντιφάσεων τῆς πόλωσης τοῦ προέδρου γίνεται μὲ ἀριστοτεχνικὸ τρόπο ἀπὸ τὸν Σίγγκερ καὶ μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀντιληπτὴ ἀπὸ ἀνθρώπους χωρὶς φιλοσοφικὸ ὑπόβαθρο. Ὁ καταλυτικὸς κατ'ἀλόγος τῶν ἠθικῶν ἀντιφάσεων τοῦ προέδρου εἶναι μία ἀποστομωτικὴ ἀπάντηση στὸν ἰσχυρισμὸ του γιὰ ἠθικὴ νίκη. Ἀπάντηση, ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ δοθῇ σὲ ὅποιονδήποτε ἄλλον ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ ἐκλογή του τὸ 2004 ἀποτελεῖ ἠθικὴ νίκη.

Μετάφραση: Α. Γ.

Brand Mattis

PATRICK CONTY, *Λαβύρινθος – Τὸ μεγάλο αἵνιγμα*

Τὸ βιβλίο αὐτὸ καταπιάνεται μὲ τὸ αἵνιγμα τοῦ Λαβυρίνθου, ἐνὸς συμβόλου ποὺ σχετίζεται μὲ τὸν ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ σὲ πολὺ μεγάλο βαθμὸ. Ὅμως ταυτόχρονα συναντᾶται σὲ ὅλους τοὺς ἀρχαίους πολιτισμούς, σὲ ὅλες τὶς ἡπείρους. Μήπως ὁ Λαβύρινθος ἀποτελεῖ τελικὰ μία ἔννοια, ἓνα σημεῖο, ποὺ ἐμπεριέχει πολλαπλὰ νοήματα; Αὐτὸ ἀπασχολεῖ τὸν συγγραφέα, καὶ στὴν ἐμπεριστατωμένη μελέτη του προσπαθεῖ νὰ δώσῃ ἐρμηνεῖς φιλοσοφικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ χαρακτήρα, φυσικῆς καὶ κοσμολογικῆς, γεωμετρικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς, ἐπιστημονικῆς καὶ μηχανικῆς παράλληλα ὕφης. Ὅλα αὐτὰ συμβάλλουν στὴν ἀνίχνευση ἐνὸς «μυστηρίου», ποὺ δίνει στοιχεῖα συνδεόμενα ἀκόμα καὶ μὲ τὴν Γενετική, τὴν Κβαντική, τὴν ὕλη, τὴν ἐνέργεια, γνώσεις ποὺ σχετίζονται μὲ τὴν διαχρονικὴ πορεία τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἀνθρωπότητας, συμβάλλοντας μορφολογικά, σημασιολογικά, νοηματικά καὶ πραγματιστικά στὴν ἐξελικτικὴ διαδικασία ποὺ διέπει ὅλα τὰ παραπάνω. Ἡ ἀποκωδικοποίηση, ποὺ προσφέρει ἡ παροῦσα μελέτη, παρουσιάζει ἐρευνητικὸ ἐνδιαφέρον καὶ χρήσιμες πληροφορίες. Ἡ μετάφραση εἶναι τοῦ Στέλιου Μεταξά.

Ἀλέξανδρος Χ. Μήτσιου

Πῆρα κι ἐγὼ τὴν ἀπόφαση νὰ χωρίσω τὰ τσανάκια μου καὶ ἀπαλλάχτηκα ἀπ' αὐτὴ τὴν κατάσταση. Εἶπα, δὲν χρειάζεται νὰ εἶσαι χριστιανὸς γιὰ νὰ εἶσαι καλὸς ἄνθρωπος. Μέσα μου ὅμως κάτι καὶ πάλι δὲν πῆγαινε καλά. Μοῦ ἔλειπε ἡ προσευχή, ἡ προστασία. Ἐτσι μ' εἶχαν μάθει, καὶ κάτι ἔπρεπε νὰ κάνω. Σκέφτηκα ὅτι δὲν εἶχα ἀνάγκη ἀπὸ μεσίτες, γιὰ νὰ μοῦ κλείσουν συνάντηση μὲ τὸ Θεό τους, γιὰ νὰ γίνῃ ἡ δουλειά μου! Ἐνιωθα ὅτι, ἂν μίλαγα σωστά, θ' ἀκουγόμουν καὶ θ' ἄλλαξε ἡ μοῖρα μου. Μатаιότητα, θὰ μοῦ πῆς, ἀλλά, βρὲ παιδί μου, δὲν εἴμαστε ἀκόμα γνῶστες δυνατοί! Τέλος πάντων, νὰ μὴν τὰ πολυλέω, ἔκανα χώρο προσευχῆς ἓνα μικρὸ δωμάτιο τοῦ σπιτιοῦ μου, κι ὅταν αἰσθάνωμαι τὴν ἀνάγκη, μετὰ τὸ λουτρό μου, πάω ἐκεῖ ὁλόγυμνος, ἔτσι τὸ σκέφτηκα, ὅπως μὲ γέννησε ἡ μάνα μου, τὰ λέω ὅλα καὶ παρακαλάω.»

Ἄντε στὴ ὑγειά μας, εἶπε, καὶ ὕψωσε τὸ ποτηράκι μὲ τὴ ρακὴ.

Νικηφόρος Πολίτης

• **ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΟ:** Στὴ σελ. 18680 τοῦ τεύχους Μαΐου 2005, ἀρ. 280, στὴν τρίτη παράγραφο, ὅπου ἀναφέρεται ὅτι: «... ὁ Πελασγὸς ὁ Α' γεννήθηκε στὸ ἔτος 27.700 π.Χ. καὶ τὰ ἐγγόνια του περὶ τὸ 27.740 π.Χ.», ἡ ἡμερομηνία 27.740 νὰ διορθωθῇ σὲ 27.640 π.Χ.

ΕΡΓΟΛΑΒΙΕΣ ΠΑΡΑΝΟΪΚΩΝ ΑΠΟΛΟΓΗΤΩΝ

τὴ μέχρι τώρα 24ετῇ πρωτοπόρα πορεία του ὁ «Δαυλός» ἀγωνίστηκε μὲ δικές του ἀποκλειστικὰ δυνάμεις (χωρὶς χορηγοὺς ἢ διαφημίσεις) καὶ κατέρριψε μὲ ἀτράνταχτα στοιχεῖα, ἀποδείξεις, κείμενα, νοτοκουμέντα κ.λπ. πολλὰ δόγματα αἰώνων, ὅπως τῆς δῆθεν φοινικικῆς καταγωγῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου, τῆς δῆθεν ἰνδοευρωπαϊκῆς καταγωγῆς τῶν Ἑλλήνων, τοῦ Ἀφροκεντρισμοῦ, τοῦ δόγματος τοῦ «Ἐξ ἀνατολῶν τὸ φῶς» κ.ἄ. Ἡ ἔρευνα καὶ ἡ θεματικὴ τοῦ «Δαυλοῦ» συμπεριλαμβάνουν θέματα ὅπως ἡ ἀνηθικότητα τῶν Ἀγίων Γραφῶν, οἱ καταστροφές κι οἱ διώξεις τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς καὶ πολλὰ ἄλλα παρόμοια. Οἱ ἀντιδράσεις τοῦ ρωμιοσυνιστικοῦ κατεστημένου ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια ὑπῆρξαν πολλές καὶ ποικίλες. Ἄρχισε νὰ κατανοῇ ὅτι ὁ ἐλληνικὸς λαὸς ἀφυπνίζεται σιγά-σιγά ἀπὸ τὸν πνευματικὸ λήθαργο, ποὺ τὸν ὑπέβαλαν τὰ τελευταῖα 1.700 χρόνια καὶ ἡ ρωμιοσύνη νὰ νοιώθῃ τὴ θέση της ἐξαιρετικὰ ἐπισφαλῆ. Ἡ κύρια καὶ λυσσαλέα ἀντίδραση προερχόταν –ὅπως ἦταν ἀναμενόμενο– ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία.

Στὴν πρώτη γραμμὴ τῶν μέχρι τώρα ἐπιθέσεων κατὰ τοῦ «Δαυλοῦ» ἦταν πάντοτε κάποιοι ἀκραῖοι κληρικοὶ ἢ πρόσωπα, ποὺ ἡ ἄμεση σχέση τους μὲ τὴν Ἐκκλησία ἦταν ἐμφανής. Τὸν τελευταῖο καιρὸ ὅμως, ἰδιαίτερα μετὰ τὰ σκάνδαλα ποὺ συγκλονίζουν τὴν Ἐκκλησία, τὸ τοπίο φαίνεται νὰ ἀλλάξῃ. Οἱ κληρικοὶ τύπου παπᾶ-Μεταλληνοῦ ἢ παπᾶ-Ζήση δὲν μποροῦν νὰ ἔχουν πέραση πλέον οὔτε ἀπήχηση στὴν κοινὴ γνώμη. Τὸ ἀληθινὸ τους πρόσωπο ἔχει ἀποκαλυφθῇ στὸν ἐλληνικὸ λαό. Ἡ ρωμιοσύνη ὅμως ἀσφαλῶς «δὲν τὸ βάζει κάτω», ἀλλὰ ἐπιχειρεῖ ἀπεγνωσμένα νὰ παρουσιάσῃ διαφορετικὴ εἰκόνα, νὰ μεταλλαχθῇ, νὰ «σκαρώσῃ» καινούργιους τρόπους ἀντίδρασης ἐπενδύοντας σὲ νέα πρόσωπα. Ἔτσι παρουσιάστηκε στὸ προσκήνιο ἓνα πρωτόγνωρο καὶ μοναδικὸ στὰ δημοσιογραφικὰ χρονικὰ φαινόμενο. Παρατηρήθηκε ἐνὸς νέου εἶδους ἀντίδραση: ἡ ἴδρυσή μιᾶς ιστοσελίδας στὴν ὑπηρεσία τῆς συγκοφάντησης τοῦ σύγχρονου διαφωτισμοῦ καὶ παρὰλληλα ἡ στράτευση ἀριστεριστικῶν ἐντύπων, ποὺ δημιούργησαν ἓνα καινούργιο τύπο, ἓνα ὕβριδιο, τὸν «χριστιανοαριστεριστὴ ἀπολογητῇ».

Τέλος ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος συγκρότησε τὴν 12μελῆ «Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Μελέτης Ἀρχαιολατρίας – Νεοειδωλολατρίας», τὴν πολυπληθέστερη ἀπ' ὅλες τὶς ἐπιτροπές της. Στὰ συνέδρια, στὶς δημοσιεύσεις τους καὶ στὰ κηρύγματά

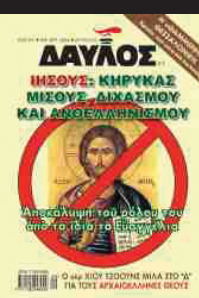
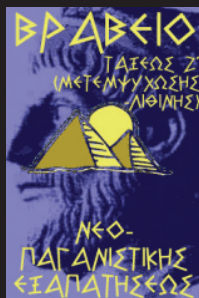
**«ΙΗΣΟΥΣ: ΚΥΡΗΚΑΣ ΜΙΣΟΥΣ, ΔΙΧΑΣΜΟΥ & ΑΝΘΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ,
ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΑ ΙΔΙΑ ΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
(Κατά **Τον Δημόφιλου**, Ηλεκτρολόγου - Μηχανολόγου Ε.Μ.Π. (dhmofilos@freemail.gr)
Περιοδικό Δαυλός, σελίς 17909)**

Απολογητής: Αποφασίσθηκε για μια φορά η ολοκληρωτική απάντηση σε αυτό το άρθρο του Δαυλού ελαφρώς αναλυτικά, για τρεις λόγους:

1. Για να αποδειχθεί το αστείο και το τραγικό μαζί της Δαυλικής παιδείας (παραπαιδείας - επίπλαστης μορφώσεως)
2. Για το αντισυνταγματικό, ανθελληνικό και αντικρατικό εξώφυλλο του ναρκωτικού - περιοδικού, με σήμα το ξύλο το απελέκητο που αναφέρεται με φλόγα αντιχριστιανικής κολάσεως
3. Για να αποδειχθεί πως η Αγία Γραφή δεν μπορεί να ερμηνευτεί άνευ του Αγίου Πνεύματος της Αληθείας της Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Α' Προς Τιμόθεον, Κεφ. Ε' «18 λέγει γάρ ἡ γραφή· βουὴν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις, καὶ ἄξιός ἐστι ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ»

Ο Δαυλός διαγράφει στο χαρτί τον Ιησού Χριστό (άλλωστε μόνο εκεί μπορεί να Τον διαγράψει). Όμως αν ήθελε ο Ιησούς Χριστός να διαγράψει τον Δαυλό, όπως και κάθε άλλο Δαυλό, τότε ο τελευταίος θα είχε εξαφανιστεί από προσώπου σύμπαντος. (Έπειτα σου λένε οι παγανιστές πως ο Ιησούς Χριστός που **υπάρχει**, δεν είναι πανάγαθος. Δεν έχουν γνώση της αγαθότητας, γι' αυτό τα λένε αυτά.)

Μέχρι τώρα οί χριστιανοί απολογητές μπορούσαν ίσως να συζητούν για διάφορα θέματα, όπως τον ανθελληνισμό, το ρατσισμό και τις γενοκτονίες εν όνόματι του Γιαχβέ και του περιούσιου λαού του, που περιγράφονται στην Παλαιά Διαθήκη, τις διώξεις των Ελλήνων από τους Χριστιανούς κ.ά., αλλά ο Ίησοῦς παρέμενε στο άπυρόβλητο, υπεράνω πάσης ύποψιας. Στο ἄρθρο «Ίησοῦς: Κήρυκας Μίσους, Διχασμοῦ καὶ Μισελληνισμοῦ» («Δ», τ. 272-273) ὅμως ἀποδείχτηκε, ὅτι ὁ πραγματικὸς ρόλος τοῦ Ίησοῦ δὲν ἦταν αὐτός, πὸν γιὰ χιλιάδες χρόνια προπαγανδίζεται, ἀλλὰ τελείως διαφορετικὸς. Γιὰ πρώτη φορὰ λοιπὸν οἱ δημοσιογράφοι τῆς ἱστοσελίδας ἀποφάσισαν νὰ ἀπαντήσουν σὲ ἓνα ἄρθρο ὄχι ἀποσπασματικὰ ἀλλὰ «ὀλοκληρωτικὰ». Ὅπως δείχνει ἡ φωτοτυπία (πὸν ἀποτελεῖ μία ἀπὸ τὶς ἑκατοντάδες σελίδες τοὺς πλήρεις ὕβρεων, ἀπειλῶν, μίσους («odium theologicum») καὶ θρησκοθήπτης παράνοιας, ὅπου βάλλον κατὰ τοῦ «Δ», ἀρχίζοντας ἀπὸ ἄρθρα μας πὸν δημοσιεύσαμε πρὶν 24 χρόνια!), «ἀπένειμαν» κατ' ἀρχὴν στὸ «Δαυλό» τὰ δύο «βραβεῖα», πὸν φαίνονται στὴ φωτοτυπία, πῆραν γραμμῆ-γραμμὴ τὸ ἄρθρο κι ἀνέπτυξαν σὲ περισσότερες ἀπὸ 50 σελίδες τὶς «ἀπόψεις» τοὺς ἀναμειγμένες βέβαια μὲ μεταφυσικὴ παράνοια καὶ συνεχεῖς ὕβρεις, χωρὶς νὰ παραλείψουν νὰ ὑποστηρίξουν τὴν «αντισυνταγματικότητα», τὴν «ανθελληνικότητα» καὶ τὴν «αντικρατικότητα» τοῦ ἐξωφύλλου μας. Ἡ ἀγραμματυσύνη τῶν ἀπολογητῶν εἶναι ἀνάλογη τῆς ποιότητος τοῦ «χιοῦμορ» τῶν «βραβείων» τοὺς: «Κύρηκας» (ἀντὶ κήρυκας), «κατὰ Ἴων» (ἀντὶ κατὰ Ἴωνα) κ.λπ.

τους πρώτος, κυριώτερος και άμεσος στόχος τους ήταν και είναι ο «Δαυλός». Οί ύβρεις και οί άπειλές βρίσκονται πάντα στην ήμερησία διάταξη. Στο άμύμητο συνέδριο, που διωργανώθηκε τὸ 2003 στὴ Θεσσαλονίκη «Κατὰ τῆς Νεοειδωλολατρίας», ιδιαίτερη εἰσήγηση τῶν σκοταδιστῶν ἀποτέλεσε ἡ πρόταση γιὰ εἰσαγγελικὴ παρέμβαση καὶ κλείσιμο τοῦ περιοδικοῦ μας.

Τὸ «συνεργεῖο» τῆς ἀποθουνητικῆς ὕβρεοθουγίας

Πρὸ διετίας δημιουργήθηκε ἱστοσελίδα στὸ Διαδίκτυο, στὴν ὁποία ἐπιχειρεῖται νὰ δίνονται ἀπαντήσεις σὲ δημοσιεύματα κριτικῆς κατὰ τοῦ κρατοῦντος δόγματος. Ἡ δραστηριότητα τῶν σχεδιαστῶν τῆς εἶναι μεγάλη· ἀπαντοῦν σὲ ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερα δημοσιεύματά μας, κι ἔτσι μέσα σὲ λίγους μῆνες ἡ ἱστοσελίδα γέμισε μὲ ἑκατοντάδες σελίδες γραπτῶν καὶ φωτογραφιῶν μὲ πολλὲς παραπομπὲς τόσο σὲ χριστιανικὲς πηγὲς ὅσο καὶ σὲ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ κείμενα, τὰ ὁποῖα βέβαια εἴτε στρεβλώνουν εἴτε διαβάλλουν. Βασικὸς ἄξονας τῆς πολειμικῆς τους εἶναι ὁ «Δαυλός», στὸν ὁποῖο ἀπευθύνουν ὕβρεις, βαρεῖες ἀπειλὲς καὶ ἀσκοῦν... διαχρονικὴ κριτικὴ, ἀναφερόμενοι τόσο σὲ νέα ὅσο καὶ σὲ πολλὰ παλιά του τεύχη, πετώντας ὅμως λάσπη, χαρακτηρισμοὺς καὶ «πυροτεχνήματα» κι ὄχι προβάλλοντας στοιχεῖα, ἀποδείξεις καὶ ἐπιχειρήματα. Τὰ σημαντικὰ γλωσσικὰ λάθη, ποὺ παρατηροῦνται καὶ ἡ εὐτέλεια τοῦ δῆθεν «ἀντιλόγου» δεικνύουν χαμηλὸ μορφωτικὸ καὶ νοητικὸ ἐπίπεδο. Τὸ μεγάλο πλῆθος τῶν σελίδων καὶ τὸ μὴ ἐνιαῖο ὕφος δεικνύουν ἐπίσης, ὅτι πρόκειται γιὰ ἐργασία μεγάλης ὁμάδας, ἐνὸς εἶδους πολυμελοῦς «συνεργεῖο» στρατευμένου στὸν Σκοταδισμό.

Οἱ ὕβρεις καὶ οἱ χαρακτηρισμοί, ποὺ ὑπάρχουν στὴν ἱστοσελίδα τους, εἶναι ἐλάχιστοι, ἐμπρὸς στὶς ὕβρεις καὶ τὶς ἀπειλές, ποὺ ἀποστέλλουν σὲ ἠλεκτρονικὲς διευθύνσεις μας, ποὺ ἔχουν βάλει στὸ στόχαστρο.

Δεδομένου ὅτι ἡ ἱστοσελίδα αὐτὴ δὲν λείπει τίποτε καινούργιο, ἀλλὰ ἀναμασῶνται οἱ γνωστὲς ἀσυνάρτητες θέσεις τῆς «ἐξ ἀποκαλύψεως» θρησκείας χωρὶς λογικὴ καὶ ἐπιχειρηματολογία, δὲν θὰ ἄξιζε οὐδεμιᾶς μνείας. Συνέβη ὅμως ἓνα γεγονός, τὸ ὁποῖο δημιουργεῖ σοβαρὲς ὑπόνοιες σχετικὰ μὲ τὶς δυνάμεις ποὺ κρύβονται ὀπισθεν ὄλων αὐτῶν τῶν δραστηριοτήτων:

Μετὰ ἀπὸ λίγες μέρες, ἀφ' ὅτου ξέσπασαν τὰ ἐκκλησιαστικὰ σκάνδαλα, ἡ ἀστυνομία πραγματοποιοῖ ἔφοδο σὲ σπῖτι τῶν ἀνατολικῶν προαστίων τῆς Ἀθήνας. Ὁ Βαβύλης δὲν συνελήφθη μὲν, ἀλλὰ στὰ δημοσιεύματα τῶν ἐφημερίδων ἐκείνων τῶν ἡμερῶν ἀναφέρθηκε ὅτι ἀπὸ τὶς παρακολουθήσεις τῆς Ἀστυνομίας προέκυψε ὅτι στὸ ἐν λόγω σπῖτι μπεινόβγαιναν πολλοὶ μοναχοὶ καὶ κληρικοὶ ἢ ἐβραϊκῆς καταγωγῆς ὅπως ἡ σύζυγος τοῦ Βαβύλη κυρία Κοέν, μέσα δὲ βρέθηκαν ἐγκατεστημένοι 10 περίπου ἠλεκτρονικοὶ ὑπολογιστές. Ἀμέσως μετὰ ἡ ἱστοσελίδα σίγησε, ἀλλὰ ἐπανειφανίστηκε ἀργότερα. Τὰ γεγονότα αὐτὰ –ἀνεξάρτητα ἐὰν ἔχουν σχέση μὲ τὴν «διεθνή» ὑπόθεση Βαβύλη– ἀποκαλύπτουν τὸ ποῖον ἀλλὰ καὶ τὴν πολιτικὴ ἀπόκρωση αὐτῶν, ποὺ ἔχουν ἀναλάβει τὴν ἠλεκτρονικὴ πολειμικὴ τῆς Θεοκρατίας ἐναντίον τοῦ «Δ».

...ο Ιησούς της λέει εν ψυχρώ: «Τί κοινό υπάρχει ανάμεσα σ' εμένα και σ' εσένα, γυναίκα;»

Δεν υπήρχε ψυχρότητα διότι αν ο Χριστός δεν αγαπούσε την Παναγία, δεν θα επέλεγε να γεννηθεί από αυτήν.

Όμως σαφώς και δεν υπάρχει κοινό. Διότι ο Χριστός δεν ήταν μόνο άνθρωπος αλλά ήταν και είναι Θεός, και με την ιδιότητα του Θεού μιλάει εκεί στην Παναγία, την οποία διαχωρίζει ως απλό άνθρωπο. Βεβαίως όμως η Παναγία Ιουδαία Θεομήτωρα, εν αντιθέσει με τον Ίων Δημόφιλο, κατάλαβε πολύ καλά τι λέγει ο Ιησούς γι' αυτό είπε προς τους άλλους να κάνουν αμέσως ότι τους ζητήσει ο Ιησούς και δεν παρεξήγησε (Κατά Ιωάννην, Κεφ. Β' « 5 λέγει ή μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις· Ὅτι ἂν λέγῃ ὑμῖν ποιήσατε.») (και Εκείνος βέβαια δεν άργησε να της κάνει το χατίρι και μάλιστα θαυματουργικά για να της δείξει την Θεϊκή Του αγάπη (Κατά Ιωάννην, Κεφ. Β' «3 καὶ ὑστερήσαντος οἴνου λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν· Οἶνον οὐκ ἔχουσιν. 4 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; οὐπω ἤκει ἡ ὥρα μου. 5 λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις· Ὅτι ἂν λέγῃ ὑμῖν ποιήσατε. 6 ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὕδρια λίθινα ἕξ κεείμενα, κατὰ τὸν καθαρισμόν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνὰ μετρῆτας δύο ἢ τρεῖς. 7 λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Γεμίσατε τὰς ὕδριας ὕδατος. καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. 8 καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ καὶ ἤνεγκαν. 9 ὥς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρικλίνος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγεννημένον - καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν· οἱ δὲ διάκονοι ᾔδισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ - φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρικλίνος»). Ο Ίων Δημόφιλος, που δεν λυγίζει την μέση του μπρος από τον πραγματικό Θεό, έχει τόσες νοήμονες ιδέες, όσες χρειάζονται για να γεννά κανείς μίσος προς τον Σωτήρα Χριστό. Οι άλλες περιττεύουν φαίνεται.

Ο Ιησούς, αν υπήρξε ποτέ -γιατί καμιά άλλη πηγή πλην των εβραϊκών δεν τον αναφέρει...

Τον αναφέρει η **αρχαιολογία** . Ο Ίων έχει μείνει πίσω στις έρευνές του. Φαίνεται πως επιθυμεί να ζει στο αντιχριστιανικό παραμύθι των ψεύτικων, μισαλλόδοξων και φανατικών άρθρων του.

Ο Ιησούς ...ήταν Εβραίος· και αυτό το αποδεικνύει επίσης περίτρανα κι η περιτομή του...

Η περιτομή έγινε στο σώμα Του. Κατά το πνεύμα ήταν Θεός και ασφαλώς δεν ανήκει μήτε σε φυλή μήτε σε γένος. Και ασφαλώς ο Ιησούς έκανε περιτομή εφόσον ο ίδιος ως Θεός του Αβραάμ και του Ιακώβ (Κατά Ματθαίον, Κεφ. Κβ' «32 ἐγὼ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ;») έθεσε την περιτομή ως συμβόλαιο μεταξύ Αυτού και του λαού Του (Γέννεσης, Κεφ Κζ' «9 καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Ἀβραάμ·σὺ δὲ τὴν διαθήκην μου διατηρήσεις, σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. 10 καὶ αὕτη ἡ διαθήκη, ἣν διατηρήσεις, ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν·περιτμηθήσεται ὑμῶν πᾶν ἄρσενικόν»). Πώς θα μπορούσε ο Θεός να καταπατήσει την διαθήκη που ο ίδιος είχε ορίσει; Δεν θα ήταν Θεός. Αλλά **δυστηχῶς** για τον Ίων Δημόφιλο, είναι. Ας τακτοποιήσει ο Ίων τον εαυτό του με τον Θεό, ώστε από κατάσταση **δυστηχίας** να περάσει σε κατάσταση ευτυχίας.

Ἀπαντήσεις ἐνδεικτικὲς τῆς παρανοικῆς «λογικῆς» τῶν σκοταδιστῶν. Ἄν καὶ τεχνικὰ θὰ μπορούσαν εὐκόλῃ νὰ γράψουν ὅλο τὸ κείμενό τους σὲ πολυτονικό, ὅπως ἔχουν τυπώσει τὶς (ἀντιγραφμμένες ἀπὸ ἠλεκτρονικὴ ἔκδοση τοῦ εὐαγγελίου) παραπομπές, οἱ χριστιανοὶ ἀπολογητὲς δὲν ἔχουν τὶς ἀπαιτούμενες γραμματικὲς γνώσεις. Ἀπὸ τὶς δεκάδες περιπτώσεις ποὺ ἀποκαλύπτουν κραυγαλέα ἀγραμματισμὴν, παρατηροῦμε μόνο στήν ὥς ἄνω φωτοτυπία μιᾶς σελίδας τους, ὅτι ἔχουν γράψῃ τὸ «δυστυχῶς» μὲ ἤτα. (Δὲν πρόκειται περὶ τυπογραφικοῦ λάθους, γιατί εἶναι γραμμένο δύο φορές: δυστηχῶς καὶ δυστηχίας.)

Τὸ παλιὸ «προϊόν» τώρα καὶ σὲ κόκκινο περιτύλιγμα

Ὁ πραγματικὸ πρόσωπο τῆς παρανοϊκῆς Θεοκρατίας μὲ τὶς ἀποκαλύψεις τῶν τελευταίων μηνῶν κατέστη ἐμφανὲς ἀκόμη καὶ στὸ πιὸ ἀνυποψίαστο τμῆμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁπότε οἱ πύρινοι λόγοι τῶν «ἐπαγγελματιῶν» τῆς Πίστης ἐλάχιστη βαρύτητα ἔχουν πλέον· ἔτσι ἐδῶ καὶ λίγους μῆνες ἡ ρωμιοσύνη φαίνεται νὰ ἐπενδύη σὲ νέα –ἄφθαρτα στὸν ἑλληνορθόδοξο χῶρο– πρόσ-σωπα. Ὅπως σχολιάσαμε καὶ στὸ προηγούμενο τεῦχος μας, κυκλοφόρησε πρόσφα-τα περιοδικὸ (ἐκδιδόμενο ἀπὸ πρώην –ἢ νῦν– ἀριστεριστές), τὸ ὁποῖο ἀφιερώνει πλῆθος σελίδων τοῦ στὸ «Δαυλὸ», ἐπικρίνοντάς τον γιὰ τὰ πάντα. Δὲν καταθέτει δική του ἀποψη, μόνο ἀναφέρει καὶ σχολιάζει μὲ σοφιστικὲς στρεβλώσεις ἄρθρα καὶ ἀπόψεις, ποὺ κατὰ καιροὺς ἔχουν ἀναπτυχθῇ στὸ «Δαυλὸ», χωρὶς ντοκουμέντα, κείμενα ἢ ἐπιχειρήματα, ρίχνοντας μπόλικη λάσπη καὶ ἀπευθύνοντας τὶς συνήθεις ὕβρεις «τῆς μόδας» περὶ φασισμού, ρατσισμού κ.λπ.

Οἱ ἀναφορὲς τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ στὸ «Δαυλὸ» διακρίνονται γιὰ τὴν ἐπαγγελ-ματικὴ εὐσυνειδησία τῶν συκοφαντῶν μας: Παρατίθενται ἀποσπάσματα ἀπὸ πολὺ παλαιὰ ἄρθρα μας, μὲ παλαιότερη αὐτὴ ἐνὸς ἄρθρου τοῦ 1982 –πρώτης χρονιάς κυκλοφορίας τοῦ «Δαυλοῦ». Τὰ ἄρθρα τῶν συκοφαντῶν εἶναι ὑποβολμαῖα καὶ ἐπί-σης ἀποτελέσματα ἐργασίας ὅχι ἐνὸς προσώπου ἀλλὰ ὁλόκληρης ὁμάδας ἀτόμων, ἢ ὅποια ἐπὶ σειρὰ ἐτῶν παρακολουθεῖ ἀνελλιπῶς τὰ δημοσιεύματά μας! Ἡ νέα «ἐπένδυση» ἀσφαλῶς εἶναι «μακρᾶς πνοῆς» καὶ κοστίζει ἀρετὰ. Ἀναγκάστηκαν ὅμως νὰ καταφύγουν σ' αὐτήν, ἀφοῦ προηγουμένως πιὸ «πρόχειρες», ἀλλὰ ὅχι λιγώτερο ἄθλιες ἐνέργειές τους ἐναντίον τῆς διαφωτιστικῆς μας προσπάθειας ἀπέ-τυχαν οἰκτρά. Τὸ ἐν λόγω περιοδικὸ εἶναι πολυδάπανη ἔκδοση, μεγάλου μεγέθους, πολυσέλιδο, μὲ ἀκριβὸ χαρτί. Τὸ νέο αὐτὸ χριστιανοαριστεριστικὸ ἔντυπο μὲ τὴν πρωτοφανῆ στὰ δημοσιογραφικὰ χρονικὰ σχεδὸν ἀποκλειστικὴ ἐνασχόλησή του μ' ἓνα ἄλλο ἔντυπο, τὸν «Δ», εἶναι ἡλίου φαεινότερο ὅτι βρίσκεται σὲ διατεταγμένη ἀποστολή.

τι καὶ νὰ ἐπιχειρήσῃ ἡ ρωμιοσύνη, ὅσα χρήματα καὶ ἂν σκορπίσῃ δεξιὰ καὶ ἀριστερά, δὲν πρόκειται νὰ ἀνακόψῃ στὸ ἐλάχιστο τὶς ἐρευνες καὶ τὶς προσπάθειες τῆς ἀφυπνιζόμενης Ἑλληνικῆς Διανόησης γιὰ τὴν ἀπο-κάλυψη τοῦ σκοτεινοῦ, προδοτικοῦ καὶ ἀνθεθνικοῦ ρόλου τῆς ἀσιατικῆς θεοκρατίας ὅλους αὐτοὺς τοὺς αἰῶνες. Ἡ ἐπιστήμη, ὁ ὀρθὸς λόγος καὶ ὁ πολιτισμὸς φωνάζουν πάλι «παρών» στὴ χώρα ποὺ γεννήθηκαν. Οἱ ἑλληνορθόδοξοι, οἱ ἑλλα-δέμποροι τῶν καναλιῶν ποὺ μετατρέπουν σὲ ἐμπόρευμα τὰ ὅσια τοῦ Ἑλληνισμοῦ, γιὰ νὰ τὰ ἐξευτελίσουν, οἱ νεοφανεῖς χριστιανοαριστεριστές, ἡ θεοκρατία ὡς σύνολο καὶ τὸ δεκανίκι τῆς –ὁ ρωμιοσυνισμός– πνέουν τὰ λοίσθια, δὲν ἔχουν μέλλον. Μετὰ ἀπὸ μία βαθεῖα νύκτα οἱ πρῶτες ἀκτίνες τοῦ φωτὸς ἀνατέλλουν ξανά.

Γεώργιος Δαμίγος

ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ ΣΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ

Ὅπως κάθε χρόνο, τὸ ἐπόμενο τεῦχος τοῦ «Δαυλοῦ» (Σεπτεμβρίου) θὰ κυκλοφορήσῃ στίς 25 Αὐγούστου.